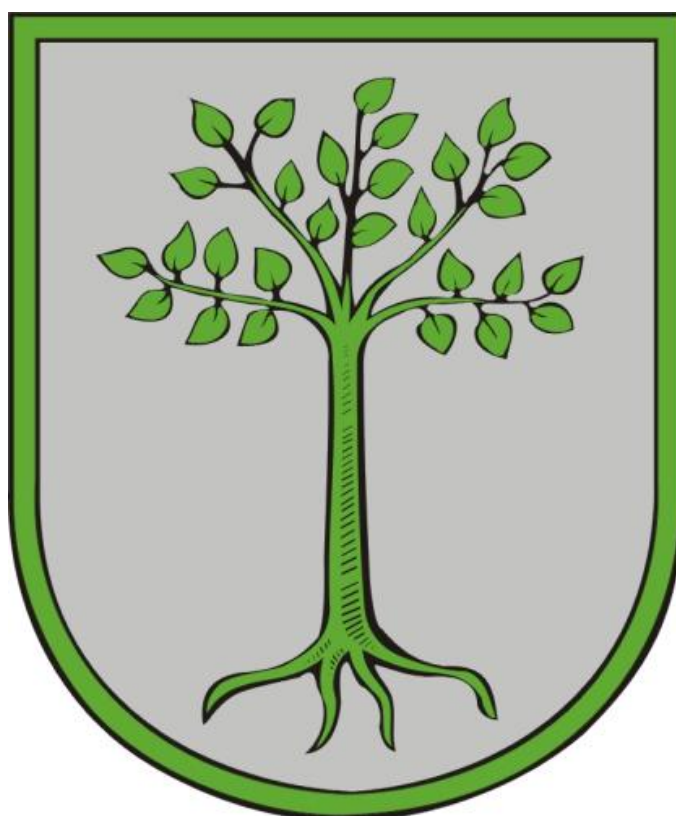

**UZASADNIENIE DO
PLANU OGÓLNEGO
GMINY KRUSZWICA**

-CZEŚĆ TEKSTOWA-

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
ZESPÓŁ AUTORSKI	4
PODSTAWY FORMALNO-PRAWNE OPRACOWANIA	5
CEL, ZAKRES I METODY OPRACOWANIA	5
I. PRZYCZYNY WYZNACZENIA STREF PLANISTYCZNYCH W GRANICACH OKREŚLONYCH W PLANIE OGÓLNYM	6
II. PRZYCZYNY WYZNACZENIA OBSZARU UZUPEŁNIENIA ZABUDOWY LUB OBSZARU ZABUDOWY ŚRÓDMIEJSKIEJ W GRANICACH OKREŚLONYCH W PLANIE OGÓLNYM	18
III. PRZYCZYNY USTALENIA GMINNYCH STANDARDÓW URBANISTYCZNYCH W ZAKRESIE OKREŚLONYM W PLANIE OGÓLNYM	23
IV. SPOSÓB UWZGLĘDNIENIA UWARUNKOWAŃ ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY	42
1. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY WYNIKAJĄCE Z POLITYKI PRZESTRZENNEJ GMINY OKREŚLONEJ W STRATEGII ROZWOJU GMINY LUB STRATEGII ROZWOJU PONADLOKALNEGO	42
2. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY WYNIKAJĄCE Z USTALEŃ PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA	43
3. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY WYNIKAJĄCE ZE ZNAJDUJĄCYCH SIĘ NA OBSZARZE GMINY	59
3.1. Form ochrony przyrody oraz ich otulin.....	59
3.2. Obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, wałów przeciwpowodziowych oraz pasów o szerokości 50 m od stopy wału	74
3.3. Obszarów gruntów zmeliorowanych.....	78
3.4. Terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy.....	80
3.5. Stref ochronnych ujęć wody.....	80
3.6. Obszarów ochronnych zbiorników wód śródłądowych	82
3.7. Terenów górniczych i obszarów górniczych wraz z filarami ochronnymi	82
3.8. Udokumentowanych złóż kopalin, kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla i podziemnych bezzbiornikowych magazyny substancji	85
3.9. Obszarów uzdrowisk oraz obszarów ochrony uzdrowiskowej	86
3.10. Zabytków objętych formami ochrony, o których mowa w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840 oraz z 2023 r. poz. 951, 1688 i 1904), lub ujętych w wojewódzkiej lub gminnej ewidencji zabytków oraz dobra kultury współczesnej	87
3.11. Obszarów pomników zagłady i ich stref ochronnych	111

3.12. Terenów zamkniętych i ich stref ochronnych	111
3.13. Obszarów ograniczonego użytkowania	115
3.14. Obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji	116
3.15. Obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji	118
3.16. Obszarów cichych w aglomeracji oraz obszarów cichych poza aglomeracją	120
3.17. Gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I–III oraz gruntów leśnych	120
3.18. Zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej	124
3.19. Obszarów pasa nadbrzeżnego, w tym w szczególności pasa technicznego	125
4. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY WYNIKAJĄCE Z ROZMIESZCZENIA ISTNIEJĄCYCH I PLANOWANYCH OBIEKTÓW INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ, TRANSPORTOWEJ I TECHNICZNEJ WRAZ Z OBOWIĄZUJĄCYMI DLA NICH OGRANICZENIAMI W ZAGOSPODAROWANIU	125
4.1 Obiekty infrastruktury społecznej	127
4.2 Obiekty infrastruktury transportowej	147
4.3 Obiekty infrastruktury technicznej	155
5. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY WYNIKAJĄCE Z REKOMENDACJI I WNIOSKÓW ZAWARTYCH W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM ORAZ KRAJOBRAZY PRIORYTETOWE	166
6. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY WYNIKAJĄCE Z OPRACOWANIA EKOFIZJOGRAFICZNEGO W ZAKRESIE WYMAGAŃ, O KTÓRYCH MOWA W ART. 72 UST. 1–3 USTAWY Z DNIA 27 KWIETNIA 2001 R. – PRAWO OCHRONY ŚRODOWISKA	181
7. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY WYNIKAJĄCE Z ZAPOTRZEBOWANIA NA NOWĄ ZABUDOWĘ MIESZKANIOWĄ W GMINIE	183
SPIS RYSUNKÓW	184
SPIS TABEL	185
SPIS FOTOGRAFII	186

WSTĘP

Zgodnie z art.13a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.) oraz art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 ze zm.) Rada Gminy Kruszwica uchwaliła Plan Ogólny Gminy uchwałą

Plan Ogólny Gminy Kruszwica zawiera zbiór danych przestrzennych zgodnie z art. 67a ust. 3a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.) stanowiący załącznik nr 1 do wyżej wymienionej uchwały.

Uzasadnienie do Planu Ogólnego Gminy Kruszwica składa się z części tekstowej zawierającej wyjaśnienia określone przepisem art. 13h ust.2 ustawy planistycznej oraz części graficznej w skali 1:25 000.

ZESPÓŁ AUTORSKI

Plan Ogólny Gminy Kruszwica opracował zespół projektowy w następującym składzie:

- mgr Rafał Łucki - posiadający kwalifikacje do wykonywania zawodu urbanisty uzyskane na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów,
- mgr Anna Pilżys-Gezela - posiadająca kwalifikacje do wykonywania zawodu urbanisty uzyskane na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- mgr inż. Monika Zdrodowska - posiadająca kwalifikacje do wykonywania zawodu urbanisty uzyskane na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- mgr inż. Karolina Giolda,
- mgr inż. arch. Weronika Kuzimska.

PODSTAWY FORMALNO-PRAWNE OPRACOWANIA

Plan ogólny Gminy Kruszwica wraz z niniejszym uzasadnieniem, wymaganym przepisem art. 13h ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.), opracowano na podstawie uchwały nr LIX/753/2023 Rady Gminy Kruszwica z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Miasta i Gminy Kruszwica.

Do sporządzenia Planu Ogólnego wykorzystano dane pozyskane z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego wydane przez Starostę Powiatowego w Inowrocławiu (Licencja nr 6621.1.3751.2024_0407_P) z dnia 22.10.2024 r.

CEL, ZAKRES I METODY OPRACOWANIA

Ustalenia Planu Ogólnego Gminy winny być rozumiane jako świadome działanie władz zmierzające do optymalnego wykorzystania uwarunkowań przestrzennych w celu osiągnięcia wyznaczonych kierunków jego rozwoju. Generalną zasadą kształtowania i zagospodarowania przestrzeni winny być reguły określające rozwój zrównoważony. Pojęcie to określa rozwój przestrzenny, gospodarczy, społeczny i kulturowy, który harmonizuje z uwarunkowaniami przyrodniczymi, ograniczając jednocześnie degradację przyrody i nie naruszając możliwości zaspokajania potrzeb przyszłych pokoleń.

Zakres opracowania Planu Ogólnego Gminy obejmuje cały obszar Gminy Kruszwica w granicach administracyjnych.

Pierwszym etapem opracowania była inwentaryzacja uwarunkowań w zakresie środowiska przyrodniczego, kulturowego, stanu zagospodarowania przestrzennego oraz infrastruktury technicznej i społecznej. Sporządzono opracowanie ekofizjograficzne w zakresie wymagań, o których mowa w art. 72 ust. 1–3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska.

Kolejnym etapem było wyznaczenie stref planistycznych uwzględniających chłonność terenów niezabudowanych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w lukach na obszarach uzupełnień zabudowy, zapotrzebowanie na nową zabudowę a także możliwość wyznaczenia nowych obszarów pod zabudowę o funkcji mieszkalnej. Istotnym elementem przy wyznaczaniu stref planistycznych było również uwzględnienie uwarunkowań przestrzennych gminy oraz potrzeb rozwojowych w zgodności z prowadzoną polityką przestrzenną w granicach administracyjnych.

Projekt Planu Ogólnego Gminy wymagał przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w ramach której sporządzono Prognozę oddziaływania na środowisko.

Sporządzony Plan Ogólny Gminy uwzględnia wnioski instytucji i organów rządowych oraz samorządowych, wyznacza nowe obszary pod zainwestowanie oraz wprowadza inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym.

I. PRZYCZYNY WYZNACZENIA STREF PLANISTYCZNYCH W GRANICACH OKREŚLONYCH W PLANIE OGÓLNYM.

Na terenie gminy Kruszwica wyznaczono następujące strefy planistyczne:

- strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną;
- strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną;
- strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową;
- strefa usługowa;
- strefa gospodarcza;
- strefa produkcji rolniczej;
- strefa infrastrukturalna;
- strefa zieleni i rekreacji;
- strefa cmentarzy;
- strefa górnictwa;
- strefa otwarta;
- strefa komunikacyjna.

Wyznaczając strefy planistyczne wzięto pod uwagę istniejące i planowane zagospodarowanie terenu, w tym uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy oraz uwzględniono wnioski instytucji i organów rządowych.

Wyznaczając strefy planistyczne:

- wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową wielorodzinną,
- wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodzinną,
- wielofunkcyjną z zabudową zagrodową

w pierwszej kolejności uwzględniono:

- obszary, dla których w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego określono przeznaczenie umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowej,
- obszary uzupełnienia zabudowy w ramach istniejącej zabudowy.

Aby wyznaczyć wyżej wymienione strefy na pozostałych obszarach gminy obliczono:

- sumę chłonności terenów niezabudowanych w tych strefach w całej gminie, w tym luk w istniejącej zabudowie,
- zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w gminie.

Przy wyznaczeniu luk w istniejącej zabudowie brano pod uwagę wyłącznie niezabudowane działki, które również zweryfikowano pod kątem możliwości ich zabudowy wyłączając tereny:

- na których znajduje się infrastruktura techniczna (sieci elektroenergetyczne, wodociągowe, kanalizacyjne, gazowe lub inne) uniemożliwiająca zabudowę ze względu na zachowanie stref kontrolowanych oraz minimalnych odległości od zabudowy,
- stanowiące drogi dojazdowe, których grunt nie został jeszcze przekwalifikowany na dr,
- na których budowa jest niemożliwa, ze względu na uwarunkowania np. grunt W, Wp,
- które stanowiły zwartą część istniejącej zabudowy w ramach jednego gospodarstwa domowego zgodnie z wizją lokalną,
- o powierzchni zbyt małej na realizację zabudowy w zgodności z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.

o **Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego**

Gmina Kruszwica posiada trzydzieści trzy obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, z których wyodrębniono tereny umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowej, w tym tereny mieszkaniowe niezabudowane.

Tabela 1. Wykaz powierzchni terenów niezabudowanych znajdujących się w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w podziale na poszczególne strefy planistyczne.

L.p.	Strefa planistyczna	Tereny niezabudowane w MPZP w ha
1	SW	2,00
2	SJ	146,60
3	SZ	97,05

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z Tabelą nr 1 dla strefy planistycznej:

- SW - strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną - powierzchnia terenów niezabudowanych wynosi 2,00 ha,
- SJ - strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodziną - powierzchnia terenów niezabudowanych wynosi 146,60 ha,
- SZ - strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową - powierzchnia terenów niezabudowanych wynosi 97,05 ha.

o **Obszary uzupełnienia zabudowy**

Na terenie gminy zostały wyznaczone obszary uzupełnienia zabudowy (opisane szczegółowo w rozdziale II), w których znajdują się strefy planistyczne umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowej określone symbolem SW, SJ oraz SZ, w tym tereny niezabudowane. Poniższa tabela przedstawia łączną powierzchnię terenów niezabudowanych znajdujących się w obszarach uzupełnienia zabudowy w podziale na poszczególne strefy planistyczne.

Tabela 2. Wykaz powierzchni terenów niezabudowanych znajdujących się w obszarach uzupełnienia zabudowy w podziale na poszczególne strefy planistyczne.

L.p.	Strefa planistyczna	Tereny niezabudowane w obszarach uzupełnienia zabudowy w ha
1	SW	2,08
2	SJ	21,19
3	SZ	0,54

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z Tabelą nr 2 dla strefy planistycznej:

- SW - strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną - powierzchnia terenów niezabudowanych wynosi 2,08 ha,
- SJ - strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną - powierzchnia terenów niezabudowanych wynosi 21,19 ha,
- SZ - strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową - powierzchnia terenów niezabudowanych wynosi 0,54 ha.

o Chłonność terenów niezabudowanych

Zgodnie z §3 ust 11 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów, chłonność terenów niezabudowanych, w tym luk w istniejącej zabudowie w strefach, o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt. 1–3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.), oblicza się uwzględniając:

- 1) powierzchnię terenów niezabudowanych, w tym luk w istniejącej zabudowie;
- 2) chłonność terenów zabudowanych w sposób najbardziej zbliżony do planowanego w strefie w zakresie rodzaju zabudowy i nadziemnej intensywności zabudowy, z możliwością uwzględnienia prognozowanych proporcji między funkcją mieszkaniową a innymi funkcjami.

Poniższa Tabela przedstawia powierzchnię terenów niezabudowanych, w tym luk w istniejącej zabudowie dla poszczególnych stref planistycznych wyrażoną w ha.

Tabela 3. Wykaz powierzchni terenów niezabudowanych, w tym luk w istniejącej zabudowie dla poszczególnych stref planistycznych.

L.p.	Strefa planistyczna	Tereny niezabudowane w planach miejscowych w ha	Tereny niezabudowane w obszarach uzupełnienia zabudowy w ha	SUMA
1	SW	2,00	2,08	4,08
2	SJ	146,60	21,19	167,79
3	SZ	97,05	0,54	97,59
SUMA				269,46

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z Tabelą nr 3 dla strefy planistycznej:

- SW - strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną - powierzchnia terenów niezabudowanych wynosi 4,08 ha,
- SJ - strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną - powierzchnia terenów niezabudowanych wynosi 167,79 ha,
- SZ - strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową - powierzchnia terenów niezabudowanych wynosi 97,59 ha.

Zgodnie z §3 ust 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów, chłonność terenów niezabudowanych wyraża się w liczbie mieszkańców w sposób najbardziej zbliżony do planowanego w strefie w zakresie rodzaju zabudowy i nadziemnej intensywności zabudowy, z możliwością uwzględnienia prognozowanych proporcji między funkcją mieszkaniową a innymi funkcjami.

W związku z powyższym dokonano analizy liczby osób zameldowanych (dane uzyskane z Urzędu Gminy) na wybranych najbardziej charakterystycznych terenach Gminy (działki ewidencyjne), w podziale na strefy planistyczne. Zebrane dane przedstawia poniższa Tabela.

Tabela 4. Wykaz osób zameldowanych na wybranych terenach Gminy.

Obręb	Nr działki	Powierzchnia działki w ha	Liczba osób zameldowanych
SW			
Polanowice	52/1	0,0509	7
Polanowice	52/2	0,0501	7
Polanowice	52/4	0,0498	13
Polanowice	53	0,331	38
Polanowice	54/1	0,0769	23
Polanowice	54/3	0,083	16
Polanowice	247	0,2095	2
Polanowice	48/1	0,1383	32
Polanowice	48/2	0,0956	7
Brześć	106/98	0,1736	57
Brześć	106/100	0,2325	77
Brześć	106/97	0,332	135
Brześć	106/102	0,1903	129
Chrosno	35/4	0,2199	21

Chrosno	35/5	0,2943	7
Chrosno	35/6	0,3308	31
Chrosno	35/7	0,2335	11
Chrosno	35/8	0,2849	20
Chrosno	35/10	0,2834	46
Chrosno	35/11	0,1618	9
Chrosno	35/12	0,1743	7
	SUMA	3,9964	695
SJ			
Brześć	131/39	0,0695	6
Brześć	131/38	0,0757	2
Brześć	131/37	0,0655	4
Brześć	131/35	0,0649	4
Brześć	324/1	0,0503	2
Brześć	131/67	0,0968	4
Brześć	131/4	0,12	4
Brześć	131/62	0,0289	4
Brześć	131/63	0,0911	2
Brześć	131/2	0,12	6
Brześć	131/1	0,1201	1
Brześć	131/43	0,1383	5
Sławsk Wielki	54/1	0,1177	4
Sławsk Wielki	55/3	0,1587	9
Sławsk Wielki	56/3	0,16	7
Sławsk Wielki	56/4	0,16	2
Chełmce	112/12	0,1629	4
Chełmce	112/8	0,12	4
Chełmce	112/6	0,12	3
Chełmce	112/3	0,12	2
Chełmce	112/2	0,1198	2
Chrosno	27/2	0,3	4
Chrosno	27/5	0,4307	2
Chrosno	27/4	0,2584	2
Chrosno	28/5, 28/7	0,3	2
Chrosno	28/4, 28/8	0,11	4
	SUMA	3,6793	95
SZ			
Wróble	205	0,31	5
Wróble	206	0,38	9
Wróble	208/1	0,3039	8
Wróble	212	2,6233	4
Wróble	213/1	1,48	2
Wróble	37/1	0,3	4

Wróble	37/3	0,2	7
Wróble	37/8	0,1945	3
Wróble	37/7	0,1002	3
Wróble	37/6	0,2035	5
Wróble	37/5	0,0708	5
Wróble	39	6,34	6
Chełmce	84/1, 84/2	0,87	5
Chełmce	83	0,73	3
Chełmce	82/1	1,27	4
Chełmce	82/2	0,47	2
Chełmce	81/1	1,1	4
Kobylnica	4	12,73	2
Kobylnica	6/1	0,2215	4
Kobylnica	101	15,84	3
Kobylnica	99	13,937	5
Kobylnica	88	2,86	5
	SUMA	62,5347	98

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z Tabelą nr 4 w strefie planistycznej:

- SW - strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną – na powierzchni 3,9964 ha jest zameldowanych 695 osób,
- SJ - strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną - na powierzchni 3,6793 ha jest zameldowanych 95 osób,
- SZ - strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową - na powierzchni 62,5347 ha są zameldowane 98 osoby.

Zatem zasadne jest przyjęcie, że na 1 mieszkańca Gminy Kruszwica przypada w strefie planistycznej:

- SW - powierzchnia $3,9964/695 = 0,0057$ ha,
- SJ - powierzchnia $3,6793/95 = 0,0387$ ha,
- SZ - powierzchnia $62,5347/98 = 0,6381$ ha.

Wobec powyższego chłonność terenów niezabudowanych wyrażoną w liczbie mieszkańców prezentuje poniższa Tabela.

Tabela 5. Chłonność terenów niezabudowanych wyrażona w liczbie mieszkańców.

L.p.	Strefa planistyczna	SUMA* ha	Powierzchnia przypadająca na jednego mieszkańca	Chłonność** wyrażona w osobach
1	SW	4,08	0,0057	715
2	SJ	167,79	0,0387	4 335
3	SZ	97,59	0,6381	152
	SUMA	269,46		5 202

SUMA* suma terenów niezabudowanych w planach miejscowych oraz terenów niezabudowanych w obszarach uzupełnienia zabudowy – luki w istniejącej zabudowie,

Chłonność** = suma / powierzchnia przypadająca na jednego mieszkańca.

Źródło: opracowanie własne

Podsumowując obecne luki w zabudowie zarówno w planach miejscowych jak i w obszarach uzupełnienia zabudowy są w stanie zapewnić zapotrzebowanie na nową zabudowę dla:

- 715 osób w strefie planistycznej SW,
- 4 335 osób w strefie planistycznej SJ,
- 152 osób w strefie planistycznej SZ.

o **Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w gminie**

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 22 grudnia 2023r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów, §3 ust 1., zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową oraz chłonność terenów niezabudowanych w strefach planistycznych, o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt. 1-3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zwanej dalej "ustawą", wyraża się w liczbie mieszkańców.

Zapotrzebowanie na nową zabudowę wylicza się zgodnie z wzorem §3 ust 2, rozporządzenia:

$$ZAP = M_{20} - \frac{PUM_0}{P_{20}}$$

gdzie:

ZAP - oznacza zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową,

M_{20} - oznacza prognozowaną liczbę mieszkańców gminy w oparciu o dane udostępniane przez statystykę publiczną, powiększoną o 5%,

PUM_0 - oznacza łączną powierzchnię użytkową mieszkań w gminie zgodną z najnowszymi danymi,

P_{20} - oznacza prognozowaną powierzchnię użytkową mieszkań w gminie na jednego mieszkańca

Prognozowana liczba mieszkańców gminy (M_{20})

Zgodnie z definicją M_{20} oznacza prognozowaną liczbę mieszkańców gminy w oparciu o dane udostępniane przez statystykę publiczną, powiększoną o 5%. Według dostępnych danych dla gminy Kruszwica, udostępnionych przez statystykę publiczną (Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Lokalnych), prognozowana liczba mieszkańców w roku 2044 będzie się kształtować na poziomie 15 508 osób, powiększana o 5% stanowi 17 333 osób.

Łączna powierzchnia użytkowa mieszkań w gminie (PUM_0)

Zgodnie z danymi, Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych) powierzchnia użytkowa mieszkań na terenie gminy Kruszwica wynosi: 465 348 m² (dane na rok 2024)

$$PUM_0 = 463\,356 \text{ m}^2$$

Prognozowana powierzchnia użytkowa mieszkań w gminie na jednego mieszkańca (P_{20})

Prognozowaną powierzchnię użytkową mieszkań w gminie na mieszkańca oblicza się na podstawie §3 ust 3 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 22 grudnia 2023r., według wzorów.

$$P_{20} = 3P_0 - 2P_{-10}$$

$$P_{20} = 2P_0 - P_{-20}$$

P_0 - oznacza powierzchnię użytkową mieszkań w gminie na jednego mieszkańca zgodną z najnowszymi danymi,

P_{-10} - oznacza powierzchnię użytkową mieszkań w gminie na jednego mieszkańca zgodną z danymi udostępnionymi przez statystykę publiczną, według stanu na 10 lat przed rokiem, z którego pochodzą najnowsze dane,

P_{-20} - oznacza powierzchnię użytkową mieszkań w gminie na jednego mieszkańca zgodną z danymi udostępnionymi przez statystykę publiczną, według stanu na 20 lat przed rokiem, z którego pochodzą najnowsze dane.

Zgodnie z danymi, Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych) powierzchnia użytkowa mieszkań w gminie Kruszwica na jednego mieszkańca (dane na rok 2024, 2014 oraz 2004) wynosi:

$$P_0 = 26,5 \text{ m}^2$$

$$P_{-10} = 21,8 \text{ m}^2$$

$$P_{-20} = 19,3 \text{ m}^2$$

Wobec powyższego prognozowana powierzchnia użytkowa mieszkań przedstawia się następująco:

➤ dla wzoru:

$$P_{20} = 3P_0 - 2P_{-10} = 3 \cdot 26,5 - 2 \cdot 21,8 = 79,5 - 43,6 = 35,9 \text{ m}^2$$

➤ dla wzoru:

$$P_{20} = 2P_0 - P_{-20} = 2 \cdot 26,5 - 19,3 = 53 - 19,3 = 33,7 \text{ m}^2$$

Zgodnie z § 3 ust 8 rozporządzenia, w przypadku gdy prognozowana powierzchnia użytkowa mieszkań w gminie na jednego mieszkańca (P_{20}) wyznaczona zgodnie z ust. 3 lub 7 jest mniejsza niż 40 m^2 na jednego mieszkańca lub brak jest danych udostępnionych przez statystykę publiczną umożliwiających wykonanie obliczeń zgodnie z wzorami, o których mowa w ust. 3, przyjmuje się wartość tego parametru wynoszącą **40 m^2** na jednego mieszkańca.

Obliczona powierzchnia jest mniejsza niż 40 m^2 , wobec czego przyjmuje się wartość **40 m^2** powierzchni użytkowej na jednego mieszkańca.

Zapotrzebowanie na nową zabudowę (ZAP)

$$ZAP = M_{20} - PUM_0 / P_{20} = 17\,333 - 465\,348 / 40,0 = 17\,333 - 11\,633,7 = 5\,700$$

Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową Gminy Kruszwica**zgodnie z powyższymi wyliczeniami wynosi****5 700 osób****o Możliwości wyznaczenia nowych obszarów pod zabudowę**

Według ustawy w strefach planistycznych, o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt. 1–3, suma chłonności terenów niezabudowanych w tych strefach w całej gminie, w tym luk w istniejącej zabudowie, nie może być mniejsza niż 70 % oraz większa niż 130 % wartości zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową w gminie.

W przypadku gdy na wyżej wymienionych terenach, suma chłonności terenów niezabudowanych, w tym luk w istniejącej zabudowie, jest większa niż 130 % wartości zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową w gminie, dopuszcza się wyznaczenie stref planistycznych, o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt. 1–3, na tych obszarach, ale nie wyznacza się tych stref planistycznych na pozostałych obszarach gminy.

Tereny niezabudowane na terenie gminy przeznaczone pod funkcję mieszkalną są w stanie zapewnić zamieszkanie: 715 osobom w zabudowie wielorodzinnej, 4 335 osobom w zabudowie jednorodzinnej oraz 152 osobom w zabudowie zagrodowej, łącznie 5 202 osobom, co stanowi 91 % zapotrzebowania na nową zabudowę, które wynosi 5 700 osób.

W związku z tym, władze gminy Kruszwica nie mają obowiązku przeznaczyć dodatkowych terenów pod zabudowę mieszkaniową poza istniejącymi lukami w zabudowie, ponieważ osiągnięto wymagane minimalne 70 % wartości zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową, fakultatywnie istnieje możliwość wyznaczenia nowych obszarów z zachowaniem maksymalnej wartości która wynosi 130 %.

Dane:

- zapotrzebowanie na nową zabudowę – 5 700 osób,
- luki w istniejącej zabudowie mogą zapewnić zapotrzebowanie na nową zabudowę dla 5 202 osobom:
 - 715 osób w strefie planistycznej SW,
 - 4 335 osób w strefie planistycznej SJ,
 - 152 osoby w strefie planistycznej SZ,

- na 1 mieszkańca Gminy Kruszwica przypada w strefie planistycznej:
 - SW - powierzchnia 0,0057 ha,
 - SJ - powierzchnia 0,0387 ha,
 - SZ - powierzchnia 0,6381ha.

Optymalne (100 %)

$$5\,700 - 5\,202 = 498 \text{ osób}$$

Aby w pełni pokryć zapotrzebowanie na nową zabudowę należy jeszcze zapewnić tereny pod realizację funkcji mieszkalnej **498 osobom**. Tak jak wyżej przyjęto powierzchnię 0,0387 ha przypadającą na 1 mieszkańca dla strefy SJ:

$$498 \times 0,0387 = 13,27 \text{ ha}$$

Maximum (130 %)

$$5\,700 \times 130 \% = 7\,410 \text{ osób}$$

$$7\,410 - 5\,202 = 2\,208 \text{ osób}$$

Gmina maksymalnie może przeznaczyć dodatkowo tereny pod nową zabudowę o funkcji mieszkalnej dla **2 208 osób**. Tak jak wyżej przyjęto powierzchnię 0,0387 ha przypadającą na 1 mieszkańca dla strefy SJ:

$$2\,208 \times 0,0387 = 85,45 \text{ ha}$$

Nowe obszary pod zabudowę

Podsumowując, na terenie gminy Kruszwica:

- wykorzystano 0,87 ha w celu dążenia do osiągnięcia ładu przestrzennego poszerzając strefy planistyczne: 90SJ, 163SJ, 266SJ oraz 519SJ,
- oraz wyznaczono 26 stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ (570SJ – 595SJ) o łącznej powierzchni 79,98 ha.

W związku z powyższym chłonność terenu nie przekracza maksymalnej wartości wynoszącej 130 % i tym samym jest zgodne z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.).

II. PRZYCZYNY WYZNACZENIA OBSZARU UZUPEŁNIENIA ZABUDOWY LUB OBSZARU ZABUDOWY ŚRÓDMIEJSKIEJ W GRANICACH OKREŚLONYCH W PLANIE OGÓLNYM

o Obszary uzupełnienia zabudowy

Zgodnie z Art. 13a ust 4 pkt. 2 lit. b, ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.) w planie ogólnym można określić obszary uzupełnienia zabudowy, w sposób określony w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy, (Dz. U. 2024 r. poz. 729). Zgodnie z art. 13a. ust 5 pkt. 2, ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.), obszar uzupełnienia zabudowy stanowi podstawę prawną decyzji o warunkach zabudowy.

Zgodnie z Rozporządzeniem obszary uzupełnienia zabudowy wyznacza się poprzez:

- 1) określenie zgrupowania nie mniej niż 5 budynków, w których obrys każdego z budynków w zgrupowaniu znajduje się w odległości nie większej niż 100 m od obrysu co najmniej jednego innego budynku w zgrupowaniu, przy czym uwzględnia się następujące rodzaje budynków według Klasyfikacji Środków Trwałych, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 40 ust. 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1799): budynki przemysłowe o symbolu 101, budynki handlowo-usługowe o symbolu 103, budynki biurowe o symbolu 105, budynki szpitali i inne budynki opieki zdrowotnej o symbolu 106, budynki oświaty, nauki i kultury oraz budynki sportowe o symbolu 107, pozostałe budynki niemieszkalne o symbolu 109, budynki mieszkalne o symbolu 110;
- 2) wyznacza się obszary ograniczone krzywą poprowadzoną w odległości 50 m od obrysu budynków położonych w zgrupowaniach, o których mowa w pkt. 1;
- 3) do obszarów wyznaczonych w wyniku wykonania czynności określonej w pkt. 2 dodaje się obszary o jednostkowej powierzchni nie większej niż 5000 m², ograniczone z każdej strony krzywą, o której mowa w pkt. 2;
- 4) wewnątrz obszarów, które powstały w wyniku wykonania czynności, o których mowa w pkt. 2 i 3, wyznacza się krzywą poprowadzoną w odległości 40 m od granicy tych obszarów;

- 5) od obszarów, które powstały w wyniku wykonania czynności, o których mowa w pkt. 2 i 3, odejmuje się obszary znajdujące się między krzywą będącą granicą tych obszarów a krzywą, o której mowa w pkt. 4.

W wyniku wykonania powyższych czynności wyznaczono obszary uzupełnienia zabudowy przedstawione na poniższym rysunku.

Rysunek 1. Obszary uzupełnienia zabudowy wyznaczone na podstawie rozporządzenia.

Źródło: opracowanie własne

Obszary uzupełnienia zabudowy można ograniczyć lub rozszerzyć uwzględniając lokalne uwarunkowania oraz politykę przestrzenną gminy. Poszerzenie obszarów uzupełnienia zabudowy nie może przekraczać powierzchni obliczonej zgodnie ze wzorem:

$$P_p = 25 \% * (P_b - P_u)$$

gdzie:

Pp - oznacza łączną maksymalną powierzchnię powiększenia obszarów uzupełnienia zabudowy wyznaczonych w sposób, o którym mowa w ust. 1, w wyniku rozszerzenia ich granic,

Pb - oznacza łączną powierzchnię obszarów wyznaczonych w sposób, o którym mowa w ust. 1 pkt. 1-3,

Pu - oznacza łączną powierzchnię obszarów uzupełnienia zabudowy wyznaczonych w sposób, o którym mowa w ust. 1.

Rysunek 2. Łączna powierzchnia obszarów wyznaczonych w sposób, o którym mowa w ust. 1 pkt. 1-3 (Pb)

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z wzorem :

$$P_p = 25 \% * (P_b - P_u) = 25\% * (1237,94 - 501,57) = 25\% * 736,37 = 184,09 \approx 184 \text{ ha}$$

Biorąc pod uwagę powyższe wyliczenia obszary uzupełnienia zabudowy mogą być zwiększone maksymalnie o 184 ha. Powierzchnia obszarów uzupełnienia zabudowy przed zwiększeniem wynosiła 501,57 hektara i ostatecznie może wynieść 685,57 ha.

Przeprowadzając czynności o których mowa w §1 ust 4, 5 i 6 rozporządzenia, końcowa powierzchnia obszarów uzupełnienia zabudowy wynosi 567,63 ha, tym samym nie przekracza maksymalnej wartości. Poniższy rysunek przedstawia obszary uzupełnienia zabudowy gminy Kruszwica.

Rysunek 3. Obszary uzupełnienia zabudowy gminy Kruszwica.

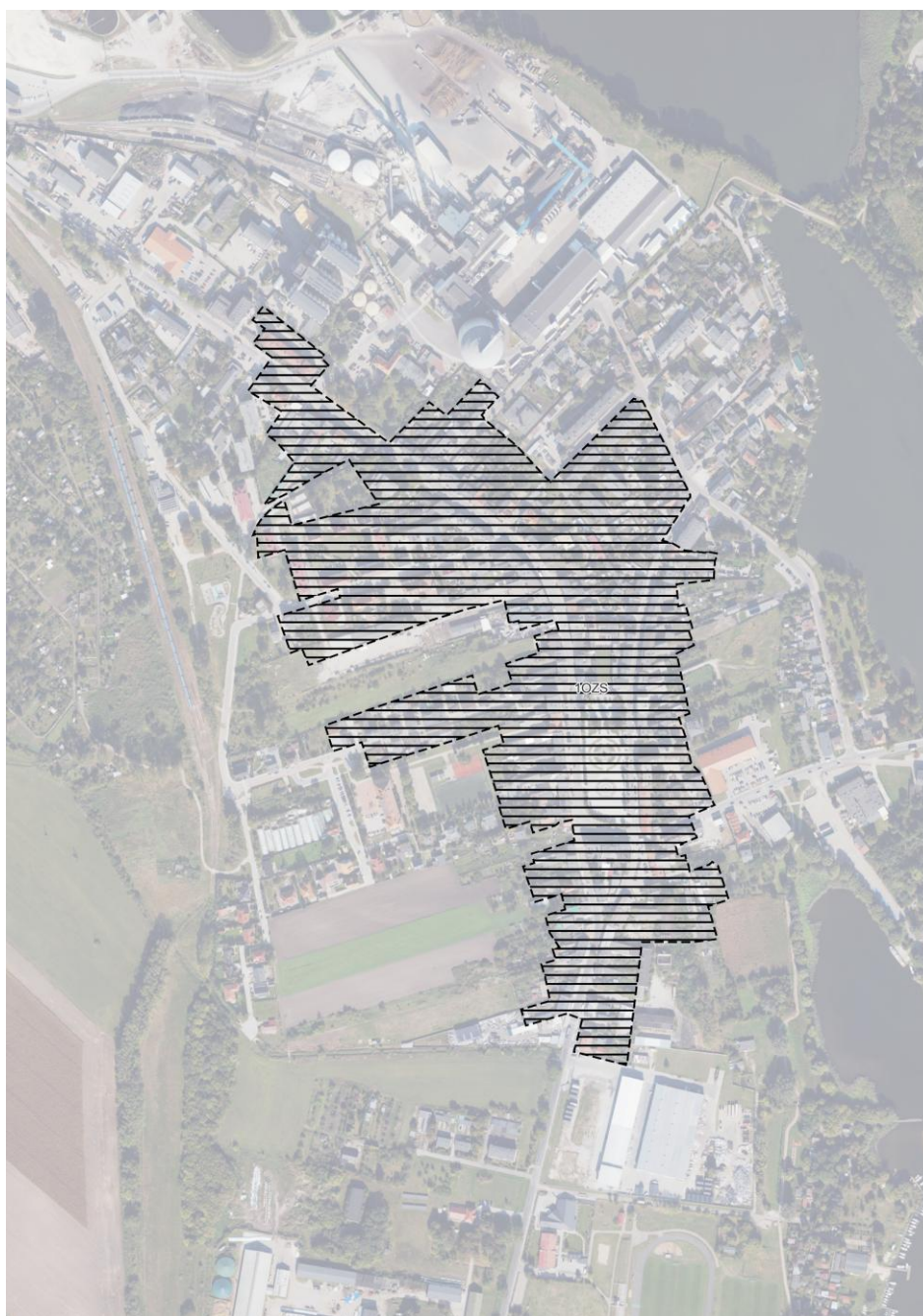
Źródło: opracowanie własne

o Obszary zabudowy śródmiejskiej

Położony w mieście obszar zwartej, intensywnej zabudowy mieszkaniowej i usługowej, charakteryzujący się wysoką gęstością zabudowy oraz dużym stopniem wykorzystania przestrzeni, w którym funkcje mieszkaniowe i usługowe współwystępują w sposób zintegrowany, typowy dla historycznych lub centralnych części miast.

Dla gminy Kruszwica wyznaczono jeden obszar zabudowy śródmiejskiej.

Rysunek 4. Obszary zabudowy śródmiejskiej gminy Kruszwica

Źródło: opracowanie własne

III. PRZYCZYNY USTALENIA GMINNYCH STANDARDÓW URBANISTYCZNYCH W ZAKRESIE OKREŚLONYM W PLANIE OGÓLNYM

Gminne standardy urbanistyczne obejmują:

- gminny katalog stref planistycznych,
- oraz mogą obejmować gminne standardy dostępności infrastruktury społecznej.

○ Gminny katalog stref planistycznych

Zgodnie z ustawą w Planie Ogólnym wyznacza się następujące strefy:

- 1 strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną;
- 2 strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną;
- 3 strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową;
- 4 strefa usługowa;
- 5 strefa handlu wielkopowierzchniowego;
- 6 strefa gospodarcza;
- 7 strefa produkcji rolniczej;
- 8 strefa infrastrukturalna;
- 9 strefa zieleni i rekreacji;
- 10 strefa cmentarzy;
- 11 strefa górnictwa;
- 12 strefa otwarta;
- 13 strefa komunikacyjna.

Poszczególne strefy mają określony profil funkcjonalny oraz wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenu.

W gminnym katalogu stref planistycznych określa się obowiązkowo:

- dla strefy 1-7:
 - profil funkcjonalny stref planistycznych,
 - wartości maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy,
 - wartości maksymalnej wysokości zabudowy oraz
 - wartości maksymalnego udziału powierzchni zabudowy;
- dla strefy 1-10:

- wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej – nie mniejszego niż wynika to z przepisów wydanych na podstawie art. 13m ust. 2.

W gminnym katalogu stref planistycznych dopuszcza się wyznaczenie:

- dla strefy 8-10:
 - maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy,
 - maksymalnej wysokości zabudowy,
 - maksymalnego udziału powierzchni zabudowy;
- dla strefy 11-13:
 - maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy,
 - maksymalnej wysokości zabudowy,
 - maksymalnego udziału powierzchni zabudowy,
 - wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej.

Dla gminy Kruszwica wyznaczono 2 166 stref planistycznych wraz wytycznymi określającymi sposób zagospodarowania w danym profilu funkcjonalnym.

- 1 strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną (SW) – 82 strefy;
- 2 strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ) – 595 stref;
- 3 strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową (SZ) – 743 strefy;
- 4 strefa usługowa (SU) – 140 stref;
- 5 strefa handlu wielkopowierzchniowego (SH) – 0 stref;
- 6 strefa gospodarcza (SP) – 23 strefy;
- 7 strefa produkcji rolniczej (SR) – 135 strefy;
- 8 strefa infrastrukturalna (SI) – 150 stref;
- 9 strefa zieleni i rekreacji (SN) – 117 stref;
- 10 strefa cmentarzy (SC) – 10 stref;
- 11 strefa górnictwa (SG) – 5 stref;
- 12 strefa otwarta (SO) – 145 stref;
- 13 strefa komunikacyjna (SK) – 21 stref.

Poniższe tabele stanowią zestawienia stref planistycznych wraz z standardami urbanistycznymi przyjętymi dla poszczególnych stref. Przyjęte standardy wynikają z istniejącego zagospodarowania terenu oraz kierunków polityki przestrzennej gminy.

Oznaczenia przyjęte w tabeli:

M_i – maksymalna intensywność zabudowy [-],

M_{pz} – maksymalny udział powierzchni zabudowy [%],

M_{wz} – maksymalna wysokość zabudowy [m],

M_{bc} – minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%].

Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną (SW)

Na terenie gminy wyznaczono 82 strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową wielorodzinną. Są to obszary o zróżnicowanej gęstości zabudowy, obejmujące istniejące budynki mieszkalne wielorodzinne z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej. Strefy są zlokalizowane wyłącznie w ramach funkcjonującej zabudowy wielorodzinnej na obszarze uzupełnienia zabudowy. W ramach wydzielonych stref zabudowy wielorodzinnej SW, nie wskazano nowych terenów.

Tabela 6. Zestawienie strefy planistycznej SW wraz z standardami urbanistycznymi.

Oznaczenie	Profil podstawowy	Profil dodatkowy	M _i	M _{pz}	M _{wz}	MI _{bc}
Ustalenia dla stref SW						
1-82 z wyłączeniem stref wskazanych poniżej:	SW teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren handlu wielkopowierzchniowego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	4	60	20	30
13, 36-38		teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	4	60	12	30
18		teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	4	60	10	30

Źródło: opracowanie własne

Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ)

Wyznaczono 595 stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ). Są to w większości obszary o zróżnicowanej gęstości zabudowy, obejmujące istniejące budynki mieszkalne, jak i tereny przewidziane pod przyszłą zabudowę jednorodzinną w oparciu o położenie w obszarze uzupełnienia zabudowy oraz na terenach o funkcji mieszkalnej jednorodzinnej w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. W ramach wydzielonych stref zabudowy jednorodzinnej SJ, wyznaczono również 26 stref pod nową zabudowę w ramach chłonności.

Tabela 7. Zestawienie strefy planistycznej SJ wraz z standardami urbanistycznymi.

Oznaczenie	Profil podstawowy	Profil dodatkowy	M _i	M _{pz}	M _{wz}	M _{Ibc}	
Ustalenia dla stref SJ							
1-24, 26-569	SJ	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	2	60	16	30
25				2	60	12	30
570-595				2	50	16	30

Źródło: opracowanie własne

Strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową (SZ)

Wyznaczono 743 strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową (SZ). Są to obszary o zróżnicowanej gęstości zabudowy, obejmujące istniejące siedliska rolnicze (budynki mieszkalne wraz z budynkami służącymi gospodarstwom rolnym), jak i tereny przewidziane pod przyszłą zabudowę zagrodową w oparciu o położenie w obszarze uzupełnienia zabudowy oraz na terenach o funkcji mieszkalnej jednorodzinnej zagrodowej w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. W ramach wydzielonych stref zabudowy zagrodowej SZ, nie wskazano nowych terenów.

Tabela 8. Zestawienie strefy planistycznej SZ wraz z standardami urbanistycznymi.

Oznaczenie	Profil podstawowy	Profil dodatkowy	M _i	M _{pz}	M _{wz}	M _{Ibc}	
Ustalenia dla stref SZ							
1-743 z wyłączeniem stref wskazanych poniżej:	SZ	teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	2	60	20	30
321, 672-674				2	60	25	30
430				2	60	30	30
112, 119, 122-124, 126-130, 138-142, 312-315, 324-328, 334-339, 347-358, 581, 584-585, 587-621, 640-653				2	60	50	30

59, 131	SZ	teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	2	60	20	30
---------	----	---	--	---	----	----	----

Źródło: opracowanie własne

Strefa usługowa (SU)

Na terenie gminy wyznaczono 140 stref przeznaczonych na zabudowę usługową z dopuszczeniem pod teren zieleni naturalnej, teren lasu oraz teren wód, a w wybranych strefach również teren składów i magazynów oraz teren elektrowni słonecznej. Są to obszary o zróżnicowanej gęstości zabudowy, obejmujące istniejące budynki usługowe, jak i tereny przewidziane pod przyszłą zabudowę usługową.

Tabela 9. Zestawienie strefy planistycznej SU wraz z standardami urbanistycznymi.

Oznaczenie	Profil podstawowy	Profil dodatkowy	M _i	M _{pz}	M _{wz}	M _{Ibc}
Ustalenia dla stref SU						
1-140 z wyłączeniem stref wskazanych poniżej:	SU teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	4	60	20	30
140			4	60	40	30
19, 33, 60, 79, 89, 107, 111			4	60	35	30
4, 7-9, 22			4	60	12	30
11, 32, 39, 42, 43, 72, 45, 46, 48, 51, 52, 53, 54, 24, 55, 26, 56, 58, 64, 71,	SU teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren składów i magazynów, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	4	60	20	30

74, 78, 80, 82, 86, 88, 90, 91, 95, 96, 103, 109, 116, 117, 120, 121, 124, 126, 132, 133, 134, 138, 139, 136							
27, 85				4	60	35	30
15-17	SU	teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	4	60	10	30
18, 20				4	60	12	30
13, 14, 23, 25, 30, 34, 47, 50, 100, 114, 115, 118, 131				4	60	20	30

Źródło: opracowanie własne

Strefa gospodarcza (SP)

Zostało wyznaczonych 23 strefy gospodarcze przeznaczone na zabudowę produkcyjną z dopuszczeniem pod teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód. Są to obszary o zróżnicowanej gęstości zabudowy, obejmujące istniejące budynki produkcyjne, jak i tereny przewidziane pod przyszłą zabudowę produkcyjną.

Tabela 10. Zestawienie strefy gospodarczej SP wraz z standardami urbanistycznymi.

Oznaczenie	Profil podstawowy	Profil dodatkowy	M _i	M _{pz}	M _{wz}	M _{Ibc}
Ustalenia dla stref SP						
3-5, 8-9, 12, 16-17	SP teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	4	70	20	20
10, 13-15, 18-20, 22			4	70	30	20
7, 11, 21, 23			4	70	50	20
1-2			4	70	100	20
6			4	70	110	20

Źródło: opracowanie własne

Strefa produkcji rolniczej (SR)

Zostało wyznaczonych 135 stref przeznaczonych pod produkcję rolniczą, obejmujące istniejące tereny, jak i tereny przewidziane pod przyszłą zabudowę.

Tabela 11. Zestawienie strefy produkcji rolniczej SR wraz z standardami urbanistycznymi.

Oznaczenie	Profil podstawowy	Profil dodatkowy	M _i	M _{pz}	M _{wz}	M _{lbc}	
Ustalenia dla stref SR							
1-135 z wyłączeniem stref wskazanych poniżej:	SR	teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	2	60	20	30
1, 6, 9-10, 19-23, 25, 27-29, 33- 36, 38-42, 44-45, 49, 51, 57, 123				4	60	30	30
2, 7, 46, 55, 127-129				4	60	50	30
5, 12-13, 26, 43, 56, 130	SR	teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren biogazowni, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	4	60	30	30
15				4	60	50	30

<p>52-53, 58-62, 64, 97-98, 104, 115-116, 131-134,</p>	<p>SR</p>	<p>teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej</p>	<p>teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód</p>	<p>2</p>	<p>60</p>	<p>20</p>	<p>30</p>
<p>14</p>				<p>4</p>	<p>60</p>	<p>30</p>	<p>30</p>

Źródło: opracowanie własne

Strefa infrastrukturalna (SI)

Na terenie gminy wyznaczono 150 stref przeznaczonych na infrastrukturę techniczną, obejmujących jedynie istniejące tereny, na których znajdują się kluczowe obiekty infrastruktury technicznej, takie jak instalacje energetyczne, kanalizacyjne, wodne i gazowe oraz tereny komunikacyjne (drogi klasy lokalnej, dojazdowej, w tym drogi gminne, oraz drogi wewnętrzne). W ramach wydzielonych stref infrastruktury technicznej SI, nie wskazano nowych terenów. Nowe tereny infrastrukturalne wyznaczane będą na poziomie planów szczegółowych w oparciu o profil funkcjonalny umożliwiający realizację urządzeń infrastruktury technicznej.

Tabela 12. Zestawienie strefy infrastruktury SI wraz z standardami urbanistycznymi.

Oznaczenie	Profil podstawowy	Profil dodatkowy	M _i	M _{pz}	M _{wz}	MI _{bc}	
Ustalenia dla stref SI							
1-55	SI	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren usług, teren produkcji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	-	-	-	20
56-138			teren usług, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	-	-	-	20
139-150			teren usług, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej	-	-	-	20

Źródło: opracowanie własne

Strefa zieleni i rekreacji (SN)

Wyznaczono 117 stref, które zostały przeznaczone na zielenią urządzoną, co ma na celu poprawę jakości przestrzeni wiejskiej oraz stworzenie atrakcyjnych miejsc do rekreacji i wypoczynku dla mieszkańców. W skład tych stref wchodzi różnorodny teren zielony, takie jak istniejące parki, skwery oraz obszary przeznaczone na sport i rekreację. Każda z tych przestrzeni ma swoje specyficzne funkcje i pełni istotną rolę w strukturze przestrzennej gminy, wpływając na estetykę i komfort życia jego mieszkańców.

Tabela 13. Zestawienie strefy zieleni i rekreacji SN wraz z standardami urbanistycznymi.

Oznaczenie	Profil podstawowy	Profil dodatkowy	M _i	M _{pz}	M _{wz}	MI _{bc}	
Ustalenia dla stref SN							
1-117 z wylaczeniem stref wskazanych ponizej: 7, 10, 22-26, 32-34, 38, 40-41, 45, 50, 74, 80, 83, 84	SN	teren zieleni urzadzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów dzialkowych, teren infrastruktury technicznej	teren uslug sportu i rekreacji, teren uslug kultury i rozrywki, teren uslug handlu detalicznego, teren uslug gastronomii, teren uslug turystyki, teren uslug nauki, teren uslug edukacji, teren uslug zdrowia i pomocy spolecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu	-	-	-	50
				-	-	-	70

Źródło: opracowanie własne

Strefa cmentarzy (SC)

Strefa cmentarzy obejmuje istniejące tereny, na których znajdują się już funkcjonujące cmentarze, stanowiące istotny element struktury przestrzennej gminy. Cmentarze te pełnią zarówno funkcję religijną, jak i kulturową, a ich ochrona jest priorytetem ze względu na historyczne i społeczne znaczenie. W strefie tej nie przewiduje się wyznaczania nowych terenów pod rozszerzenie cmentarzy, co oznacza, że zachowany zostanie dotychczasowy układ i granice tych obszarów.

Tabela 14. Zestawienie strefy cmentarzy SC wraz z standardami urbanistycznymi.

Oznaczenie	Profil podstawowy	Profil dodatkowy	M _i	M _{pz}	M _{wz}	MI _{bc}	
Ustalenia dla stref SC							
1-9	SC	teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług kultu religijnego, teren usług handlu detalicznego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	-	-	-	30
10				-	-	-	50

Źródło: opracowanie własne

W strefie cmentarzy możemy wyróżnić czynne, w których nadal odbywają się pochówki lub nieczynne o znaczeniu wyłącznie historycznym. Na terenie gminy Kruszwica występuje 8 cmentarzy nadal służących jako miejsca spoczynku zmarłych (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 SC) oraz dwa cmentarze pełniące obecnie wyłącznie funkcję miejsca pamięci (9, 10 SC).

Strefa górnictwa (SG)

Strefa górnictwa to obszar przeznaczony do eksploatacji surowców naturalnych, obejmujący tereny wydobywcze oraz zaplecze techniczne, takie jak zakłady przetwórcze, hałdy, składowiska i linie transportowe. Charakteryzuje się intensywną ingerencją w krajobraz i podlega szczególnym zasadom zagospodarowania przestrzennego, które mają na celu równoważenie interesów gospodarczych i ochrony środowiska. Koncesja na wydobycie uwzględnia również obowiązek rekultywacji terenów po zakończeniu działalności, umożliwiając ich późniejsze wykorzystanie np. na cele rekreacyjne, rolnicze lub przemysłowe.

Tabela 15. Zestawienie strefy górnictwa SG wraz z standardami urbanistycznymi.

Oznaczenie	Profil podstawowy	Profil dodatkowy	M _i	M _{pz}	M _{wz}	MI _{bc}	
Ustalenia dla stref SG							
1-5	SG	teren górnictwa i wydobycia, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren produkcji, teren usług handlu, teren usług rzemieślniczych, teren usług gastronomii, teren usług biurowych i administracji, teren usług nauki, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	-	-	-	-

Źródło: opracowanie własne

Strefa otwarta (SO)

Strefa otwarta obejmuje przede wszystkim tereny o cennych wartościach przyrodniczych i ekologicznych, które pozostają niezabudowane i służą ochronie środowiska, rolnictwu, rekreacji oraz infrastrukturze technicznej. Strefy w których znajdują się kompleksy leśne, pełnią funkcje ekologiczne, ochronne i rekreacyjne. Lasy są głównym elementem struktury krajobrazowej, pełniące istotną rolę w zachowaniu bioróżnorodności, ochronie gleb oraz regulacji klimatu. W strefie tej obowiązuje ochrona przyrody, a zabudowa jest zakazana, aby chronić ekosystemy leśne przed degradacją. Tereny zieleni naturalnej obejmują naturalną roślinność, jak łąki, mokradła czy nieużytki. Tereny te mają dużą wartość ekologiczną, zapewniając siedliska dla dzikiej fauny i flory. Ich ochrona jest kluczowa dla zachowania naturalnych procesów ekologicznych oraz w przeciwdziałaniu przed nadmiernym przekształceniem naturalnych przestrzeni przez człowieka. Tereny rolnictwa z zakazem zabudowy przeznaczone wyłącznie do prowadzenia działalności rolniczej, takie jak uprawy roślin czy hodowla zwierząt mają na celu zachowanie ich rolniczego charakteru oraz zapobieżenie przekształcaniu tych terenów na cele mieszkalne lub przemysłowe. Utrzymanie tych obszarów w ich obecnym stanie jest kluczowe dla ochrony zasobów przyrodniczych. W ramach wydzielonych stref otwartych SO wskazano dodatkowe 24 obszary z uwzględnieniem dodatkowego profilu funkcjonalnego umożliwiającego realizację elektrowni wiatrowych.

Tabela 16. Zestawienie strefy otwartej SO wraz z standardami urbanistycznymi.

Oznaczenie	Profil podstawowy	Profil dodatkowy	M _i	M _{pz}	M _{wz}	MI _{bc}	
Ustalenia dla stref SO							
1-145 z wyłączeniem stref wskazanych	SO	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni urządzonej	-	-	-	-

poniżej:							
10			teren biogazowni, teren zieleni urządzonej	-	-	-	-
1-9, 11-21			teren elektrowni wiatrowej, teren zieleni urządzonej	-	-	-	-
22-25			teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni urządzonej	-	-	-	-

Źródło: opracowanie własne

Strefa komunikacyjna (SK)

Strefa komunikacyjna obejmuje tereny dróg publicznych (krajowych, wojewódzkich oraz powiatowych) o znaczeniu drogi głównej wraz z drogami o znaczeniu zbiorczym.

Tabela 17. Zestawienie strefy komunikacyjnej SK wraz z standardami urbanistycznymi.

Oznaczenie	Profil podstawowy	Profil dodatkowy	M _i	M _{pz}	M _{wz}	MI _{bc}	
Ustalenia dla stref SK							
1-3	SK	teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren drogi zbiorczej, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód	-	-	-	-
4-21			teren drogi zbiorczej, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren zieleni urządzonej, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód	-	-	-	-

Źródło: opracowanie własne

- **Gminne standardy dostępności infrastruktury społecznej**

Dla gminy Kruszwica nie określono gminnych standardów dostępności infrastruktury społecznej.

IV. SPOSÓB UWZGLĘDNIENIA UWARUNKOWAŃ ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY

W celu wyznaczenia stref planistycznych oraz gminnych standardów urbanistycznych uwzględniono ustalenia polityki przestrzennej gminy określonej w strategii rozwoju gminy oraz ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Dokonano także inwentaryzacji uwarunkowań w zakresie środowiska przyrodniczego, kulturowego, stanu zagospodarowania przestrzennego oraz infrastruktury technicznej i społecznej.

Sporządzono również opracowanie ekofizjograficzne w zakresie wymagań, o których mowa w art. 72 ust. 1–3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska.

1. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY WYNIKAJĄCE Z POLITYKI PRZESTRZENNEJ GMINY OKREŚLONEJ W STRATEGII ROZWOJU GMINY LUB STRATEGII ROZWOJU PONADLOKALNEGO

Aktualnie dla gminy Kruszwica obowiązuje strategia rozwoju gminy Kruszwica na lata 2018-2028 uchwalona uchwałą Nr III/29/18 z dnia 28 grudnia 2018 r.

Zgodnie z przepisem art. 51 ustawy z dnia 24 sierpnia 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688) do dnia 31 grudnia 2025 r. ustalenia planu ogólnego gminy określa się, uwzględniając politykę przestrzenną gminy określoną w strategii rozwoju gminy lub strategii rozwoju ponadlokalnego, o ile gmina dysponuje strategią rozwoju gminy lub strategią rozwoju ponadlokalnego, których opracowanie zostało wszczęte od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Mając na uwadze, że prace nad obowiązującą w gminie Kruszwica strategią zostały wszczęte przed 24 września 2023 r. nie uwzględniano w planie ogólnym tejże strategii.

2. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY WYNIKAJĄCE Z USTALEŃ PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA

W czerwcu 2003 r. Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego uchwalił *Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego*¹. Jego wymiar czasowy sięgał 2020 r.

Uwarunkowania przyrodnicze:

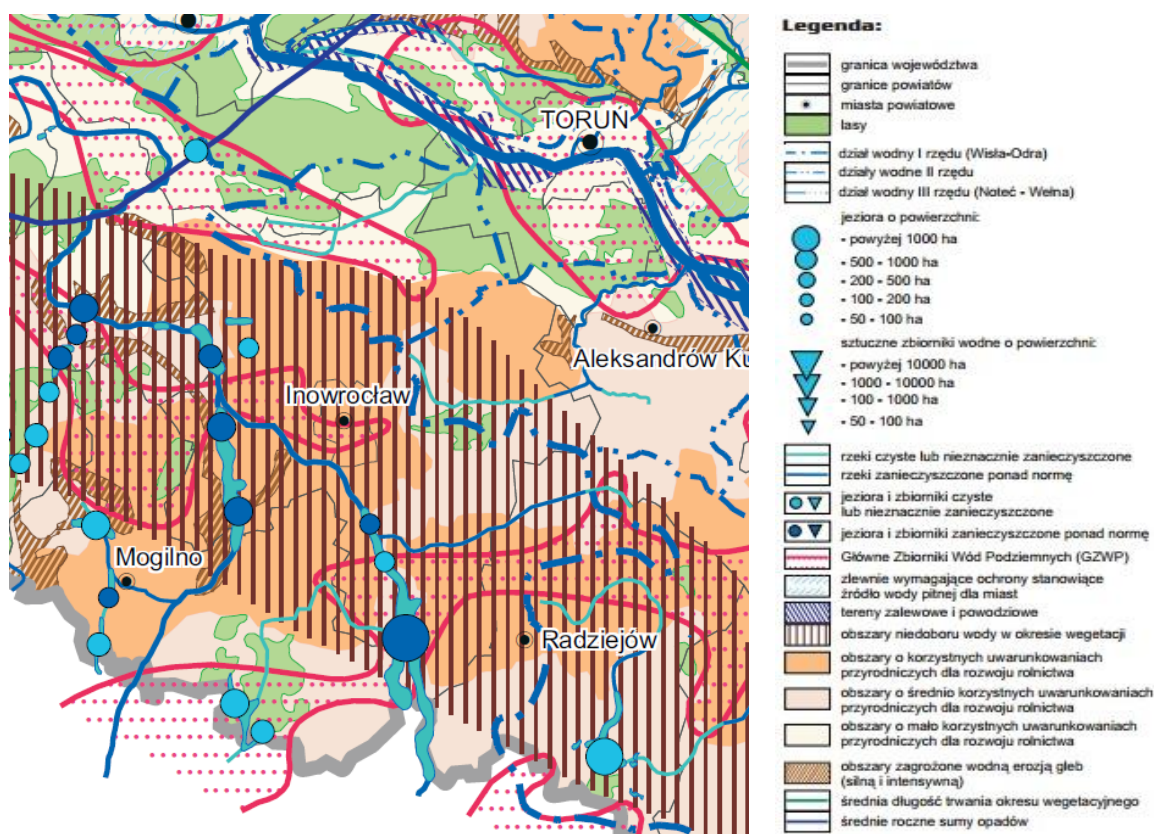
- na terenie gminy Kruszwica występuje obszar parku krajobrazowego „Nadgoplański Park Tysiąclecia”, Obszar Specjalnej Ochrony "Ostoja Nadgoplańska", Specjalny Obszar Ochrony „Jezioro Gopło”, rezerwat przyrody „Nadgoplański Park Tysiąclecia”;
- na terenie gminy Kruszwica występują Główne Zbiorniki Wód Podziemnych : Dolina Kopalna Wielkopolska oraz Subzbiornik Inowrocław - Gniezno;
- część gminy Kruszwica należy do obszarów niedoboru wody w okresie wegetacji;
- Jezioro Gopło zostało zaliczone do zbiorników zanieczyszczonych ponad normę.

Uwarunkowania rozwoju rolnictwa:

- zgodnie z Przyrodniczymi uwarunkowania gospodarowania zasobami wodnymi i rozwoju rolnictwa określonymi w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko – pomorskiego gmina Kruszwica zalicza się do obszarów o korzystnych oraz średnio korzystnych uwarunkowaniach przyrodniczych dla rozwoju rolnictwa.

¹ Uchwała Nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r.

Rysunek 5. Fragment załącznika nr 4(Przyrodnicze uwarunkowania gospodarowania zasobami wodnymi i rozwoju rolnictwa) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

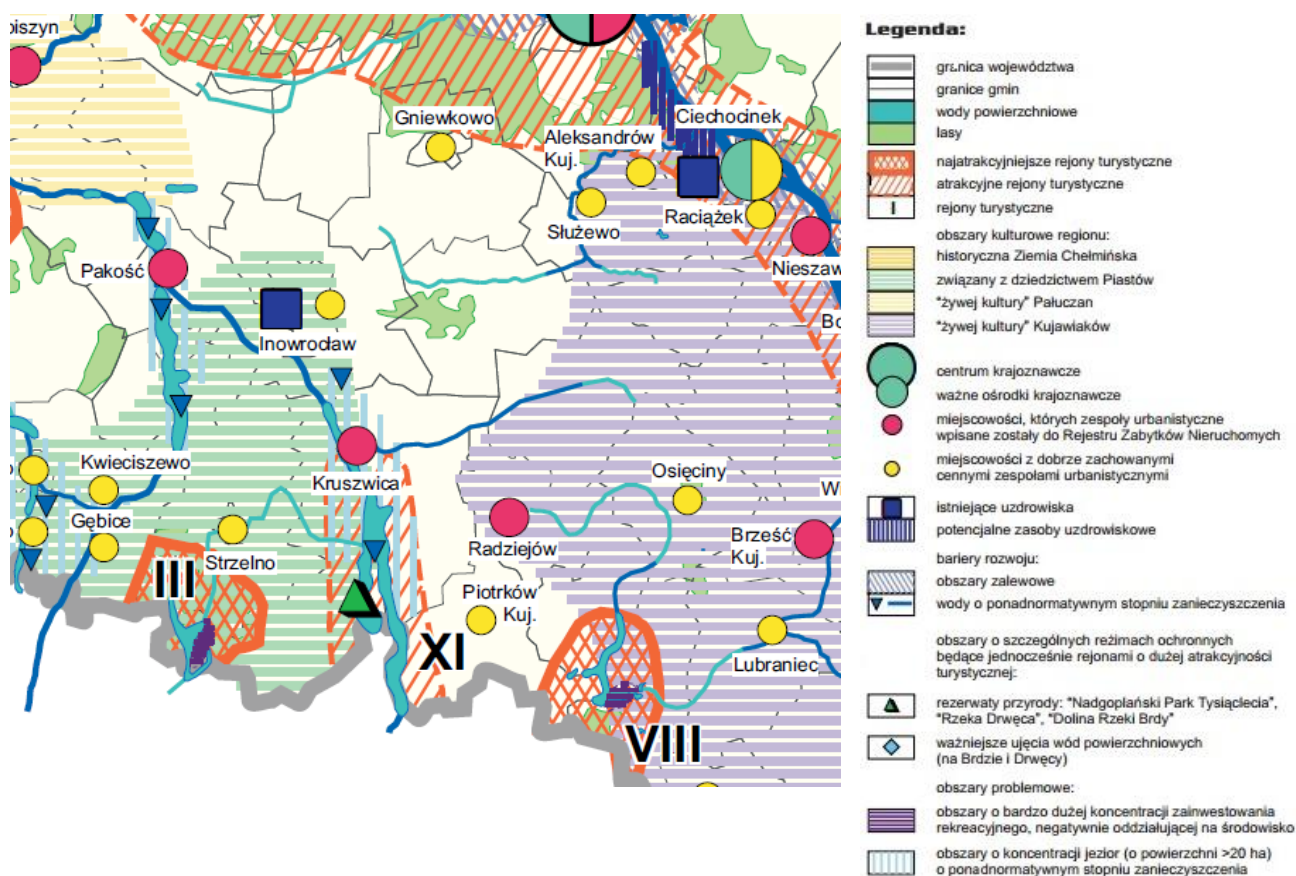

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego (Uchwała nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r.).

Uwarunkowania przyrodniczo – turystyczne:

- zgodnie z walorami turystyczno - przyrodniczymi określonymi w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko – pomorskiego gmina Kruszwica znajduje się w obszarze atrakcyjnych rejonów turystycznych z wpisaniem do Rejestru Zabytków Nieruchomych zespołem urbanistycznym miejscowości Kruszwica.

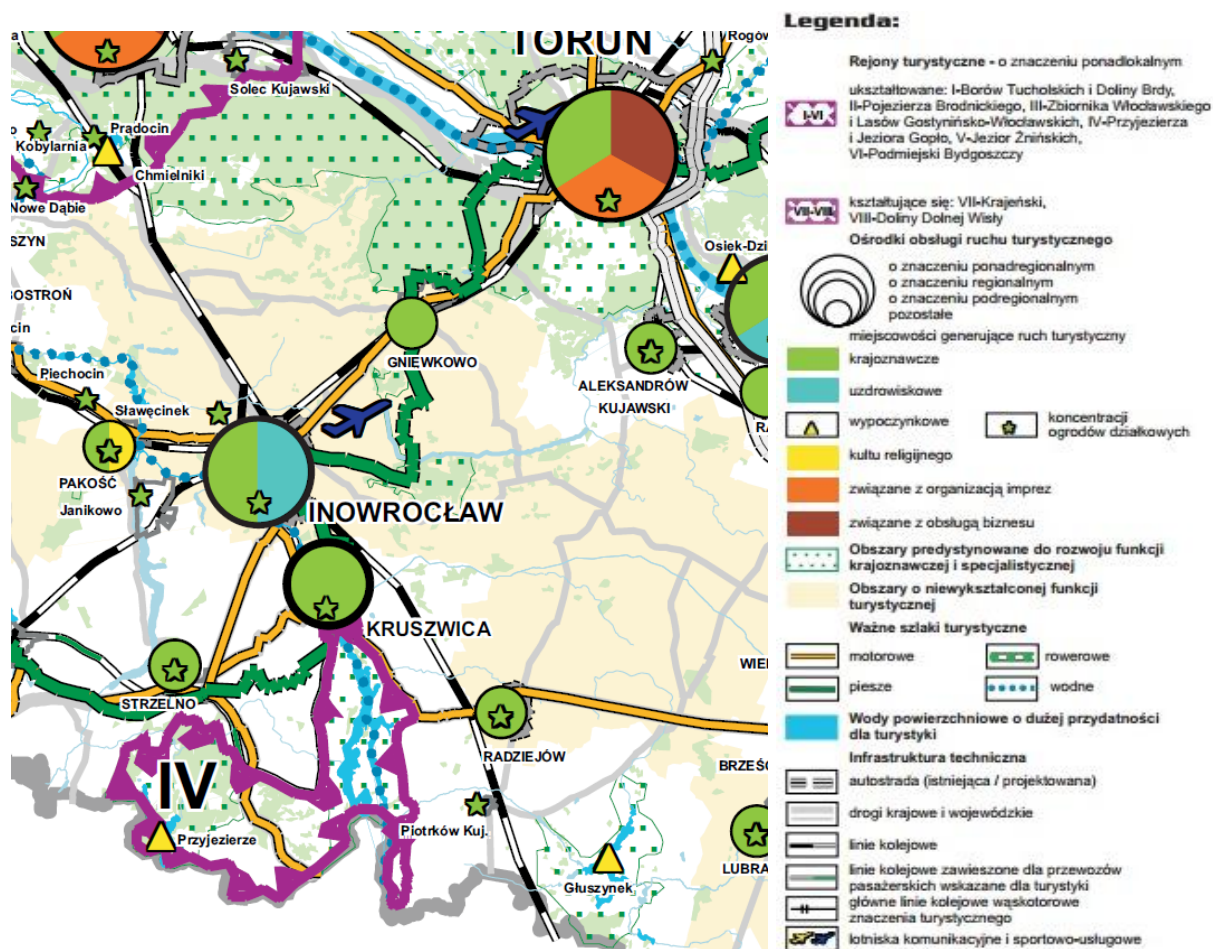
Rysunek 6. Fragment załącznika nr 5 (Walory turystyczno - przyrodnicze) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego (Uchwała nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r.).

- Tereny położone wzdłuż jeziora "Gopło" zostały zaliczone do ukształtowanego rejonu turystycznego o znaczeniu ponadlokalnym o nr IV - Przyjezierza i Jeziora Gopło.

Rysunek 7. Fragment załącznika nr 8 (Uwarunkowania rozwoju turystyki) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

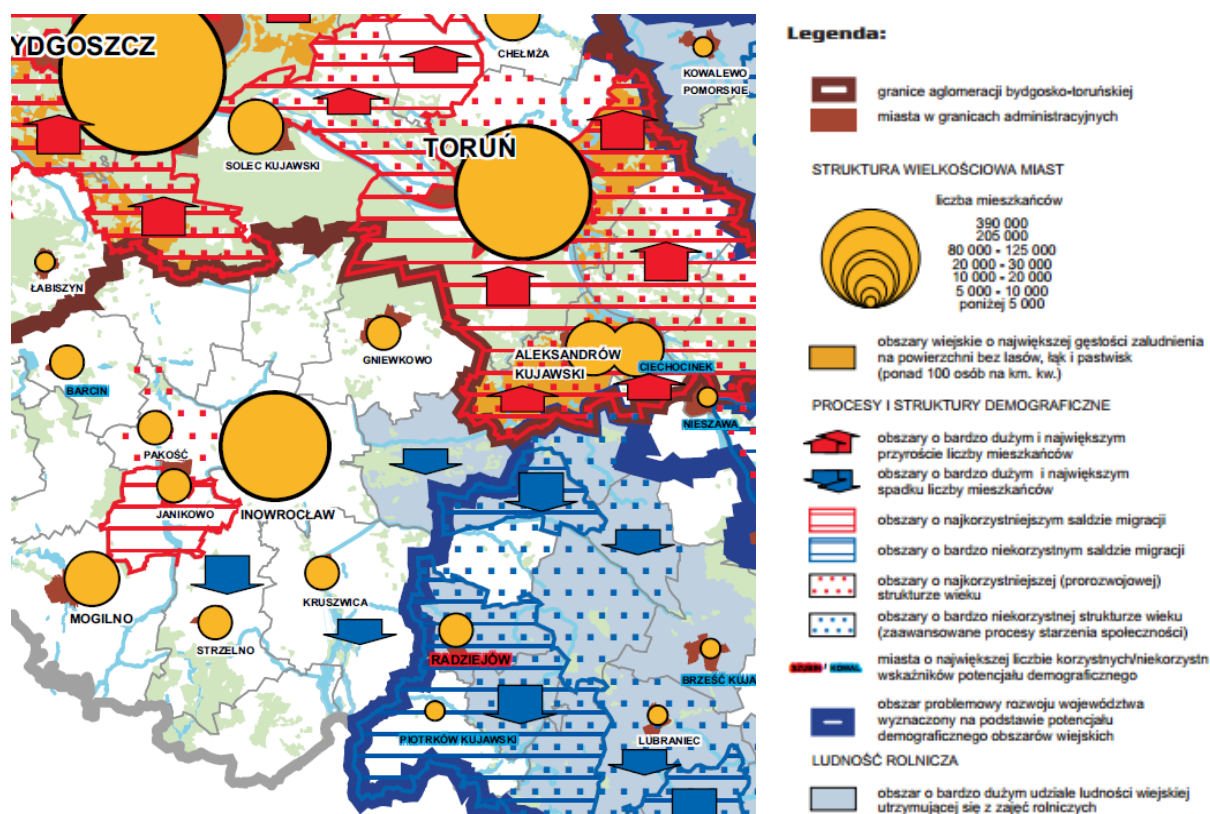

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego (Uchwała nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r.).

Uwarunkowania społeczno – demograficzne

- Zgodnie z uwarunkowaniami demograficznymi określonymi w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko – pomorskiego gmina Kruszwica należy do obszarów o bardzo dużym i największym spadku liczby mieszkańców.

Rysunek 8. Fragment załącznika nr 6 (Uwarunkowania demograficzne) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

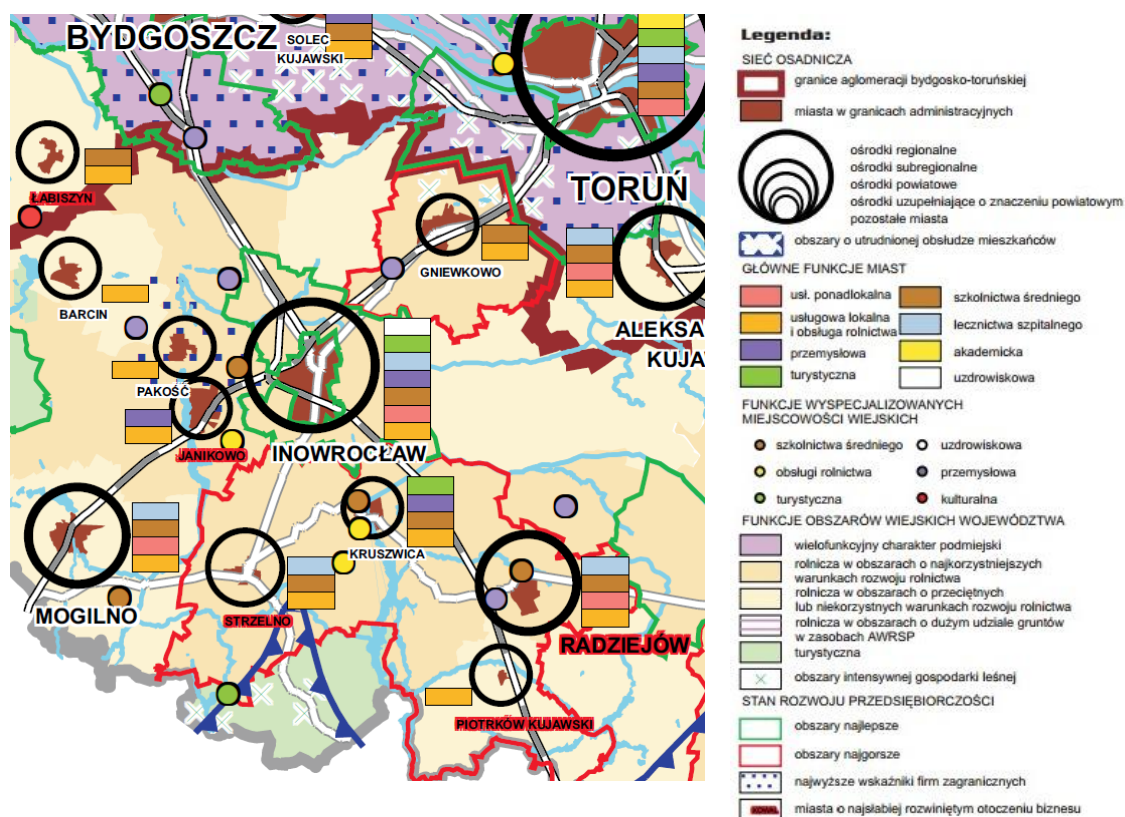

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego (Uchwała nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r.).

Uwarunkowania gospodarcze:

- Gmina Kruszwica pełni funkcję miasta o charakterze: turystycznym, przemysłowym, szkolnictwa średniego oraz usług lokalnych i obsługi rolnictwa.

Rysunek 9. Fragment załącznika nr 7 (Sieć osadnicza oraz gospodarcze uwarunkowania rozwoju) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

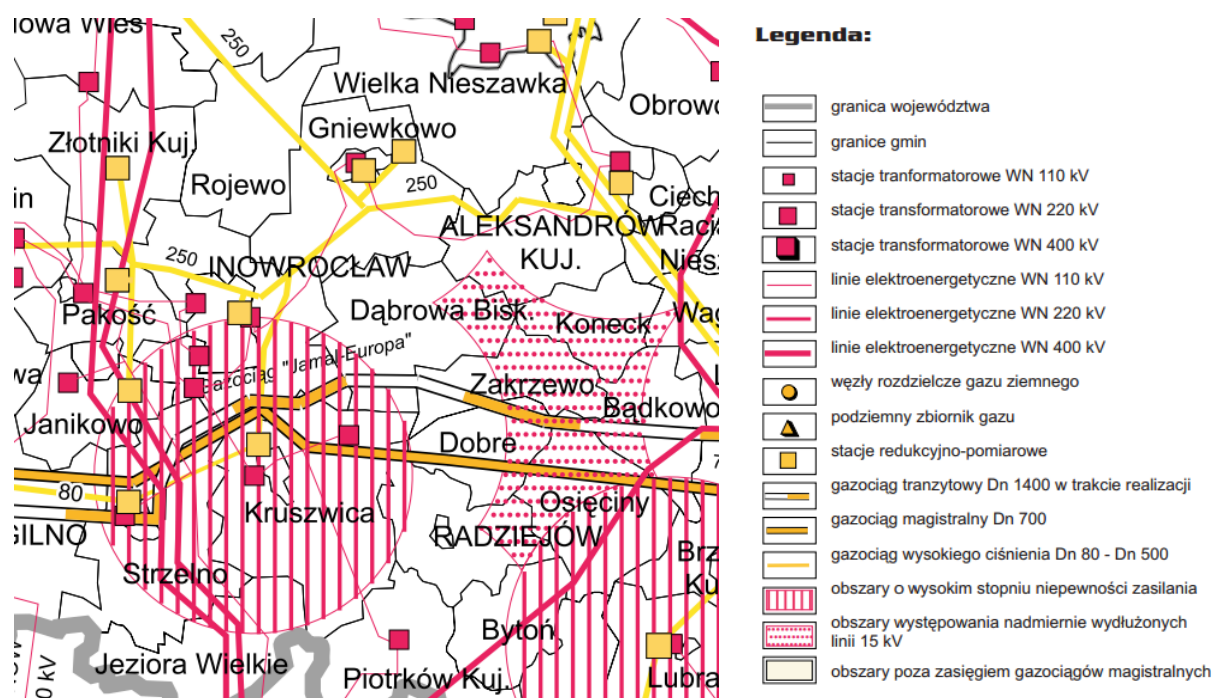

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego (Uchwała nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r.).

Uwarunkowania w zakresie dostępności komunikacyjnej i infrastruktury technicznej:

- gmina Kruszwica znajduje się w obszarze o wysokim stopniu niepewności zasilania,
- przez gminę przechodzą gazociągi: tranzytowy DN1400 Rosja-Europa, przesyłowy DN700 MOP 8,4 MPa relacji Gustorzyn-Mogilno ze światłowodem oraz wysokiego ciśnienia DN100 Inowrocław-Mogilno.

Rysunek 10. Fragment załącznika nr 7 (Uwarunkowania energetyczne) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

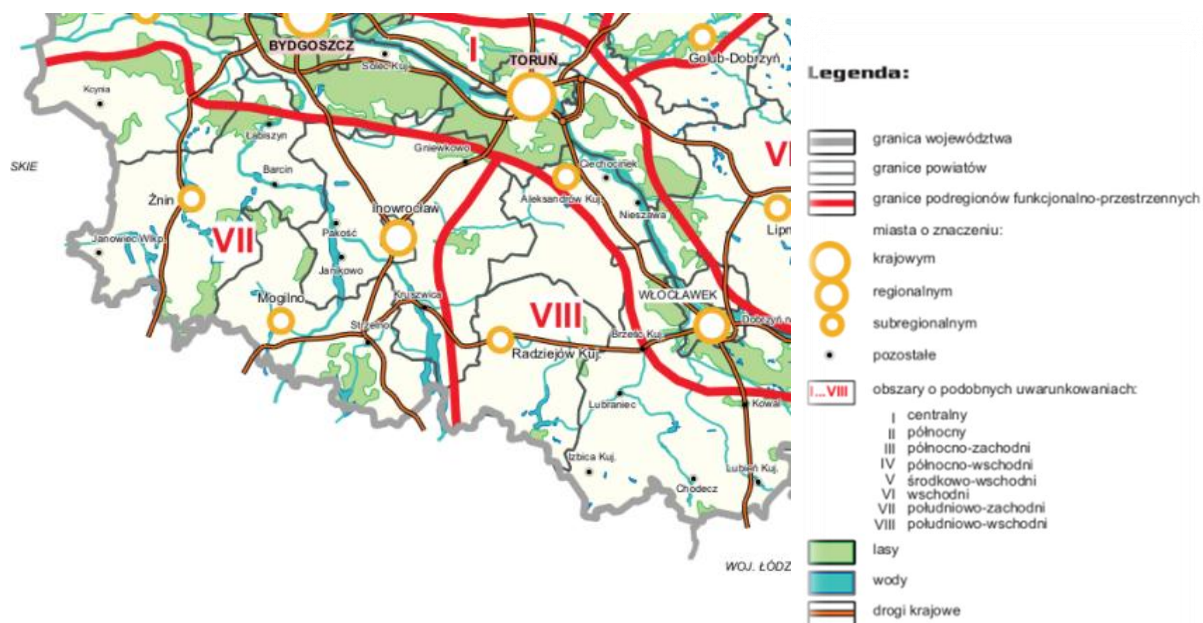

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego (Uchwała nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r.).

Obszary o podobnych uwarunkowaniach:

Teren województwa kujawsko-pomorskiego podzielono na osiem obszarów o podobnych uwarunkowaniach, scharakteryzowanych w zakresie uwarunkowań rozwoju interpretowanych w kategoriach szans, barier i predyspozycji rozwoju. Gmina Kruszwica została zakwalifikowana do obszaru nr VII południowo-zachodni, który obejmuje: powiaty inowrocławski, mogileński, żniński oraz południową część nakielskiego, łącznie 21 gmin, 13 miast. Obszar ma charakter wielofunkcyjny z dominującą funkcją rolniczą, cechuje się również wyspecjalizowanym przemysłem zwłaszcza spożywczym między innymi zakłady tłuszczowe oraz cukrownia na terenie gminy Kruszwica, duże znaczenie ma także turystyka.

Rysunek 11. Fragment załącznika nr 12 (Obszary o podobnych uwarunkowaniach) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego (Uchwała nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r.).

Istotne uwarunkowania i problemy rozwoju dla obszaru nr VII:

a) szanse

- dobrze rozwinięta sieć miast o zróżnicowanych: funkcjach, obszarach obsługi i rangach w hierarchii sieci osadniczej, w tym obecność ośrodka o znaczeniu subregionalnym,
- lokalizacja wyspecjalizowanych zakładów przemysłowych o znaczeniu ogólnokrajowym,
- wielofunkcyjny charakter,
- korzystne uwarunkowania dalszego rozwoju działalności pozarolniczych,
- korzystne wskaźniki jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej i korzystne uwarunkowania rozwoju efektywnego rolnictwa wielkoobszarowego,
- obszary wiejskie są w wysokim stopniu zwodociągowane.

b) bariery

- duże uzależnienie ludności wiejskiej od sytuacji w rolnictwie,
- niekorzystna sytuacja na rynku pracy.

c) predyspozycje dla rozwoju określonych funkcji

a. przedsiębiorczości

- korzystne uwarunkowania (gęsta sieć miast) dla lokowania instytucji otoczenia i obsługi rolnictwa,

- szczególnie korzystne uwarunkowania dla rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego.
 - b. rolnictwa
 - korzystne lub bardzo korzystne przyrodnicze warunki rozwoju rolnictwa,
 - w pewnych częściach podregionu korzystne uwarunkowania rozwoju agroturystyki.
 - c. turystyki
 - w części gmin korzystne uwarunkowania rozwoju dla turystyki pobytowej i krajoznawczej,
 - konieczność rewitalizacji „Szlaku Piastowskiego”.
- d) problemy rozwoju
- wysoki poziom bezrobocia,
 - lokalnie występują konflikty przestrzenne powodowane przez silnie rozwiniętą funkcję przemysłową,
 - niski stopień skanalizowania obszarów wiejskich oraz zła sytuacja w zakresie gospodarki odpadowej.

Cele zagospodarowania przestrzennego województwa:

W części analitycznej planu został określony cel główny zagospodarowania przestrzennego regionu, którym jest „Zbudowanie struktur funkcjonalno-przestrzennych podnoszących konkurencyjność regionu i jakość życia mieszkańców”. Pochodnymi celu głównego są cele szczegółowe:

- zwiększenie atrakcyjności regionu jako pochodnej jego walorów przyrodniczych, kulturowych, wysokich standardów życia, sprawnego systemu infrastruktury technicznej i komunikacji;
- przyspieszenie rozwoju największych miast regionu jako aktywnych biegunów wzrostu, stymulujących wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich w ich otoczeniu;
- modernizacja struktury przestrzenno-funkcjonalnej.

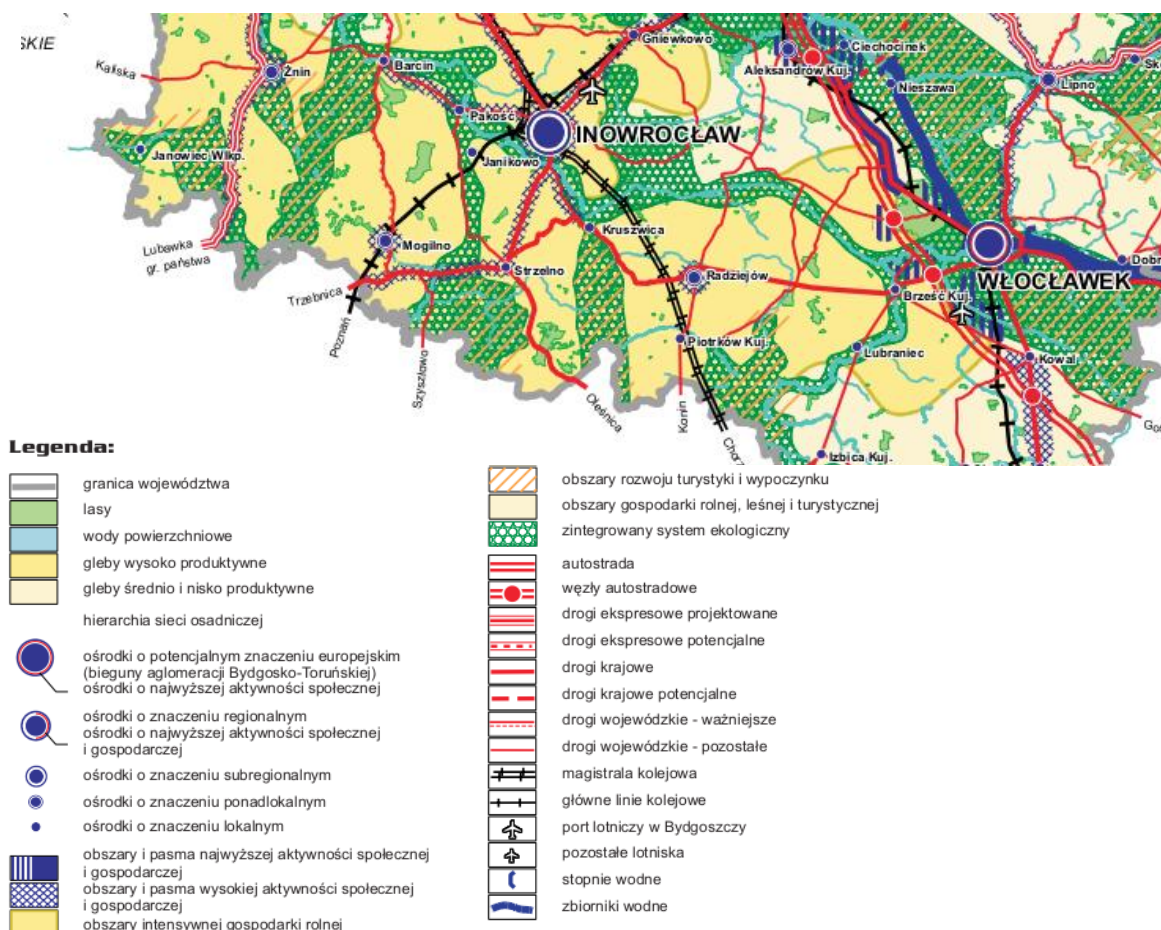
Zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego wzmocnienie koncentracji potencjału ludzkiego, gospodarczego i atrakcyjności warunków życia i inwestowania oraz dobra dostępność komunikacyjna będą uzyskiwane przez właściwe ukształtowanie sieci osadniczej.

Polityka zagospodarowania przestrzennego województwa:

W planie wyodrębniono cztery strefy polityki przestrzennej, do IV południowej zaliczono gminę Kruszwica. Strefa ta jest predestynowana do intensywnej gospodarki rolnej, a stosunkowo nieznaczne tereny do wielokierunkowego rozwoju: gospodarki rolnej, leśnej i turystycznej oraz do użytkowania rekreacyjnego.

Zgodnie z Koncepcją zagospodarowania przestrzennego teren wzdłuż jeziora Gopło, obejmujący zintegrowany system ekologiczny w głównej mierze będzie przeznaczony pod obszar rozwoju turystyki i wypoczynku, natomiast pozostała część gminy pod obszary intensywnej gospodarki rolnej.

Rysunek 12. Fragment załącznika nr 13 (Koncepcja zagospodarowania przestrzennego) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego (Uchwała nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r.).

Główne zasady zagospodarowania przestrzennego:

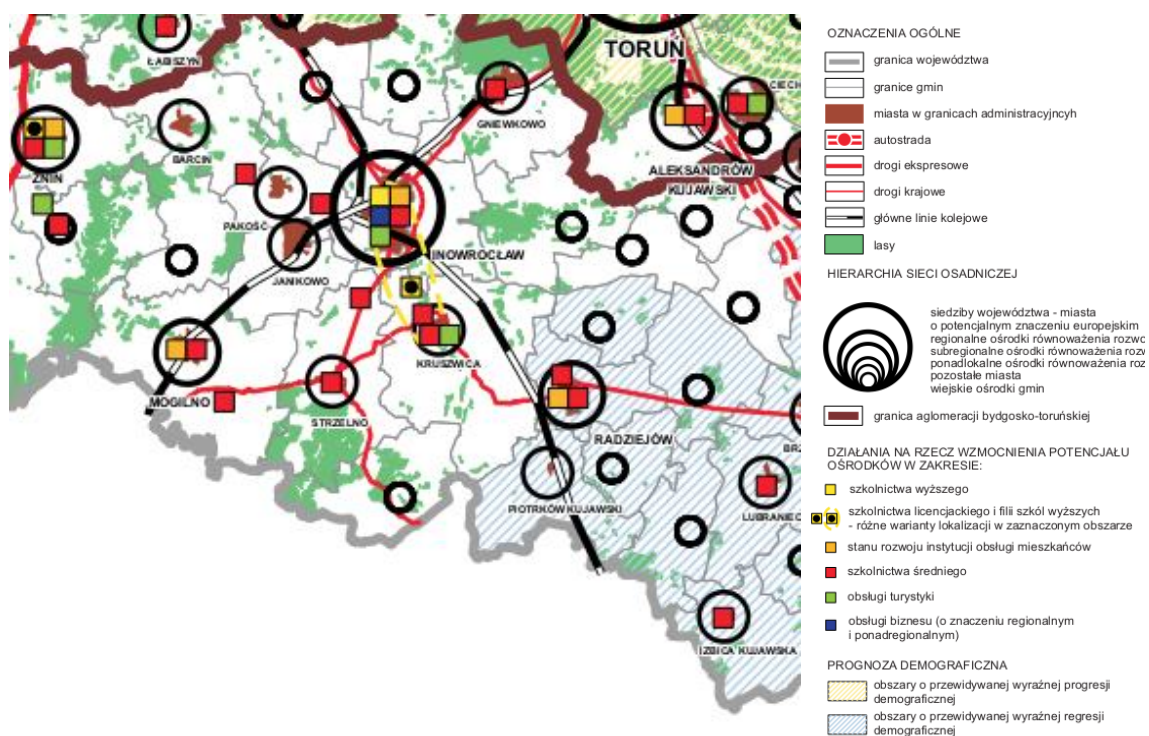
- gospodarowanie z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego oraz wielofunkcyjność rozwoju struktur przestrzennych;

- podporządkowanie działalności gospodarczej wymogom ochrony środowiska, zachowanie spójności przestrzennej najcenniejszych przyrodniczo i krajobrazowo obszarów, objęcie szczególną ochroną wód, regulacja stosunków wodnych, ograniczenie chemizacji rolnictwa na obszarach cennych przyrodniczo, zalesienie gruntów najłabszych klas bonitacyjnych mało przydatnych dla gospodarki rolnej, wprowadzenie zalesień wzdłuż brzegów rzek oraz w zlewniach jezior na obszarach intensywnie użytkowanych rolniczo, przebudowa drzewostanów;
- zachowanie dziedzictwa kulturowego kierując się harmonijnym kształtowaniem krajobrazu kulturowego oraz dbałością o integralność zabytkowych struktur urbanistycznych i ruralistycznych;
- zapewnienie pełnej obsługi mieszkańców przez wielofunkcyjny rozwój układu osadniczego wykorzystując w pierwszej kolejności tereny istniejącego zainwestowania, przeciwstawianie się dalszemu rozpraszaniu zabudowy;
- rozwój gospodarki przemysłowej, rolniczej i turystycznej poprzez wsparcie przedsiębiorstw;
- rozwój oraz poprawa parametrów technicznych i użytkowych infrastruktury technicznej.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego:

Zgodnie z wytyczonymi kierunkami rozwoju i kształtowania sieci osadniczej, gmina Kruszwica zaliczona została do grupy „*pozostałe wiejskie siedziby gmin*”. Kierunek ten opiera się na wzmocnieniu potencjału, podniesieniu jakości życia mieszkańców, wykorzystaniu walorów turystycznych oraz ochronę dziedzictwa kulturowego. Obsługa mieszkańców będzie realizowana zwłaszcza z zakresu: edukacji, służby zdrowia, opieki społecznej i obsługi rolnictwa oraz tworzenia podstaw do wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich.

Rysunek 13. Fragment załącznika nr 15 (Kierunki rozwoju sieci osadniczej) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego (Uchwała nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r.).

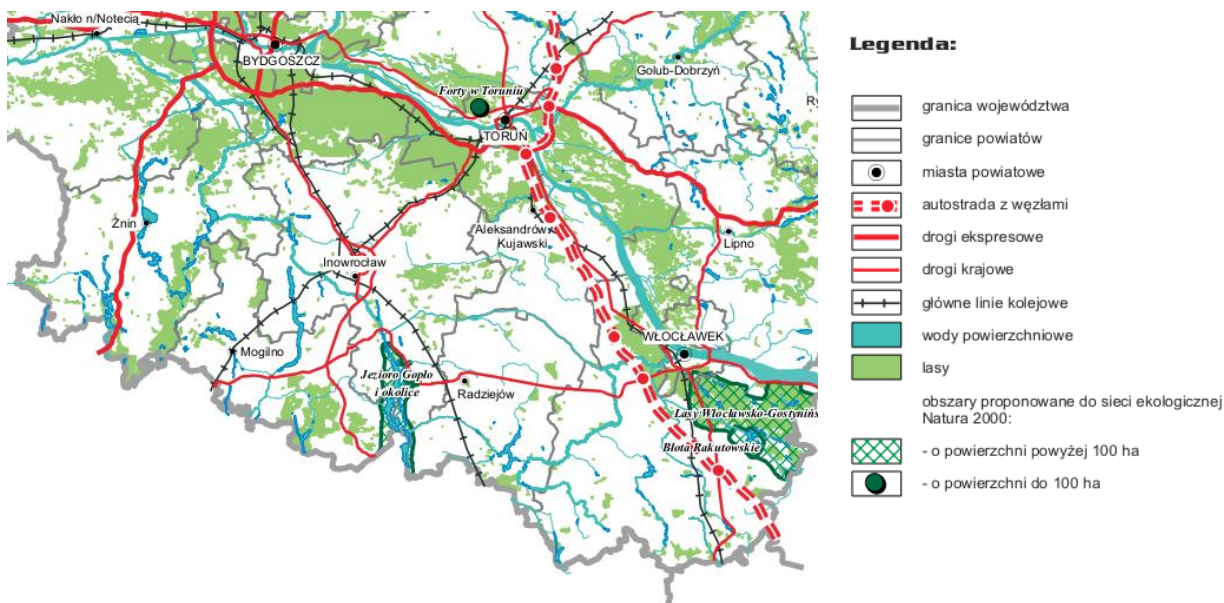
W zakresie ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego głównym kierunkiem jest ochrona i zachowanie w jak najlepszym stanie dla przyszłych pokoleń, w głównej mierze poprzez tworzenie nowych form ochrony przyrody oraz powiększanie istniejących wraz z opracowaniem planów ich ochrony.

Teren jeziora Gopło i okolic zalicza się do obszarów proponowanych do włączenia do europejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000 w oparciu o kryteria dyrektywy ptasiej.

Istotnym elementem będzie również ochrona zasobów wodnych, glebowych i leśnych.

Priorytetem w zakresie ochrony środowiska kulturowego jest ochrona zasobów kulturowych miast poprzez eliminację ruchu samochodowego z ich zabytkowych centrum, ochrona zasobów kulturowych związanych z początkami Państwa Polskiego na terenie Kruszwicy. Rewaloryzacja historycznego układu urbanistycznego miasta Kruszwica oraz utrzymanie lub adaptacja do nowych funkcji pozostałości zamku w Kruszwicy.

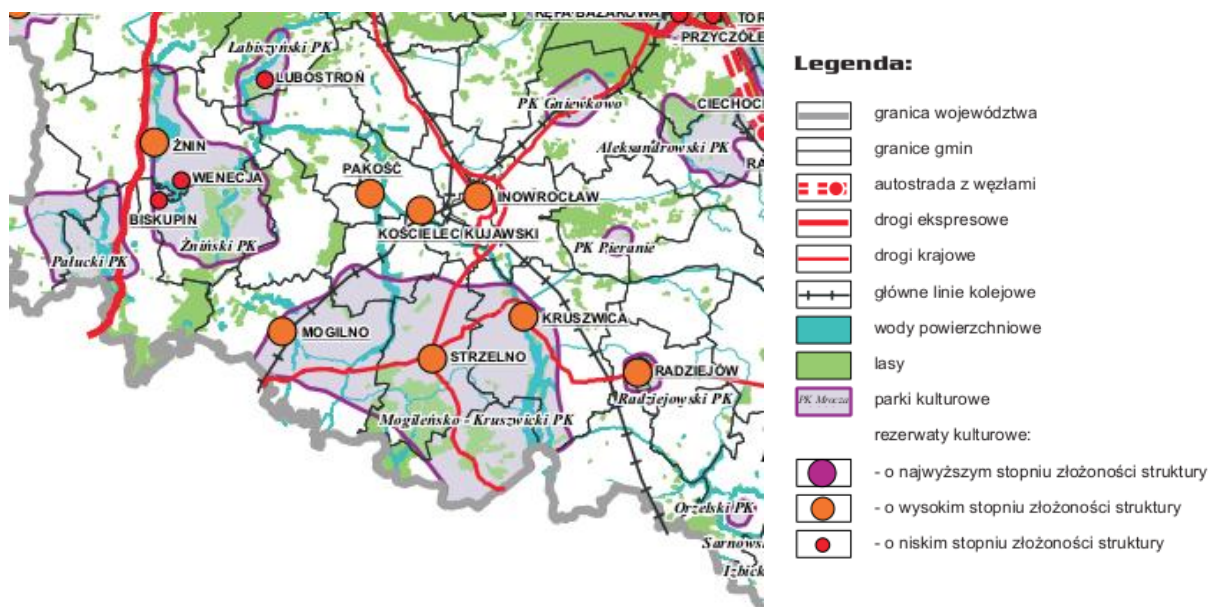
Rysunek 14. Fragment załącznika nr 17 (Obszary proponowane do sieci ekologicznej Natura 2000) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego (Uchwała nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r.).

W planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego proponuje się utworzenie Mogileńsko-Kruszwickiego Parku Kulturowego, który swym zasięgiem będzie obejmował okolice Mogilna, Strzelna i Kruszwicy.

Rysunek 15. Fragment załącznika nr 20 (Proponowane rezerваты i parki kulturowe) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

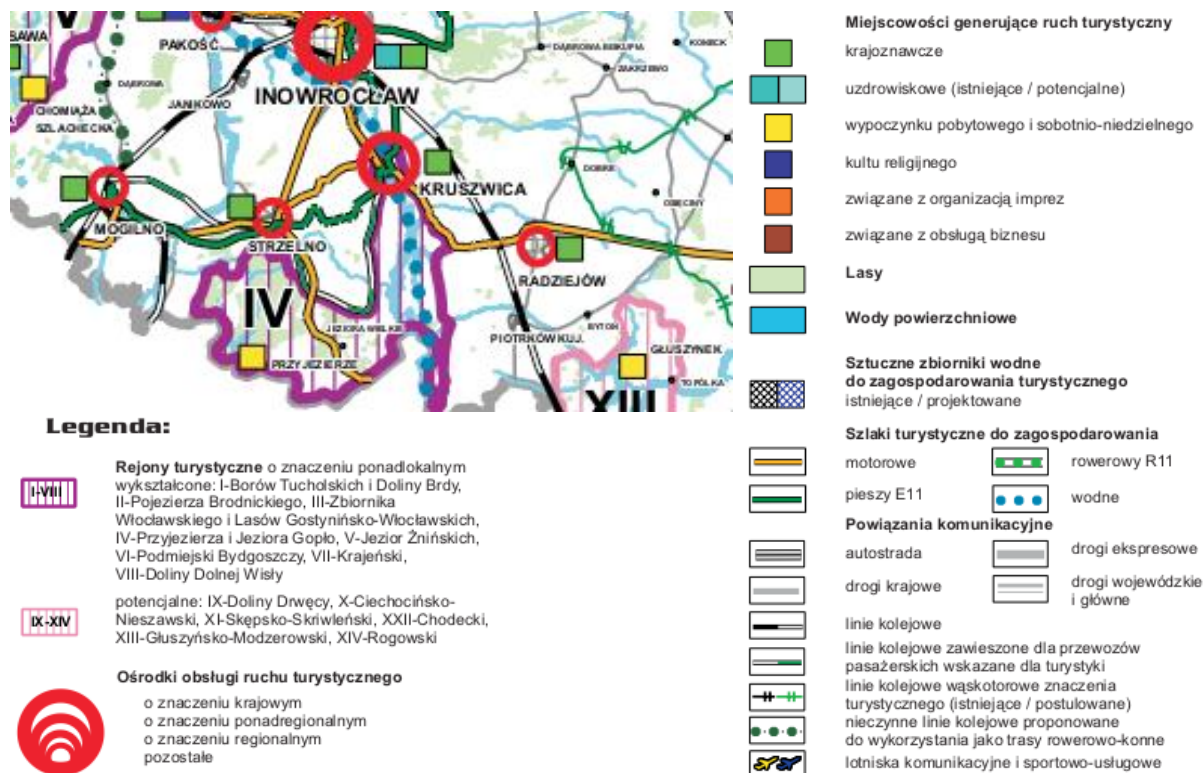

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego (Uchwała nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r.).

Rozwój turystyki, powinien się opierać na racjonalnym wykorzystaniu turystycznych walorów środowiska przyrodniczego oraz kulturowego. Teren jeziora Gopło został zaliczony do rejonów turystycznych o znaczeniu ponadlokalnym "Przyjezierza i Jeziora Gopło" dla

którego proponuje się zwłaszcza zagospodarowanie szlaków turystycznych: szlaku pieszego i rowerowego biegnącego przez centrum miasta oraz wodnego wzdłuż jeziora. Istotnym elementem będzie również rozwój agroturystyki w istniejących i nowych gospodarstwach rolnych oraz poprawa czystości wód.

Rysunek 16. Fragment załącznika nr 21 (Kierunki rozwoju turystyki) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego (Uchwała nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r.).

W sferze działalności rolniczej założono rozwój instytucji obsługi rolnictwa w siedzibach gmin, wskazana jest restrukturyzacja i modernizacja przetwórstwa rolno-spożywczego szczególnie mięsnego, mleczarskiego, zbożowo-młynarskiego oraz owocowo-warzywnego. Na terenie powiatu inowrocławskiego konieczne będzie podjęcie działań związanych z intensywną produkcją rolną z równoczesną poprawą jakości produktów rolnych i podniesienie ich konkurencyjności na rynkach krajowych i zagranicznych. Ma nastąpić również intensyfikacja produkcji rybackiej w oparciu o występujące jeziora na terenie gminy Kruszwica.

Działania w zakresie komunikacji opierają się przede wszystkim na poprawie powiązań drogowych oraz kolejowych podnoszących atrakcyjność regionu, między innymi poprzez przebudowę drogi krajowej nr 62 (Strzelno – Radziejów – Brześć Kujawski – Włocławek – Płock – Anusin) wraz z budową obwodnicy miejscowości Kruszwica.

Działania w zakresie infrastruktury technicznej zakładają uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej poprzez budowę oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacyjnej na obszarach o zawartej zabudowie oraz realizację oczyszczalni przydomowych dla zabudowy rozproszonej oraz rozwój systemów gazowniczych, co podniesie jakość życia mieszkańców oraz wpłynie na poprawę czystości powietrza atmosferycznego oraz wód. Rozbudowa systemów energetycznych będzie prowadzić do bezpieczeństwa energetycznego z gwarancją odbiorcą dostaw energii elektrycznej zgodnej ze standardami i normami ogólnokrajowymi. Tworzenie nowych, modernizacja istniejących składowisk odpadów, w ramach potrzeb gminnych z zastosowaniem technologii uwzględniających wymogi ochrony środowiska.

Reasumując, do zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych, wynikających z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko – Pomorskiego, wchodzi:

Zadania o znaczeniu krajowym:

- włączenie obszaru Jeziora Gopło do sieci ekologicznej NATURA 2000,
- ochrona gruntów o wysokiej przydatności dla rolnictwa przed zmianą użytkowania na cele nierolnicze,
- regulacja rzek i kanałów w zlewni Noteci i Wełny,
- przebudowa drogi krajowej nr 62 - budowa obwodnicy miasta Kruszwica,
- modernizacja drogi kolejowej nr 131,
- budowa ropociągu do magazynu w Górze od istniejącego ropociągu Rosja-Niemcy,

Zadania wymagające współpracy z województwami sąsiednimi:

- likwidacja źródeł zanieczyszczeń wód w zlewni jeziora Gopło,

Zadania o znaczeniu wojewódzkim:

- opracowanie planu ochrony środowiska wraz z planem gospodarki odpadami dla obszaru województwa kujawsko - pomorskiego,
- realizacja programu zwiększenia lesistości i zadrzewień województwa kujawsko-pomorskiego,
- opracowanie i ustanowienie planów ochron dla wszystkich rezerwatów przyrody,
- zachowanie korytarzy ekologicznych zapewniających ciągłość między obszarami prawnie chronionymi,
- rewaloryzacja historycznych układów urbanistycznych,
- wyprowadzenie tranzytowego ruchu kołowego poza zabytkowe układy urbanistyczne miast,

-
- przebudowa drogi wojewódzkiej nr 412,
 - przebudowa drogi wodnej: Kanał Bydgoski – J. Gopło – rz. Warta,
 - budowa linii 110kV do GPZ Karczyn jako wcięcie w linię Piotrków Kujawski – Kruszwica.

Aktualnie trwają prace nad sporządzeniem nowego Planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego. Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego podjął uchwałę Nr XXIX/418/21 z dnia 8 lutego 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego. Obecnie zostały zakończone prace diagnostyczne i przystąpiono do określenia kierunków rozwoju przestrzennego regionu, w tym koncepcji kształtowania rozwoju przestrzennego województwa.

3. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY WYNIKAJĄCE ZE ZNAJDUJĄCYCH SIĘ NA OBSZARZE GMINY

3.1. Form ochrony przyrody oraz ich otulin

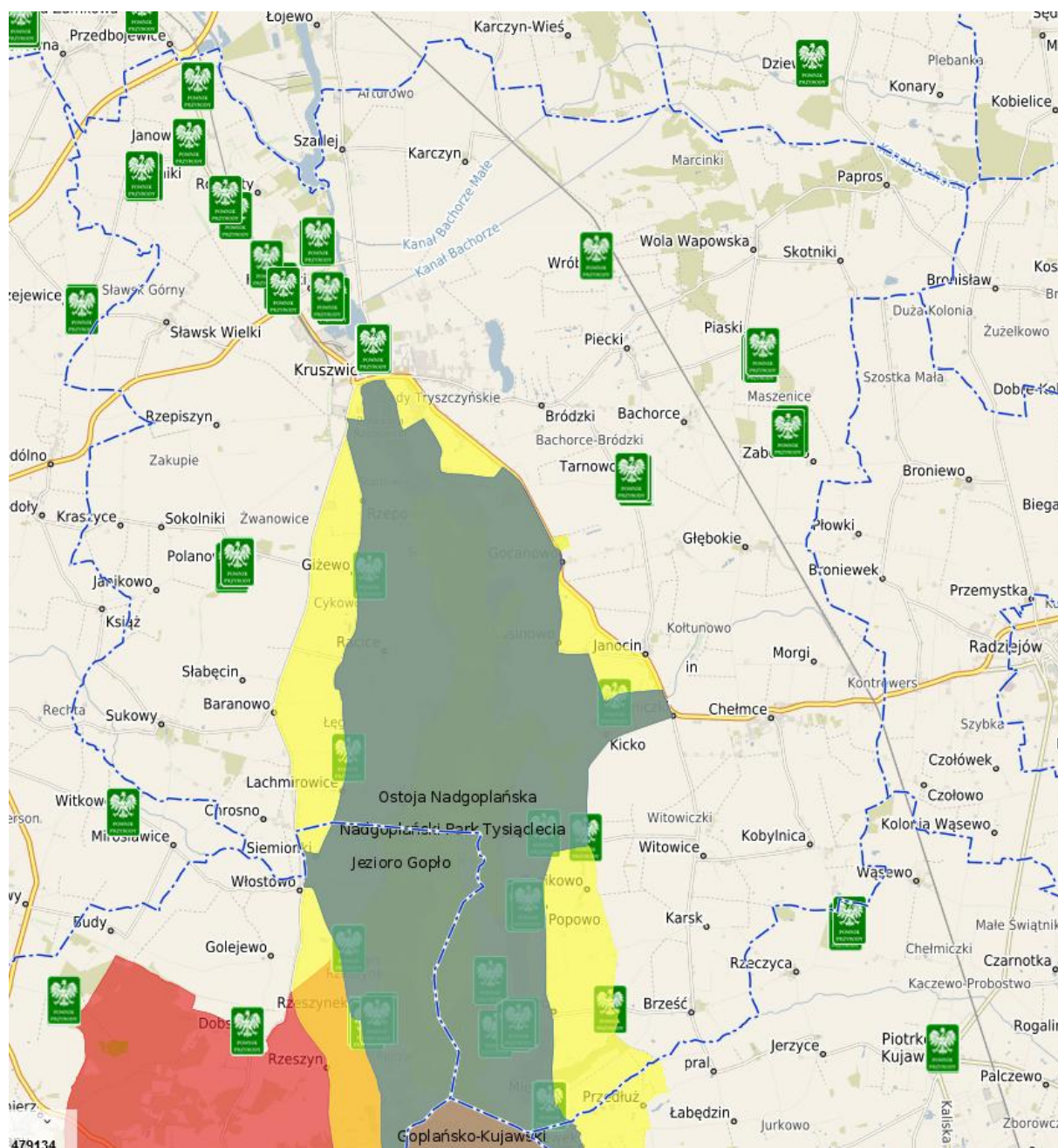
Formami ochrony przyrody zgodnie z art. 6 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r., (Dz. U.2026 r. poz. 16) są:

- 1) parki narodowe;
- 2) rezerваты przyrody;
- 3) parki krajobrazowe;
- 4) obszary chronionego krajobrazu;
- 5) obszary Natura 2000;
- 6) pomniki przyrody;
- 7) stanowiska dokumentacyjne;
- 8) użytki ekologiczne;
- 9) zespoły przyrodniczo-krajobrazowe;
- 10) ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Z wyżej wymienionych form ochrony przyrody w granicach administracyjnych Gminy znajduje się:

- Rezerwat Przyrody - Nadgoplański Park Tysiąclecia;
- Park Krajobrazowy - Nadgoplański Park Tysiąclecia;
- Obszary Natura 2000:
 - Specjalny Obszar Ochrony (SOO) „Jezioro Gopło”,
 - Obszar Specjalnej Ochrony (OSO) „Ostoja Nadgoplańska”;
- pomniki przyrody.

Rysunek 17. Formy ochrony przyrody występujące w obrębie gminy Kruszwica.

Źródło: <https://kruszwica.e-mapa.net/>

Rezerwat Przyrody - Nadgoplański Park Tysiąclecia

Na terenie Gminy znajduje się jeden rezerwat przyrody: „Nadgoplański Park Tysiąclecia”. Obejmuje on obszar gruntów leśnych, rolnych, bagien, nieużytków oraz części Jeziora Gopło wraz z wyspami położony w gminie Kruszwica, powiat inowrocławski oraz w gminie Jeziora Wielkie, powiat mogileński w województwie kujawsko-pomorskim. Rezerwat obejmuje powierzchnię 1988,61 ha. Został on utworzony na podstawie Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 15 września 1967 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody. Jest to rezerwat typu faunistycznego o podtypie ptaków. Typ ekosystemu tego rezerwatu to różnych ekosystemów. Celem ochrony rezerwatu jest

zachowanie fragmentu ekosystemu wodno-błotnego, łąkowego i leśnego wraz z całą różnorodnością flory i fauny, a w szczególności awifauny występującej na tym obszarze.

Na jego terenie obowiązuje plan ochrony ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 24 kwietnia 2019 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Nadgoplański Park Tysiąclecia”. Powierzchnia ochrony czynnej z aktu wynosi 416,4 ha.

Plan ochrony określa identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji i ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków na obszarze rezerwatu, obszary ochrony ścisłej, czynnej i krajobrazowej, określa działania ochronne na obszarze ochrony czynnej, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji, wskazuje na terenie rezerwatu obszary i miejsca udostępnione dla celów amatorskiego połowu ryb, wskazuje na terenie rezerwatu miejsca w których może być prowadzona działalność rolnicza. Pozostałymi aktami prawnymi są:

- Obwieszczenie Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 30 listopada 2001 r. w sprawie wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do 31 grudnia 1998 r.;
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 14 kwietnia 2014r. w sprawie rezerwatu przyrody „Nadgoplański Park Tysiąclecia”.

Na jego terenie Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Bydgoszczy realizowała projekt pn. „Monitoring ornitologiczny rezerwatu przyrody „Nadgoplański Park Tysiąclecia”.

Park Krajobrazowy - Nadgoplański Park Tysiąclecia

Na terenie gminy Kruszwica występuje Park Krajobrazowy pn. „Nadgoplański Park Tysiąclecia”. Jego obszar zajmuje 9982,71 ha. Powstał na mocy Rozporządzenia nr 252/92 Wojewody Bydgoskiego z dnia 10 grudnia 1992 r. w sprawie utworzenia parku krajobrazowego pod nazwą „Nadgoplański Park Tysiąclecia”. Park obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Plan ochrony został ustanowiony Rozporządzeniem nr 160 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla „Nadgoplańskiego Parku Tysiąclecia”. Obowiązuje jego ochrona na podstawie prawa

międzynarodowego od 2004 r., którego nazwa to „OSO Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000”.

Dane pozostałych aktów prawnych:

- Rozporządzenie nr 29/98 Wojewody Bydgoskiego z dnia 31 sierpnia 1998 r. w sprawie utworzenia parku krajobrazowego pod nazwą „Nadgoplański Park Tysiąclecia”;
- Rozporządzenie nr 38/02 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 8 maja 2002 r. w sprawie Nadgoplańskiego Parku Tysiąclecia;
- Rozporządzenie nr 30/2004 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 2 listopada 2004 r. w sprawie Nadgoplańskiego Parku Tysiąclecia;

Specyfiką Parku jest sposób użytkowania terenu - z ogólnej powierzchni, największą część zajmują użytki rolne (4711 ha, czyli prawie 53%), bardzo duży jest także udział wód (prawie wyłącznie jezioro Gopło - 2129 ha, czyli 24%), natomiast bardzo małą powierzchnią, bo tylko 171 ha zajmują lasy.

Nadgoplański Park Tysiąclecia został obszarem chronionym ze względu na wyjątkowe w skali Kujaw i Polski walory przyrodnicze, kulturowe i krajobrazowe. Wynikają one ze specyfiki Jeziora Gopło i przyległych ekosystemów, z roli jaką nadgoplański region Kujaw odgrywa w dziejach ziem polskich oraz z harmonijności krajobrazu paranaturalnego i rolniczo - osadniczego. Istotą ochrony walorów tego Parku jest integralnie traktowana ochrona walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych, czyli jego trójochrona. Realizowana ona ma być w warunkach racjonalnego gospodarowania. Mieszkańcy nie mogą doznawać ograniczeń standardu życia z powodu realizacji celów ochrony, lecz winni czerpać korzyści z walorów tego regionu, co przyczyni się do uzyskania akceptowanej społecznie koegzystencji działań ochronnych i aktywności gospodarczej na obszarze Nadgoplańskiego Parku Tysiąclecia.

Park tworzą dwie strefy: obszary objęte ochroną rezerwatową o szczególnym znaczeniu oraz pozostała część - obszary ochrony krajobrazowej. Obszar ochrony rezerwatowej obejmuje tereny w bezpośrednim sąsiedztwie Gopła wraz z jeziorem i są to następujące obszary: Trzciny Giżewskie, Zatoka Sucha, Kąty Kiczkowskie, Bąbule, Zatoka, Biała Osoba, Bachorze, Potrzymionek oraz część jeziora Gopło.

Na terenie Gminy Kruszwica Park obejmuje w całości lub w części: miasto Kruszwicę oraz wsie: Rzepowo, Giżewo, Baranowo, Racice, Lachmirowice, Grodztwo, Gocanowo, Rusinowo, Tarnówko, Kicko, Ostrowo, Popowo, Złotowo, Mietlica i Ostrówek.

Rozporządzenie tworzące Park określa też szczegółowo przebieg jego granic. W dużym uproszczeniu na terenie gminy będą one w sposób następujący:

- na zachód od jeziora Gopło - od Mysiej Wieży w Kruszwicy ulicami Zamkową i Poznańską, a dalej wzdłuż drogi Kruszwica - Skulsk, aż do granicy Gminy w okolicach Siemionek;
- na wschód od jeziora Gopło - od Mysiej Wieży wzdłuż drogi Kruszwica - Radziejów aż do skrzyżowania w okolicach wsi Chełmiczki, skąd będzie drogą w kierunku Kicka i dalej na południe wzdłuż drogi - na wschód od wsi Ostrowo, Popowo i Złotowo; granice Gminy przecina na południowy-zachód od Brześcia.

Zgodnie z zapisami rozporządzenia wojewody kujawsko-pomorskiego z dnia 2 listopada 2004r. w sprawie Nadgoplańskiego Parku Tysiąclecia w parku krajobrazowym obowiązują następujące zakazy:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z późn. zm.);
- 2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciw powodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciw osuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;

- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;
- 8) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno błotnych;
- 9) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- 10) prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową;
- 11) utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;
- 12) organizowania rajdów motorowych i samochodowych;
- 13) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

Dokumentem ściśle określającym zasady rozwoju i gospodarki przestrzennej na terenie Parku jest Plan ochrony (posiadający 9 operatów szczegółowych). W „Planie” zawarto między innymi następujące ograniczenia, zakazy i nakazy szczególnie istotne dla rozwoju gminy:

- zakaz rozpraszania zabudowy siedliskowej, rekreacyjnej i produkcyjnej - nowa zabudowa nie może być lokalizowana poza obecnymi koncentracjami zabudowy (w odległości ponad 50m); nowe siedliska mogą powstawać w odległości nie większej niż 100m od istniejących (wyjątkiem są gospodarstwa o pow. ponad 50ha);
- w bezpośredniej strefie jeziora Gopło zakaz wytyczania nowych działek siedliskowych;
- zakaz budowy nowych obiektów wyższych od 2 kondygnacji (oraz poddasza użytkowego) oraz zakaz budowy na spadkach terenu pow. 10 stopni;
- zakaz wytyczania nowych działek letniskowych i tworzenia nowej zabudowy letniskowej oraz likwidacja zabudowy nielegalnej (największe skupiska zabudowy nielegalnej notuje się w Kruszwicy, Grodztwie, Mietlicy i na półwyspie Potrzymiech); jednocześnie dopuszcza się przekształcanie zabudowy siedliskowej w zabudowę o funkcji rekreacyjnej;
- zakaz budowy nowych dróg przez tereny leśne;
- zakaz penetracji turystycznej poza wyznaczonym szlakami;
- we wsiach zakaz budowy obiektów produkcyjnych i usługowych nie związanych z rolnictwem;

- nakaz opracowania planów zagospodarowania przestrzennego dla wszystkich miejscowości, osad i skupisk zagospodarowania turystycznego;
- ograniczenie rozwoju terytorialnego miejscowości (w tym Kruszwicy) na teren Parku, a rozwój przestrzenny tych miejscowości może się odbywać poprzez intensyfikację zabudowy (wypełnianie wolnych przestrzeni);
- istotnym uwarunkowaniem dla podmiotów gospodarczych (przemysłowych) działających w Parku jest wprowadzenie obowiązku sporządzenia do maja 2003 roku oceny oddziaływania na środowisko oraz eliminacja ewentualnych zanieczyszczeń generowanych przez te firmy w okresie 2 lat od sporządzenia oceny; wszystkie nowopowstające obiekty tego rodzaju zobowiązane są do sporządzenia oceny oddziaływania na środowisko;
- na terenie Parku wprowadza się całkowity zakaz eksploatacji torfu i kredy jeziornej oraz zakaz eksploatacji wszelkich kruszyw i złóż obecnie nie eksploatowanych.

W stosunku do działalności turystycznej na terenie parku należy wprowadzić następujące regulacje:

- postuluje się przede wszystkim rozwój turystyki krajoznawczej i specjalistycznej (wędrówki piesze, spływy wodne i kajakowe, żeglarstwo, surfing, pływanie, wędkarstwo, jazda konna, turystyka rowerowa);
- może być realizowany wypoczynek pobytowy z preferencjami dla form ogólnodostępnych;
- nie mogą być realizowane sporty motorowe i motorowodne;
- zaleca się koncentrację miejsc noclegowych w zabudowie ogólnodostępnej (zajazdy, pensjonaty, schroniska, hotele, campingi), która nie powinna być przekształcana w zabudowę indywidualną; zaleca się utrzymywanie działalności ośrodków przez cały rok (przy ograniczaniu liczby miejsc wyłącznie sezonowych);
- nowotworzone obiekty noclegowe nie powinny mieć więcej niż 50 (w części Parku - 30) miejsc noclegowych;
- turystyka konna i rowerowa może być rozwijana tylko na ustalonych szlakach lub drogach;
- zakazuje się polowań i łowiectwa, a wędkowanie dopuszczone jest tylko w wyznaczonych strefach.

W zakresie gospodarki rolnej, na terenie Parku zaleca się propagowanie rolnictwa ekologicznego, dostosowywanie wielkości nawożenia do rzeczywistych potrzeb z preferencją

dla nawozów organicznych. Należy także dążyć do ochrony terenów podmokłych i zabagnionych, oczek wodnych oraz zakazuje się przekształceń łąk na intensywne uprawy zielone lub pola.

Obszary NATURA 2000

Program Natura 2000 ma na celu stworzenie kompletnej i metodycznie spójnej sieci obszarów (fragmentów krajobrazu) umożliwiających migrację i wymianę genetyczną gatunków oraz jej realne funkcjonowanie. Natura 2000 jest przyjętym przez Unię Europejską systemem ochrony wybranych elementów przyrody, najważniejszych z punktu widzenia całej Europy. System ten nie ma zastępować systemów krajowych, ale je uzupełniać - dawać merytoryczne podstawy do zachowania dziedzictwa przyrodniczego w skali kontynentu. Polega on na wybraniu (według określonych kryteriów) a następnie skutecznym ochronieniu określonych obszarów. Podstawę do wybierania i chronienia obszarów zaliczanych do systemu Natura 2000 stanowią istniejące wcześniej dyrektywy europejskie (tj. akty prawne wiążące rządy państw Unii): tzw. Dyrektywa Ptasia i Dyrektywa Habitatowa.

Zgodnie z tekstem ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody NATURA 2000 to spójna Europejska Sieć Ekologiczna obejmująca:

- specjalne obszary ochrony (SOO) tworzone dla ochrony: siedlisk naturalnych, siedlisk gatunków roślin i zwierząt,
- obszary specjalnej ochrony (OSO) tworzone w ramach Dyrektywy Ptasiej dla ochrony siedlisk ptaków.

○ **Specjalny Obszar Ochrony „Jezioro Gopło”**

Obszar obejmuje jezioro Gopło i system jezior Skulskich wraz z otoczeniem i rozległy kompleks leśny położony na zachód od Gopła. W obszarze stwierdzono występowanie 19 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, zajmujących w sumie 36% powierzchni. Obszar ma w skali Wielkopolski duże znaczenie dla zachowania zbiorowisk łąkowych wykształconych na pokładach wapna łąkowego. Całość zajmuje obszar 13459,42 ha. Duże połacie zajmują tu też łąki halofilne. Obszar jest ważny dla ochrony 5 gatunków z Załącznika II Dyrektywy (w sumie stwierdzono ich tu 7); utrzymują się stanowiska lipiennika Loesela, staroduba łąkowego, a także przetacznika wczesnego – roślin zagrożonych w Polsce. W szuwarach nadgoplańskich występują jedno z bogatszych w Polsce stanowisk scolochloi trzcinowatej, wyznaczające jednocześnie południową granicę zasięgu. W ostoi stwierdzono pięć gatunków kręgowców z Załącznika II Dyrektywy Rady

92/43/EWG. Obszar jest ważną ostoją ptasią o randze europejskiej E 41². Przez Komisję Europejską obszar zatwierdzony został z dniem 12 grudnia 2008r. Obszar ten jest ponadto miejscem występowania licznych gatunków fauny i flory.

Na obszarze obowiązuje plan zadań ochronnych - Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 23 września 2015 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Gopło PLH040007.

o **Obszar Specjalnej Ochrony „Ostoja Nadgoplańska”**

Na terenie gminy Kruszwica znajduje obszar OSO „Ostoja Nadgoplańska”. Nosi on symbol PLB 040004 i obejmuje obszar 4624 ha tj. 17,6% gminy. Łączna powierzchnia obszaru wynosi 9815,84ha. Jest to ostoja ptasia o randze europejskiej E 41 (Nadgoplański Park Tysiąclecia), zaproponowana jako OSO 15 kwietnia 2004r.

Na terenie obszaru występują co najmniej 24 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 5 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. Obserwowano tu 198 gatunków ptaków; wśród nich 74 związane są z obszarami wodnymi i błotnymi. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: batalion, bączek, bąk, podróżniczek, perkoz dwuczuby, cyranka, gęgawa; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu występuje czajka, gąsiorek i łyska. W okresie wędrówek występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego żurawia, gęsi oraz czernicy. W okresie zimy występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego gęsi białoczelnej i gęsi zbożowej.

Obszar obejmuje Jezioro Gopło, jego otoczenie z grupą jezior: Skulskie (Skulskie, Skulska Wieś, Czartowo). Gopło jest długim - 25 km - jeziorem polodowcowym o płaskich brzegach, z rozległymi połaciami szuwarów trzcinowych. Położone na nim wyspy zajmują łącznie 25 ha i wiele z nich jest także porośniętych szuwarami. W sąsiedztwie jeziora występują podmokłe łąki, a także pola orne i niewielkie lasy łęgowe. Jezioro jest eksploatowane przez rybaków. Odwiedzają je także wędkarze i żeglarze.

Na obszarze obowiązuje plan zadań ochronnych - Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 1 lutego 2016 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadgoplańska PLB040004 (Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. poz. 705).

²NATURA 2000 STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH DLA OBSZARÓW SPECJALNEJ OCHRONY (OSO), DLA OBSZARÓW SPEŁNIAJĄCYCH KRYTERIA OBSZARÓW O ZNACZENIU WSPÓLNOTOWYM (OZW) I DLA SPECJALNYCH OBSZARÓW OCHRONY (SOO). PLH040007. Jezioro Gopło. Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków; J. Chmiel, Zakład Taksonomii Roślin UAM, Poznań; M. Kupezyk, Zakład Biologii i Ekologii Ptaków UAM, Poznań.

Pomniki przyrody

Na terenie gminy Kruszwica znajduje się 27 obiektów objętych ochroną w formie pomników przyrody, zestawione w poniższej tabeli. Są to pojedyncze drzewa i grupy drzew, a także głązy narzutowe.

Rysunek 18. Wykaz pomników przyrody występujących na terenie gminy Kruszwica.

Lp.	Data utworzenia	Opis granicy	Typ tworu	Opis pomnika	Rodzaj i nazwa aktu	Oznaczenie aktu
1.	1998-12-24	Przy drodze Bachorce – Maszenice	Wieloobiektowy	Trzy topole czarne stanowiące własność komunalną pod zarządem Urzędu Gminy w Kruszwicy	Utworzenie: Rozporządzenie Nr 67/98 Wojewody Bydgoskiego z dnia 24 grudnia 1998 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	Dz. Urz. Woj. Bydg. Z 31.12.1998 r., nr 68, poz. 442
2.	1995-03-09	Droga prowadząca do Kolegiaty w Kruszwicy	Wieloobiektowy	Sześć lip drobnolistnych o obwodach 229-438 cm	Utworzenie: Rozporządzenie Nr 36 Wojewody Bydgoskiego z dnia 14 lutego 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	Dz. Urz. Woj. Bydg. Z 22.02.1995 r., nr 3, poz. 11
3.	1995-03-09	W oddziale leśnym 308 g leśnictwa Rożniaty, nadleśnictwa Miradzw miejscowości Kobylniki	Wieloobiektowy	Dwa dęby szypułkowe o obwodach 393 i 407 cm	Utworzenie: Rozporządzenie Nr 36 Wojewody Bydgoskiego z dnia 14 lutego 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	Dz. Urz. Woj. Bydg. z 22.02.1995 r., nr 3, poz. 11
4.	1994-12-31	Park wiejski w miejscowości Popowo	Wieloobiektowy	Dąb szypułkowy o obwodzie w pierśnicy 354 cm oraz lipa drobnolistna o obwodzie w pierśnicy 406 cm	Utworzenie: Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	Dz. Urz. Woj. Bydg. z 16.12.1994 r., nr 20, poz. 316
5	1994-12-31	Park dworskiw miejscowości Polanowice	Wieloobiektowy	Lipa drobnolistna o obwodzie w pierśnicy 470cm, dwa jesiony wyniośle o obwodach w pierśnicy 320,410 cm, dwa buki zwyczajne o obwodach w pierśnicy odmiany czerwonej 411,390 cm, dwa wiązy szypułkowe o obwodach w pierśnicy 390,490 cm	Utworzenie: Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	Dz. Urz. Woj. Bydg. z 16.12.1994 r., nr 20, poz. 316
6	1994-12-31	Działka ewidencyjna nr 105 w miejscowości Wróble	Jednoobiektowy	Lipa drobnolistna o obwodzie w pierśnicy 360 cm	Utworzenie: Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za	Dz. Urz. Woj. Bydg. z 16.12.1994 r., nr 20, poz. 316

					pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	
7	1994-12-31	Park wiejski w miejscowości Janowice	Jednoobiektowy	Klon srebrzysty o obwodzie w pierśnicy 340 cm oraz głóg dwuszyjkowy o obwodzie w pierśnicy 120 cm	Utworzenie: Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	Dz. Urz. Woj. Bydg. z 16.12.1994 r., nr 20, poz. 316
8	1994-12-31	Park wiejski na działce ewidencyjnej nr 50/15 w Przedbojewicach	Jednoobiektowy	Topola biała o obwodzie w pierśnicy 400 cm stanowiąca własność spółdzielczą pod zarządem Spółdzielni Kółek Rolniczych	Utworzenie: Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	Dz. Urz. Woj. Bydg. z 16.12.1994 r., nr 20, poz. 316
9	1994-12-31	Parku dworski w miejscowości Żerniki	Wieloobiektowy	Kasztanowiec biały o obwodzie w pierśnicy 341 cm, dwie topole białe o obwodach w pierśnicy 420 i 404 oraz lipa drobnolistna o obwodzie w pierśnicy 460 cm	Utworzenie: Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	Dz. Urz. Woj. Bydg. z 16.12.1994 r., nr 20, poz. 316
10	1994-12-31	Park dworski na działce ewidencyjnej o nr ewid. 33/1, położonej w miejscowości Ostrowo	Jednoobiektowy	Świerk pospolity o obwodzie w pierśnicy 240 cm, stanowiący własność Skarbu Państwa pod zarządem Państwowego Domu Pomocy Społecznej	Utworzenie: Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	Dz. Urz. Woj. Bydg. z 16.12.1994 r., nr 20, poz. 316
11	1994-12-31	Park dworski na działce ewidencyjnej o nr ewid. 20, położonej w miejscowości Tarnówko	Jednoobiektowy	Wierzba krucha o obwodzie w pierśnicy 510 cm, stanowiąca własność Skarbu Państwa pod zarządem Państwowego Domu Opieki dla Dorosłych w Tarnówku	Utworzenie: Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	Dz. Urz. Woj. Bydg. z 16.12.1994 r., nr 20, poz. 316
12	1994-12-31	Park dworski w miejscowości Piaski	Wieloobiektowy	Wiązy szypułkowe o obwodzie 217-415 cm, Topola biała o obwodzie	Utworzenie: Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za	Dz. Urz. Woj. Bydg. z 16.12.1994 r., nr 20, poz. 316

				402 cm, Orzech czarny o obwodzie 368 cm, Daglezja zielona o obwodzie 355 cm, Jesion wyniosły o obwodzie 336 cm	pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	
13	1994-12-31	Przy drodze Kruszwica - Inowrocław na odcinku Kobylniki - Janowice	Wieloobiektowy	Sześć lip drobnolistnych o obwodach w pierśnicy 253-440, stanowiących własność Skarbu Państwa pod zarządem Zarządu Dróg w Inowrocławiu.	Utworzenie: Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	Dz. Urz. Woj. Bydg. z 16.12.1994 r., nr 20, poz. 316
14	1994-12-31	Park dworski w miejscowości Tarnowo	Wieloobiektowy	Dwie lipy szerokolistne o obwodach w pierśnicy 318 i 450 cm, dwa dęby szypułkowe o obwodach w pierśnicy 458 i 360 cm, klon srebrzysty o obwodzie w pierśnicy 300 cm	Utworzenie: Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	Dz. Urz. Woj. Bydg. z 16.12.1994 r., nr 20, poz. 316
15	1994-12-31	Park wiejski w miejscowości Mietlica	Wieloobiektowy	Lipa drobnolistna o obwodzie w pierśnicy 337cm oraz lipa drobnolistna odmiany parasolowatej o obwodzie w pierśnicy 140 cm	Utworzenie: Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	Dz. Urz. Woj. Bydg. z 16.12.1994 r., nr 20, poz. 316
16	1992-08-06	Działka nr 21/46, obręb Kobylniki	Wieloobiektowy	Trzy Cypryśniki błotne o obwodach 347, 290, 278 cm	Utworzenie: Rozporządzenie Nr 18/92 Wojewody Bydgoskiego z dnia 8 czerwca 1992 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	Dz. Urz. Woj. Bydg. z 22.07.1992 r., nr 8, poz. 124
17	1992-08-06	Po obu stronach drogi wiodącej od promu w Złotowie w kierunku wschodnim do wsi Ostrówek	Wieloobiektowy	Aleja przydrożna złożona z 36 drzew, w tym: 28 lip drobnolistnych o obwodach od 150-310cm, 3 klony zwyczajne, 5 wiązów szypułkowych, rosnąca po obu stronach	Utworzenie: Rozporządzenie Nr 18/92 Wojewody Bydgoskiego z dnia 8 czerwca 1992 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	Dz. Urz. Woj. Bydg. z 22.07.1992 r., nr 8, poz. 124

				drogi		
18	1991-08-14	Park przy pałacu w miejscowości Kobylniki na działce o nr ew. 21/46	Wieloobiektowy	Dwa cypryśniki błotne o obwodach 258 i 257 cm	Utworzenie: Rozporządzenie Nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	Dz. Urz. Woj. Bydg. z 30.07.1991 r., nr 15, poz. 120
19	1991-08-14	Park w miejscowości Giżewo na działce o nr ew. 39	Jednoobiektowy	Topola biała o obwodzie 472 cm	Utworzenie: Rozporządzenie Nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	Dz. Urz. Woj. Bydg. z 30.07.1991 r., nr 15, poz. 120
20	1991-08-14	Rośnie w odległości 100 m od Jeziora Gopło w miejscowości Mietlica na działce o nr ew. 327	Wieloobiektowy	Trzy dęby szypułkowe o obwodach 345, 305 i 302 cm	Utworzenie: Rozporządzenie Nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	Dz. Urz. Woj. Bydg. z 30.07.1991 r., nr 15, poz. 120
21	1991-08-14	Przy drodze w miejscowości Lachmirowice	Jednoobiektowy	Głaz narzutowy o obwodzie 520 cm	Utworzenie: Rozporządzenie Nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	Dz. Urz. Woj. Bydg. z 30.07.1991 r., nr 15, poz. 120
22	1991-08-14	Ogród przy domu Rejonu Dróg Publicznych w miejscowości Ostrówek	Jednoobiektowy	Głaz narzutowy z odwróconą swastyką o nazwie Głaz Apokalipsy o obwodzie 300 cm	Utworzenie: Rozporządzenie Nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	Dz. Urz. Woj. Bydg. z 30.07.1991 r., nr 15, poz. 120
23	1957-05-25	Pole uprawne w miejscowości Ostrówek na działce o nr ew. 31	Jednoobiektowy	Wiąz polny o obwodzie 590 cm	Utworzenie: Komunikat Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody o wydanych orzeczeniach uznających niektóre twory przyrody za pomniki przyrody	Dz. Urz. Woj. Rady Narodowej w Bydgoszczy z 25.05.1957 r., nr 4, poz. 18
					Zmiana: Rozporządzenie Nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	Dz. Urz. Woj. Bydg. z 30.07.1991 r., nr 15, poz. 120
24	1991-08-14	Pole uprawne w miejscowości Ostrowo na działce o nr ew. 98/2	Jednoobiektowy	Głaz narzutowy o nazwie Piast o obwodzie 750 cm	Utworzenie: Rozporządzenie Nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. Woj. Bydg. z 30.07.1991 r., nr 15, poz. 120

					tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	
25	1991-08-14	Działka nr 5/2, obręb Popowo, gmina Kruszwica	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy o obwodzie 364 cm	Rozporządzenie Nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	Dz. Urz. Woj. Bydg. z 30.07.1991 r., nr 15, poz. 120
26	1970-07-31	Rów przydrożny w miejscowości Złotowo – Brześć na działce o nr ew. 47/2	Jednoobiektowy	Głaz narzutowy o obwodzie 720 cm	Utworzenie: Komunikat Nr 1/70 Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Bydgoszczy z dnia 31 lipca 1970r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody w woj. bydgoskim.	Dz. Urz. Woj. Rady Narodowej w Bydgoszczy z 10.09.1970 r., nr 20, poz. 208
					Zmiana: Rozporządzenie Nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	Dz. Urz. Woj. Bydg. z 30.07.1991 r., nr 15, poz. 120
27	1959-07-20	Ostrówek	Jednoobiektowy	Wiąz pospolity o obwodzie 361 cm	Utworzenie: Komunikat Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. Woj. Rady Narodowej w Bydgoszczy z 20.07.1959 r., nr 5, poz. 36

Źródło: opracowanie Urzędu Miejskiego w Kruszwicy w oparciu o dane zawarte w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody dostępnym na www.crfof.gdos.gov.pl

3.2. Obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, wałów przeciwpowodziowych oraz pasów o szerokości 50 m od stopy wału

Zgodnie z art. 16 pkt. 34 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. 2025 poz. 960 z późn. zm.) obszary szczególnego zagrożenia powodzią - to:

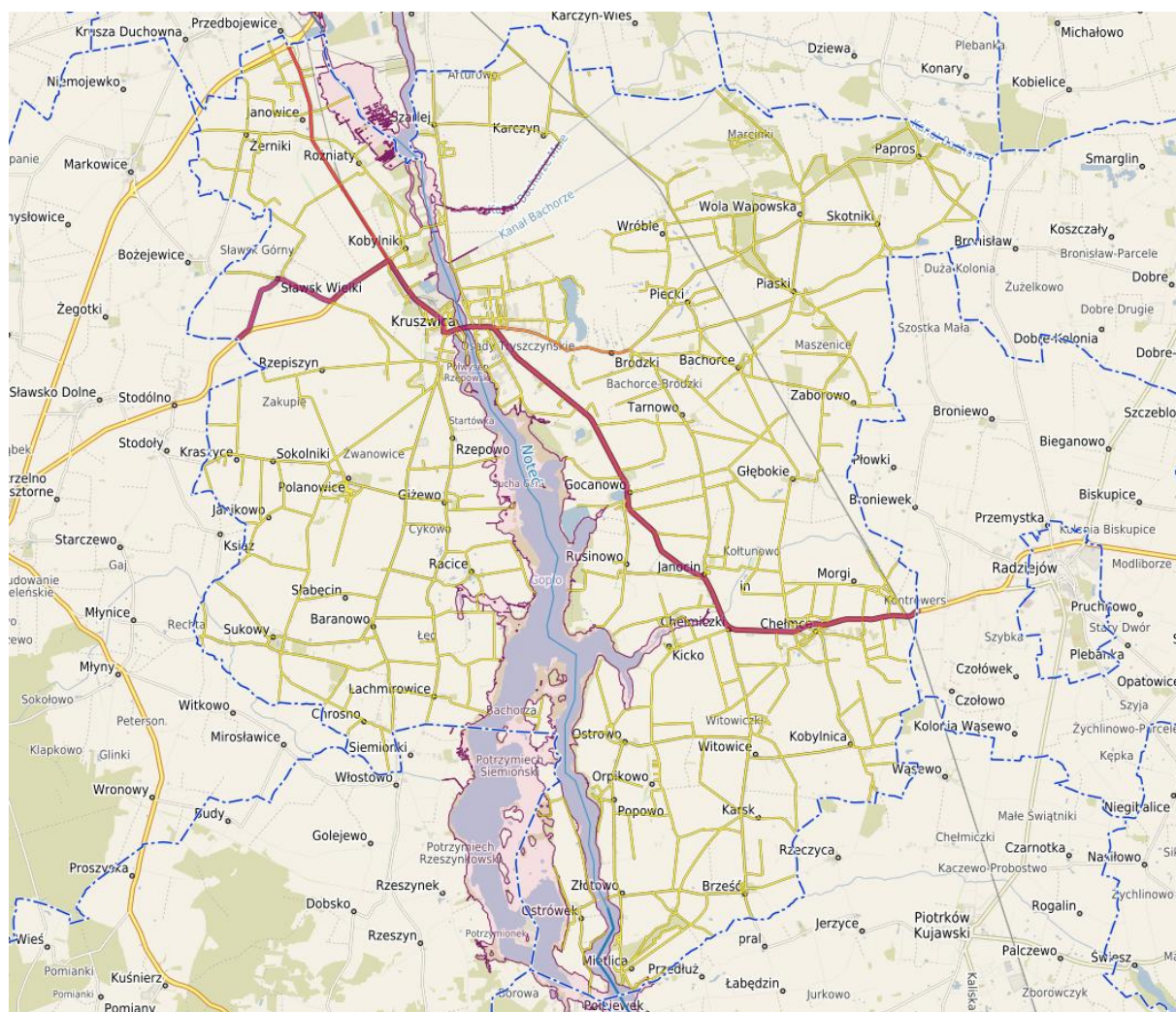
- a) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- b) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- c) obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne, pas techniczny.

Teren gminy Kruszwica znajduje się:

- częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, tj. na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, tj. na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- częściowo na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%.
- poza obszarem narażonym na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

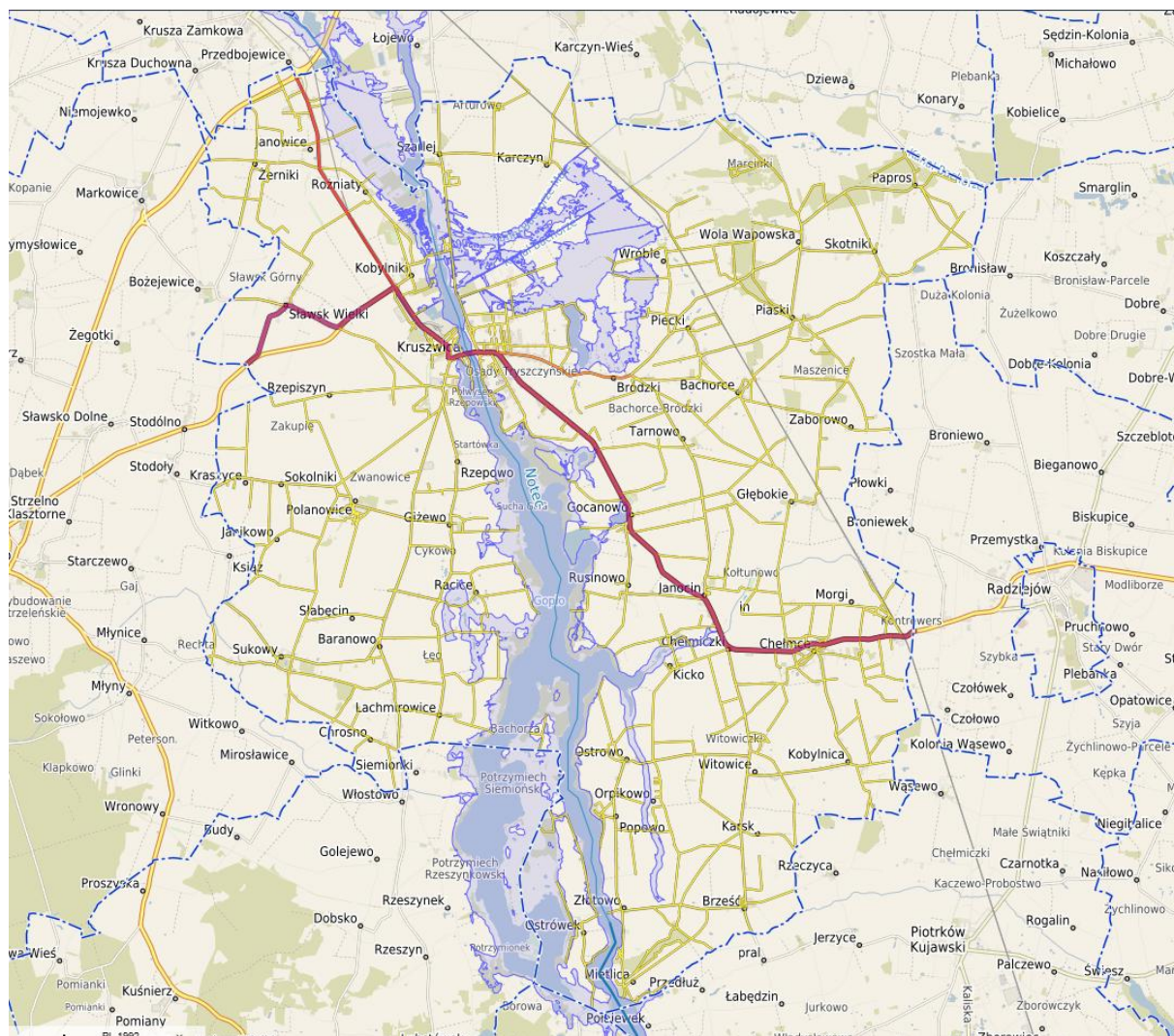
Obszary najbardziej narażone na częste powodzie to tereny wzdłuż rzeki Noteć i jeziora Gopło.

Rysunek 19. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią, tj. obszary, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($p=10\%$)

Źródło: <https://kruszwica.e-mapa.net/>

Rysunek 20. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią, tj. obszary, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($p=1\%$)

Źródło: <https://kruszwica.e-mapa.net/>

Rysunek 21. Obszary, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($p=0,2\%$)

Źródło: <https://kruszwica.e-mapa.net/>

Występowanie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią może wprowadzać ograniczenia wynikające z norm prawa powszechnie obowiązującego. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, zabrania się: gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania na etapie realizacji i likwidacji inwestycji zgodnie z art. 77 ust 1 pkt. 3 lit a ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo Wodne (Dz. U. 2025 poz. 960 z późn. zm.). Lokalizowanie na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią nowych obiektów budowlanych wymaga pozwolenia wodnoprawnego na podstawie art. 390 ust. 1 pkt. 1 lit. b ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo Wodne (Dz. U. 2025 poz. 960 z późn. zm.). Zakazuje się dokonywania zmiany ukształtowania terenu mającego wpływ na warunki przepływu wód powodziowych.

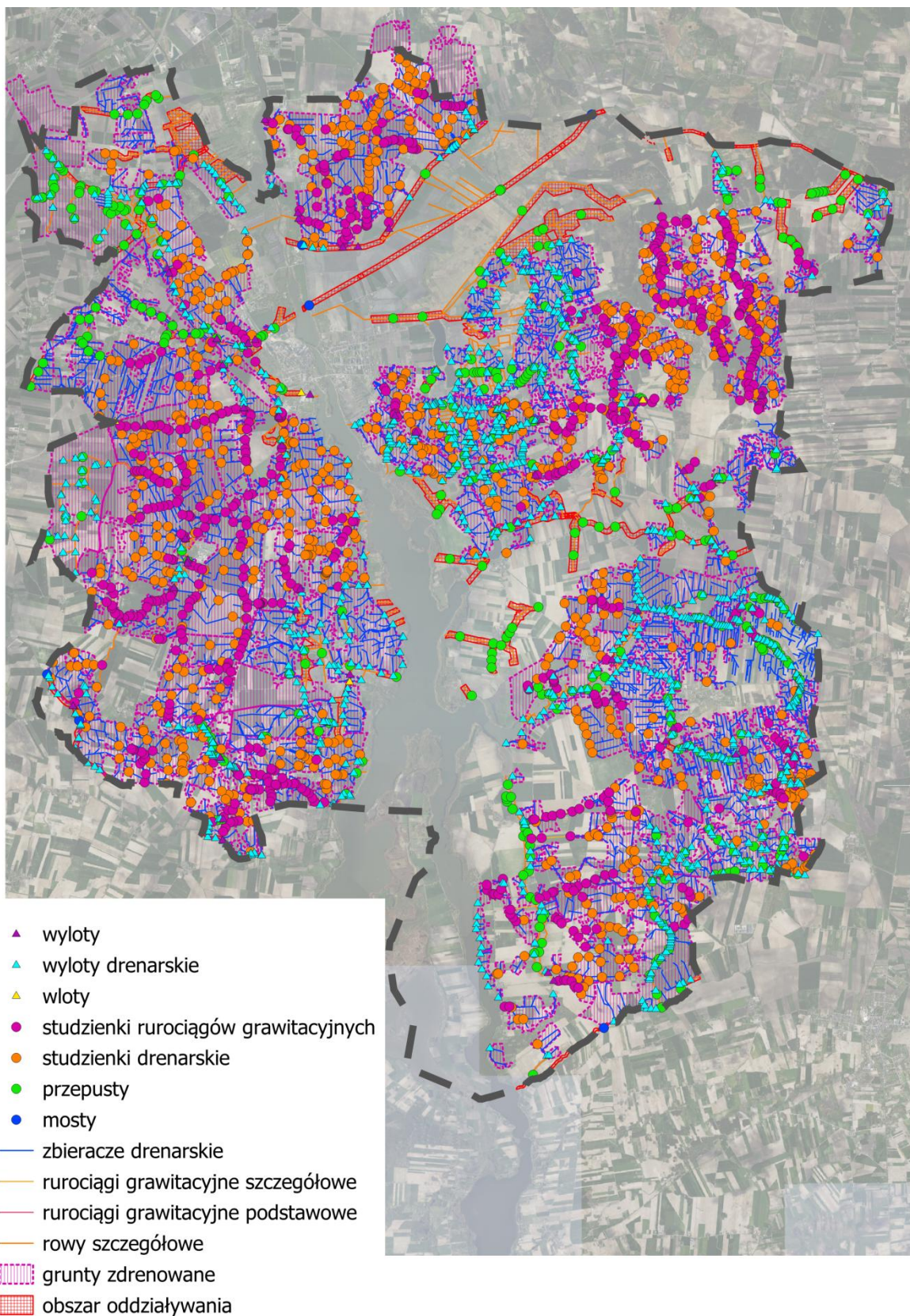
3.3. Obszarów gruntów zmeliorowanych

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. 2025 poz. 960 z późn. zm.), w art. 195 określa melioracje wodne. Melioracje wodne polegają na regulacji stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby i ułatwienia jej uprawy. Zgodnie z art. 196 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. 2025 poz. 960 z późn. zm.), w celu zapewnienia dostępu do informacji o urządzeniach melioracji wodnych oraz o zmeliorowanych gruntach prowadzi się ewidencję urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów, zwaną dalej „ewidencją melioracji wodnych”. Ewidencja melioracji wodnych zawiera dane dotyczące urządzeń melioracji wodnych, w szczególności ich rodzaj, liczbę, lokalizację i parametry techniczne oraz dane dotyczące zmeliorowanych gruntów.

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Zarząd Zlewni w Inowrocławiu udostępniło informację na temat lokalizacji urządzeń melioracji wodnych oraz gruntów zmeliorowanych na terenie gminy Kruszwica, przedstawione na poniższym rysunku. Ewidencja zawiera informacje na temat lokalizacji oraz statusu obiektów, co w niektórych przypadkach ma charakter orientacyjny. Zarząd Zlewni w Inowrocławiu udostępnił również informację na temat danych o obszarach zmeliorowanych na terenie gminy w postaci map rastrowych. Ze względu na lata wykonania map należy mieć na uwadze ich aktualność, ewidencja może nie zawierać rzetelnych informacji na temat lokalizacji urządzeń melioracji wodnych na terenie gminy.

Na obszarach zmeliorowanych obowiązuje zachowanie funkcjonalności istniejących urządzeń melioracyjnych lub ich przebudowa na zasadach określonych w przepisach odrębnych. Obowiązuje zakaz niszczenia brzegów śródlądowych wód powierzchniowych oraz gruntów pod tymi wodami, grodzienia nieruchomości przyległych do powierzchniowych wód publicznych w odległości mniejszej od 1,5 m od linii brzegowej, a także zakazywanie lub uniemożliwianie przechodzenia przez ten obszar.

Rysunek 22. Ewidencja melioracji wodnych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Zarząd Zlewni w Inowrocławiu

3.4. Terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy

Pojęcie ruchów masowych ziemi zdefiniowane zostało w art. 3 pkt. 32a ustawy- Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 (Dz. U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.), i oznacza powstające naturalnie lub na skutek działalności człowieka osuwanie, spęływanie lub obrywanie powierzchniowych warstw skał, zwietrzliny i gleby. Zgodnie z art. 110a ustawy – Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 (Dz. U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.), obserwację terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także rejestr zawierający informacje o tych terenach prowadzi właściwy terenowo starosta.

Na terenie gminy Kruszwica nie występują obszary zagrożone ruchami masowymi ziemi. Zjawiska te najczęściej występują w terenach o specyficznej rzeźbie terenu, takich jak góry, strome zbocza czy obszary narażone na silne erozje. Ukształtowanie topograficzne gminy nie sprzyja tego typu zjawiskom. Teren gminy nie jest narażony na ryzyko zniszczeń związanych z ruchami masowymi ziemi, ma to pozytywny wpływ na bezpieczeństwo budowli, dróg oraz mieszkańców w tym regionie. Dobre warunki stabilności geologicznej są korzystne z punktu widzenia nowych inwestycji budowlanych oraz rozwoju urbanistycznego, ponieważ nie ma potrzeby podejmować dodatkowych działań mających na celu zabezpieczenie przed osunięciami ziemi.

3.5. Stref ochronnych ujęć wody

Zgodnie z art. 120 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. 2025 poz. 960 z późn. zm.) w celu zapewnienia odpowiedniej jakości wód ujmowanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zaopatrzenia zakładów wymagających wody wysokiej jakości, a także ze względu na ochronę zasobów wodnych, służy ustanowienie stref ochronnych ujęć wody.

Strefy ochronne obejmują:

- wyłącznie teren ochrony bezpośredniej, albo
- teren ochrony bezpośredniej i teren ochrony pośredniej.

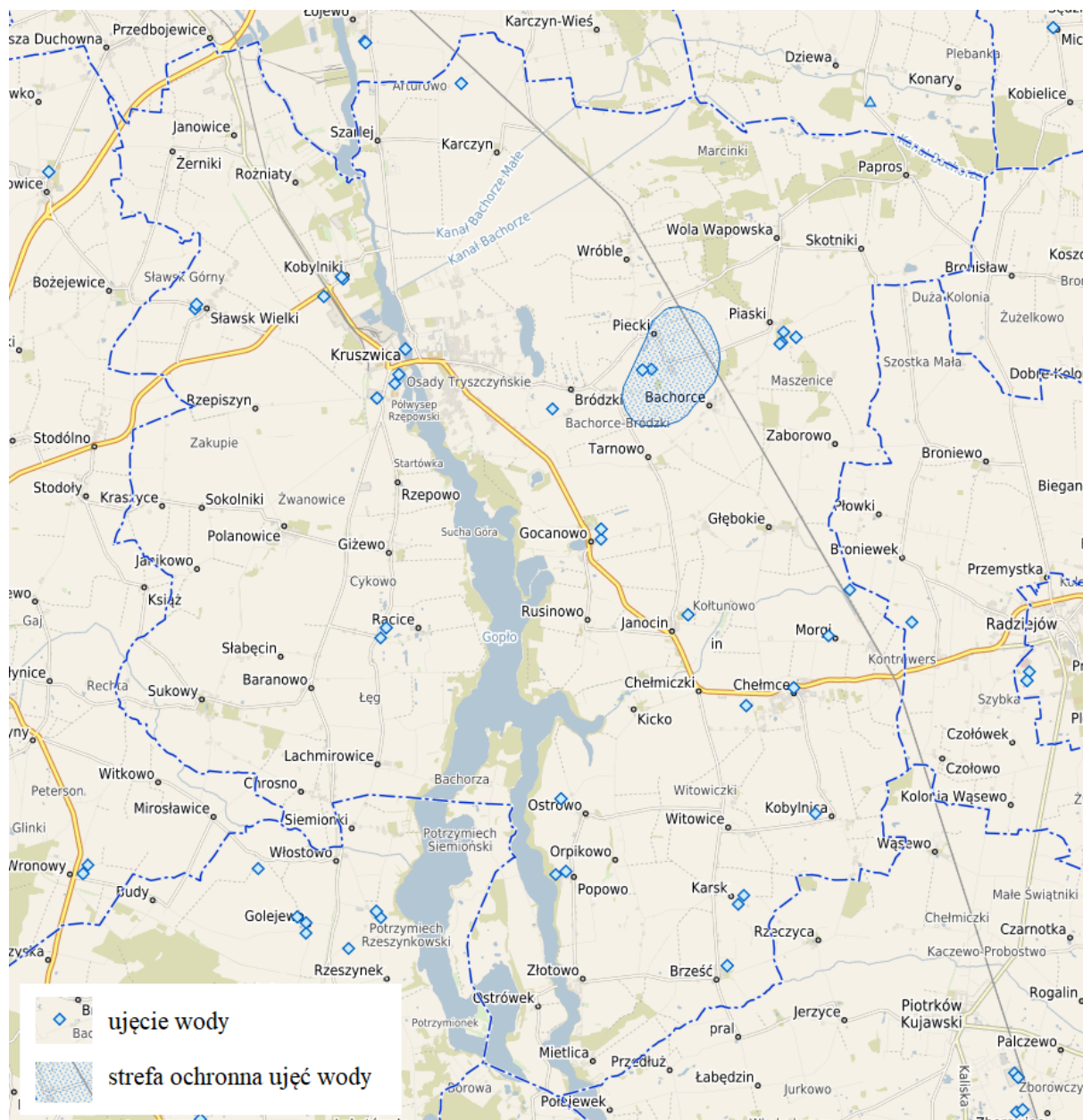
Strefa ochrony bezpośredniej - ustanawia się dla każdego ujęcia wody, z wyłączeniem ujęć wody służących do zwykłego korzystania z wód.

Strefa ochrony pośredniej - obejmuje obszar zasilania ujęcia wody wyznaczony na podstawie ustaleń zawartych w dokumentacji hydrogeologicznej tego ujęcia. Jeżeli czas przepływu wód od granicy obszaru zasilania do ujęcia jest dłuższy od 25 lat, teren ochrony pośredniej ujęcia

wód podziemnych wyznacza się z uwzględnieniem obszaru wyznaczonego 25-letnim czasem wymiany wód w warstwie wodonośnej.

Ujęcia wody wraz ze strefami ochronnymi występujące na terenie gminy Kruszwica przedstawiono na poniższym rysunku.

Rysunek 23. Ujęcia wód wraz ze strefami ochronnymi na terenie gminy Kruszwica

Źródło: <https://kruszwica.e-mapa.net/>

Strefa ochronna ujęć wody stanowi obszar na którym obowiązują nakazy, zakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wód. Na terenie ochrony bezpośredniej zakazuje się użytkowania gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody. Należy odprowadzać wody opadowe lub roztopowe w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody, zagospodarować teren

zielenią, odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieki z urządzeń sanitarnych przeznaczonych do użytku dla osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody oraz ograniczyć wyłącznie do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody. Na terenie ochrony pośredniej może być zakazane lub ograniczone wykonywanie robót lub czynności powodujących zmniejszenie przydatności ujmowanej wody lub wydajności ujęcia, które zostały wymienione w art. 130 ust.1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. 2025 r. poz. 960 z późn. zm.).

3.6. Obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych

Celem ochrony zbiorników wód śródlądowych jest zapewnienie odpowiedniej jakości wód ujmowanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zaopatrzenia zakładów wymagających wody wysokiej jakości, a także ochronie zasobów wodnych. W tym celu ustanawia się na podstawie art. 120 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. 2025 poz. 960 z późn. zm.) obszar ochrony zbiorników wód śródlądowych.

Obszary ochronne stanowią teren, na których obowiązują zakazy oraz ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów lub korzystania z wód, w celu ochrony zasobów tych wód przed degradacją. Na obszarach ochronnych może być zakazane lub ograniczone wykonywanie robót lub czynności, które mogą spowodować trwałe zanieczyszczenie gruntów lub wód, które zostały wymienione w art.140 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. 2025 poz. 960 z późn. zm.) Za szkody poniesione w związku z wprowadzeniem w strefie ochronnej lub na obszarze ochronnym zakazów, nakazów oraz ograniczeń w zakresie użytkowania gruntów lub korzystania z wód, właścicielowi nieruchomości położonej w tej strefie lub na tym obszarze przysługuje odszkodowanie.

W granicach administracyjnych gminy Kruszwica nie zostały ustanowione obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych.

3.7. Terenów górniczych i obszarów górniczych wraz z filarami ochronnymi

Zgodnie z art. 6ust. 1 ustawy - Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2024 r. poz. 1290 z późn. zm.):

- terenem górniczym – jest przestrzeń objęta przewidywanymi szkodliwymi wpływami robót górniczych zakładu górniczego;
- obszarem górniczym – jest przestrzeń, w granicach której przedsiębiorca jest uprawniony do wydobywania kopaliny, podziemnego bezzbiornikowego

magazynowania substancji, podziemnego składowania odpadów, podziemnego składowania dwutlenku węgla oraz prowadzenia robót górniczych niezbędnych do wykonywania koncesji.

Filarem ochronnym jest ta część obszaru górniczego, w której dla zabezpieczenia chronionych obiektów przed szkodami wskutek robót górniczych prowadzenie tych robót może być dozwolone pod szczególnymi warunkami, zapewniającymi w dostateczny sposób ochronę przed tymi szkodami. Filar ochronny ustanawia się przede wszystkim w przypadkach, gdy przewidywane wielkości odkształceń spowodowanych robotami górniczymi przekraczają wielkości odkształceń dopuszczalne dla chronionych obiektów i uzasadniają konieczność zachowania szczególnych warunków lub stosowania szczególnej techniki górniczej.

Dla terenów i obszarów górniczych występujących w granicach administracyjnych gminy Kruszwica nie wyznaczono filarów ochronnych.

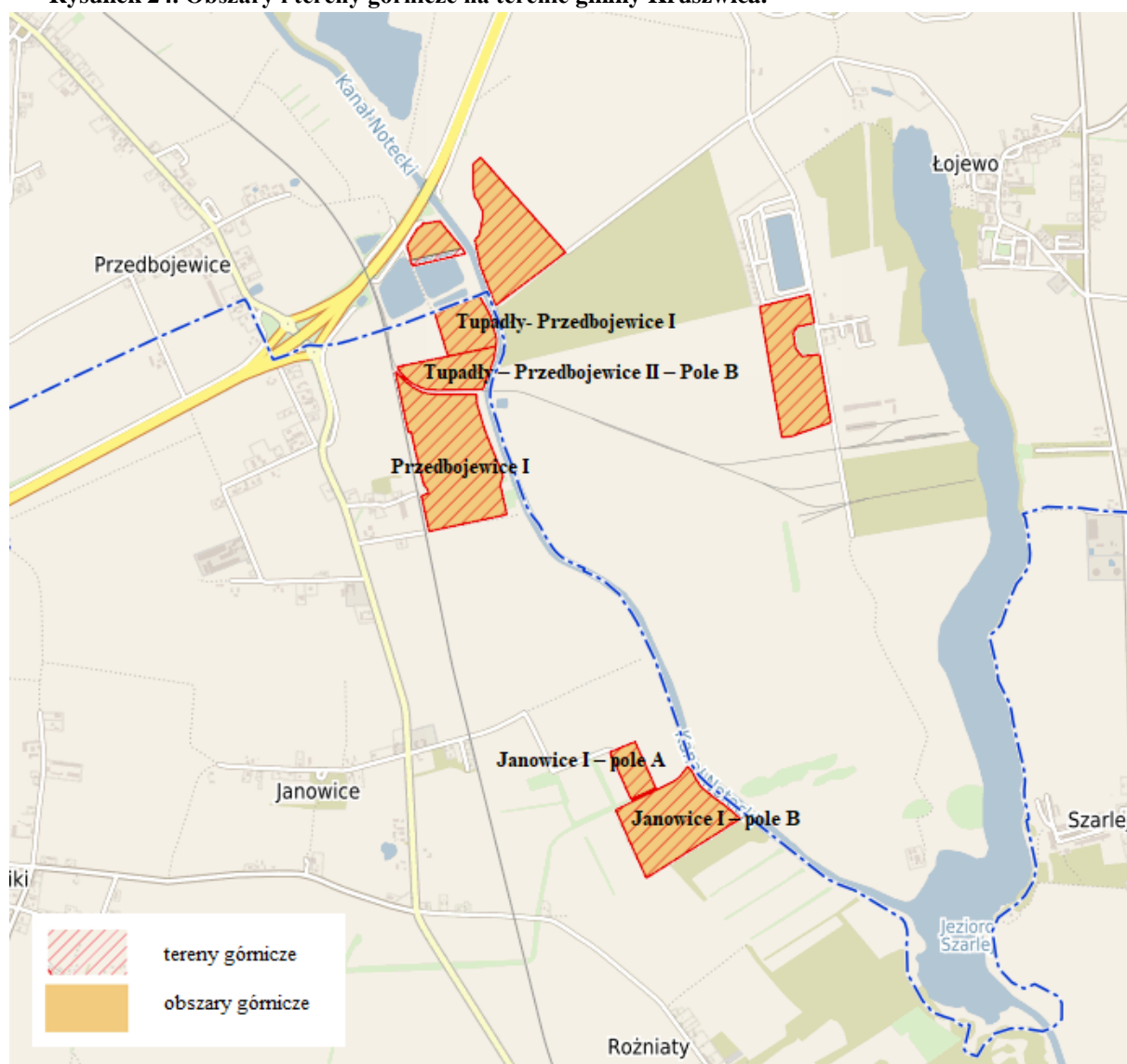
Tabela 18. Obszary i tereny górnicze na terenie gminy Kruszwica

Obszary górnicze						
Nazwa	Typ	Nr w rejestrze	Położenie	Złoże	Data wyznaczenia OG	Nr koncesji
Przedbojewice I	OG	10-2/6/591	Przedbojewice, dz. 1/8, 1/14, 1/15, 1/16	Przedbojewice I	2015-11-02	291/W/2015
Janowice I – pole A	OG	10-2/6/572/a	Janowice, dz. 91/1	Janowice I	2015-03-19	281/W/2014
Janowice I – pole B	OG	10-2/6/572/b	Janowice, dz. 114/2, 114/3	Janowice I	2015-03-19	281/W/2014
Tupadły – Przedbojewice II – Pole B	OG	10-2/7/705	Przedbojewice, dz. 1/7	Tupadły-Przedbojewice II	2020-07-14	327/W/2020
Tupadły-Przedbojewice I	OG	10-2/8/741	Przedbojewice, dz. 1/6	Tupadły-Przedbojewice I	2023-05-23	347/W/2023
Tereny górnicze						
Nazwa	Dane dotyczące decyzji, którą zostały wyznaczone					
Przedbojewice I	Decyzja Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 02.11.2015 r. znak: NR:291/W/2015					
Janowice I –	Decyzja Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19.03.2015 r. znak: NR:281/W/2014 zmieniona decyzją Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego					

pole A	z dnia 15.03.2018 r. znak: Z1:ŚG-V.7422.2.2018
Janowice I – pole B	Decyzja Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19.03.2015 r. znak: NR:281/W/2014 zmieniona decyzją Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 15.03.2018 r. znak: Z1:ŚG-V.7422.2.2018
Tupadły – Przedbojewice II – Pole B	Decyzja Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 14.07.2020 r. znak: NR:327/W/2020
Tupadły-Przedbojewice I	Decyzja Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 23.05.2023 r. znak: NR:347/W/2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web>

Rysunek 24. Obszary i tereny górnicze na terenie gminy Kruszwica.

Źródło: <https://kruszwica.e-mapa.net/>

3.8. Udokumentowanych złóż kopalni, kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla i podziemnych bezzbiornikowych magazynów substancji

Zgodnie z art. 6ust. 1 ustawy - Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. 2024 r. poz. 1290 z późn. zm.):

- złożem kopaliny – jest naturalne nagromadzenie minerałów, skał oraz innych substancji, których wydobywanie może przynieść korzyść gospodarczą.

Mając na uwadze dane Państwowego Instytutu Górniczego, na terenie gminy Kruszwica występuje dziewięć złóż:

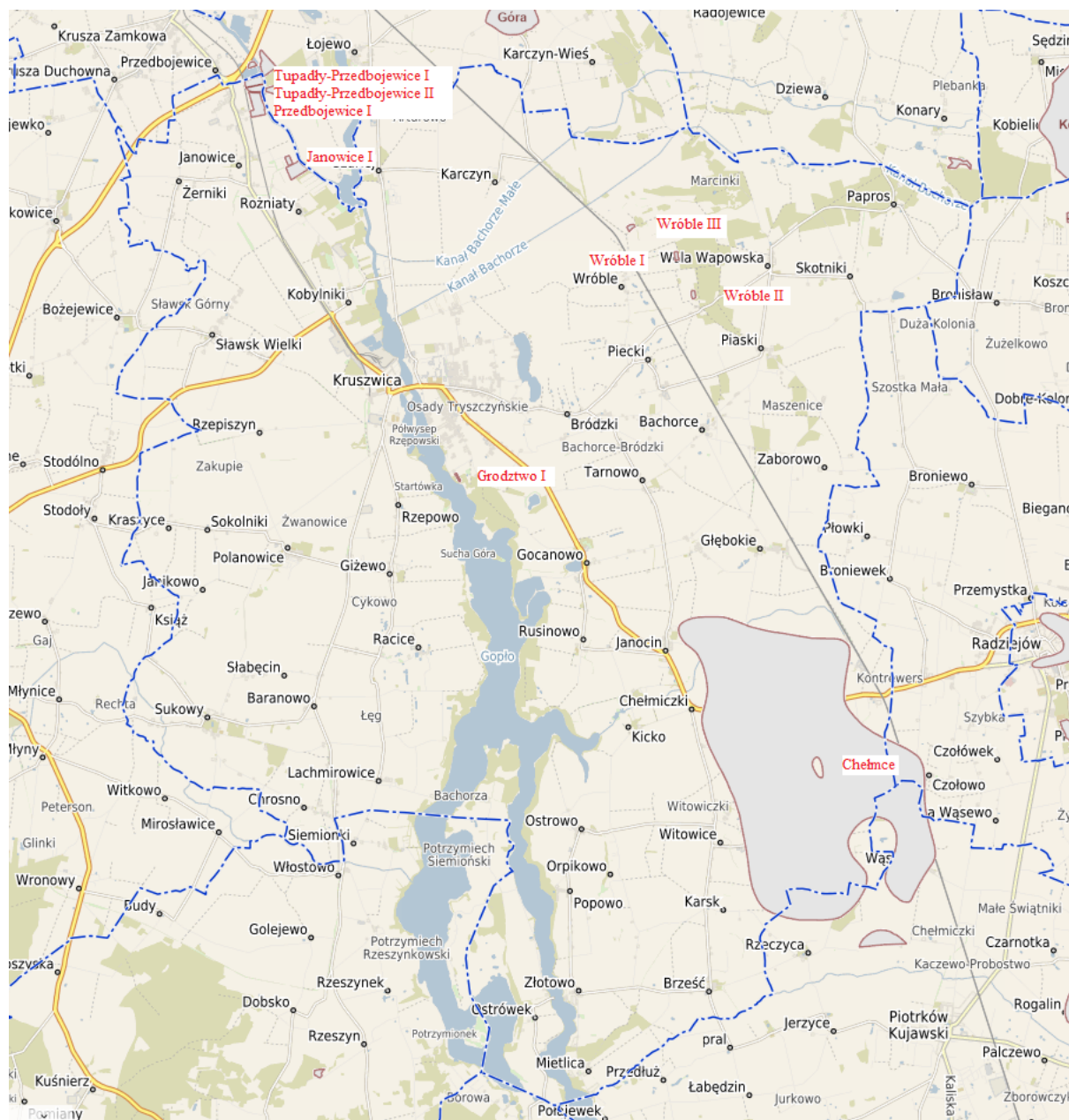
- osiem złóż kruszyw naturalnego (piaski i żwiry) – złoża: Tupadły-Przedbojewice I, Tupadły-Przedbojewice II, Przedbojewice I, Grodztwo I, Janowice I, Wróble, Wróble II, Wróble III,
- jedno złożo węgla brunatnego – złożo Chełmce (częściowo na obszarze gminy).

Tabela 19. Wykaz złóż kopalni na terenie gminy Kruszwica.

Kod	ID	Nazwa złoża	Gminy/ Opis położenia	Użytkownicy
WB	414	Chełmce	Gmina: Piotrków Kujawski, Radziejów, Kruszwica Położenie: Chełmce, Janocin, Chełmiczki, Kobylnica	
KN	6214	Grodztwo I	Gmina: Kruszwica Położenie: Grodztwo dz. 296 (obecnie Kruszwica, Obr. 9, dz. 296/3, 296/5 296/6, 296/7, 298/8, 296/9)	
KN	16731	Janowice I	Gmina: Kruszwica Położenie: Janowice dz. 91/1, 114/2, 114/3	BOROWIAK sp. z o.o.
KN	17627	Przedbojewice I	Gmina: Kruszwica Położenie: Przedbojewice dz. 1/8, 1/14, 1/15, 1/16	Pebi sp. z o.o.
KN	17443	Tupadły- Przedbojewice I	Gmina: Kruszwica Położenie: Przedbojewice dz. ¼, 1/5 i 1/6	Transpol Lider sp. z o.o. sp.k., Zenon Poliński;"Transpol" Kopalnia Kruszywa
KN	18497	Tupadły- Przedbojewice II	Gmina: Kruszwica, Inowrocław Położenie: Tupadły dz. 211/8, Przedbojewice dz. 1/7	Transpol Lider sp. z o.o. sp.k.
KN	5301	Wróble	Gmina: Kruszwica Położenie: Wróble dz. 143	
KN	7761	Wróble II	Gmina: Kruszwica Położenie: Wróble cz. Dz. 171	
KN	7915	Wróble III	Gmina: Kruszwica Położenie: Wróble dz. 24/1	Osoba fizyczna

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://geoportel.pgi.gov.pl/midas-web>

Rysunek 25. Złoże kopalin występujące na terenie gminy Kruszwica

Źródło: <https://kruszwica.e-mapa.net/>

Na terenie gminy Kruszwica nie występują udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla i podziemne bezzbiornikowe magazyny substancji.

3.9. Obszarów uzdrowisk oraz obszarów ochrony uzdrowiskowej

Zgodnie z art. 2 pkt. 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1135) uzdrowiskiem jest obszar, na terenie którego prowadzone jest lecznictwo uzdrowiskowe, wydzielony w celu wykorzystania i ochrony znajdujących się na

jego obszarze naturalnych surowców leczniczych, któremu został nadany status uzdrowiska ze względu na spełnienie łącznie następujących warunków określonych w art. 34 ust.1:

- 1) posiada złoża naturalnych surowców leczniczych o potwierdzonych właściwościach leczniczych na zasadach określonych w ustawie;
- 2) posiada klimat o właściwościach leczniczych potwierdzonych na zasadach określonych w ustawie;
- 3) na jego obszarze znajdują się zakłady lecznictwa uzdrowiskowego i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego, przygotowane do prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego;
- 4) spełnia określone w przepisach o ochronie środowiska wymagania w stosunku do środowiska;
- 5) posiada infrastrukturę techniczną w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej, w zakresie transportu zbiorowego, a także prowadzi gospodarkę odpadami.

Natomiast obszarem ochrony uzdrowiskowej jest obszar spełniający warunki, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt. 1, 2, 4 i 5, któremu został nadany status obszaru ochrony uzdrowiskowej.

Gmina Kruszwica nie posiada statutu uzdrowiska i nie znajduje się w zasięgu obszaru ochrony uzdrowiskowej.

3.10. Zabytków objętych formami ochrony, o których mowa w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. O ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840 oraz z 2023 r. poz. 951, 1688 i 1904), lub ujętych w wojewódzkiej lub gminnej ewidencji zabytków oraz dobra kultury współczesnej

Pojęcie zabytek, w rozumieniu art. 3 pkt. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292 ze zm.) oznacza nieruchomość lub rzecz ruchomą, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.

Zgodnie z art. 19 ust 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292 ze zm.), określając ustalenia planu ogólnego gminy uwzględnią się w szczególności ochronę zabytków nieruchomych objętych formami ochrony

zabytków wraz z otoczeniem oraz ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków lub gminnej ewidencji zabytków.

Bazowym elementem jest połączenie przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z regulacjami dotyczącymi ochrony zabytków, co stwarza konieczność zespolenia ochrony dziedzictwa kulturowego z procesem urbanistycznym. W praktyce oznacza to, że ochrona zabytków musi być brana pod uwagę przy opracowywaniu ustaleń planu ogólnego gminy.

Wprowadzenie ochrony zabytków do ustaleń planu ogólnego gminy przekłada się na regulacje dotyczące parametrów takich jak:

- profil funkcjonalny strefy – rodzaj przeznaczenia terenu,
- maksymalna intensywność zabudowy – co ogranicza liczbę kondygnacji i ogólną wielkość budynków na danej działce,
- maksymalna wysokość zabudowy – co jest szczególnie istotne w ochronie zabytków, aby nowa zabudowa nie dominowała nad chronionymi obiektami,
- maksymalny udział powierzchni zabudowy – określa powierzchnie zabudowy dla działki,
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej – który odnosi się do zapewnienia przestrzeni zielonej i otwartej, co ma znaczenie zarówno dla zachowania wartości historycznych, jak i estetyki otoczenia zabytków.

W zasadzie opracowując plan ogólny, należy dostosować parametry zabudowy w strefach obejmujących zabytki tak, aby zapewnić ich maksymalną ochronę. Jeśli w strefie znajdują się obiekty historyczne o określonej randze to nowopowstałe inwestycje muszą być projektowane z uwzględnieniem tej rangi. Wysokość nowych budynków czy ich intensywność nie mogą naruszać charakteru zabytkowego otoczenia. Ochrona zabytków opiera się w dużej mierze na regulacjach urbanistycznych, które odnoszą się głównie do kwestii technicznych – takich jak wysokość, intensywność, czy udział powierzchni biologicznie czynnej. Plan ogólny gminy określa jedynie główne parametry, a szczegółowe aspekty ochrony zabytków są zarezerwowane dla planów miejscowych.

OBIEKTY WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW

Na terenie Gminy Kruszwica kilkadziesiąt zabytków zostało objętych prawnymi formami ochrony, w postaci wpisu do rejestru zabytków.

Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292 ze zm.), rejestr zabytków prowadzi wojewódzki konserwator zabytków, który zgodnie z przytoczoną powyżej ustawą, jako jedyny organ ochrony zabytków posiada kompetencje wpisywania zabytków do rejestru. Wpis zabytku do rejestru zabytków dokonywany jest na mocy decyzji administracyjnej, w księdze rejestru zabytków, określanej w zależności od kategorii zabytku właściwym symbolem:

- księga A – zabytki nieruchome,
- księga B – zabytki ruchome,
- księga C – zabytki archeologiczne.

Zabytek może zostać wpisany do rejestru z urzędu lub na wniosek właściciela lub użytkownika wieczystego gruntu, na którym zabytek się znajduje. Do rejestru może być wpisane otoczenie zabytku wpisanego do rejestru, a także nazwa geograficzna, historyczna lub tradycyjna tego zabytku. Wpisu dokonuje właściwy Wojewódzki Konserwator Zabytków wydając decyzję administracyjną.

Zabytek wpisany do rejestru, który uległ zniszczeniu w stopniu powodującym utratę jego wartości historycznej, artystycznej lub naukowej albo, którego wartość będąca podstawą wydania decyzji o wpisie do rejestru nie została potwierdzona w nowych ustaleniach naukowych, zostaje skreślony z rejestru. Skreślenie z rejestru następuje na podstawie decyzji ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie obiektów występujących na terenie Gminy Kruszwica wpisanych do rejestru zabytków.

Tabela 20. Obiekty wpisane do rejestru zabytków położone na terenie gminy Kruszwica.

Lp.	Miejscowość	Obiekt/Adres	Czas powstania	Data decyzji o wpisanu do rejestru	Nr rejestru zabytków
1	CHELMCE	Kościół parafialny p.w. św. Katarzyny	-	16.04.2012	A/1611
2	CHROSNO	Wiatrak typu koźlak, drewniany	XIX w.	04.12.2007	A/1340
3	GŁĘBOKIE	Założenie dworsko-parkowe	2 poł. XIX w., 1913	15.06.1985	A/1185
4	GOCANOWO	Założenie dworsko-parkowe	1. 20-te XX w.	15.05.1987	A/1016

5	JANOCIN	Park dworski	2 poł. XIX w.	11.10.1991	nr rejestru dawnego województwa bydgoskiego: A/284/1
6	KARCZYN	Park dworski	2 poł. XIX w.	07.10.1991	A/1545
7	KOBYLNIKI	Zespół pałacowy: – Pałac – Park – 2Oficyny(rządówka i ob. budynek biurowy) – Spichrze	1 poł. XIX w.-1900	18.12.1981	A/1460
8	KRUSZWICA	Dzielnica Starego Miasta		17.09.1957	A/1415
9	KRUSZWICA	Kościół kolejalny p.w. śś. Piotra i Pawła	1 poł. XII, XVI- XVIII w.	08.03.1933	A/798
10	KRUSZWICA	Kościół paraf. p.w. Św. Teresy od Dzieciątka Jezus, Rynek 7	1926-1928	24.04.2009	A/1526
11	KRUSZWICA	„Mysia Wieża” jako fragment gotyckiego zamku	poł. XIV w.	09.02.1933	A/866
12	KRUSZWICA	Zespół grodowy		19.01.1934	C/9
13	LACHMIROWICE	Założenie dworsko-parkowe: – Dwór – Park – Spichlerz – Młyn	2 poł. XIX w.	05.06.1987	A/1409
14	OSTROWO N/GOPLEM	Kościół paraf. p.w. Św. Mateusza	XV/XVI w., XVIII w.	08.03.1933	A/797
15	OSTRÓWEK	Założenie dworsko-parkowe	2 poł. XIX w.	18.12.1981	A/1461
16	PIASKI	Kościół rzymskokatolicki parafialny pw. Ścięcia św. Jana Chrzciciela	z 1932 r.	06.02.2018	A/1738
17	POLANOWICE	Kościół rzymskokatolicki parafialny p.w. św. Marka Ewangelisty	4 ćw. XIX w.	28.09.2015	A/1683

18	POLANOWICE	Założenie pałacowo-parkowe: -pałac -park	4 ćw. XIX w.	30.09.1996	A/1030
19	SŁAWSK WIELKI	Kościół paraf. p.w. Św. Bartłomieja	XVIII w.	09.03.1933	A/796
20	SUKOWY	Założenie dworsko-parkowe	k. XIX w.	15.06.1985	A/1426
21	SUKOWY- RECHTA	Kościół paraf. p.w. Św. Barbary	1753	16.07.1996	A/826
22	SZARLEJ	Założenie dworsko-parkowe:	2 poł. XIX w.	15.06.1985.	A/1430
23	ŻERNIKI	Założenie dworsko-parkowe: – dwór – park	2 poł. XIX w.	07.10.1991	A/1132

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Kruszwica

Wyżej wymienione obiekty podlegają ochronie konserwatorskiej z tytułu przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

OBIEKTY GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW

Do obowiązków samorządu lokalnego należy ochrona zabytków, które znajdują się na terenie gminy. Zadania te precyzuje art. 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. Gminy mają dbać między innymi o „zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie”, a także zapobiegać „zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków”. Do obowiązków nałożonych przez ustawę na gminę należy „uwzględnienie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska”, czemu ma służyć gminna ewidencja zabytków.

W gminnej ewidencji zabytków powinny być ujęte:

- zabytki nieruchome wpisane do rejestru;
- inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków
- inne zabytki nieruchome wyznaczone przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Na terenie miast i gminy znajduje się prawie 600 zabytków nieruchomych ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków.

Tabela 21. Wykaz zabytków nieruchomych ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków położone na terenie gminy Kruszwica.

Lp.	Miejscowość	Ulica	Nr	OBIEKT	Nr ewidencyjny	Datowanie
1.	Bachorce		28	dom		
2.	Bachorce		30	dom		
3.	Bachorce		42	szkoła		
4.	Bachorce		42	budynek gospodarczy I przy szkole nr 42		
5.	Bachorce		42	budynek gospodarczy II przy szkole nr 42		
6.	Baranowo			zespół folwarczny: spichlerz		pocz. XX w.
7.	Baranowo			zespół folwarczny: rządcówka		k. XIX w.
8.	Baranowo		3	dom		
9.	Baranowo		3	budynek gospodarczy przy domu nr 3		
10.	Baranowo		3	stajniaprzydomunr3		
11.	Baranowo		3	stodołaprzydomunr3		
12.	Baranowo		4	dom		
13.	Baranowo		6	dom		
14.	Baranowo			cmentarz ewangelicki		
15.	Bródzki			układ ruralistyczny w granicach strefy ochrony konserwatorskiej („B”)		
16.	Bródzki		6	szkoła		lata30.XX w.
17.	Bródzki		6	budynek gospodarczy przy szkole		lata30.XX w.
18.	Bródzki		3	budynek gospodarczy przy domu nr 3		lata30.XX w.
19.	Bródzki		15	dom		pocz. XX w.
20.	Bródzki		27	obora		pocz. XX w.
21.	Bródzki			cmentarz ewangelicki		
22.	Brześć			Zespół kościoła parafialnego p.w. św. Wojciecha: kościół	56	1936r.
23.	Brześć			Zespół kościoła parafialnego p.w. św. Wojciecha: ogrodzenie kościoła	56	
24.	Brześć			Zespół kościoła parafialnego p.w. św. Wojciecha: cmentarz przykościelny	56	
25.	Brześć			Zespół kościoła parafialnego p.w. św. Wojciecha: plebania		1938r.
26.	Brześć			Zespół kościoła parafialnego p.w. św. Wojciecha: dom katolicki		1937r.

27.	Brześć			Zespół kościoła parafialnego p.w. św. Wojciecha: budynek gospodarczy		1937r.
28.	Brześć			cmentarz rzym.-kat.	22	
29.	Brześć			ogrodzenie cmentarza	22	
30.	Brześć		27	kaplica cmentarna rodziny Miechów	22	
31.	Brześć		8	Dawny zespół dworski: dwór (dom nr 8)	43/11	1919
32.	Brześć		8	Dawny zespół dworski: chlew I	43/11	pocz. XX w.
33.	Brześć		8	Dawny zespół dworski: chlew II	43/11	pocz. XX w.
34.	Brześć		8	Dawny zespół dworski: stodoła	43/11	1915
35.	Brześć		8	Dawny zespół dworski: ogrodzenie parku	43/11	pocz. XX w.
36.	Brześć		8	Dawny zespół dworski: park	43/11	k. XIX w.
37.	Chelmce			układ ruralistyczny w granicach strefy ochrony konserwatorskiej („B”)		
38.	Chelmce			kapliczka		
39.	Chelmce			kapliczka NSPJ		
40.	Chelmce			kaplica cmentarna		pocz. XX w.
41.	Chelmce			cmentarz rzym.-kat.		
42.	Chelmce			plebania przy kościele parafialny mp. w. św. Katarzyny		2. poł.XIX w.
43.	Chelmce			spichlerz przy plebanii		
44.	Chelmce		2	dom		pocz. XX w.
45.	Chelmce		3	dom		pocz. XX w.
46.	Chelmce		3	budynek inwentarski przy domu nr 3		pocz. XX w.
47.	Chelmce		6	dom		1934r.
48.	Chelmce		7	domnr7		1930r.
49.	Chelmce		7	budynek inwentarski		ok.1930 r.
50.	Chelmce		14	dom		pocz. XX w.
51.	Chelmce		14	budynek gospodarczy I przy domu nr 14		pocz. XX w.
52.	Chelmce		14	budynek gospodarczy II przy domu nr 14		pocz. XX w.
53.	Chelmce		17	dom		pocz. XX w.
54.	Chelmce		21	dom		
55.	Chelmce		21	młyn		
56.	Chelmce		21	oborawzespolemłynanr21		
57.	Chelmce		21	chlewwzespolemłynanr21		
58.	Chelmce		22	dom		
59.	Chelmce		23	dom		lata20.XX w.
60.	Chelmce		23	budynek gospodarczy przy domu nr 23		1927r.

61.	Chełmce		30	domnr30		2.poł. XIX w.
62.	Chełmce		30	budynek gospodarczy przy domu nr 30		XIX/XX w.
63.	Chełmce		38	dom		pocz. XX w.
64.	Chełmce		50	szkoła		
65.	Chełmce		50	budynek gospodarczy przy szkole		
66.	Chełmce		58	dom		
67.	Chełmce		59	dom		
68.	Chełmce		60	dom		pocz. XX w.
69.	Chełmce		62	dom		1901r.
70.	Chełmce		62	budynek gospodarczy przy domu nr 62		
71.	Chełmce		64	dom		
72.	Chełmce		68	dom		1901r.
73.	Chełmce		68	budynek gospodarczy przy domu nr 68		
74.	Chełmce		83	dom		2. poł. XIX w.
75.	Chełmce		87	dom		
76.	Chełmce		87	budynek gospodarczy przy domu nr 87		
77.	Chełmce		91	dom		
78.	Chełmce		95	dom		
79.	Chełmce		99	dom		
80.	Chełmce			Zespół mleczarni: mleczarnia		pocz. XX w.
81.	Chełmce			Zespół mleczarni: budynek gospodarczy		pocz. XX w.
82.	Chełmiczki			układ ruralistyczny w granicach strefy ochrony konserwatorskiej („B”)		
83.	Chełmiczki		13	Dawny zespół dworski: dwór		ok.1900 r.
84.	Chełmiczki			Ciełtnik w zespole folwarcznym		ok.1900 r.
85.	Chełmiczki			Stodoła w zespole folwarcznym		pocz. XX w.
86.	Chełmiczki		14	Czworak nr 14wzespole folwarcznym		
87.	Chełmiczki		15	dom		1905r.
88.	Chełmiczki		15	Olejarnia przy domu nr15		
89.	Chełmiczki		15	oboraprzydomunr15		
90.	Chrosno			układ ruralistyczny w granicach strefy ochrony konserwatorskiej („B”)		
91.	Chrosno		12	dom		
92.	Chrosno		12	budynek gospodarczy przy domu nr 12		
93.	Chrosno		14	dom		
94.	Chrosno		16	szkoła		XIX/XX w.
95.	Giżewo			układ ruralistyczny w granicach strefy ochrony konserwatorskiej		

				(„B”)		
96.	Giżewo		11	Dawny zespół dworski: dwór	39/2	1871r.
97.	Giżewo		11	Dawny zespół dworski: park dworski	39/2	XIX w.
98.	Giżewo			kapliczka NMP		
99.	Głębokie			Dawny zespół dworski: kaplica grobowa		pocz. XX w.
100.	Głębokie			Dawny zespół dworski: kuźnia		1922r.
101.	Głębokie			Dawny zespół dworski: spichlerz		1891r.
102.	Głębokie			Dawny zespół dworski: stodoła		1898r.
103.	Głębokie			Dawny zespół dworski: obora zjałownikiem		1911r.
104.	Głębokie		9	Dawny zespół dworski: czworak		1912r.
105.	Głębokie		10	Dawny zespół dworski: czworak		1912r.
106.	Głębokie		11	Dawny zespół dworski: czworak		1912r.
107.	Głębokie		12	Dawny zespół dworski: czworak		1912r.
108.	Głębokie		13	Dawny zespół dworski: czworak		1912r.
109.	Głębokie		14	Dawny zespół dworski: czworak		1912r.
110.	Gocanowo			układ ruralistyczny w granicach strefy ochrony konserwatorskiej („B”)		
111.	Gocanowo		10	szkoła, obecnie dom mieszkalny		pocz. XX w.
112.	Gocanowo			Dawny zespół pałacowy: kuźnia		k. XIX w.
113.	Gocanowo			Dawny zespół pałacowy: spichlerz		1907r.
114.	Gocanowo			Dawny zespół pałacowy: obora		1895r.
115.	Gocanowo		8	dom		1909 r.
116.	Gocanowo		9	dom		pocz. XX w.
117.	Gocanowo		13	dom		1937r.
118.	Gocanówko			Kapliczka z figurą NMP		
119.	Gocanówko			Dawny zespół dworski: dwór		XIX/XX w.
120.	Gocanówko		11	Dawny zespół dworski: obora		k. XIX w.
121.	Gocanówko		13	Dawny zespół dworski: czworak		ok.1900 r.
122.	Gocanówko		16	Dawny zespół dworski: obora		ok.1900 r.
123.	Gocanówko		22	Dawny zespół dworski: czworak		XIX/XX w.
124.	Grodztwo			kapliczka		
125.	Grodztwo		85	dom		lata30.XX w.
126.	Grodztwo		88	dom		1940r.

127.	Gustawowo		1	Dawny zespół folwarczny: rządówka		1909r.
128.	Gustawowo			Dawny zespół folwarczny: stajnia		1900r.
129.	Gustawowo			Dawny zespół folwarczny: budynek inwentarski		1880r.
130.	Gustawowo			Dawny zespół folwarczny: spichlerz		1908r.
131.	Janocin			park dworski		2. poł. XIX w.
132.	Janocin			cmentarz ewangelicki		
133.	Janowice			park dworski		XIX w.
134.	Janowice		9	dom		lata30.XX w.
135.	Janowice			cmentarz ewangelicki		
136.	Karczyn			Dawny zespół dworski: park dworski		1. poł. XIX w.
137.	Karczyn			Dawny zespół dworski: rządówka		1910r.
138.	Karczyn			Dawny zespół dworski: chlew		k. XIX w.
139.	Karczyn			Dawny zespół dworski: magazyn zbożowy		1880r.
140.	Karsk		10	dom		lata30.XX w.
141.	Karsk		11	dom		pocz. XX w.
142.	Karsk		26	budynek gospodarczy przy domu nr 26		1937r.
143.	Kicko		3	dom		k. XIX w.
144.	Kicko		3	budynek gospodarczy Inr3		1910r.
145.	Kicko		3	budynek gospodarczy IIInr3		k. XIX w.
146.	Kicko		4	dom		k. XIX w.
147.	Kicko		4	budynek gospodarczy przy domu nr 4		k. XIX w.
148.	Kicko		4	stodołaprzydomunr4		
149.	Kobylnica			układ ruralistyczny w granicach strefy ochrony konserwatorskiej („B”)		
150.	Kobylnica		27	Dawny zespół dworski: dwór		ok. poł. XIX w.
151.	Kobylnica		3	dom		ok.1940 r.
152.	Kobylnica		10	dom		
153.	Kobylnica		10	budynek gospodarczy przy domu nr 10		
154.	Kobylnica		15	dom		1934r.
155.	Kobylnica		17	dom		lata30.XX w.
156.	Kobylnica		22	dom		pocz. XX w.
157.	Kobylnica		25	Dawny zespół dworski: ósmiorak/owczarnia		k. XIX w.
158.	Kobylnica		29	dom		pocz. XX w.
159.	Kobylnica		44	dom		lata30.XX w.
160.	Kobylnica		48	dom		1904r.

161.	Kobylnica			cmentarz ewangelicki	
162.	Kobylniki			Dawny zespół pałacowy: dom ogrodnika	1900r.
163.	Kobylniki			Dawny zespół pałacowy: szklarnia	pocz. XX w.
164.	Kobylniki			Dawny zespół pałacowy: obora	1922r.
165.	Kobylniki			Dawny zespół pałacowy: obora	1931r.
166.	Kobylniki			Dawny zespół pałacowy: stajnia	k. XIX w.
167.	Kobylniki			Dawny zespół pałacowy: stajnia	1902r.
168.	Kobylniki			Dawny zespół pałacowy: gorzelnia	1.poł. XIX w.
169.	Kobylniki		7	Dawny zespół pałacowy: dom stolarza	1900r.
170.	Kobylniki		12	Dawny zespół pałacowy: sześciórak	
171.	Kobylniki		14	Dawny zespół pałacowy: pięciorak	1900r.
172.	Kobylniki		15	Dawny zespół pałacowy: czworak	1905r.
173.	Kobylniki		16	Dawny zespół pałacowy: dziewięćorak	1900r.
174.	Kruszwica	Kolegiacka- cmentarz		Figura św. Nepomucena	
175.	Kruszwica	Kolegiacka- cmentarz		Figura NMP	
176.	Kruszwica	Kolegiacka- cmentarz		Figura św. Wawrzyńca	
177.	Kruszwica	Komandora Przybyszewski ego	1	dom	pocz. XX w.
178.	Kruszwica	Komandora Przybyszewski ego	3	dom	pocz. XX w.
179.	Kruszwica	Komandora Przybyszewski ego	5	dom	pocz. XX w.
180.	Kruszwica	Poznańska	16	dom	ok.1910 r.
181.	Kruszwica	Kolegiacka- cmentarz		Miejsce pamięci narodowej	
182.	Kruszwica	Kolegiacka	17	dom	pocz. XX w.
183.	Kruszwica	Kolegiacka	19	dom	pocz. XX w.
184.	Kruszwica	Kolegiacka	19	budynek gospodarczy	
185.	Kruszwica	Kolegiacka	25	plebania	2.poł. XIX w.
186.	Kruszwica	Kolegiacka	26	dom parafialny	pocz. XX w.
187.	Kruszwica	Kolegiacka	26	budynek gospodarczy	pocz. XX w.
188.	Kruszwica	Kościuszki	2A	dom	2. XIX w.
189.	Kruszwica	Kościuszki	2	dom	pocz. XX w.
190.	Kruszwica	Kościuszki	3	dom	XIX/XX w.
191.	Kruszwica	Kościuszki	5	dom	pocz. XX

192.	Kruszwica	Kościuszki	5	oficyna(dawna restauracja)		w. pocz. XX w.
193.	Kruszwica	Kasprowicza	1	dom		
194.	Kruszwica	Kasprowicza	2	dom		ok.1900 r.
195.	Kruszwica	Kasprowicza	3	dom		pocz. XX w.
196.	Kruszwica	Kasprowicza	4	dom		1905r.
197.	Kruszwica	Kasprowicza	5	dom		1909r.
198.	Kruszwica	Kasprowicza	7	dom		
199.	Kruszwica	Kasprowicza	9	dom		
200.	Kruszwica	Kasprowicza	13	dom		1900r.
201.	Kruszwica	Kasprowicza	13	budynek gospodarczy		
202.	Kruszwica	Lipowa	4	dom		
203.	Kruszwica	Lipowa	6	dom		
204.	Kruszwica	Lipowa	8	dom		
205.	Kruszwica	Mickiewicza	6	dom		1935r.
206.	Kruszwica	Mickiewicza	6	budynek gospodarczy		
207.	Kruszwica	Mickiewicza	10	dom		
208.	Kruszwica	Goplańska	6	dom		
209.	Kruszwica	Nadgoplańska		szkoła		
210.	Kruszwica	Nadgoplańska	5	rządcaówka		
211.	Kruszwica	Nadgoplańska	5	Stajnia z oborą		
212.	Kruszwica	Nadgoplańska		stodoła		
213.	Kruszwica	Nadgoplańska		Pozostałości parku		
214.	Kruszwica	Niepodległości	1	dom		
215.	Kruszwica	Niepodległości	1	oficyna		
216.	Kruszwica	Niepodległości	6	dom		
217.	Kruszwica	Niepodległości	7	dom		
218.	Kruszwica	Niepodległości	8	dom		
219.	Kruszwica	Niepodległości	10	dom		
220.	Kruszwica	Niepodległości	13	magazyn		
221.	Kruszwica	Niepodległości	14	dom		
222.	Kruszwica	Niepodległości	15	dom		
223.	Kruszwica	Niepodległości	15	oficyna		
224.	Kruszwica	Niepodległości	16	dom		
225.	Kruszwica	Niepodległości	17	budynek gospodarczy		
226.	Kruszwica	Nadgoplańska	18	dom		
227.	Kruszwica	Nadgoplańska	19	dom		
228.	Kruszwica	Nadgoplańska	21	dom		
229.	Kruszwica	Nadgoplańska	23	dom		
230.	Kruszwica	Niepodległości	24	dom		
231.	Kruszwica	Niepodległości	25	dom		
232.	Kruszwica	Niepodległości	27	dom		
233.	Kruszwica	Niepodległości	29	dom		
234.	Kruszwica	Niepodległości	30	dom		
235.	Kruszwica	Niepodległości	31	dom		
236.	Kruszwica	Niepodległości	32	dom		
237.	Kruszwica	Niepodległości	33	dom		
238.	Kruszwica	Niepodległości	35	dom		
239.	Kruszwica	Niepodległości		oficyna		
240.	Kruszwica	Niepodległości	37	dom		
241.	Kruszwica	Niepodległości	40	dom		
242.	Kruszwica	Niepodległości	40	budynek gospodarczy		
243.	Kruszwica	Niepodległości	41	dom		
244.	Kruszwica	Podgórna	1	dom		pocz. XX w.

245.	Kruszwica	Podgórna	7	dom		pocz. XX w.
246.	Kruszwica	Popiela	1	dom		
247.	Kruszwica	Popiela	3	dom		
248.	Kruszwica	Powstańców Wielkopolskich	1	dom		
249.	Kruszwica	Powstańców Wielkopolskich	3	dom		
250.	Kruszwica	Powstańców Wielkopolskich	5	dom		
251.	Kruszwica	Powstańców Wielkopolskich	6	dom		
252.	Kruszwica	Powstańców Wielkopolskich	7	dom		
253.	Kruszwica	Powstańców Wielkopolskich	8	rzeźnia		
254.	Kruszwica	Powstańców Wielkopolskich	8	ogrodzenie		
255.	Kruszwica	Powstańców Wielkopolskich	8	Budynek administracyjny		
256.	Kruszwica	Powstańców Wielkopolskich	11	dom		
257.	Kruszwica	Poznańska	1	dom		
258.	Kruszwica	Poznańska	3	dom		2.poł. XIX w.
259.	Kruszwica	Poznańska	4	dom		k. XIX w.
260.	Kruszwica	Poznańska	6	dom		XIX/XX w.
261.	Kruszwica	Poznańska	6	budynek gospodarczy		
262.	Kruszwica	Poznańska	7	dom		pocz. XX w.
263.	Kruszwica	Poznańska	10	dom		
264.	Kruszwica	Poznańska	11/13	dom		
265.	Kruszwica	Poznańska	13	młyn		pocz. XX w.
266.	Kruszwica	Poznańska	14	dom		k. XIX w.
267.	Kruszwica	Poznańska	20	dom		pocz. XX w.
268.	Kruszwica	Rybacka	1	magazyn		
269.	Kruszwica	Rybacka	1a	dom		k. XIX w.
270.	Kruszwica	Rybacka	4	dom		2.poł. XIX w.
271.	Kruszwica	Rybacka	6	dom		2.poł. XIX w.
272.	Kruszwica	Rybacka	6	oficyna		
273.	Kruszwica	Rybacka	7	dom		pocz. XX w.
274.	Kruszwica	Rybacka	7	budynek gospodarczy		lata30.XX w.
275.	Kruszwica	Rybacka	7a	oficyna		pocz. XX w.

276.	Kruszwica	Rybacka	8	dom		k. XIX w.
277.	Kruszwica	Rybacka	8	oficyna		pocz. XX w.
278.	Kruszwica	Rybacka	10	dom		
279.	Kruszwica	Rybacka	12	dom		pocz. XX w.
280.	Kruszwica	Rybacka	24	dom		lata30.XX w.
281.	Kruszwica	Rynek	1	dom		1870- 1880
282.	Kruszwica	Rynek	2	dom		1890- 1900
283.	Kruszwica	Rynek	3	dom		ok.1896 r.
284.	Kruszwica	Rynek	5	dom		1875- 1880
285.	Kruszwica	Rynek	6	dom		1908- 1910
286.	Kruszwica	Rynek	6	oficyna		
287.	Kruszwica	Rynek	8	dom		ok.1910 r.
288.	Kruszwica	Rynek	8	budynek gospodarczy		ok.1910 r.
289.	Kruszwica	Rynek	10	magazyn		
290.	Kruszwica	Rynek	11	dom		poł. XIX w.
291.	Kruszwica	Rynek	12	dom		poł. XIX w.
292.	Kruszwica	Rynek	13	dom		pocz. XX w.
293.	Kruszwica	Rynek	14	dom		ok.1900 r.
294.	Kruszwica	Rynek	15	dom		ok. poł. XIX w.nadbudowany
295.	Kruszwica	Rynek	16	dom		2.poł. XIX w.nadbudowany
296.	Kruszwica	Rynek	17	dom		2.poł. XIX w.
297.	Kruszwica	Rynek	18	dom		ok. poł. XIX w.
298.	Kruszwica	Rynek	19	dom		1904r.
299.	Kruszwica	Rynek	19	oficyna		1904r.
300.	Kruszwica	Rynek	20	dom		1914r.
301.	Kruszwica	Rynek	21	dom		
302.	Kruszwica	Rynek	22	dom		
303.	Kruszwica	Rynek	23	dom		k. XIX w.
304.	Kruszwica	Rynek	23	oficyna		
305.	Kruszwica	Rynek	24	dom		pocz. XX w.
306.	Kruszwica	Stary Rynek	1	dom		poł. XIX w.
307.	Kruszwica	Stary Rynek	3	dom		poł. XIX w.
308.	Kruszwica	Wiejska	16	dom		pocz. XX w.
309.	Kruszwica	Wiejska	18	dom		pocz. XX w.
310.	Kruszwica	Zamkowa	1	dom		
311.	Kruszwica	Zamkowa	1	budynek gospodarczy		
312.	Kruszwica	Zamkowa	2	dom		
313.	Kruszwica	Zamkowa	13	Zespół wodociągów: budynek administracyjny		1902-1903
314.	Kruszwica	Zamkowa	13	Zespół wodociągów: hala pomp		1934r.
315.	Kruszwica	Zamkowa	13	Zespół wodociągów: wieża ciśnień		1934r.
316.	Kruszwica	Zamkowa	16	dom		k. XIX w.

317.	Kruszwica	Zamkowa	16	budynek gospodarczy		k. XIX w.
318.	Kruszwica			Cmentarz żydowski		
319.	Kruszwica			cmentarz rzym. kat.(stary)		
320.	Kruszwica			cmentarz rzym. kat.(nowy)		
321.	Kruszwica			cmentarz ewangelicki		
322.	Lachmirowice			układ ruralistyczny w granicach strefy ochrony konserwatorskiej („B”)		
323.	Lachmirowice			Dworzec kolejowy		k. XIX w.
324.	Lachmirowice		19	Dawny zespół dworski: rządcówka		1871r.
325.	Lachmirowice			Dawny zespół dworski: obora I		1862r.
326.	Lachmirowice			Dawny zespół dworski: obora II		1873r.
327.	Lachmirowice			Dawny zespół dworski: chlewnia		1863r.
328.	Lachmirowice			Dawny zespół dworski: kuźnia ze stelmacharnią		1895r.
329.	Lachmirowice		12	Dawny zespół dworski: ośmiorakobecniedomnr12		1855r.
330.	Lachmirowice		13	Dawny zespół dworski: czworakobecniedomnr13		k. XIX w.
331.	Lachmirowice		14	Dawny zespół dworski: sześciorakobecniedomnr1 4		1870r.
332.	Lachmirowice		15	Dawny zespół dworski: dwojakobecniedomnr15		k. XIX w.
333.	Lachmirowice		16	Dawny zespół dworski: dwojakobecniedomnr16		1900r.
334.	Łagiewniki			szkoła		k. XIX w.
335.	Łagiewniki			Dawny zespół folwarczny: rządcówka		XIX/XX w.
336.	Łagiewniki			Dawny zespół folwarczny: stajnia, obecnie owczarnia		1900r.
337.	Łagiewniki			Dawny zespół folwarczny: obora, obecnie magazyn		pocz. XX w.
338.	Łagiewniki			Dawny zespół folwarczny: obora		1910r.
339.	Łagiewniki		1	Dawny zespół folwarczny: ośmiorak,obecniedomnr1		XIX/XX w.
340.	Morgi			cmentarz ewangelicki		
341.	Maszenice			Dawny zespół folwarczny: rządcówka		ok. poł. XIX w.
342.	Maszenice			Dawny zespół folwarczny: stodoła		pocz. XX w.
343.	Maszenice			Dawny zespół folwarczny: trojak		ok. poł. XIX w.
344.	Ostrowo			układ ruralistyczny w granicach strefy ochrony konserwatorskiej („B”)		
345.	Ostrowo			cmentarz rzym. kat.		
346.	Ostrowo			Ogrodzenie cmentarza rzym. kat.		
347.	Ostrowo			kaplica grobowa rodziny Trzecińskich na cmentarzu rzym. kat.		XIX w.

348.	Ostrowo			Zespół kościoła par. p.w. św. Mateusza: ogrodzenie kościoła		
349.	Ostrowo			Zespół kościoła par. p.w. św. Mateusza: zieleń kościoła		
350.	Ostrowo			Zespół kościoła par. p.w. św. Mateusza: plebania		2.poł. XIX w.
351.	Ostrowo			kaplica		
352.	Ostrowo			cmentarz rzym.-kat.		
353.	Ostrowo			Dawny zespół pałacowy: pałac		ok. poł. XIX w.
354.	Ostrowo			Zespół szkoły: szkoła		1906r.
355.	Ostrowo			Zespół szkoły: budynek gospodarczy		pocz. XX w.
356.	Ostrowo		13	Dawny zespół pałacowy: dwojak,obecniedomnr13		1938r.
357.	Ostrowo		16	Dawny zespół pałacowy: dwojak,obecniedomnr16		
358.	Ostrowo		20	Dawny zespół pałacowy: dwojak,obecniedomnr20		
359.	Ostrowo		22	Dawny zespół pałacowy: obora		
360.	Ostrowo			Dawny zespół pałacowy: oficyna		1916r.
361.	Ostrowo			Dawny zespół pałacowy: spichlerz		1928- 1929
362.	Ostrowo			Dawny zespół pałacowy: oficyna		
363.	Ostrowo			Dawny zespół pałacowy: magazyn		
364.	Ostrowo			Dawny zespół pałacowy: obora		
365.	Ostrówek			kapliczka NMP		
366.	Ostrówek			Aleja do dworu		
367.	Papros			Dawny zespół folwarczny: obora		
368.	Papros		3	Dom		
369.	Papros		3	budynek gospodarczy przy domu nr 3		
370.	Papros		6	Urząd celny - dom nr6		
371.	Papros		6	budynek gospodarczy przy domu nr 6		
372.	Papros		6	budynek gospodarczy przy domu nr 6		
373.	Papros		13	karczma–domnr13		
374.	Piaski			układ ruralistyczny w granicach strefy ochrony konserwatorskiej(„B”)		
375.	Piaski			Zespół kościoła par. p.w. Święcia św. Jana Chrzyciela: kościół		1932r.
376.	Piaski			Zespół kościoła par. p.w. Święcia św. Jana Chrzyciela: brama		
377.	Piaski			Zespół kościoła par. p.w. Święcia św. Jana Chrzyciela: cmentarz rzym.- kat.		

378.	Piaski			Zespół kościoła par. p.w. Ścięcia św. Jana Chrzcziciela: kaplica grobowa rodziny Grabskich	pocz. XX w.
379.	Piaski			Zespół kościoła par. p.w. Ścięcia św. Jana Chrzcziciela: kaplica grobowa	XIX w.
380.	Piaski		32	Zespół kościoła par. p.w. Ścięcia św. Jana Chrzcziciela: plebania	k. XIX w.
381.	Piaski		44	Dawny zespół dworski: rządówka	1930r.
382.	Piaski		44	Dawny zespół dworski: kuźnia ze stelmacharnią	1922r.
383.	Piaski		44	Dawny zespół dworski: obora	1932r.
384.	Piaski		44	Dawny zespół dworski: ogrodzenie	pocz. XX w.
385.	Piaski			Dawny zespół dworski: park	2.poł. XIX w.
386.	Piecki			układ ruralistyczny w granicach strefy ochrony konserwatorskiej („B”)	
387.	Piecki			figura Chrystusa	
388.	Piecki		6	dom	1904r.
389.	Piecki		6	oboraprzydomunr6	1904r.
390.	Piecki		10	szkoła	
391.	Piecki		10	budynek gospodarczy przy szkole	
392.	Piecki		11	dom	pocz. XX w.
393.	Piecki		11	budynek gospodarczy przy domu nr 11	
394.	Piecki		12	dom	lata30.XX w.
395.	Piecki		14	dom	1934r.
396.	Piecki		23	dom	
397.	Piecki		23	oboraprzydomunr23	
398.	Piecki		28	dom	1864r.
399.	Piecki		35	dom	pocz. XX w.
400.	Piecki		37	dom	ok.1920 r.
401.	Polanowice			Zespół kościoła par. p.w. św. Klemensa i Marka: kościół	1838r.
402.	Polanowice			Zespół kościoła par. p.w. św. Klemensa i Marka: cmentarz przy kościelny	
403.	Polanowice		26	Zespół kościoła par. p.w. św. Klemensa i Marka: plebania (dom nr 26)	1838r.
404.	Polanowice			Cmentarz parafialny rzym.- kat.	
405.	Polanowice			cmentarz ewangelicki	
406.	Polanowice			kaplica cmentarna Mrówczyńskich na cmentarzu parafialnym	1882r.

407.	Polanowice			kaplica cmentarna Przybyszewskich na cmentarzu parafialnym	1884r.
408.	Polanowice			Dawny zespół pałacowy: rządcówka	1.poł. XIX w.
409.	Polanowice			Dawny zespół pałacowy: obora	1928r.
410.	Polanowice			Dawny zespół pałacowy: kuźnia ze stelmacharnią	
411.	Polanowice			Dawny zespół pałacowy: spichlerz	XVIII/XIX w.
412.	Polanowice			Dawny zespół pałacowy: stodoła	
413.	Polanowice			Dawny zespół pałacowy: stodoła	
414.	Polanowice			Dawny zespół pałacowy: stodoła	
415.	Polanowice			Dworzec kolejowy	k. XIX w.
416.	Polanowice		27	szkoła, obecnie dom nr 27	pocz. XX w.
417.	Popowo			układ ruralistyczny w granicach strefy ochrony konserwatorskiej („B”)	
418.	Popowo			Dawny zespół pałacowy: pałac	2.poł. XIX w.
419.	Popowo			Dawny zespół pałacowy: park	XIX w.
420.	Popowo			Dawny zespół pałacowy: stajnia	1912r.
421.	Popowo			Dawny zespół pałacowy: obora	1928r.
422.	Popowo			Dawny zespół pałacowy: stodoła	1909r.
423.	Popowo			Dawny zespół pałacowy: budynek gospodarczy	k. XIX w.
424.	Popowo		6	Dawny zespół pałacowy: czworak	1880r.
425.	Popowo		7	Dawny zespół pałacowy: trojak	1901r.
426.	Popowo		8	Dawny zespół pałacowy: czworak	1928r.
427.	Popowo		8	Dawny zespół pałacowy: budynek gospodarczy	k. XIX w.
428.	Przedbojewice		15	Dawny zespół dworski: dwór	XIX/XX w.
429.	Przedbojewice			Dawny zespół dworski: park	XIX w.
430.	Przedbojewice		16	Dawny zespół dworski: kuźnia	1928r.
431.	Przedbojewice		19	Dawny zespół dworski: spichlerz	1928r.
432.	Racice			układ ruralistyczny w granicach strefy ochrony konserwatorskiej („B”)	
433.	Racice		3	dom	
434.	Racice		4	dom	pocz. XX w.

435.	Racice		5	dom		pocz. XX w.
436.	Racice		9	dom		1903r.
437.	Racice		11	dom		pocz. XX w.
438.	Racice		14	dom		
439.	Racice		16	szkoła		
440.	Racice		16	budynek gospodarczy przy szkole		
441.	Racice		2	dom		
442.	Racice		2	budynek gospodarczy przy domu nr 2		
443.	Racice		2	oboraprzydomunr2		
444.	Racice		2	stodołaprzydomunr2		
445.	Racice			cmentarz ewangelicki		
446.	Rożniaty		3	Dawny zespół folwarczny: rządówka		1885r.
447.	Rożniaty		3	Dawny zespół folwarczny: gołębnik		pocz. XX w.
448.	Rożniaty		2	Zespół szkoły: szkoła		k. XIX w.
449.	Rożniaty			Zespół szkoły: budynek gospodarczy		k. XIX w.
450.	Rożniaty			Zespół szkoły: toalety		k. XIX w.
451.	Rożniaty			leśniczówka		pocz. XX w.
452.	Rożniaty		3	Dawny zespół folwarczny: obora		
453.	Rożniaty		3	Dawny zespół folwarczny: stajnia		k. XIX w.
454.	Rożniaty		3	Dawny zespół folwarczny: stodoła		1905r.
455.	Rożniaty		7	Dawny zespół folwarczny: dwojak		
456.	Rożniaty		8	Dawny zespół folwarczny: dwojak		
457.	Rożniaty		9	Dawny zespół folwarczny: dwojak		
458.	Rożniaty		10	Dawny zespół folwarczny: dwojak		1884r.
459.	Rusinowo			układ ruralistyczny w granicach strefy ochrony konserwatorskiej („B”)		
460.	Rusinowo		3	dom		1910r.
461.	Rusinowo		3	Obora przy domu		ok.1910 r.
462.	Rusinowo		5	dom		ok.1910 r.
463.	Rusinowo		5	budynek gospodarczy z oborą przy domu nr 5		ok.1910 r.
464.	Rusinowo		6	budynek gospodarczy z oborą przy domu nr 6		
465.	Rusinowo		7	dom		
466.	Rusinowo		11	dom		k. XIX w.
467.	Rusinowo		14	dom		ok.1910 r.
468.	Rusinowo		15	dom		ok.1910 r.
469.	Rusinowo		15	stodołaprzydomunr15		
470.	Rusinowo		15	budynek gospodarczy nr15		ok.1910 r.
471.	Rusinowo		28	dom		

472.	Rusinowo			Cmentarz ewangelicki		
473.	Rzepiszyn		2	dom		
474.	Rzepiszyn		5	oboraprzydomunr5		
475.	Rzepowo			układ ruralistyczny w granicach strefy ochrony konserwatorskiej („B”)		
476.	Rzepowo		2	dom		pocz. XX w.
477.	Rzepowo		2	budynek gospodarczy przy domu nr 2		pocz. XX w.
478.	Rzepowo		3	dom		ok.1916 r.
479.	Rzepowo		3	budynek gospodarczy przy domu nr 3		1927r.
480.	Rzepowo		5	dom		1914r.
481.	Rzepowo		5	budynek gospodarczy przy domu nr 5		
482.	Rzepowo		9	dom		XIX/XX w.
483.	Rzepowo		12	domnr12		pocz. XX w.
484.	Rzepowo		12	budynek gospodarczy przy domu nr 12		pocz. XX w.
485.	Sławsk Wielki			układ ruralistyczny w granicach strefy ochrony konserwatorskiej („B”)		
486.	Sławsk Wielki			Zespół kościoła parafialnego p.w. św. Bartłomieja: plebania		k. XIX w.
487.	Sławsk Wielki		12	oboraprzydomunr12		1905r.
488.	Sławsk Wielki		26	oboraprzydomunr26		
489.	Sławsk Wielki		30	Budynek inwentarski przy domu nr 30		lata30.XX w.
490.	Sławsk Wielki		32	dom		lata30.XX w.
491.	Sławsk Wielki		57	dom		lata30.XX w.
492.	Sławsk Wielki		63	dom		1907r.
493.	Sławsk Wielki		63	oboraprzydomunr63		pocz. XX w.
494.	Sławsk Wielki		66	oboraprzydomunr66		
495.	Sławsk Wielki		67	dom		pocz. XX w.
496.	Sławsk Wielki		89	dom		
497.	Sławsk Wielki		89	oboraprzydomunr89		
498.	Sławsk Wielki		104	karczma		
499.	Sławsk Wielki		117	oboraprzydomunr117		
500.	Sławsk Wielki		118	dom		
501.	Sławsk Wielki			Cmentarz rzym.-kat		
502.	Sławsk Wielki			Cmentarz rzym.-kat. przykościelny		
503.	Sławsk Wielki			Cmentarz ewangelicki		
504.	Sokolniki			układ ruralistyczny w granicach strefy ochrony konserwatorskiej („B”)		
505.	Sokolniki		11	dom		
506.	Sokolniki		11	oboraprzydomunr11		

507.	Sokolniki		13	dom		
508.	Sokolniki		14	dom		1914r.
509.	Sokolniki		18	dom		
510.	Sokolniki		18	stodołaprzydomunr18		
511.	Sokolniki		20	dom		
512.	Sokolniki		20	oboraprzydomunr20		
513.	Sokolniki		20	stodołaprzydomunr20		
514.	Sokolniki			Figura NMP		
515.	Sokolniki			figura Chrystusa		
516.	Sukowy			Układ ruralistyczny w granicach strefy ochrony konserwatorskiej („B”)		
517.	Sukowy		10	Dawny zespół pałacowy: oficyna		ok.1926 r.
518.	Sukowy		25	Dawny zespół pałacowy: obora		pocz. XX w.
519.	Sukowy		25	Dawny zespół pałacowy: obora		pocz. XX w.
520.	Sukowy		27	Dawny zespół pałacowy: stodoła		pocz. XX w.
521.	Sukowy		29	Dawny zespół pałacowy: stacja transformatorowa		pocz. XX w.
522.	Sukowy		30	Dawny zespół pałacowy: spichlerz		pocz. XX w.
523.	Sukowy		32	Dawny zespół pałacowy: ośmiorak		
524.	Sukowy		32a	Dawny zespół pałacowy: ośmiorak		
525.	Sukowy		31	Dawny zespół pałacowy: oficyna		pocz. XX w.
526.	Sukowy		33	Dawny zespół pałacowy: oficyna		
527.	Sukowy		34	Dawny zespół pałacowy: oficyna z bramą wjazdową		ok.1915 r.
528.	Sukowy		71	Dawny zespół pałacowy: oficyna		ok.1915 r.
529.	Sukowy		71	Dawny zespół pałacowy: budynek gospodarczy przy oficynie nr 71		
530.	Sukowy		93	Zespół szkoły: szkoła		pocz. XX w.
531.	Sukowy		93	Zespół szkoły: budynek gospodarczy		
532.	Sukowy			Cmentarz rodowy		
533.	Szarlej			Dawny zespół dworski: spichlerz		
534.	Szarlej			Dawny zespół dworski: stodoła		1884r.
535.	Szarlej			Dawny zespół dworski: stajnia		1896r.
536.	Szarlej			Dawny zespół dworski: obora		1871r.
537.	Szarlej			Dawny zespół dworski: obora		1896r.
538.	Szarlej			Dawny zespół dworski: budynek gospodarczy		
539.	Szarlej			Dawny zespół dworski: ziemianka		

540.	Szarlej			Zespół szkoły: szkoła		1905r.
541.	Szarlej			Zespół szkoły: budynek gospodarczy		1905r.
542.	Tarnowo			Dawny zespół dworski: park dworski		XIX w.
543.	Tarnowo		13	Dawny zespół dworski: czworak		
544.	Tarnowo		15	Dawny zespół dworski: czworak		
545.	Tarnowo		17	Dawny zespół dworski: czworak		
546.	Tarnowo		19	Dawny zespół dworski: czworak		
547.	Tarnowo		25	Dawny zespół dworski: czworak		1903r.
548.	Tarnowo		26	Dawny zespół dworski: czworak		
549.	Tarnówek			Dawny zespół dworski: park		XIX w.
550.	Tarnówek			Dawny zespół dworski: stajnia z oborą		1896r.
551.	Tarnówek			Dawny zespół dworski: stodoła		XIX/XX w.
552.	Tarnówek		14	Zespół szkoły: szkoła, obecnie dom		1893r.
553.	Tarnówek		14	Zespół szkoły: budynek gospodarczy		pocz. XX w.
554.	Tarnówek		14	Zespół szkoły: piwniczka przy szkole		
555.	Witowice		10	karczma		
556.	Witowice		10	budynek gospodarczy przy domu nr 10		
557.	Witowice		11	kuźnia		
558.	Witowice		20	Dawny zespół dworski: budynek rządu		
559.	Witowice		22	Dawny zespół dworski: czworak		k. XIX w.
560.	Witowice		24	Dawny zespół dworski: dwór ob. szkoła		k. XIX w.
561.	Witowice			Dawny zespół dworski: park		XIX w.
562.	Witowice		25	Dawny zespół dworski: młyn, obecnie dom		ok.1890 r.
563.	Witowiczki			Park dworski		2. poł. XIX w.
564.	Witowiczki			szkoła		
565.	Wola Wapowska			układ ruralistyczny w granicach strefy ochrony konserwatorskiej („B”)		
566.	Wola Wapowska		1	oboraprzydomunr1		
567.	Wola Wapowska		4	dom		pocz. XX w.
568.	Wola Wapowska		6	szkoła		pocz. XX w.
569.	Wola Wapowska		18	dom		
570.	Wola		18	budynek gospodarczy		

	Wapowska			przy domu nr 18		
571.	Wola Wapowska		12	dom		
572.	Wola Wapowska		12	budynek gospodarczy przy domu nr 12		
573.	Wola Wapowska		12	oboraprzydomunr12		
574.	Wola Wapowska		14	domnr14		pocz. XX w.
575.	Wola Wapowska		14	oboraprzydomunr14		lata30.XX w.
576.	Wola Wapowska		25	dom		lata30.XX w.
577.	Wola Wapowska		25	oboraprzydomunr25		
578.	Wróble			układ ruralistyczny w granicach strefy ochrony konserwatorskiej („B”)		
579.	Wróble			Dawny zespół dworski: park		XIXw.
580.	Wróble		2	dom		1909r.
581.	Wróble		2	budynek gospodarczy przy domu nr 2		ok.1909 r.
582.	Wróble		5	dom		
583.	Wróble		5	Obora przy domu nr 5		
584.	Wróble		5	Stodoła przy domu nr 5		
585.	Wróble			Cmentarz ewangelicki		
586.	Wróble			Cmentarz choleryczny		
587.	Złotowo		8	dom		pocz. XX w.
588.	Złotowo		9	dom		pocz. XX w.
589.	Złotowo		15	dom		pocz. XX w.
590.	Żerniki			układ ruralistyczny w granicach strefy ochrony konserwatorskiej („B”)		
591.	Żerniki			Zespół szkoły: szkoła		XIX/XX w.
592.	Żerniki			Zespół szkoły: budynek gospodarczy		pocz. XX w.
593.	Żerniki		5	dom		lata30.XX w.
594.	Żerniki		7	dom		1923r.
595.	Żerniki		7	budynek gospodarczy przy domu nr 7		1923r.
596.	Żerniki		8	dom		1931r.
597.	Żerniki		8	budynek gospodarczy przy domu nr 8		1931r.
598.	Żerniki		2	budynek gospodarczy przy domu nr 2		1926r.
599.	Żerniki		3	budynek gospodarczy przy domu nr 3		1904r.

Źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Toruniu

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE

Pojęcie zabytek archeologiczny, w rozumieniu art. 3 pkt. 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2024 r. poz. 1292 ze zm.) oznacza – zabytek nieruchomy, będący powierzchniową, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem.

Na terenie gminy Kruszwica znajdują się liczne stanowiska archeologiczne, które zostały oznaczone na Archeologicznych Zdjęciach Polski (AZP 46-40, AZP 46-41, AZP 46-42, AZP 47-40, AZP 47-41, AZP 47-42, AZP 48-40, AZP 48-41, AZP 48-42, AZP 49-40, AZP 49-41, AZP 49-42, AZP 50-41).

STREFY OCHRONY KONSERWATORSKIEJ

Na terenie gminy Kruszwica występują następujące strefy ochrony konserwatorskiej:

Strefa „A” – strefa pełnej ochrony konserwatorskiej, obejmująca obszary szczególnie wartościowe, do bezwzględnego zachowania. Wszystkie prace powinny być uzgadniane z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Strefa „B” – strefa ochrony konserwatorskiej obejmująca obszar podlegający rygorom w zakresie utrzymania zasadniczych elementów istniejącej substancji o wartościach kulturowych oraz charakteru w skali nowej zabudowy. Uzgadniane z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków powinny być przebudowy obiektów zabytkowych, lokalizacje nowych obiektów, korekty układu przestrzennego.

Strefa „W” – strefa ochrony archeologicznej obejmująca rozpoznane potencjalne obszary występowania stanowisk archeologicznych oraz strefa ochronna stanowiska archeologicznego wpisanego do rejestry zabytków. Uzgadniane z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków powinny być wszelkie prace ziemne wykonywane w granicach strefy.

Strefa „EiK” – strefa ochrony ekspozycji i krajobrazu obejmująca obszar stanowiący zabezpieczenie właściwego eksponowania zespołu zabytkowego, głównie wyznacza tereny wyłączone spod zabudowy lub określa jej nieprzekraczalne gabaryty oraz teren krajobrazu integralnie związanego z zabytkowym zespołem, stanowiący jego najbliższe otoczenie. Wprowadzanie nowych inwestycji po uzyskaniu pozytywnej opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Strefa „AW” – ścisłej ochrony archeologicznej obejmuje tereny o rozpoznanej zawartości reliktyw archeologicznych posiadające własną formę terenową (unikalne stanowisko z późnej epoki brązu i wczesnej epoki żelaza oraz okresu wczesnośredniowiecznego tj. VII-VIII w. w rejonie Mietlicy) Na obszarze strefy zakazana jest wszelka działalność budowlana, za wyjątkiem prac związanych bezpośrednio z rewaloryzacją, terenu po uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Gdyby odkryto w trakcie realizacji inwestycji przedmioty, które posiadają cechy zabytku lub wykopaliska archeologicznego, osoby prowadzące roboty budowlane i ziemne są zobowiązane zabezpieczyć znalezisko, wstrzymać wszelkie prace, które mogłyby je uszkodzić lub zniszczyć i powiadomić Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

3.11. Obszarów pomników zagłady i ich stref ochronnych

Ustawa z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady, (Dz. U. 2015 r. poz. 2120 ze zm.) określa zasady ochrony terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady, zwanych „Pomnikami Zagłady”, które zostały wymienione we wskazanej ustawie. Wokół Pomnika Zagłady ustanawia się strefę ochronną, która stanowi pas gruntu o szerokości nie większej niż 100 m od granic Pomnika Zagłady.

W granicach administracyjnych gminy Kruszwica nie występują Pomniki Zagłady i ich strefy ochronne.

3.12. Terenów zamkniętych i ich stref ochronnych

Pojęcie terenów zamkniętych, w rozumieniu art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. - Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. 2024 r. poz. 1151 z późn. zm.) oznacza tereny o charakterze zastrzeżonym ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, określone przez właściwych ministrów i kierowników urzędów centralnych.

W granicach administracyjnych gminy Kruszwica nie znajdują się tereny zamknięte ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa zgodnie z Decyzją nr 44/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 18 kwietnia 2025 r., zmieniającą decyzję w sprawie ustalenia terenów zamkniętych w resorcie obrony narodowej.

Zgodnie z Decyzją Nr 14 Ministra Infrastruktury z dnia 18 września 2020 r., w sprawie ustalenia terenów zamkniętych, przez które przebiegają linie kolejowe, na terenie miasta

i gminy Kruszwica ustalono tereny zamknięte zastrzeżone ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, przez które przebiegają linie kolejowe.

Terenami zamkniętymi w granicach gminy Kruszwica są nieruchomości gruntowe wymienione w poniższej tabeli.

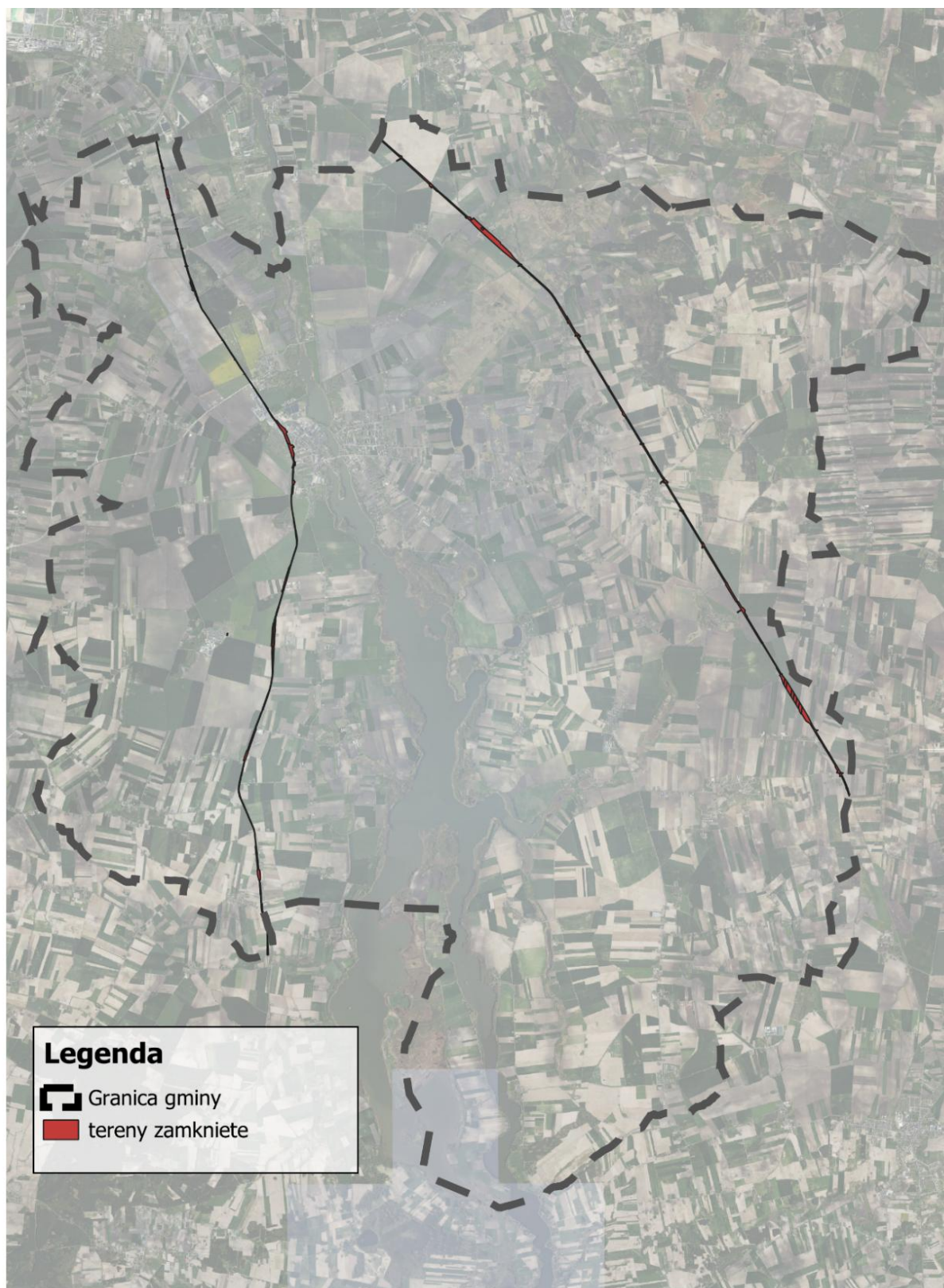
Tabela 22. Wykaz działek znajdujących się na terenach zamkniętych na obszarze gminy Kruszwica.

Lp.	Obręb	Nr działki	Pow. działki [ha]	ID działki
1	Arturowo	16	4,04	040706_5.0001.16
2	Bachorce	175/2	0,8191	040706_5.0002.175/2
3	Bachorce	175/6	0,2813	040706_5.0002.175/6
4	Bachorce	175/9	0,0772	040706_5.0002.175/9
5	Bachorce	175/11	0,1109	040706_5.0002.175/11
6	Bachorce	175/12	0,003	040706_5.0002.175/12
7	Bachorce	175/13	0,0452	040706_5.0002.175/13
8	Bachorce	175/14	0,2915	040706_5.0002.175/14
9	Bachorce	175/15	0,1366	040706_5.0002.175/15
10	Bachorce	175/16	0,3963	040706_5.0002.175/16
11	Bachorce	175/17	0,2496	040706_5.0002.175/17
12	Bachorce	175/19	0,4206	040706_5.0002.175/19
13	Bachorce	175/20	0,029	040706_5.0002.175/20
14	Bachorce	175/21	0,2585	040706_5.0002.175/21
15	Bachorce	175/22	0,1265	040706_5.0002.175/22
16	Bachorce	175/23	0,1322	040706_5.0002.175/23
17	Bachorce	175/24	0,1324	040706_5.0002.175/24
18	Bachorce	175/25	0,2078	040706_5.0002.175/25
19	Bachorce	175/26	0,3153	040706_5.0002.175/26
20	Bachorce	175/27	0,0542	040706_5.0002.175/27
21	Bachorce	175/28	0,2882	040706_5.0002.175/28
22	Baranowo	5	1,1784	040706_5.0003.5
23	Chełmce	263/2	0,83	040706_5.0006.263/2
24	Chełmce	263/3	0,84	040706_5.0006.263/3
25	Chełmce	263/9	0,8725	040706_5.0006.263/9
26	Chełmce	263/10	0,978	040706_5.0006.263/10
27	Chełmce	263/11	3,198	040706_5.0006.263/11
28	Chełmce	263/12	2,5196	040706_5.0006.263/12
29	Chełmce	263/13	1,2479	040706_5.0006.263/13
30	Chełmce	263/5	0,8775	040706_5.0006.263/5
31	Chełmce	263/7	0,7548	040706_5.0006.263/7
32	Chełmce	263/8	1,6335	040706_5.0006.263/8
33	Chrosno	16	0,0837	040706_5.0008.16
34	Chrosno	17	4,2411	040706_5.0008.17
35	Głębokie	15	8,9496	040706_5.0010.15
36	Janowice	68	1,4193	040706_5.0015.68

37	Karczyn Pgr	7	2,95	040706_5.0016.7
38	Karczyn Pgr	94	1,55	040706_5.0016.94
39	Karczyn Pgr	117/2	10,273	040706_5.0016.117/2
40	Kobylniki	31	2,81	040706_5.0020.31
41	Kruszwica 1	167/1	0,5242	040706_4.0001.167/1
42	Kruszwica 1	167/2	0,0448	040706_4.0001.167/2
43	Kruszwica 1	35/2	1,7502	040706_4.0001.35/2
44	Kruszwica 1	153	1,0531	040706_4.0001.153
45	Kruszwica 1	142	0,1472	040706_4.0001.142
46	Kruszwica 1	8/20	2,5857	040706_4.0001.8/20
47	Łagiewniki	19	2,45	040706_5.0023.19
48	Piecki	170/1	3,529	040706_5.0030.170/1
49	Piecki	170/2	0,3546	040706_5.0030.170/2
50	Piecki	170/3	0,0461	040706_5.0030.170/3
51	Piecki	170/4	0,5096	040706_5.0030.170/4
52	Piecki	170/5	1,1276	040706_5.0030.170/5
53	Polanowice	4	1,4785	040706_5.0031.4
54	Polanowice	5/1	1,5695	040706_5.0031.5/1
55	Polanowice	5/2	1,9387	040706_5.0031.5/2
56	Polanowice	6	1,1559	040706_5.0031.6
57	Przedbojewice	43	2,1603	040706_5.0033.43
58	Racice	4	0,4554	040706_5.0034.4
59	Racice	93	0,9794	040706_5.0034.93
60	Racice	184	1,0068	040706_5.0034.184
61	Rożniaty	32/3	0,5209	040706_5.0035.32/3
62	Rożniaty	32/4	2,909	040706_5.0035.32/4
63	Rzepowo	7	1,0696	040706_5.0038.7
64	Słabęcin	13	0,93	040706_5.0040.13
65	Słabęcin	14	0,11	040706_5.0040.14
66	Wróble	63	2,23	040706_5.0047.63
67	Wróble	133	1,38	040706_5.0047.133
68	Wróble	217/1	0,437	040706_5.0047.217/1
69	Wróble	217/2	0,1861	040706_5.0047.217/2
70	Wróble	217/3	0,186	040706_5.0047.217/3
71	Wróble	217/4	0,2315	040706_5.0047.217/4
72	Wróble	217/5	0,3778	040706_5.0047.217/5
73	Wróble	217/6	0,3489	040706_5.0047.217/6
74	Wróble	217/7	0,3495	040706_5.0047.217/7
75	Wróble	217/8	0,3107	040706_5.0047.217/8
76	Wróble	217/9	0,0869	040706_5.0047.217/9
77	Wróble	217/10	0,0426	040706_5.0047.217/10

Źródło: opracowanie własne na podstawie Decyzji Nr 14 Ministra Infrastruktury z dnia 18 września 2020 r., w sprawie ustalenia terenów zamkniętych, przez które przebiegają linie kolejowe

Rysunek 26. Przebieg terenów zamkniętych na obszarze gminy Kruszwica

Źródło: opracowanie własne

Zagospodarowanie terenów przylegających do linii klejowych winno odbywać się z uwzględnieniem przepisów odrębnych, w szczególności:

- ustawą z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1234 z późn. zm.) art. 53 ust. 2 wskazuje, iż:

„budowle i budynki mogą być usytuowane w odległości nie mniejszej niż 10 m od granicy obszaru kolejowego, z tym, że odległość ta od osi skrajnego toru nie może być mniejsza niż 20 m”,

- Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 7 sierpnia 2008 r., w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonywania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposobu urządzania i utrzymywania zasłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych, (Dz. U. z 2020 r. poz. 1247 z późn. zm.) § 1 wskazuje, iż:

„§1. W lasach, w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 6 i 148), położonych w sąsiedztwie linii kolejowej drzewa i krzewy mogą być usytuowane bezpośrednio za zewnętrzną krawędzią bruzdy tworzącej pas przeciwpożarowy, o którym mowa w § 9.;

§1a ust. 1. Poza lasami drzewa i krzewy mogą być usytuowane w sąsiedztwie linii kolejowej biegnącej po nasypie albo w przekopie albo otoczonej rowami bocznymi - w odległości nie mniejszej niż 6 m od dolnej krawędzi nasypu albo górnej krawędzi przekopu albo od zewnętrznej krawędzi rowów bocznych.

§1a ust. 2. W przypadkach innych niż określone w ust. 1 - w odległości nie mniejszej niż 6 m od skrajnej szyny.

§1b. Na gruntach, na których usytuowane są wojskowe bocznice kolejowe pozostające w trwałym zarządzie jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej lub będących w ich władaniu na podstawie innego tytułu prawnego, przepisów § 1 i §1a nie stosuje się. Usytuowanie drzew i krzewów na tych gruntach nie może naruszać skrajni kolejowej.”

natomiast § 4 ust. 1 stanowi, iż:

„roboty ziemne mogą być wykonywane w odległości nie mniejszej niż 4 m od granicy obszaru kolejowego”, przy czym, zgodnie z ust. 3 — „wykonywanie robót ziemnych w odległości od 4 do 20 m od granicy obszaru kolejowego powinno być każdorazowo uzgadniane z zarządcą infrastruktury kolejowej”

3.13. Obszarów ograniczonego użytkowania

Zgodnie z art. 135 ust. 1 ustawy - Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 (Dz. U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.) obszar ograniczonego użytkowania tworzy się, jeżeli z przeglądu ekologicznego albo z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko

wymaganej przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, albo z analizy porealizacyjnej wynika, że mimo zastosowania dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych nie mogą być dotrzymane standardy jakości środowiska poza terenem zakładu lub innego obiektu, to dla oczyszczalni ścieków, składowiska odpadów komunalnych, kompostowni, trasy komunikacyjnej, lotniska, linii i stacji elektroenergetycznej, obiektów sieci gazowej oraz instalacji radiokomunikacyjnej, radionawigacyjnej i radiolokacyjnej.

Sejmik województwa, w drodze uchwały tworzy obszar ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, lub dla zakładów, lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana jako takie przedsięwzięcie, natomiast dla pozostałych obszarów organem właściwym jest rada powiatu.

Obszar ograniczonego użytkowania musi określać: granice obszaru, ograniczenia w zakresie przeznaczenia terenu, wymagania techniczne dotyczące budynków oraz sposób korzystania z terenów wynikające z postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko lub analizy porealizacyjnej albo przeglądu ekologicznego.

Dla terenu gminy Kruszwica nie wyznaczono obszarów ograniczonego użytkowania.

3.14. Obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji to takie tereny, które zostały zanieczyszczone lub zdegradowane w wyniku działalności prowadzonej przez człowieka i obecnie wymagają działań naprawczych w celu przywrócenia im pierwotnych lub użytkowych wartości ekologicznych, przyrodniczych lub społeczno-gospodarczych.

Przekształcenia należy rozumieć jako zmiany w użytkowaniu terenu, jego funkcji, mające na celu dostosowanie go do nowych potrzeb społecznych, gospodarczych lub ekologicznych. Przykładowo zmiana funkcji byłych terenów produkcyjnych - przemysłowych na obszary zieleni, parki, zabudowę mieszkaniową, terenu usługowe.

Rehabilitacja może być rozumiana jako działania mające na celu poprawę funkcji danego obszaru w taki sposób, aby mógł być użytkowany zgodnie z jego dotychczasowym

lub nowym przeznaczeniem. W rehabilitacji terenów przywraca się możliwość ich wykorzystania w sposób bezpieczny i zrównoważony, np. poprzez wzmocnienie struktur ziemnych lub odbudowę ekosystemów.

Pojęcie rekultywacji gruntów sformułowane jest w art. 4 pkt 18 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r., (Dz. U. z 2024 r. poz. 82) i oznacza nadanie lub przywrócenie gruntom zdegradowanym albo zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg. Innymi słowy jest to proces polegający na przywracaniu wartości użytkowych i przyrodniczych terenom zniszczonym przez gospodarczą działalność człowieka lub czynniki naturalne. Najczęściej dotyczy obszarów po działalności wydobywczej, przemysłowej lub byłych obszarów składowisk odpadów.

Pojęcie remediacji według art. 3 pkt 31b ustawy - Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 (Dz. U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.) oznacza poddanie gleby, ziemi i wód gruntowych działaniom mającym na celu usunięcie lub zmniejszenie ilości substancji powodujących ryzyko, ich kontrolowanie oraz ograniczenie rozprzestrzeniania się, tak aby teren zanieczyszczony przestał stwarzać zagrożenie dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, z uwzględnieniem obecnego i, o ile jest to możliwe, planowanego w przyszłości sposobu użytkowania terenu; remediacja może polegać na samooczyszczaniu, jeżeli przynosi największe korzyści dla środowiska. Innymi słowy polega na zmniejszeniu ilości substancji zagrażających środowisku, bądź ograniczaniu rozprzestrzeniania się tych substancji w gruncie, aby zanieczyszczone tereny nie zagrażały zdrowiu ludzi oraz środowisku oraz aby mogły być bezpiecznie użytkowane. Zgodnie z art. 1011 wyżej wymienionej ustawy remediacje przeprowadza się zgodnie z planem remediacji, ustalonym przez Regionalnego Dyrektora Środowiska w drodze decyzji.

Obszarami wskazanymi do rekultywacji są wszystkie tereny po zakończonej eksploatacji surowców naturalnych. Rekultywacja gruntów powinna być przeprowadzona zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 82). Dopuszcza się następujące kierunki rekultywacji: rolny, leśny i wodny.

W granicach administracyjnych gminy Kruszwica nie wyznaczono obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji i remediacji.

3.15. Obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji

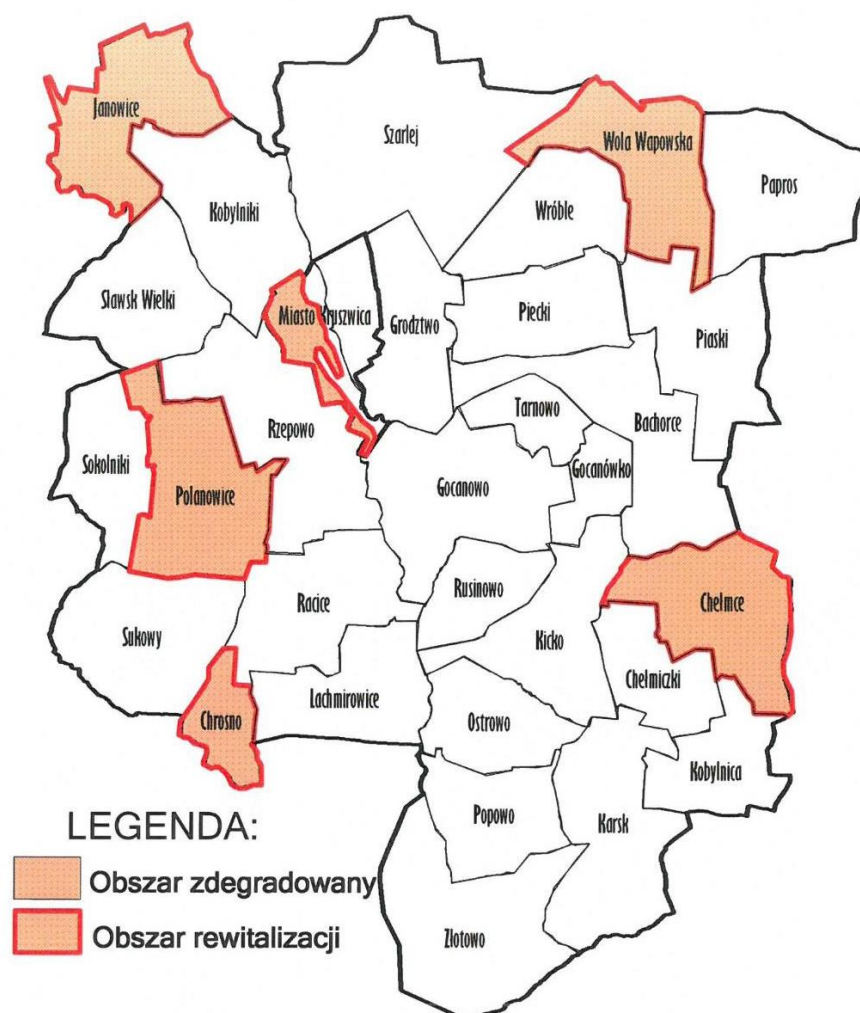
W rozumieniu art. 9 ust.1. ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r., (Dz. U. z 2024 r. poz. 278), obszarem zdegradowanym jest obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Obszar zdegradowany można wyznaczyć w przypadku występowania na nim co najmniej jednego z negatywnych zjawisk:

- 1) gospodarczych - w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw,
- 2) środowiskowych - w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska,
- 3) przestrzenno-funkcjonalnych - w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych,
- 4) technicznych - w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz nefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

W rozumieniu art. 10 ust. 1 ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r., (Dz. U. z 2024 r. poz. 278), obszarem rewitalizacji jest obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

Niezamieszkałe tereny przemysłowe, w tym poportowe i powydobywcze, tereny powojkowe albo pokolejowe, na których występują negatywne zjawiska, mogą wejść w skład obszaru rewitalizacji wyłącznie w przypadku, gdy działania możliwe do przeprowadzenia na tych terenach przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym.

Gmina Kruszwica nie posiada aktualnego uchwalonego programu rewitalizacji, w którym wyznaczono nowe obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji. W Lokalnym Programie Rewitalizacji gminy Kruszwica na lata 2015-2023 wyznaczono obszary zdegradowane, takie jak: zachodnia część Miasta Kruszwica, Chrosno, Janowice, Wola Wapowska, Chełmce oraz Polanowice. Do obszarów rewitalizacji zalicza się wszystkie ww. obszary zdegradowane.

Rysunek 27. Obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji na terenie gminy i miasta Kruszwica

Źródło: Lokalny Program Rewitalizacji gminy Kruszwica na lata 2015 - 2023

3.16. Obszarów cichych w aglomeracji oraz obszarów cichych poza aglomeracją

Zgodnie z art. 3 pkt 10a) ustawy - Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz. U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.), obszar cichy w aglomeracji to obszar, na którym nie występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikiem hałasu, natomiast obszar cichy poza aglomeracją to obszar, który nie jest narażony na oddziaływanie hałasu komunikacyjnego, przemysłowego lub pochodzącego z działalności rekreacyjno-wypoczynkowej (art. 3. pkt 10b) wyżej wymienionej ustawy). Obszary ciche w aglomeracji lub obszary ciche poza aglomeracją może wyznaczyć rada powiatu, w drodze uchwały, uwzględniając szczególne potrzeby ochrony przed hałasem tych obszarów i podając wymagania zapewniające utrzymanie poziomu hałasu co najmniej na istniejącym poziomie.

W granicach administracyjnych gminy Kruszwica nie występują obszary ciche w aglomeracji lub obszary ciche poza aglomeracją.

3.17. Gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I–III oraz gruntów leśnych

Gruntami rolnymi, w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r., (Dz. U. 2024 r. poz. 82), są grunty:

- określone w ewidencji gruntów jako użytki rolne,
- pod stawami rybnymi i innymi zbiornikami wodnymi, służącymi wyłącznie dla potrzeb rolnictwa,
- pod wchodzącymi w skład gospodarstw rolnych budynkami mieszkalnymi oraz innymi budynkami i urządzeniami służącymi wyłącznie produkcji rolniczej oraz przetwórstwu rolno- spożywczemu,
- podbudynkami, budowlami i urządzeniami wchodzącymi w skład biogazowni rolniczej,
- podbudynkami i urządzeniami służącymi bezpośrednio produkcji rolniczej uznanego rodzaju specjalny,
- parków wiejskich oraz pod zadrzewieniami i zakrzewieniami śródpolnymi, w tym również pod pasami przeciwwietrznymi i urządzeniami przeciwerozyjnymi,
- rodzinnych ogrodów działkowych i ogrodów botanicznych,
- pod urządzeniami: melioracji wodnych, przeciwpowodziowych i przeciwpożarowych, zaopatrzenia rolnictwa w wodę, kanalizacji oraz utylizacji ścieków i odpadów dla potrzeb rolnictwa i mieszkańców wsi,
- zrekultywowane dla potrzeb rolnictwa,
- torfowisk i oczek wodnych,

- pod drogami dojazdowymi do gruntów rolnych.

Gruntami leśnymi, w rozumieniu art. 2 ust. 2 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r., (Dz. U. z 2024 r. poz. 82), są grunty:

- określone jako lasy w przepisach o lasach (ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 roku):
 - lasem jest grunt: o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha, pokryty roślinnością leśną (uprawami leśnymi) – drzewami i krzewami oraz runem leśnym – lub przejściowo jej pozbawiony:
 - przeznaczony do produkcji leśnej lub
 - stanowiący rezerwat przyrody lub wchodzący w skład parku narodowego albo
 - wpisany do rejestru zabytków,
 - związany z gospodarką leśną, zajęty pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, urządzenia melioracji wodnych, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, tereny pod liniami energetycznymi, szkółki leśne, miejsca składowania drewna, a także wykorzystywany na parkingi leśne i urządzenia turystyczne,
- zrekultywowane dla potrzeb gospodarki leśnej,
- pod drogami dojazdowymi do gruntów leśnych.

Gmina Kruszwica jest gminą miejsko-wiejską w związku z tym, zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolne i nie leśne określa rozdział 2 (od art. 6 do art. 10a) ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, (Dz. U. z 2024 r. poz. 82).

Zgodnie z art. 10a wyłączono stosowanie rozdziału 2 u.o.g.r.l., dotyczącego ograniczania przeznaczania gruntów na cele nierolnicze i nieleśne, do gruntów rolnych położonych w granicach administracyjnych miast, co oznacza, że na przeznaczenie takich gruntów na cele nierolnicze i nieleśne nie jest wymagana zgoda ministra właściwego do spraw rozwoju wsi i takie przeznaczenie nie musi nastąpić w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Podkreślić trzeba, że art. 10a dotyczy tylko gruntów rolnych. Przeznaczenie gruntów leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, nawet jeżeli znajdują się w granicach administracyjnych miast, wymaga zgody odpowiednio MKiŚ lub marszałka województwa.

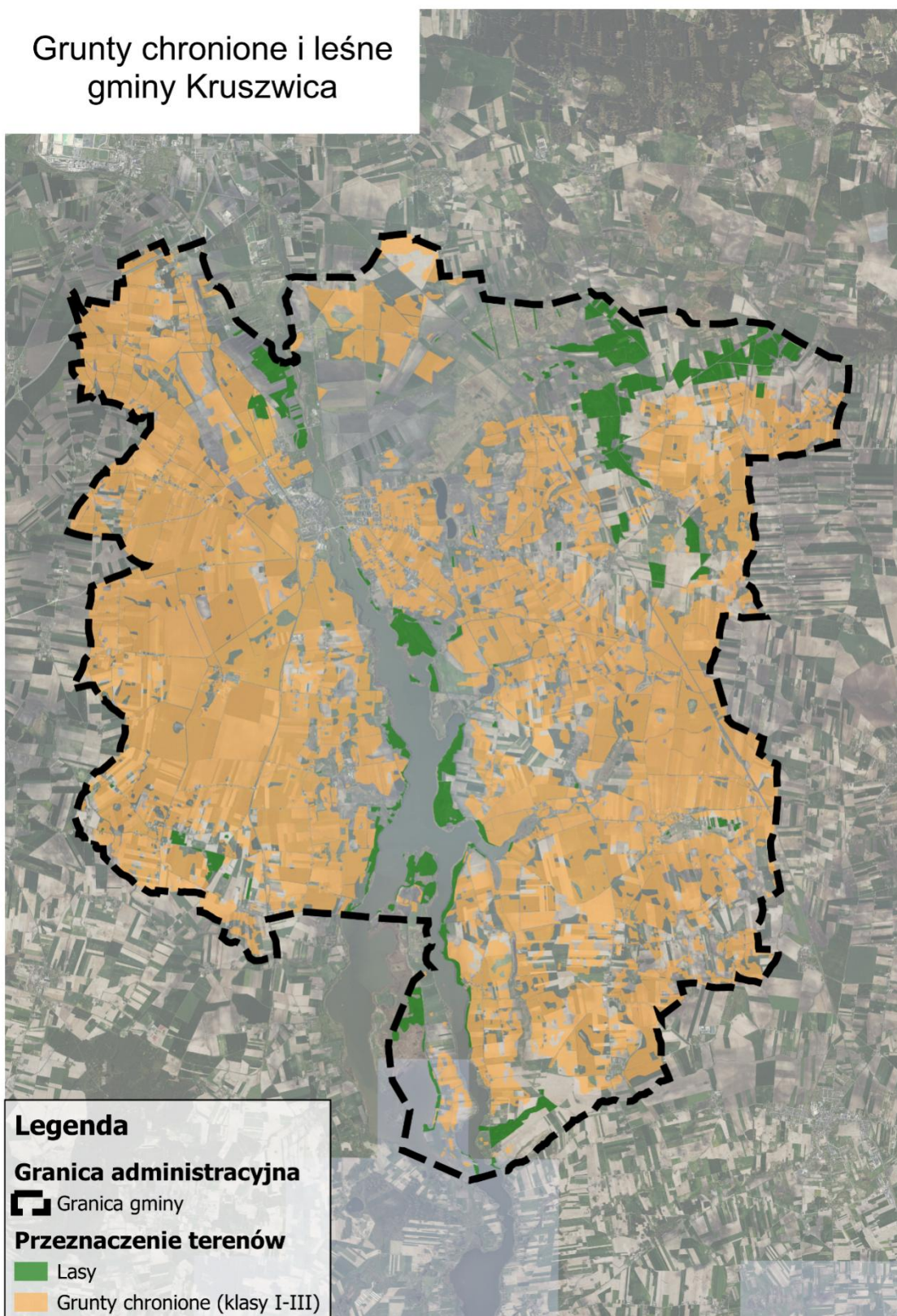
Przeznaczenie gruntów rolnych klasy I-III na cele nierolnicze na obszarach poza granicami administracyjnymi miasta, wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do

spraw rozwoju wsi, dokonuje się go w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, sporządzonym w trybie określonym w przepisach o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Jednakże grunty rolne stanowiące użytki rolne klas I–III położone na obszarze uzupełnienia zabudowy, w rozumieniu przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym nie wymagają uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze.

Przeznaczenie gruntów leśnych, stanowiących własność Skarbu Państwa na cele nieleśne wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw środowiska lub upoważnionej przez niego osoby pozostałych gruntów leśnych od marszałka województwa, dokonuje się go w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, sporządzonym w trybie określonym w przepisach o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Poniższy schemat przedstawia położenie gruntów rolnych klas I-III oraz terenów leśnych w granicach administracyjnych gminy Kruszwica, wyznaczonych na podstawie ewidencji gruntów i budynków oznaczonych zgodnie z konturem klasyfikacyjnym. Grunty rolne klas I-III zajmują powierzchnię około 12 874 ha, co stanowi ok. 50% powierzchni gminy, natomiast grunty leśne około 1115 ha, czyli zaledwie 4% powierzchni gminy.

Rysunek 28. Rozmieszczenie gruntów chronionych klasy I-III oraz gruntów leśnych na terenie gminy Kruszwica

Źródło: opracowanie własne

3.18. Zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej

Zgodnie ustawą - Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz. U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.) zakład należy rozumieć jako jedną lub kilka instalacji wraz z terenem, do którego prowadzący instalacje posiada tytuł prawny, oraz znajdującymi się na nim urządzeniami. Zakładem stwarzającym zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej w zależności od rodzaju, kategorii i ilości substancji niebezpiecznej znajdującej się w zakładzie uznaje się za zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii, zwany dalej: „zakładem o zwiększonym ryzyku”, albo za zakład o dużym ryzyku wystąpienia awarii, zwany dalej: „zakładem o dużym ryzyku”. Każde przedsiębiorstwo sklasyfikowane jako zakład o zwiększonym ryzyku lub zakład o dużym ryzyku ma obowiązek opracowania programu zapobiegania poważnym awariom przemysłowym, jest to kluczowy dokument w zarządzaniu ryzykiem związanym z prowadzoną działalnością.

W granicach administracyjnych gminy Kruszwica (według stanu na 31.12.2023 r.) występuje 1 zakład o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej oraz 1 zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Zakład o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej:

- SALINEX Sp. z o. o. - Szarlej 18, 88-150 Kruszwica – prowadzi działalność w branży LPG i zajmuje się importem i dystrybucją oraz magazynowaniem i sprzedażą gazu płynnego. Opracowany przez spółkę raport o bezpieczeństwie został zatwierdzony w drodze decyzji przez Kujawsko-Pomorskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w Toruniu po pozytywnym zaopiniowaniu Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska.

Zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej:

- BUNGE POLSKA Sp. z o. o. - ul. Niepodległości 42, 88-150 Kruszwica - prowadzi działalności wytwórczą, usługową i handlową, a w szczególności: produkcja nie oczyszczonych olejów i tłuszczów, produkcja rafinowanych olejów i tłuszczów, produkcja margaryny i podobnych tłuszczów jadalnych, sprzedaż hurtowa zboża, nasion i pasz dla zwierząt, sprzedaż hurtowa olejów, tłuszczów, towary transport drogowy pojazdami specjalizowanymi i uniwersalnymi, przeładunek, magazynowanie towarów, produkcja komponentów paszowych – śruty rzepakowej, sojowej, kwasów tłuszczowych, lecytyny.

3.19. Obszarów pasa nadbrzeżnego, w tym w szczególności pasa technicznego

Zgodnie z art. 36 ustawy o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej z dnia 21 marca 1991 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 1125 ze zm.) pas nadbrzeżny to obszar lądowy przylegający do linii brzegowej morza. W jego skład wchodzi:

- pas techniczny – stanowiący strefę wzajemnego bezpośredniego oddziaływania morza i lądu, przeznaczony do utrzymania brzegu w stanie zgodnym z wymogami bezpieczeństwa oraz ochrony środowiska,
- pas ochronny – obejmuje obszar, na którym działalność człowieka bezpośrednio wpływa na stan pasa technicznego.

Obszar gminy Kruszwica nie przylega do linii brzegowej morza.

4. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY WYNIKAJĄCE Z ROZMIESZCZENIA ISTNIEJĄCYCH I PLANOWANYCH OBIEKTÓW INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ, TRANSPORTOWEJ I TECHNICZNEJ WRAZ Z OBOWIĄZUJĄCYMI DLA NICH OGRANICZENIAMI W ZAGOSPODAROWANIU

Ustawa o samorządzie gminnym (Dz. U. 2025 poz. 1153 z późn. zm.) określa gminę jako wspólnotę samorządową oraz odpowiednie terytorium. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy, które obejmują sprawy:

- 1) lądu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej;
- 2) gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego;
- 3) wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz;
 - a. działalności w zakresie telekomunikacji;
- 4) lokalnego transportu zbiorowego;
- 5) ochrony zdrowia;
- 6) pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych;
 - a. wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- 7) gminnego budownictwa mieszkaniowego;
- 8) edukacji publicznej;

- 9) kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
- 10) kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych;
- 11) targowisk i hal targowych;
- 12) zieleni gminnej i zadrzewień;
- 13) cmentarzy gminnych;
- 14) porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego;
- 15) utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych;
- 16) polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej;
 - a. polityki senioralnej;
- 17) wspierania i upowszechniania idei samorządowej, w tym tworzenia warunków do działania i rozwoju jednostek pomocniczych i wdrażania programów pobudzania aktywności obywatelskiej;
- 18) promocji gminy;
- 19) współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- 20) współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

Tak więc jedną z ważniejszych cech samorządu gminy jest zaspokojenie potrzeb lokalnej społeczności, bowiem to samorząd odpowiada za sprawy publiczne dotyczące życia mieszkańców w obrębie jednostki terytorialnej. Od umiejętności gospodarowania zasobami i od tego, jak gmina będzie wykorzystywać swoje szanse, zależy jej rozwój. Infrastruktura społeczna, transportowa oraz techniczna stanowią kombinację wielu cech, bez których nie jest możliwy rozwój gospodarczy jednostki lokalnej i wyższy standard życia społeczności lokalnej.

4.1 Obiekty infrastruktury społecznej

Dostępność do infrastruktury społecznej ma podstawowy wpływ na jakość życia mieszkańców oraz na rozwój społeczności lokalnej. Infrastrukturę społeczną, należy rozumieć jako obiekty lub obszary niezbędne dla funkcjonowania ludności. Zgodnie z encyklopedyczną definicją, są to urządzenia, które stanowią materialną i niematerialną podstawę przekazu usług socjalnych i kulturalnych, przykładowo: ochrona zdrowia (szpitale, przychodnie, sanatoria, apteki), opieka społeczna (ośrodki oraz domy pomocy społecznej), oświata (szkoły, przedszkola, żłobki), kultura (ośrodki kultury, świetlice wiejskie, biblioteki, kina, teatry, opery), bezpieczeństwo (komisariaty policji, straż pożarna), sport (stadiony, hale widowiskowo-sportowe, boiska, place zabaw), turystyka (baza hotelowa i gastronomiczna, uwarunkowania przyrodnicze oraz kulturowe) oraz obiekty sakralne, handlowe jak również placówki pocztowe.

4.1.1 Ochrona zdrowia

Istniejąca baza podstawowej opieki zdrowotnej nie zaspakaja potrzeb mieszkańców gminy Kruszwica.

Placówki podstawowej opieki zdrowotnej na terenie gminy zostały w całości sprywatyzowane. W ramach lecznictwa otwartego działają:

- NZOZ „Twoje Zdrowie” w Kruszwicy przy ul. Rybackiej 20,
- NZOZ Centrum Fizjoterapii „Ośrodek Zdrowia” w Kruszwicy przy ul. Rybackiej 20,
- Grupowa Praktyka Lekarska „Nasz Lekarz” w Kruszwicy przy ul. Kujawskiej 12,
- Przychodnia Rehabilitacyjna REH – MED (świadczenia w zakresie rehabilitacji ruchowej) w Kruszwicy przy ul. Cichej 12.

Na terenie gminy funkcjonują 3 apteki:

- Apteka „VitaFarm” w Kruszwicy przy ul. Niepodległości 4,
- Apteka „Centrum Zdrowia” w Kruszwicy przy ul. Rybackiej 11,
- Apteka „Prima” w Kruszwicy przy ul. Zamkowej 3,

W Kruszwicy nie znajdują się punkty apteczne ani szpital. Lecznictwo szpitalne realizowane jest przez szpital w Inowrocławiu. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2023 roku w gminie Kruszwica udzielono 102 368 porad lekarskich.

4.1.2 Opieka społeczna

Zadania pomocy społecznej na terenie gminy Kruszwica spełnia Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kruszwicy przy ul. Rybackiej 20 oraz Środowiskowy Dom Samopomocy w Kruszwicy przy ul. Rynek 22.

Głównym zadaniem Ośrodka Pomocy Społecznej jest przyznawanie świadczeń przewidzianych ustawą o pomocy społecznej, praca socjalna, analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, realizacja zadań wynikających z rozpoznanych potrzeb oraz realizacja ustawy o świadczeniach rodzinnych i funduszu alimentacyjnego. Podstawowymi przesłankami udzielenia osobom i rodzinom wsparcia w ramach pomocy społecznej jest znalezienie się w trudnej sytuacji życiowej i niemożności jej pokonania mimo uprzedniego wykorzystania własnych środków i możliwości.

Fot. 1 Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kruszwicy

Źródło: <https://www.google.com/search?client=firefox-b-d&q=Miejsko-Gminny+O%C5%9Brodek+Pomocy+Spo%C5%82ecznej+w+Kruszwicy>

MGOPS ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości oferując pomoc w formie świadczeń:

- pieniężnych tj. zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy;
- niepieniężnych tj. praca socjalna, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składki na ubezpieczenie społeczne, sprawienie pogrzebu, schronienie, niezbędne ubranie, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania;
- dodatków mieszkaniowych, dodatków energetycznych, Karty Dużej Rodziny.

- prowadzenie i zapewnianie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

Wśród głównych powodów trudnej sytuacji społeczno-ekonomicznej mieszkańców gminy należy wymienić: bezrobocie, ubóstwo, wielodzietność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm oraz niepełnosprawność. Główną placówką, z której pomoc mogą czerpać dotknięci powyższymi problemami mieszkańcy jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w gminie Kruszwica w 2022 roku środowiskowej pomocy społecznej udzielono 337 gospodarstwom domowym i 771 osobom w nich mieszkającym. Liczba gospodarstw domowych i osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej z roku na rok spadała.

Na terenie gminy Kruszwica prowadzony jest 1 żłobek – żłobek w Kruszwicy przy ul. Adama Mickiewicza 11.

W gminie funkcjonuje również Dom Pomocy Społecznej zlokalizowany w Tarnówku (Tarnówko 2), Klub Senior + przy ul. Nadgoplańskiej 4C w Kruszwicy oraz Dom Aniołów Stróżów przy ul. Kolegiackiej 24 w Kruszwicy, prowadzony przez Caritas Archidiecezji Gnieźnieńskiej.

4.1.3 Oświata

Gmina Kruszwica zapewnia edukację na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym. Znajdują się tu również Przedszkola Samorządowe, punkt przedszkolny oraz oddziały przedszkolne w ramach szkół podstawowych, a także Zespół Oświaty i Wychowania. Na terenie gminy Kruszwicy funkcjonują następujące placówki oświatowe:

Przedszkola:

- Przedszkole Samorządowe Nr 1 „Nad Gopłem” w Kruszwicy przy Zespole Szkół Samorządowych nr 1 w Kruszwicy przy ul. Kujawskiej 22,
- Przedszkole Samorządowe Nr 3 im. Ewy Lewańskiej w Kruszwicy przy Zespole Szkół Ogólnokształcących w Kruszwicy przy ul. Niepodległości 27.

Punkty przedszkolne:

- Punkt przedszkolny „Słoneczko” Frąszczak Joanna w Kruszwicy przy ul. Wiejska 27B.

Szkoły podstawowe:

- Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Jana Kasprowicza w Kruszwicy przy Zespole Szkół Samorządowych nr 1 w Kruszwicy przy ul. Kujawskiej 22,
- Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Tysiąclecia Państwa Polskiego w Kruszwicy przy Zespole Szkół Ogólnokształcących w Kruszwicy przy ul. Adama Mickiewicza 11,
- Szkoła Podstawowa im. Marii Patyk w Sławsku Wielkim, Sławsk Wielki 77,
- Szkoła Podstawowa im. Wincentego Witosa w Woli Wapowskiej, Wola Wapowska 6,
- Szkoła Podstawowa im. Janusza Kusocińskiego w Polanowicach, Polanowice 27,
- Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej w Chełmcach, Chełmce 50,
- Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego w Rusinowie, Rusinowo 23,
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Zbigniewa Ryża w Racicach, Racice 16.

Przy każdej szkole podstawowej funkcjonują oddziały przedszkolne.

Fot. 2 Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Jana Kasprowicza w Kruszwicy

Źródło: https://www.facebook.com/photo/?fbid=611886254382511&set=a.611886204382516&locale=pl_PL

Fot. 3 Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Tysiąclecia Państwa Polskiego w Kruszwicy

Zródło: <https://sp2kruszwica.wixsite.com/sp2kruszwica>

Szkoły ponadpodstawowe:

- Liceum Ogólnokształcące im. Juliusza Słowackiego w Kruszwicy przy Zespole Szkół Ogólnokształcących w Kruszwicy przy ul. Jana Kasprowicza 7,
 - Zespół Szkół im. Kazimierza Wielkiego w Kruszwicy przy ul. Kujawskiej 20,
 - Zespół szkół Weterynaryjno-Przyrodniczych w Kobylnikach, Kobylniki 3,
- Na terenie gminy Kruszwica nie ma szkół wyższych.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego z 2022 r. na terenie gminy Kruszwica na jeden oddział w szkołach podstawowych przypadało 16 dzieci, natomiast w szkołach ogólnokształcących przypadało 30 uczniów. Współczynnik skolaryzacji brutto, według danych GUS z 2022 r., wynosi 89,89%. Stopa skolaryzacji to odsetek osób uczących się obliczany w stosunku do liczby ludności w określonym przedziale wiekowym, według podziału na odpowiednie etapy kształcenia. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego z 2022 r. do szkół ogólnokształcących uczęszczało 151 młodzieży, do szkół podstawowych uczęszczało 1 294 dzieci, do oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych – 305 dzieci, natomiast do przedszkoli – 260 dzieci.

4.1.4 Kultura

Na terenie gminy funkcjonuje Centrum Kultury i Sportu „Ziemowit”, które prowadzi działalność kulturalną polegającą na: popularyzacji i zaspokajaniu potrzeb kulturalnych środowiska lokalnego, tworzeniu warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego, folkloru i sztuki ludowej, wyzwalaniu inicjatyw społecznych dla rozwoju kultury, edukacji kulturalnej i wychowaniu przez sztukę, organizowaniu wystaw, konkursów w różnych dziedzinach, koncertów, przeglądów i festiwali oraz imprez kulturalnych wynikających przede wszystkim z kalendarza imprez. Działają m.in. sekcje plastyczne, teatralne, nauka gry, warsztaty wokalne, warsztaty plastyczne oraz rękodzielnictwo artystyczne.

Część kulturowa zlokalizowana jest przy ul. Niepodległości natomiast część sportowa zlokalizowana jest przy ulicy Poznańskiej w Kruszwicy.

Fot. 4 Centrum Kultury i Sportu „Ziemowit” w Kruszwicy

Źródło: <https://kulturawzasiegu.pl/kulturalne-miejsca/centrum-kultury-i-sportu-ziemowit-w-kruszwicy/>

Biblioteki publiczne odgrywają ważną rolę w upowszechnianiu literatury. Obecnie na terenie gminy funkcjonuje Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. Stanisława Przybyszewskiego w Kruszwicy przy ul. Rybackiej 22 i 4 filie:

- Filia „Zagople” w Kruszwicy przy ul. Kujawskiej 8,
- Filia w Chełmcach, Chełmce 90,
- Filia w Woli Wapowskiej, Wola Wapowska 6,

- Filia w Polanowicach, Polanowice 27.

Mieszkańcy gminy mają do dyspozycji również świetlice wiejskie zlokalizowane w miejscowościach: Bachorce, Brześć, Chełmce, Chrosno, Gocanowo, Gocanówko, Janowice, Janocin, Kobylniki, Lachmirowice, Ostrowo, Ostrówek, Piecki, Polanowice, Racice, Rusinowo, Rzepowo, Skotniki, Sławsk Wielki, Sokolniki, Sukowy, Szarlej, Tarnowo, Witowice, Wola Wapowska, Wróble, Żerniki

Fot. 5 Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. Stanisława Przybyszewskiego w Kruszwicy

Źródło: https://www.facebook.com/photo/?fbid=483823693785297&set=a.483823653785301&locale=pl_PL

4.1.5 Stan bezpieczeństwa

Jedną z najważniejszych wartości kształtujących jakość życia mieszkańców każdej jednostki terytorialnej jest stan ładu, porządku i bezpieczeństwa publicznego. Organami znaczącymi w dziedzinie utrzymywania tego stanu na terenie gminy i miasta Kruszwica są: Urząd Miejski w Kruszwicy, Posterunek Policji zlokalizowany w Kruszwicy przy ul. Niepodległości 47, Ochotnicze Straże Pożarne, Nadgoplańskie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe (WOPR) oraz Straż Rybacka w Kruszwicy.

Na terenie gminy zarejestrowanych jest 16 czynnych jednostek OSP – Ochotniczej Straży Pożarnej:

- OSP Kruszwica, Krajowy System Ratowniczo – Gaśniczy,
- OSP Witowice, Krajowy System Ratowniczo – Gaśniczy,
- OSP Chełmce, Krajowy System Ratowniczo – Gaśniczy,
- OSP Ostrówek,
- OSP Rusinowo, Krajowy System Ratowniczo – Gaśniczy,
- OSP Racice,
- OSP Wróble,

- OSP Sławsk Wielki,
- OSP Wola Wapowska,
- OSP Tarnowo,
- OSP Ostrowo,
- OSP Brześć,
- OSP Kobylniki,
- Zakłady Tłuszczowe OSP Kruszwica,
- Cukrownia Kruszwica,
- OSP HZiNR Polanowice.

Do codziennych zadań OSP należy realizacja zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej, współdziałanie z innymi służbami ratowniczymi w sytuacjach kryzysowych, a także pomoc przy wypadkach drogowych.

Fot. 6 Urząd Miejski w Kruszwicy

Źródło: <https://sadurski.com/kruszwica-ciekawostki/urząd-miejski-kruszwica-ciekawostki-atrakcje/>

4.1.6 Sport

Usługi sportowe zapewniane są na poziomie lokalnym. Na terenie gminy znajduje się wiele obiektów sportowo-rekreacyjnych zlokalizowanych głównie przy szkołach lub Centrum Kultury i Sportu, m.in.:

- Boisko „Orlik” przy ul. Mickiewicza w Kruszwicy, (w skład kompleksu boisk wchodzi: boisko piłkarskie, boisko wielofunkcyjne (koszykówka/siatkówka), budynek sanitarno-szatniowy,
- Stadion Miejski przy ul. Poznańskiej w Kruszwicy,
- Korty tenisowe przy ul. Poznańskiej w Kruszwicy,
- Hala sportowa – Oś. Zagople,
- Hala sportowo-rekreacyjna w Woli Wapowskiej,
- Hala sportowo-rekreacyjna w Racicach,
- Boisko wielofunkcyjne – Oś. Zagople,
- Boisko wielofunkcyjne w Polanowicach z elementami siłowni plenerowej,
- Boisko wielofunkcyjne w Chełmcach z elementami siłowni plenerowej,
- Boisko do gier zespołowych (piłka siatkowa) przy ul. Poznańskiej w Kruszwicy,
- Boisko do gier zespołowych (piłka koszykowa, piłka siatkowa) na Osiedlu Zagople,
- Boisko do piłki siatkowej na Półwyspie Rzępowskim.
- Sala gimnastyczna w Bachorcach,
- Sala gimnastyczna w Kruszwicy,
- Wypożyczalnia sprzętu pływającego – LOK, Klub Żeglarski „Popiel”.

Na terenie gminy Kruszwica znajdują się również miejsca do rekreacji i wypoczynku. Są to m.in. kompleksy rekreacyjno-sportowe, na których zamontowane są place zabaw, siłownię plenerowe, stół do ping-ponga, kosz do koszykówki itp:

- Kompleks rekreacyjno-sportowy przy ul. Lipowej w Kruszwicy,
- Kompleks rekreacyjny na „Zagoplu”,
- Kompleks rekreacyjny przy ul. Nadgoplańskiej,
- Kompleks rekreacyjny przy przystani żeglarskiej LOK „Popiel”.

Znajduje się tu również:

- Kąpielisko „Cypel” na Półwyspie Rzępowskim,
- Ranczo Bródzki - ośrodek jazdy konnej i usługi agroturystyczne,
- Stajnia w Kobylnikach.

W zamieszczonej poniżej tabeli przedstawiono wykaz placów zabaw i siłowni zlokalizowanych na terenie gminy Kruszwica.

Tabela 23. Wykaz placów zabaw i siłowni na terenie gminy Kruszwica

Wykaz PLACE ZABAW I SIŁOWNIE NA TERENIE GMINY KRUSZWICA		
Nr placu zabaw	Adres (miejscowość/ulica)	Działka
1	Polanowice (przy szkole)	dz. 16, ob. Polanowice
2	Piaski 24	53/6, ob. Piaski
3	Janowice	24, ob. Janowice
4	Sławsk Wielki (plac zabaw)	124/5, ob. Sławsk Wielki
5	Kruszwica, ul. Wiejska 47/Kujawska 17 (miasteczko rowerowe)	106/166, ob.5 w Kruszwicy
6	Kruszwica, ul. Wiejska 46/Kujawska 35	dz. 103/20, ob. 5 w Kruszwicy
7	Kruszwica, ul. Kraszewskiego	dz. 119/15, ob. 2 w Kruszwicy
8	Kobylniki (plac zabaw i siłownia)	dz. 3/4, ob. Kobylniki
9	Tarnówko	dz. 74 i 110 ob. Tarnówko
10	Bachorce 42	dz. 122 ob. Bachorce
11	Kruszwica, ul. Sportowa 1	dz. 281/12, ob. 2 w Kruszwicy
12	Kruszwica, Półwysep Rzępowski	dz. 253, obr. 2 w Kruszwicy
13	Rzepowo	dz. 45/4 ob. Rzepowo Planowany 45/2
14	Brześć	dz. 43/2, ob. Brześć
15	Głębokie	dz. 138/1, ob. Głębokie
16	Papros	dz. 32, ob. Papros
17	Janocin	50/6, ob. Janocin; 50/7 od strony placu zabaw boisko
18	Ostrowo	33/12, ob.. Ostrowo
19	Polanowice (wieś)	dz. 248, ob. Polanowice
20	Gocanowo	dz. 209, ob. Gocanowo
21	Bródzki	dz. 54/4, ob. Bródzki
22	Kruszwica, ul. Wspólna	dz. 106/166 ob. 5 w Kruszwicy
23	Kruszwica, ul. Nadgoplańska	dz. 98 ob. 6 w Kruszwicy
24	Kruszwica, ul. Żeglarska (SIŁOWNIA)	dz. 259/1 ob. 2 w Kruszwicy
25	Lachmirowice	dz. 96 ob. Lachmirowice
26	Kruszwica, os. Zagople (siłownia i plac rekreacyjny)	dz. 106/166 ob. 5 w Kruszwicy
27	Karczyn	część dz. 16/13 ob. Karczyn
28	Chrosno	dz. 44/2 ob. Chrosno
29	Kobylnica (SIŁOWNIA)	dz. 125 ob. Kobylnica
30	Kruszwica, ul. Lipowa	dz. 34/2 ob. 1 w Kruszwicy
31	Gocanówko	dz. 33 ob. Gocanówko
32	Popowo	164/4,164/5, ob. Popowo
33	Racice	Planowany na dz. 178, ob. Racice
34	Szarlej	dz. 12/8 ob. Szarlej
35	Sokolniki	dz. 53/17 ob. Skotniki

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Kruszwica

Na terenie gminy Kruszwica funkcjonują również:

a) Stowarzyszenia kultury fizycznej:

- Ludowy Zespół Sportowy „Fregata” Polanowice, Polanowice 37 (lekkoatletyka/piłka nożna),
- Ludowy Zespół Sportowy „Kujawiak” Sukowy, Sukowy 19 (lekkoatletyka/piłka nożna),

- Ludowy Zespół Sportowy „Zjednoczeni” Szarlej, ul. Osiedle Robotnicze 6/10, Kruszwica. (lekkoatletyka/piłka nożna),
- Kruszwickie Stowarzyszenie Ludowe Zespoły Sportowe, ul. Sportowa 1, Kruszwica (lekkoatletyka/tenis stołowy),
- Miejski Ludowy Klub Sportowy „Piast” Kruszwica, ul. Przybyszewskiego 8, Kruszwica (tenis stołowy),
- Stowarzyszenie Rozbiegana Kruszwica, ul. Cicha 1 1, Kruszwica (lekkoatletyka);

b) Uczniowskie Kluby Sportowe:

- Ludowy Integracyjny Uczniowski Klub Sportowy Kruszwica przy Zespole Szkół im. Kazimierza Wielkiego w Kruszwicy, ul. Kujawska 20, Kruszwica (lekkoatletyka),
- Uczniowski Klub Sportowy „BASKET 2010” Kruszwica przy Zespole Szkół im. Kazimierza Wielkiego w Kruszwicy, ul. Kujawska 20, Kruszwica (koszykówka);

c) Stowarzyszenia wpisane do KRS:

- Klub Piłkarski „Gopło” Kruszwica, ul. Poznańska 17, Kruszwica (piłka nożna),
- Klub Wioślarski „Gopło”, Półwysep Rzępowski, Kruszwica (wioślarstwo)
- Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe „Nasz Dom” w Racicach, Racice 16 (lekkoatletyka/piłka nożna).

4.1.7 Turystyka

Atrakcje turystyczne stanowią wszelkiego rodzaju obiekty będące przedmiotem zainteresowania turystycznego i wpływające na natężenie ruchu turystycznego.

Najcenniejszym zabytkiem Kruszwicy, niepisany symbol miasta jest ceglana, gotycka wieża samotnie stojąca na Wzgórzu Zamkowym u nasady Półwyspu Rzępowskiego, zwana Mysią. Wieża jest ośmioboczna, ma 32 m wysokości i wraz z resztami murów stanowi pozostałość zamku obronnego z XIV w. Zamek ten zbudowano z fundacji króla Kazimierza Wielkiego ok. 1350 r. w miejscu starego grodu.

Fot. 7 Mysia Wieża w Kruszwicy

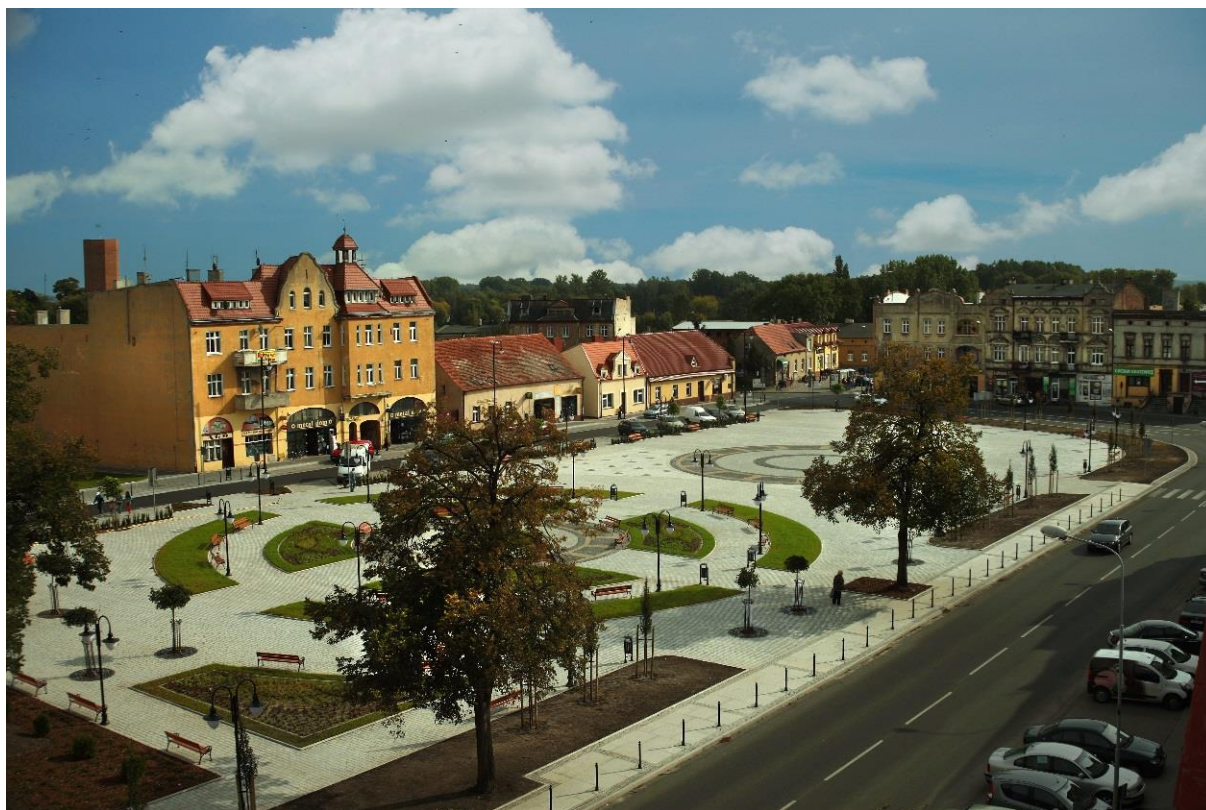

Źródło: <https://szlakpiastowski.pl/obiekty/trasa-zachod-wschod/kruszwica/mysia-wieza?id=36>

Na wschodnim brzegu Gopła wznosi się kolegiata p.w. św. Piotra i Pawła w Kruszwicy. Romański charakter budowli podkreślają grube, kamienne mury, półkolisty łuk oraz proste geometryczne kształty. Wnętrze kościoła jest bardzo surowe, wręcz ascetyczne. Nawy, transept i prezbiterium przykryte są belkowym stropem, sklepienia absyd wykonano z drobnych kamieni i okrzesków, a w wieżowych kruchtach zachowały się najstarsze w Polsce sklepienia na skrzyżowanych kamiennych gurtach.

Na zachodnim brzegu jeziora znajduje się kruszwicka starówka, która skupia się wokół prostokątnego rynku. Stary Rynek dzieli się na dwie części. Jedna z nich ma charakter rekreacyjny, jest obsadzona kwiatami i krzewami. Druga dobrze sprawdzi się przy okazjonalnym organizowaniu targów i imprez. Zabytkowe Stare Miasto stanowi niepowtarzalną wartość kulturową, z której cała Gmina czerpie swą tożsamość i atrakcyjność.

Fot. 8 Stary Rynek w Kruszwicy

Źródło: *Strategia Rozwoju Gminy Kruszwica na lata 2018-2028*

Gmina Kruszwica przygotowana jest do rozwoju turystyki krajobrazowej, czemu służą wyznaczone szlaki, przebiegające przez najatrakcyjniejsze obszary i obiekty na tym terenie.

Na terenie gminy Kruszwica działa Polskie Towarzystwo Turystyczno- Krajobrazowe, które jest najstarszym stowarzyszeniem skupiającym turystów i krajoznawców. PTTK Oddział Nadgoplański oferuje:

- zwiedzanie zabytków Kruszwicy i okolic,
- rejsy statkiem „Rusałka” lub „Barwana”,
- usługi przewodnickie po Kruszwicy i Szlaku Piastowskim,
- sprzedaż map turystycznych i przewodników.

PTTK organizuje również wycieczki dla szkół, zakładów pracy i osób niepełnosprawnych, rajdy rowerowe, rejsy po Gople, rajdy pieczonego ziemniaka oraz rejsy okolicznościowe na statku „Rusałka” (towarzyskie, bankietowe, okolicznościowe).

Fot. 9 Rejsy statkiem „Rusalka”

Źródło: <http://www.pttk-kruszwica.pl/rejsy-okolicznosciowe-na-statku-rusalka/>

Przez teren gminy Kruszwica przebiega wiele szlaków turystycznych. Najbardziej znanym jest autokarowy Szlak Piastowski. Jest to atrakcyjna trasa turystyczna łącząca trzy grody z okresu wczesnopiastowskiego: Poznań, Gniezno i Kruszwicę - miasta posiadające cenne pamiątki historyczne i zabytki dziedzictwa kulturowego.

Przyjęte zostały 2 główne trasy Szlaku Piastowskiego, krzyżujące się w Gnieźnie:

- Trasa wschód-zachód: Lubiń- Poznań- Pobiedziska - Ostrów Lednicki – Gniezno – Trzemeszno – Mogilno – Strzelno – Inowrocław - Kościelec – Pakość – Gniewkowo – Kruszwica – Radziejów – Płowce – Brześć Kujawski – Włocławek – Kowal.
- Trasa północ-południe: Wągrowiec – Łekno – Tarnowo Pałuckie – Żnin – Wenecja – Biskupin – Gąsawa - Marcinkowo Górne – Kłecko – Gniezno – Grzybowo – Giecz – Pyzdry – Łąd nad Wartą – Konin - Kalisz

Innymi znanymi szlakami turystycznymi przebiegającymi przez gminę Kruszwicę są:

- szlak bursztynowy – powstały na trasie handlowej wyznaczonej około I w n.e. pomiędzy europejskimi krajami basenu morza śródziemnego a ziemiemi leżącymi na południowym wybrzeżu Bałtyku. Jednoznaczny przebieg szlaku nie został określony. Uznaje się, że zaczynał się on w Akwilei nad Adriatykiem, biegł przez Wiedeń, Brno,

Kłodzko, Wrocław, Kalisz, Kruszwice, Inowrocław, Świecie i Gdańsk. Trasę znaczą liczne stanowiska archeologiczne oraz znaleziska rzymskich monet, wyrobów z brązu, ceramiki rzymskiej oraz skarbów bursztynu. W Kruszwicy organizowane są rajdy rowerowe Bursztynowym Szlakiem. Trasa rajdu wiedzie wokół jeziora Gopło z Kruszwicy przez Licheń do Ślesina.

- szlak romański – europejska trasa turystyczna o charakterze kulturowo – oświatowym obejmująca swym zasięgiem najważniejsze miejsca i zabytki związane z czasami monarchii piastowskiej.
- szlak św. Jakuba – zwany także drogą św. Jakuba jest szlakiem pielgrzymkowym do katedry w Santiago de Compostela w Galicji w północno-zachodniej Hiszpanii. Szlak nie ma jednej trasy, a uczestnicy mogą dotrzeć do celu jednym z wielu szlaków.

Oddział Nadgoplański PTTK proponuje turystom sześć dróg rowerowych. W sezonie turystycznym na trasie szlaku zielonego organizowane są często rajdy rowerowe. Na terenie gminy Kruszwica przebiegają następujące trasy rowerowych:

- **Trasa 1** „*Mała pętla wokół jeziora Gopło*” Szlak zielony pieszo-rowerowy (ok. 45 km).
Kruszwica – Rzepowo – Racice – Lachmirowice – Siemionki – Kościeszki – Lubstówek – Łuszczewo – Ostrówek (przeprawa promowa) – Złotowo – Popowo – Ostrowo – Kicko – Rusinowo – Gocanowo – Tarnowo – Bródzki – Kruszwica
- **Trasa 2** „*Duża pętla wokół jeziora Gopło*” (ok. 65 km)
Kruszwica – Rzepowo – Racice – Lachmirowice – Siemionki – Kościeszki – Lubstówek – Łuszczewo (włączenie do szlaku bursztynowego) – Mielnica Duża – Przewóz – Połajewo – Mietlica – Złotowo – Popowo – Ostrowo – Kicko – Rusinowo – Gocanowo – Tarnowo – Bródzki – Kruszwica
- **Trasa 3** „*Kruszwica - Inowrocław (Markowice)*” (ok. 50 km)
Kruszwica – Kobylniki – Rożniaty – Żerniki – Markowice – Tupadły – Inowrocław – Szymborze – Ostrowo Krzyckie – Łojewo – Szarlej – Kruszwica
- **Trasa 4** „*Kruszwica - Strzelno*” (ok. 44 km)
Kruszwica – Rzepowo – Giżewo – Polanowice – Sokolniki – Stodoły – Sławsko Dolne – Strzelno Klasztorne – Strzelno – Starczewo – Młynice – Sukowy – Baranowo – Racice – Rzepowo – Kruszwica
- **Trasa 5** „*Kruszwica – Płowce (Radziejów)*” (ok. 62 km)

Kruszwica – Grodztwo – Bachorce II – Zaborowo – Szostka – Radziejów – Opatowice – Płowce – Byczyna – Szereblatowo – Bieganowo – Bronisław – Skotniki – Piecki – Bródzki – Kruszwica

• **Trasa 6 „Kruszwica – Pieranie - Balczewo”** (ok. 52 km)

Kruszwica – Bródzki – Wola Wapowska – Papros – Pieranie – Radojewice - Niemojowo – Balczewo – Marcinkowo (włączenie się do szlaku zielonego Inowrocław – Parchanie -Toruń) – Dziennice – Dulsk – Góra – Karczyn - Szarlej – Kruszwica

Tabela 24. Trasy rowerowe na terenie gminy Kruszwica

Źródło: <https://www.gminakruszwica.pl/page/rowerem-po-okolicach-gminy-kruszwica>

Dla podniesienia ogólnej atrakcyjności turystycznej bardzo istotne znaczenia ma liczba i rodzaj organizowanych dla turystów atrakcji. Do atrakcji tych należą przede wszystkim:

- dożynki gminne,
- pikniki rodzinne,
- gminne imprezy rekreacyjne,
- zawody sportowe, sportowo- pożarnicze.

Gminną bazę żywieniową stanowią wszelkie obiekty gastronomiczne służące zaspokojeniu potrzeb żywnościowych turystów. Do grupy tej zalicza się również zakłady zaopatrujące odwiedzających w artykuły żywnościowe, czyli sieć sklepów spożywczych. Na terenie gminy znajduje się m.in.:

- Restauracja Zajazd u Piasta Kołodzieja,
- Kawiarnia "Pod Malwami",
- Pizzeria AL CAPONE - 2 lokale,
- Pizzeria Paradiso,
- Pizzeria BRASCO,
- LoveGrillowe,
- The King Kebab.

Na terenie gminy Kruszwica miejsca noclegowe zapewnione są m.in. przez:

- „Pałac” w Kobylnikach,
- Gościniec Nad Gopłem,
- Zjazd u Piasta Kołodzieja,
- Noclegi „Magdalenka”,
- Domki Letniskowe przy ul. Sportowej w Kruszwicy,
- Ranczo Bródzki Jagoda Stencel,
- Apartament Gęsia Saga,
- Pole namiotowe przy ul. Żeglarskiej w Kruszwicy

4.1.8 Obiekty sakralne

Na terenie gminy Kruszwica znajduje się dziewięć kościołów parafialnych:

- Kościół parafialny pw. św. Piotra i Pawła w Kruszwicy przy ul. Kolegiackiej 26,
- Kościół parafialny pw. św. Teresy od Dzieciątka Jezus w Kruszwicy przy ul. Rynek 7,
- Kościół parafialny pw. św. Wojciecha w Brześciu, Brześć 2,
- Kościół parafialny pw. św. Katarzyny w Chełmcach, Chełmce 94,
- Kościół parafialny pw. św. Mateusza w Ostrowie, Ostrowo 8,
- Kościół parafialny pw. Ścięcia św. Jana Chrzciciela w Piaskach, Piaski 32,
- Kościół parafialny pw. śś. Klemensa i Marka w Polanowicach, Polanowice 26,
- Kościół parafialny pw. św. Barbary i NMP Matki Kościoła w Rechcie, Rechta 53,

- Kościół parafialny pw. św. Bartłomieja w Sławsku Wielkim, Sławsk Wielki 55.

W Kruszwicy przy ul. Wspólnej znajduje się również Sala Królestwa Świadców Jehowy.

Fot. 10 Kościół parafialny pw. św. Piotra i Pawła w Kruszwicy

Źródło: https://archidiecezja.pl/kuria_parafie/rejon-inowroclawski/dekanat-kruszwicki/kruszwica-par-pw-sw-ap-piotra-i-pawla/

Fot. 11 Kościół parafialny pw. św. Teresy od Dzieciątka Jezus w Kruszwicy

Źródło: https://archidiecezja.pl/kuria_parafie/rejon-inowroclawski/dekanat-kruszwicki/kruszwica-par-pw-sw-teresy-od-dzieciatka-jezus/

Fot. 12 Kościół parafialny pw. św. Wojciecha w Brześciu

Zródło: https://archidiecezja.pl/kuria_parafie/rejon-inowroclawski/dekanat-kruszwicki/brzesc-n-golem-par-pw-sw-wojciecha/

Fot. 13 Kościół parafialny pw. św. Katarzyny w Chelmcech

Zródło: https://archidiecezja.pl/kuria_parafie/rejon-inowroclawski/dekanat-kruszwicki/chelmce-par-pw-sw-katarzyny/

W Kruszwicy przy ulicy Cmentarnej znajduje się Cmentarz Komunalny (przyległy do Cmentarza Parafii św. Piotra i Pawła) na działkach ewidencyjnych oznaczonych numerami 5/1, 22/2, 45, 23/6, 25/2, 31 oraz 32/2 (Kruszwica Obręb 5).

Na terenie gminy Kruszwica znajdują się również cmentarze parafialne:

- Cmentarz Parafialny w Kruszwicy, ul. Cmentarna (dz. 39/2, 44, 34, 33, 5/2, obr. 5),
- Cmentarz parafialny w Sławsku Wielkim (dz. 197 i 203),
- Cmentarz parafialny w Polanowicach (dz. 13),
- Cmentarz parafialny w Chełmcach (dz. 357),
- Cmentarz parafialny w Piaskach (dz. 55/1, 56),
- Cmentarz parafialny w Brześciu (dz. 22),
- Cmentarz parafialny w Ostrowie (dz. 27, obr. Ostrowo; dz. 8, obr. Popowo).

Przy lokalizowaniu wszelkiej nowej zabudowy mieszkalnej, zakładów żywienia zbiorowego, bądź zakładów przechowujących żywność oraz studzien służących do czerpania wody do celów konsumpcyjnych i potrzeb gospodarczych zachować odległości wokół cmentarzy (strefy sanitarne) wynikające z norm prawa powszechnie obowiązującego.

4.1.9 Obiekty handlowe

Istotnym elementem infrastruktury społecznej są obiekty handlowe, których przeznaczeniem jest umożliwienie dokonywania sprzedaży detalicznej natomiast celem zapewnienie dostępu do podstawowych towarów i usług. Obiektem handlowym jest np. sklep, dom towarowy, centrum handlowe - galeria handlowa, hurtownia, czy salon np. samochodowy ale również rynek-bazar. Na terenie gminy Kruszwica można wyróżnić obiekty handlowe, takie jak:

- LIDL, ul. Niepodległości 42A, 88-150 Kruszwica,
- Bursztynowy Skwer, ul. Zamkowa 3, 88-150 Kruszwica,
- Salon meblowy YORK, ul. Zamkowa 8, 88-150 Kruszwica,
- Biedronka, ul. Nadgoplańska 1, 88-150 Kruszwica,
- Pawilon handlowy (MediaExpert, KIK), ul. Nadgoplańska 2, 88-150 Kruszwica,
- PSB Mrówka, ul. Tadeusza Kościuszki, 88-150 Kruszwica,
- Delikatesy Centrum, ul. Kujawska 9, 88-150 Kruszwica,
- Lewiatan, ul. Spokojna 23, 88-150 Kruszwica,
- DINO, ul. Szosa Tryszczyńska 12, 88-150 Kruszwica.

Lokalizacja obiektu handlowego o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² może nastąpić wyłącznie na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Obiekty mniejsze (do 2000m²) mogą być lokalizowane albo w planie miejscowym albo (gdy tego planu nie ma) w decyzji o warunkach zabudowy na obszarach przeznaczonych w planie ogólnym pod strefę handlu wielkopowierzchniowego.

4.1.10 Placówki pocztowe

Na terenie gminy Kruszwica znajdują się dwa urzędy pocztowe: Urząd Pocztowy Kruszwica 1 przy ul. Niepodległości 33 w Kruszwicy oraz Filia Urzędu Poczтового Kruszwica 1 przy ul. Kujawskiej 9 w Kruszwicy.

Fot. 14 Urząd Pocztowy Kruszwica 1 przy ul. Niepodległości 33 w Kruszwicy

Źródło: <http://wikimapia.org/3694393/pl/Urz%C4%85d-Pocztowy-nr-1>

4.2 Obiekty infrastruktury transportowej

System transportowy ma znaczący wpływ na możliwości rozwoju gminy. Analiza i ocena stanu istniejącego pozwalają na określenie uwarunkowań wynikających z obecnego stanu rozwoju tego systemu i warunków jego funkcjonowania. Szczególnie istotne są stan i warunki funkcjonowania systemu, w tym wyposażenie techniczne układu drogowego oraz

stopień spełnienia wymagań wynikających z funkcji pełnionych w obsłudze ruchu oraz zagospodarowania.

4.2.1 Układ drogowy

Sieć drogową na terenie gminy tworzą ogólnodostępne drogi publiczne, które ze względu na funkcję jaką pełnią, dzieli się na drogi: krajowa, wojewódzka, powiatowe i gminne. W granicach administracyjnych gminy Kruszwica układ komunikacji drogowej tworzą:

- droga krajowa – odcinek drogi krajowej nr 62 (Strzelno – Radziejów – Brześć Kujawski – Włocławek – Płock – Anusin) o długości 21,129 km,
- droga wojewódzka – odcinek drogi wojewódzkiej nr 412 Tupadły – Kobylniki o długości 5,514 km,
- drogi powiatowe – 26 odcinków o łącznej długości 125,097 km,
- drogi gminne – 109 odcinków o łącznej długości 143,072 km.

Na podstawie uwarunkowań rozwoju gminy założono podział funkcjonalny dróg na układ:

- nadrzędny,
- podstawowy,
- uzupełniający.

W układzie nadrzędnym łączącym obszar gminy z systemem drogowym kraju i województwa znajduje się droga krajowa nr 62 (Strzelno – Radziejów – Brześć Kujawski – Włocławek – Płock – Anusin) posiadająca klasę techniczną G oraz droga wojewódzka nr 412 (posiadająca klasę techniczną G) łącząca drogę krajową nr 62 z drogami krajowymi nr 15 (Toruń – Inowrocław – Gniezno) i nr 25 (Bydgoszcz – Inowrocław – Strzelno – Konin – Oleśnica).

W układzie podstawowym obsługującym bezpośrednio wydzielone jednostki funkcjonalne znajdują się następujące drogi:

Tabela 25. Wykaz dróg powiatowych na terenie gminy Kruszwica

Lp.	Nr drogi	Nazwa drogi	Klasa techniczna	Długość drogi [km]
1.	2448 C	Stodoły-Książ-Sukowy	L	1,839
2.	2450 C	Stodoły- Kraszyce-Polanowice	Z	4,896
3.	2451 C	Młynice-Sukowy-Baranowo	L	4,517

4.	2565 C	Janowice – Bożejewice – Sławsk Wielki	Z	4,020
5.	2568 C	Sikorowo-Kruszwica	G	8,751
6.	2569 C	Szarlej-Karczyn-Dulsk-droga nr 252	Z	9,778
7.	2570 C	Pieranie-Papros	Z	4,863
8.	2574 C	Kruszwica-Papros-Bronosław-Dobre	G	13,786
9.	2575 C	Wola Wapowska-Skotniki-Szostka Duża-Broniewo	L	3,005
10.	2576 C	Piecki-Piaski-Wola Wapowska	L	5,199
11.	2577 C	Bródki-Bachorce	L	2,588
12.	2578 C	Bródki-Głębokie	L	6,573
13.	2579 C	Gocanowo-Janocin	L	2,383
14.	2580 C	Rzepiszyn-Łagiewniki	L	3,218
15.	2581 C	Kruszwica-Włostowo-Krzywe Kolano	G	10,195
16.	2582 C	Kruszwica-Racice	L	4,709
17.	2583 C	Baranowo-Racice	L	2,040
18.	2584 C	Polanowie-Gizewo	L	0,912
19.	2585 C	Słabęcín-Baranowo	L	1,375
20.	2586 C	Racice-Lachmirowice	L	3,723
21.	2587 C	Gocanowo-Rusinowo-droga nr. 62	L	3,532
22.	2588 C	Chełmce-Chełmce stacja kolejowa	L	1,546
23.	2589 C	Chełmce-Kobylnica-Witowice	L	5,486
24.	2590 C	Kicko-Brześć-Kaspral-Piotrków Kujawski	Z	6,865
25.	2591 C	Ostrowo-Witowiczki	L	2,855
26.	2592 C	Ostrowo-Złotowo-Brześć	L	6,443
Łączna długość dróg				125,097 km

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zarządu Dróg Powiatowych

Tabela 26. Drogi powiatowe na terenie miasta Kruszwica

Lp.	Nowy numer	Nazwa ulicy
1.	2568 C	ul. Cmentarna
2.	2574 C	ul. Tryszczyńska
3.	2580 C	ul. Poznańska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zarządu Dróg Powiatowych

Układ uzupełniający tworzą drogi gminne, pełniące funkcje dojazdowe do jednostek osadniczych i nieruchomości. Wykaz dróg gminnych przedstawia tabela poniżej, gdzie

uwzględnione są dane dotyczące numeru drogi, długości, przebiegu klasy technicznej oraz rodzaju nawierzchni.

Tabela 27. Drogi gminne na terenie gminy Kruszwica

L.p.	Droga:	Długość [km]:	Przebieg:	Klasa techniczna	Rodzaj nawierzchni
1.	150801	1,124	Sławsk Wielki - Sławsk Górny	D	bitumiczna
2.	150802	0,791	Sławsk Górny - Żerniki	D	gruntowa
3.	150803	2,635	Rzepiszyn - Zakupie	D	gruntowa
4.	150804	1,751	Kraszyce - Stodólno	L	bitumiczna/gruntowa
5.	150805	2,703	Sokolniki - Janikowo	D	gruntowa
6.	150806	7,705	Polanowice - Chrosno	L	bitumiczna/gruntowa
7.	150807	0,452	Sukowy - Słabęcín	L	bitumiczna
8.	150808	3,652	Sukowy - Chrosno - P2586C	D	gruntowa
9.	150809	0,940	Racice - Cykowo	L	bitumiczna
10.	150810	2,035	Wróble - Piecki	L	bitumiczna/gruntowa
11.	150811	1,552	P2547C - Skotniki	L	bitumiczna
12.	150812	2,695	Skotniki - P2574C	D	gruntowa
13.	150813	2,413	Piaski - Skotniki	L	gruntowa
14.	150814	4,081	Bachorce - Szostka	L	bitumiczna
15.	150815	1,793	Marcinki - Wola Wapowska	D	gruntowa
16.	150816	1,744	Bachorce - Głębokie	D	gruntowa
17.	150817	0,572	Piecki - Bachorce	L	bitumiczna
18.	150818	2,521	Głębokie - Bachorce	D	gruntowa
19.	150819	1,719	Bachorce - Tarnowo	D	gruntowa
20.	150820	1,777	Gocanowo - Gocanówko	L	bitumiczna
21.	150821	1,391	Rusinowo - wieś	L	bitumiczna
22.	150822	0,763	Tarnówko - Kicko	D	gruntowa
23.	150823	3,598	Chełmiczki - Ostrowo	D	bitumiczna/gruntowa
24.	150824	0,764	Ostrowo - wieś	D	bitumiczna
25.	150825	2,303	Ostrowo - Jezioro Gopło	D	gruntowa
26.	150826	2,840	Chełmce - Chełmiczki	D	gruntowa
27.	150827	0,597	Chełmiczki - wieś	D	bitumiczna
28.	150828	1,489	Kobylnica - Rzeczyca	L	bitumiczna
29.	150829	0,905	Karsk - Rzeczyca	L	bitumiczna
30.	150830	2,773	Ostrowo - Popowo	D	gruntowa
31.	150831	2,430	Złotowo - Łuszczewo	L	bitumiczna
32.	150832	2,345	Złotowo - Mietlica	D	bitumiczna/gruntowa
33.	150833	1,823	Kobylniki - P2568C	L	bitumiczna
34.	150834	1,586	Chełmiczki - Kicko	D	gruntowa
35.	150835	0,407	Chełmiczki - Janocin	D	gruntowa
36.	150836	0,778	Kołtunowo - Janocin	D	gruntowa
37.	150837	1,503	Karczyn - Witowy - gr. Gminy	D	gruntowa
38.	150838	1,223	Szarlej - Karczyn	D	gruntowa
39.	150839	2,033	Karczyn - Szarlej - wieś	D	gruntowa
40.	150840	3,021	Chełmce - Morgi	D	bitumiczna
41.	150841	4,225	Bródzki - Głębokie	D	gruntowa

42.	150842	0,847	Piecki - Bachorce	L	bitumiczna
43.	150843	2,300	Chełmce - Morgi	D	bitumiczna
44.	150843S	1,204	Chełmce - Morgi	D	gruntowa
45.	150844	2,048	Wróble - Wolany	D	gruntowa
46.	150845	1,310	Wróble - Las Wróblewski	D	gruntowa
47.	150846	2,915	Wróble - Karczyn	D	gruntowa
48.	150847	1,000	Wróble - Piaskownica	D	gruntowa
49.	150848	3,282	Kobylniki - Rożniaty	D	bitumiczna/gruntowa
50.	150850	1,965	Rożniaty - Sławsk Górny	D	gruntowa
51.	150851	3,649	Sławsk Górny - Żerniki	D	gruntowa
52.	150852	0,804	Sławsk Górny - Bożejewice	D	gruntowa
53.	150853	1,358	Rechta - Książ - gr. Gminy	D	gruntowa
54.	150854	2,680	Karsk - Złotowo - Orpikowo	D	gruntowa
55.	150854S	1,165	Karsk - Złotowo - Orpikowo	D	gruntowa
56.	150855	0,979	Karsk - Złotowo	D	gruntowa
57.	150856	2,206	Karsk - Witowice	D	gruntowa
58.	150857	3,015	Łagiewniki - Polanowice	D	gruntowa
59.	150858	1,549	Brześć - Kaspral - gr. Gminy	D	gruntowa
60.		0,842	ul. Chabrowa w Grodztwie	D	bitumiczna
61.		0,565	DP2588C - dz. 406 obręb Chełmce	D	gruntowa
62.		0,478	DP2588C Chełmce - Granica Gminy	D	gruntowa
63.		0,640	DW 412 - dz. nr 5/2 obręb Przedbojewice	D	gruntowa
64.		0,275	DW 412 - dz. nr 43 obręb Przedbojewice	D	gruntowa
65.		1,000	DW 412 - dz. nr 54 obręb Janowice	D	gruntowa
66.		2,125	DP 2588C - DG 150814C	D	gruntowa
67.		0,774	DG 150826C (Chełmiczki) -2589C	D	bitumiczna
68.		1,200	Przedbojewice	D	bitumiczna
69.		1,630	Bachorce	D	bitumiczna
Razem		127,257			

Źródło: Dane z Urzędu Miejskiego w Kruszwicy

Tabela 28. Drogi gminne na terenie miasta Kruszwica

KRUSZWICA - MIASTO					
L.p.	Droga:	Długość [km]:	Przebieg:	Klasa techniczna	Rodzaj nawierzchni
1.	151701	0,402	ul. Mickiewicza	L	bitumiczna
2.	151702	0,188	ul. Aleja Dworcowa	D	bitumiczna
3.	151703	0,981	ul. Cicha	L	kostka betonowa
4.	151704	0,515	ul. Droga Młyńska	D	bitumiczna
5.	151705	0,228	ul. Goplańska	L	kostka betonowa
6.	151706	0,325	ul. Kasprowicza	L	bitumiczna
7.	151707	0,229	ul. Kraszewskiego	L	bitumiczna
8.	151708	0,324	ul. Kolegiacka	Z	bitumiczna/kostka kamienna
9.	151709	0,277	ul. Przybyszewskiego	L	bitumiczna
10.	151710	0,797	ul. Kujawska	Z	bitumiczna

11.	151710S	0,225	ul. Kujawska	Z	bitumiczna
12.	151711	0,482	ul. Lipowa	L	bitumiczna
13.	151712	1,201	ul. Nadgoplańska	L	bitumiczna/kostka betonowa
14.	151713	0,331	ul. Ogrodowa	D	kostka betonowa
15.	151713S	0,042	ul. Ogrodowa	D	kostka betonowa
16.	151714	0,272	ul. Osiedle Robotnicze	D	bitumiczna
17.	151715	0,089	ul. Piasta	D	kostka betonowa
18.	151716	0,094	ul. Podgórna	D	bitumiczna
19.	151717	0,195	ul. Podzamcze	D	kostka betonowa
20.	151718	0,135	ul. Polna	D	kostka betonowa
21.	151719	0,195	ul. Popiela	D	kostka betonowa
22.	151720	0,391	ul. Portowa	L	bitumiczna
23.	151721	0,222	ul. Powstańców Wielkopolskich	L	bitumiczna
24.	151722	0,245	ul. Rybacka	L	bitumiczna
25.	151723	0,339	ul. Sportowa	D	kostka betonowa
26.	151724	0,171	ul. Stary Rynek	L	bitumiczna
27.	151725	1,352	ul. Wiejska	Z	bitumiczna
28.	151726	0,137	ul. Wodna	D	kostka betonowa
29.	151727	0,249	ul. Ziemowita	L	kostka betonowa
30.	151728	0,292	ul. Żeglarska	D	bitumiczna
31.	151729	0,692	ul. Solidarności	Z	bitumiczna
32.	151730	0,462	ul. Spokojna	D	kostka betonowa
33.	151731	0,273	ul. Mieszka I	D	bitumiczna
34.	151732	0,261	ul. Wspólna	D	bitumiczna
35.		0,214	ul. Ukośna	D	bitumiczna
36.		0,135	ul. Zacisze	D	kostka betonowa
37.		0,661	ul. Folwarczna w Kruszwicy	D	bitumiczna
38.		0,765	ul. Kwiatowa w Kruszwicy	D	bitumiczna
39.		0,833	ul. Grodzka	D	bitumiczna
40.		0,594	ul. Wrzosowa		bitumiczna
Razem		15,815			

Źródło: Dane z Urzędu Miejskiego w Kruszwicy

W bezpośrednim sąsiedztwie gminy przebiega droga krajowa nr 15 (Gniezno – Inowrocław – Toruń – Brodnica – Ostróda) i 25 (Biały Bór - Sępólno Krajeńskie - Bydgoszcz - Inowrocław - Strzelno - Konin – Kalisz – Ostrów Wielkopolski -Oleśnica). Drogi te dostępne są w odległości około 10 km od Kruszwicy w miejscowościach: Strzelno, Markowice i Tupadły.

Zarządcami dróg, do których należą sprawy z zakresu planowania budowy, modernizacji, utrzymania i ochrony dróg, są następujące jednostki:

- drogi krajowe – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Bydgoszczy,
- drogi wojewódzkie – Zarząd Dróg Wojewódzkich w Bydgoszczy,

- drogi powiatowe – Zarząd Dróg Powiatowych w Inowrocławiu,
- drogi gminne – Burmistrz Kruszwicy

4.2.2 Komunikacja kolejowa

Przez teren gminy przebiegają dwie linie towarowe:

- nr 231 - Inowrocław – Kruszwica (linia PKP Cargo obsługująca zakłady przemysłowe w Kruszwicy – relacja Kruszwica – Inowrocław)
- nr 131 - magistrala węglowa Chorzów – Inowrocław – Bydgoszcz – Tczew - dwutorowa zelektryfikowana linia kolejowa znaczenia państwowego przebiegająca przez wschodnią część gminy na osi północ – południe (jest to linia uzupełniająca system głównych europejskich linii kolejowych).

Na terenie gminy Kruszwica są dwie stacje PKP obsługujące pociągi osobowe. Znajdują się one w miejscowości Bachorce oraz Chełmce.

Przy lokalizowaniu wszelkiej nowej zabudowy w sąsiedztwie linii kolejowych należy zachować odległości wynikające z norm prawa powszechnie obowiązującego. Budowle i budynki mogą być usytuowane w odległości nie mniejszej niż 10 m od granicy obszaru kolejowego, z tym, że odległość ta od osi skrajnego toru nie może być mniejsza niż 20 m.

4.2.3 Komunikacja wodna

W Kruszwicy ma swój koniec uznawany za jeden z najciekawszych szlaków wodnych w Polsce, szlak Warta-Gopło, którym drogą wodną można się dostać z Konina do Kruszwicy. Ww. szlak jest częścią Drogi wodnej Warta – Kanał Bydgoski, która wraz z Drogą Wodną Rzeką Warta i Drogą Wodną Wisła – Odra tworzą Wielką Pętlę Wielkopolską.

Korzystając wyłącznie z połączeń wodnych można dotrzeć z Kruszwicy m.in. do Gdańska, Szczecina i Poznania.

Rysunek 29. Miasto Kruszwica na drodze wodnej Warta – Kanał Bydgoski

Źródło: <https://www.barki.pl/trasa/przez-jezioro-slesinskie/>

4.2.4 Komunikacja (autobusowa)

Komunikacja zbiorowa na terenie gminy Kruszwica zapewniona jest przez Nadgoplańską Komunikację Autobusową (NKA Kruszwica) z siedzibą przy ul. Włocławskiej 48 w Kruszwicy. Autobusy zapewniają dojazd do Torunia, Inowrocławia i wsi gminnej. Obsługują następujące trasy: Inowrocław – Kruszwica; Kruszwica – Toruń; Brześć – Kobylniki; Piotrków Kujawski – Kruszwica – Inowrocław; Kruszwica – Wola Wapowska; Kruszwica – Radziejów; Kruszwica – Polanowice – Sukowy. Oferta przewozowa dostosowana jest do istniejącego zapotrzebowania.

Zgodnie z danymi GUS na 2023 r. na terenie gminy występuje 191 przystanków autobusowych. Wykaz przystanków występujących na terenie gminy Kruszwica został przedstawiony w załączniku nr 1.

4.2.5 Ruch pieszy i rowerowy

W zamieszczonej poniżej tabeli przedstawiono ścieżki rowerowe oraz drogi dla pieszych, które przebiegają na terenie gminy Kruszwica.

Tabela 29. Wykaz ścieżek na terenie gminy Kruszwica

Lp.	Numer drogi	Nazwa ulicy	Długość odcinka [m]	Infrastruktura rowerowa
1.	DG 151711C	ul. Lipowa od ul. Niepodległości do ul. Kasprowicza	530	Istniejąca droga dla rowerów
2.	DG 151729C	ul. Solidarności od Szosy Tryszczyńskiej do ul. Wiejskiej	675	Istniejąca droga dla rowerów
3.	Droga wewnętrzna bez numeru	ul. Słoneczna od ul. Nadgoplańskiej do ul. Grodzkiej	429	Istniejąca droga dla rowerów i droga dla pieszych
4.	DG 151720C	ul. Portowa do DK 62 ul. Zamkowa do ul. Powstańców Wielkopolskich	391	Istniejąca droga dla rowerów i pieszych
5.	DG 151721C	ul. Powstańców Wielkopolskich od ul. Portowej do ul. Ziemowita	222	Istniejąca droga dla rowerów i pieszych
6.	DG 151717C	ul. Podzamcze od ul. Zamkowej do Mysiej Wieży	195	Istniejąca droga dla rowerów i pieszych
7.	DP 2574C	ul. Szosa Tryszczyńska od ul. Cichej do ul. Solidarności	135	Istniejąca droga dla rowerów i droga dla pieszych
8.	DP 2574C	ul. Szosa Tryszczyńska od ul. Solidarności	161	Istniejąca droga dla rowerów
9.	Droga bez numeru	od ul. Podzamcze do ul. Sportowa	740	Istniejąca droga dla rowerów i droga dla pieszych
10.	Droga wewnętrzna bez numeru	od ul. Ziemowita do łącznika do cmentarza ul. Kolegiacka	203	Istniejąca droga dla rowerów
11.	Droga wewnętrzna bez numeru	Łącznik do cmentarza	205	Istniejąca droga dla rowerów
12.	Droga wewnętrzna bez numeru	od łącznika do cmentarza do DK 62 ul. Kościuszki	585	Istniejąca droga dla rowerów
13.	DG 151712C	ul. Nadgoplańska od DK 62 ul. Kościuszki do ul. Słonecznej	1 201	Istniejąca droga dla rowerów i droga dla pieszych
14.	DK 62	ul. Włocławska od drogi wewnętrznej w kierunku Tarnowo 30 do ul. Szosa Tryszczyńska	2 886	Istniejąca droga dla rowerów i pieszych
15.	DG 151705C	ul. Goplańska od ul. Powstańców Wielkopolskich do ul. Ziemowita	228	Kontraruch
16.	DG 151727C	ul. Ziemowita od ul. Goplańskiej do ul. Powstańców Wielkopolskich	251	Kontraruch
17.	DP 2574C	od m. Bródzki ul. Szosa Tryszczyńska do ul. Cicha	2 853	Ciąg pieszo-rowerowy

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Kruszwica.

4.3 Obiekty infrastruktury technicznej

4.3.1 Zaopatrzenie w wodę

Zaopatrzenie w wodę w gminie realizuje Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Kruszwicy, która jest jednostką organizacyjną powołaną do realizacji zadań z zakresu gospodarki komunalnej. Zakład Wodociągów i Kanalizacji działa w strukturze Przedsiębiorstwa Komunalnego w Kruszwicy Sp. z o. o. Gmina Kruszwica zaopatrywana jest w wodę z trzech Komunalnych Stacji Uzdatniania Wody. Są to stacje wodociągowe w Kruszwicy, Pieckach i Chełmcach. Pierwsze jest własnością Spółki, pozostałe Gminy

Kruszwica, użytkowane przez Przedsiębiorstwo. Gospodarstwa nie podłączone do wodociągu, zaopatrują się w wodę z ujęć własnych – studni.

Zgodnie ze stanem na koniec 2023 roku długość czynnej sieci wodociągowej wynosi 239,04 km, a do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania prowadzi 3066 przyłączy. Odbiorcom w roku 2023 dostarczono 697,7 dam³ wody. Zwodociągowanie terenu gminy Kruszwica jest na bardzo wysokim poziomie. Z instalacji wodociągowej korzysta 99,9% mieszkańców gminy Kruszwica, w tym na obszarach wiejskich 97,0%. Nowe sieci wodociągowe oraz przyłącza budowane są na bieżąco w odpowiedzi na zapotrzebowanie zgłaszane przez inwestorów budujących nowe budynki mieszkalne lub użytkowe.

4.3.2 Oczyszczanie i odprowadzanie ścieków

Na terenie Gminy Kruszwica znajduje się oczyszczalnia ścieków zlokalizowana w miejscowości Szarlej, która została przekazana do eksploatacji w 1993 roku. Oczyszczalnia ścieków jest własnością Spółki Wodno-Ściekowej w Kruszwicy. Średnia przepustowość dobową wynosi $Q_{\text{śrd}}=2000 \text{ m}^3$ do której doprowadzone są ścieki z terenów gminy Kruszwica. Spółka Wodno-Ściekowa w Kruszwicy eksploatuje oczyszczalnię ścieków dla gminy Kruszwica oraz trzy przepompownie ścieków i kolektory tranzytowe ścieków tłoczne i grawitacyjne. Oczyszczalnia oczyszcza ścieki z terenu gminy Kruszwica oraz części gminy Inowrocław w ilości około 670 tys. m³ rocznie. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest rzeka Noteć.

Spółka Wodno-Ściekowa w Kruszwicy powołana została w celu:

- ochrony wód zlewni jeziora Gopło i rzeki Noteci,
- utrzymania i eksploatacji oczyszczalni ścieków, kolektorów i przepompowni ścieków,
- prowadzenia racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej na terenie objętym działalnością Spółki,
- wdrażanie nowoczesnych technologii służących ochronie wód przed zanieczyszczeniem,
- gospodarcze wykorzystanie substancji zawartych w ścieków,
- usługowe wykonywanie badań i analiz wody i ścieków,
- prowadzenie działań badawczych, projektowych i wdrożeniowych w zakresie gospodarczego wykorzystania ścieków i substancji w nich zawartych.

Fot. 15 Oczyszczalnia ścieków w Kruszwicy

Źródło: <http://www.oczyszczalniakruszwica.pl/>

Gmina Kruszwica w chwili obecnej jest skanalizowana w 73.8% ogólnej liczby mieszkańców. Pozostali mieszkańcy odprowadzają ścieki do szczelnych zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni ścieków.

Zgodnie ze stanem na koniec 2023 roku na terenie gminy długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosi 120,5 km oraz wykonano 1 820 (szt.) połączeń kanalizacyjnych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. W roku 2023 ilość ścieków odprowadzonych wyniosła 377,8 dam³. Odprowadzaniem ścieków na terenie gminy Kruszwica zajmuje się Zakład Wodociągów i Kanalizacji Przedsiębiorstwo Komunalne w Kruszwicy Sp. z o.o. eksploatuje 401 przepompowni ścieków: 25 w Kruszwicy i 376 na terenach wiejskich. Przedsiębiorstwo posiada 655 dostawców ścieków w mieście i 1141 na terenach wiejskich (liczonych wg przyłączy). Ścieki dostarczane są do oczyszczalni w Szarleju, będącej własnością Spółki Wodno-Ściekowej w Kruszwicy i przez nią eksploatowanej.

Część Gminy Kruszwica objęta została zasięgiem aglomeracji kanalizacyjnej. Zgodnie z uchwałą nr XXV/286/2020 Rady Miejskiej w Kruszwicy z dnia 3 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Kruszwica na terenie gminy Kruszwica wyznaczona jest aglomeracja Kruszwica o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) 22 739 z oczyszczalnią ścieków zlokalizowaną w Szarleju. Obszar aglomeracji obejmuje: miasto Kruszwica (część miasta); Arturowo; Bachorce (w części); Baranowo (w części); Bródzki; Brześć (w części); Chrosno (w części); Cykowo; Gizewo (w części); Głębokie; Gocanowo (w części); Gocanówko (w części); Grodztwo (w części); Janocin (w części); Karczyn; Karsk (w części); Kicko; Kobylniki; Lachmirowice (w części); Łagiewniki; Maszenice; Ostrowo

(w części); Piaski (w części); Piecki (w części); Polanowice (w części); Popowo (w części); Racice; Rożniaty; Rzepowo (w części); Słabęcín, Sukowy (w części); Szarlej; Tarnowo (w części); Tarnówko (w części); Witowice (w części); Witowiczki; Wola Wapowska (w części).

4.3.3 Gospodarka odpadami

Na terenie Gminy Kruszwica znajdowało się składowisko odpadów w Skotnikach, które zostało zamknięte i zrekultywowane w 2008 roku. Śmieci są wywożone na składowisko Służewo przez Przedsiębiorstwo Komunalne w Kruszwicy oraz Przedsiębiorstwo Komunalne Sanikont.

Selektywna zbiórka odpadów opakowaniowych prowadzona jest metodą „donoszenia” i oparta jest na sieci pojemników specjalistycznych o pojemności 1100 litrów do zbiórki makulatury, szkła i opakowań z tworzyw sztucznych.

Na terenie Gminy Kruszwica działa Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, który mieści się na terenie Spółki Wodno-Ściekowej (oczyszczalnia ścieków) w Szarleju. Każdy mieszkaniec może przynieść lub przywieźć różnego rodzaju odpady powstające w gospodarstwie domowym (w ramach opłaty jaką uiszcza co miesiąc).

Do ww. punktu można dostarczyć:

- metale,
- przeterminowane leki,
- zużyte baterie i akumulatory,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny pochodzący z gospodarstw domowych,
- chemikalia,
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- zużyte opony,
- odpady budowlane i rozbiórkowe (po robotach, na które nie jest wymagane pozwolenie na budowę),
- tekstylia, odzież,
- odpady zielone - liście, trawy,
- odpady gromadzone selektywnie u źródła (szkło, papier i tworzywa sztuczne),
- popiół,
- odpadowa papa.

4.3.4 Zaopatrzenie w energię elektryczną

Na terenie gminy obsługę i eksploatację urządzeń energetycznych prowadzi ENEA Operator Sp. z o.o. Oddział Dystrybucji Bydgoszcz. Gmina Kruszwica zasilane są z dwóch stacji WN/SN 110/15kV (GPZ): „Kruszwica: i „Karczyn” poprzez wyprowadzone z nich linie SN – 15kV. Obie stacje zasilane są z ciągu 110kV relacji Piotrków Kujawski – Karczyn – Kruszwica – Mątwy.

Stan techniczny sieci jest zadawalający. Istniejąca sieć WN, SN i nN jest na bieżąco monitorowana i remontowana na podstawie wykonywanych oględzin zgodnie z Instrukcją Ruchu i Eksploatacji Sieci Dystrybucyjnej obowiązującej na obszarze działania ENEA Operator Sp. z o.o.

Dla istniejących napowietrznych linii elektroenergetycznych oraz dla projektowanych linii elektroenergetycznych określone są pasy techniczne (strefy ograniczonego użytkowania) zgodnie z wytycznymi gestora sieci oraz obowiązującymi normami. W obszarze pasów technicznych (stref ograniczonego użytkowania) należy uwzględnić następujące wymagania:

- nie należy lokalizować budynków mieszkalnych lub innych przeznaczonych na stały pobyt ludzi, w indywidualnych przypadkach odstępstwa od tej zasady może udzielić właściciel linii na określonych przez siebie warunkach;
- pod linią nie należy sadzić roślinności wysokiej, zalesienia terenów rolnych w pasie technicznym linii mogą być przeprowadzane w uzgodnieniu z właścicielem linii, który określi maksymalną wysokość sadzonych drzew i krzewów;
- teren w pasie technicznym linii nie może być kwalifikowany jako teren przeznaczony pod zabudowę mieszkaniową ani jako teren związany z działalnością gospodarczą (przesyłową) właściciela linii.

Ponadto przez teren gminy przebiegają przesyłowe linie elektroenergetyczne najwyższych napięć 220kV relacji Pątnów – Jasiniec (tor 1) oraz 220kV relacji Pątnów – Jasiniec (tor 2). Dla napowietrznych linii elektroenergetycznych najwyższych napięć 220 kV wyznacza się pas technologiczny o szerokości 50 m (po 25 m od osi linii w obu kierunkach w rzucie poziomym), wolny od zabudowy budynków mieszkalnych, budynków zamieszkania zbiorowego i budynków użyteczności publicznej.

Inne ograniczenia w zagospodarowaniu terenów występujących w pasach technologicznych:

- lokalizacja pozostałych obiektów i urządzeń budowlanych (związanych np. z działalnością gospodarczą lub rekreacyjną, zawierających materiały niebezpieczne pożarowo, stacji paliw i stref zagrożonych wybuchem) musi uwzględniać wymogi określone w przepisach odrębnych oraz normach dotyczących projektowania linii elektroenergetycznych;
- zakaz tworzenia hałd, nasypów oraz zwiększania rzędnych terenu;
- zakaz sadzenia roślinności o wysokości przekraczającej 3 m;
- dla lokalizacji farm wiatrowych w sąsiedztwie linii przesyłowych, minimalna odległość turbiny wiatrowej od linii elektroenergetycznej, określona jako odległość najbardziej skrajnego elementu turbiny wiatrowej (krańców łopat turbiny) od osi trasy napowietrznego odcinka linii elektroenergetycznej, wynosi pięciokrotność średnicy koła ($5xd$) zataczanego przez łopaty turbiny wiatrowej;
- dla lokalizacji farm wiatrowych w sąsiedztwie linii przesyłowych, minimalna odległość turbiny wiatrowej od linii elektroenergetycznej, określona jako odległość najbardziej skrajnego elementu turbiny wiatrowej (krańców łopat turbiny) od osi trasy napowietrznego odcinka linii elektroenergetycznej, wynosi trzykrotność średnicy koła ($3xd$) zataczanego przez łopaty turbiny wiatrowej, jedynie w przypadku wyposażenia przewodów odgromowych wszystkich przeseł linii znajdujących się w tej odległości w czynną ochronę przeciwdrganiową;
- lokalizacja urządzeń i obiektów farm fotowoltaicznych w pasie technologicznym linii przesyłowych dopuszczalna jest poza obszarami:
 - wokół słupów w kształcie koła o promieniu, co najmniej równym wysokości słupa oraz w obszarze pomiędzy słupami wzdłuż osi linii, w pasie o szerokości równej odległości pomiędzy skrajnymi przewodami, powiększonej o 5 m w każdą stronę,
 - na załomach trasy linii, na przedłużeniu osi linii, zostanie pozostawiony niezabudowany pas, którego długość liczona od fundamentów słupa po przedłużeniu osi trasy linii będzie równa potrójnej wysokości słupa, a szerokość równa odległości pomiędzy skrajnymi przewodami, powiększonej o 5 m w każdą stronę.

4.3.5 Energetyka wiatrowa

Gmina Kruszwica leży w regionie o korzystnych warunkach wietrznych. Warunki wietrzne gminy wskazują, na opłacalność inwestycji w wytwarzanie energii elektrycznej z energii wiatru. Charakter równinny gminy oraz bardzo niska lesistość powoduje niską

szerokość terenu, co jest zjawiskiem korzystnym z punktu widzenia korzystnych warunków dla lokalizacji siłowni wiatrowych dużych mocy.

Na terenie gminy wzniesiono już szereg elektrowni wiatrowych, których lokalizację i charakterystykę przedstawiono w poniższej tabeli:

Tabela 30. Elektrownie wiatrowe zrealizowane na terenie gminy Kruszwica.

Lp.	Miejscowość	Nr działki	Ilość sztuk turbin	Moc każdej turbiny	Wysokość [m]
1	Chełmce	284/2	1	1MW	100
2	Chełmce	20/4	3	Łączna moc trzech turbin wiatrowych do: 450 kW,	30
3	Karczyn	9	2	2MW	149,7
4	Polanowice	20/12	1	2MW	149,7
5	Sławsk Wielki	204/4	2	2MW	149,7
6	Sokolniki	32/2	2		88,5
	Razem		11		

Źródło: Urząd Gminy Kruszwica.

Tabela 31. Elektrownie wiatrowe na terenie gminy Kruszwica planowane na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Lp.	Miejscowość	Nr działki	Ilość sztuk turbin	Moc każdej turbiny	Wysokość [m]
1	Arturowo	12, 14	4	Do 4,5 MW	184
2	Chełmce	311, 341	2	Do 3,5 MW	200
3	Chełmiczki	113, 112/1	1	Do 3,5 MW	200
4	Karczyn	8/2	1	Do 3 MW	175
5	Kobylnica	46/1, 48, 50	3	Do 3,5 MW	200
	Razem		11		

Źródło: Urząd Gminy Kruszwica.

Rozwój energetyki wiatrowej na terenie gminy Kruszwica jest ograniczany co do obszaru sieci NATURA 2000 wyznaczonego na podstawie dyrektywy ptasiej oraz szczególnej roli korytarza ekologicznego doliny Noteci w sezonowych wędrówkach ptaków.

Wybudowanie elektrowni wiatrowej nakładają ograniczenia związane z lokalizowaniem lub budową budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej. Zgodnie ze zmianą przepisów ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, która weszła w życie w dniu 23 kwietnia 2023 r. (Dz. U. 2023 poz. 553) do art. 4 dodano ust 4 w brzmieniu "W przypadku lokalizowania lub budowy budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, na podstawie decyzji WZ albo decyzji LICP, albo lokalizowania takiego budynku na podstawie planu miejscowego odległość tego budynku od elektrowni wiatrowej wynosi nie mniej niż 700 metrów" przy czym przez odległość

rozumie się odcinek między granicą terenu objętego wnioskiem a okręgiem, którego promień jest równy połowie średnicy wirnika wraz z łopatami, a środek jest środkiem okręgu opisanego na obrysie wieży istniejącej lub planowanej elektrowni wiatrowej. W związku z tym strefa zakazu zabudowy wynosi minimum 700 m dla budynków mieszkalnych oraz budynków o funkcji mieszanej. Jednocześnie art. 12 ustawy nowelizującej w brzmieniu: "*Do lokalizowania lub budowy budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej na podstawie decyzji WZ albo decyzji LICP, albo lokalizowania takiego budynku na podstawie planu miejscowego, w przypadku określania odległości takiego budynku od elektrowni wiatrowej, dla której decyzja o pozwoleniu na budowę stała się ostateczna przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, nie stosuje się przepisu art. 4 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą*" prawodawca wyłączył obowiązywanie wskazanego przepisu, jeśli dla danej elektrowni wydano ostateczną decyzję o pozwoleniu na budowę przed wejściem w życie wskazanej ustawy. W związku z powyższym w takim przypadku nie ma zastosowania strefa zakazu zabudowy.

4.3.6 Zaopatrzenie w gaz

Przez północną część gminy ze wschodu na zachód przez miejscowości Szarlej i Sławsk Wielki z Rosji w kierunku Europy zachodniej przebiega gazociąg tranzytowy SGT DN 1400 8,4MPa. Taki sam charakter ma biegnący na południe od niego gazociąg przesyłowy DN 700 8,4MPa (relacji Gustorzyn-Mogilno) z Włocławka do podziemnego magazynowego zbiornika gazu koło Mogilna. Na terenie gminy przebiega on przez następujące miejscowości: Sławsk Wielki, Kruszwica, Bachorce.

Długości poszczególnych gazociągów wynoszą:

- DN 1400 Rosja – Europa – 11,95km;
- DN 700 Gustorzyn – Mogilno – 17,5km.

Gmina Kruszwica zasilana jest gazem ziemnym wysokometanowym typu E (wg PN-C-04753). Źródłem zasilania dla gminy miejsko-wiejskiej jest sieć wysokiego ciśnienia ze stacją redukcyjno-pomiarową wysokiego ciśnienia zlokalizowaną w miejscowości Kobylniki (dz. nr 27/5). W celu zapewnienia bezpieczeństwa dostaw paliwa gazowego zrealizowana została inwestycja polegająca na budowie stacji gazowej w miejscowości Szarlej, gmina Kruszwica o przepustowości $Q=100$ tys. m^3/h . Po zakończeniu realizacji inwestycji stacja stanowi główne źródło zasilania gminy Kruszwica.

Przez gminę przebiegają gazociągi wysokiego ciśnienia:

- DN 100, MOP 5,5MPa, relacji Inowrocław-Kruszwica,
- DN 80, MOP 5,5MPa, relacji Kobylniki-Kruszwica - odgałęzienie do SRP w/c,
- DN 80, MOP 5,5MPa, relacji Kobylniki- Mogilno.

Tabela 32. Wykaz długości gazociągów na terenie gminy Kruszwica

2023*	długość gazociągów [km]		przyłącza gazowe		W tym do budynków mieszkalnych
	przesyłowe	dystrybucyjne	[km]	[szt.]	[szt.]
Obszar miejski	0,0	27,75	10,21	721	607
Obszar wiejski	7,42	10,09	3,54	176	166

*stan na dzień 31.12.2023 r.

Źródło: dane PSG Oddział Bydgoszcz

Dla gazociągów obowiązują strefy kontrolowane określone w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie (Dz. U. 2013 poz. 640).

Dla gazociągu tranzytowego SGT DN 1400 maksymalna szerokość strefy kontrolowanej wynosi 200,0 m (tj. 100,0 m na stronę gazociągu od jego osi), a jej szerokość nie jest stała. Szczegółowe odległości od poszczególnych obiektów terenowych podane są w tabeli nr 1 załącznika nr 2 ww. Rozporządzenia. Przepisy Rozporządzenia dopuszczają jednocześnie zmniejszenie wymienionych w załączniku szerokości stref kontrolowanych pod warunkiem spełnienia określonych wymagań technicznych. Miejscowo, na odcinkach gazociągu tranzytowego SGT DN 1400 wyznaczono zmniejszoną szerokość strefy kontrolowanej. Dla gazociągów, dla których obowiązuje strefa kontrolowana zmniejszona wszystkie obiekty terenowe, których szerokość strefy kontrolowanej wynikającej z Rozporządzenia jest większa niż szerokość strefy kontrolowanej zmniejszonej, można lokalizować względem gazociągu w odległościach nie mniejszych niż połowa szerokości strefy zmniejszonej, natomiast obiekty, których szerokość strefy kontrolowanej jest mniejsza niż szerokość strefy kontrolowanej zmniejszonej można lokalizować względem gazociągu w odległościach wynikających z obowiązującego Rozporządzenia.

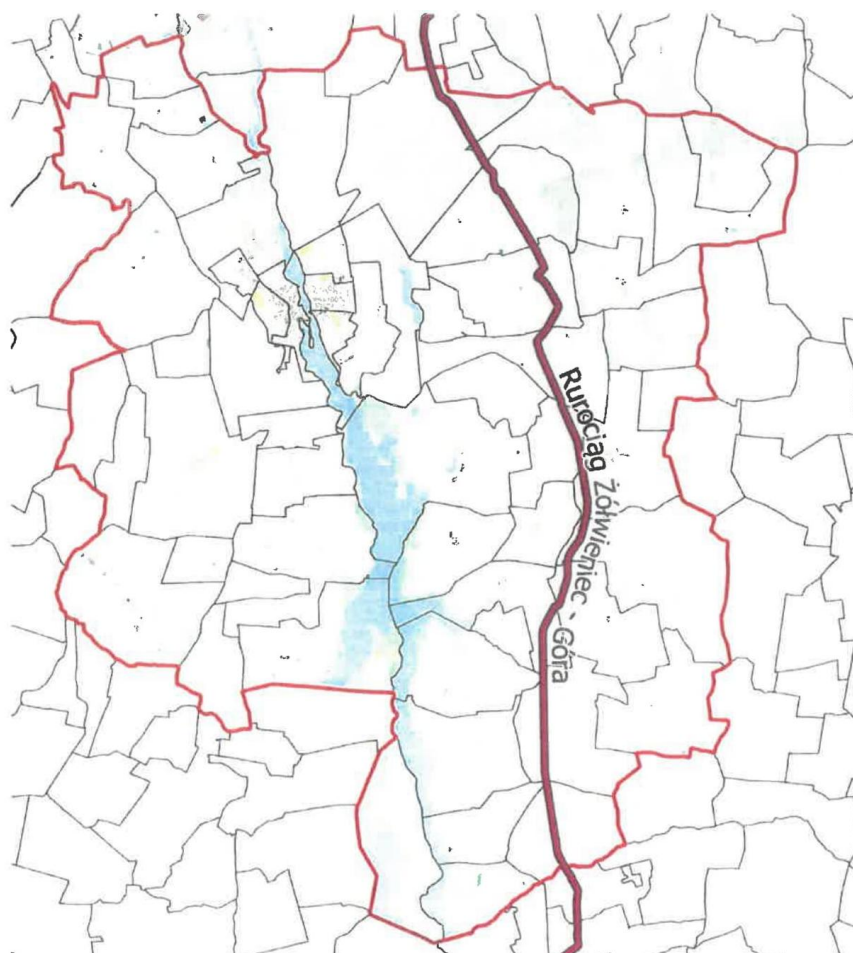
Dla gazociągu DN 700 szerokość stref kontrolowanych uzależnione są od rodzaju przewidywanej zabudowy zgodnie z Rozporządzeniem. W strefach kontrolowanych obowiązuje zakaz wznoszenia obiektów budowlanych, urządzenia stałych składów i magazynów oraz podejmowania działań mogących spowodować uszkodzenia infrastruktury

gazowej. Niezależnie od ograniczeń wynikających z zapisów Rozporządzenia związanych z zachowaniem stref kontrolowanych gazociągów względem nowo projektowanych obiektów, wyznaczono dodatkowo dla tego gazociągu pas eksploatacyjny o szerokości 6,0 m (po 3,0 m na stronę od osi gazociągu), w którym nie należy urządzać dróg dojazdowych dla potrzeb budowy, postoiu ciężkiego sprzętu mechanicznego, odkładania ziemi z wykopów, zmniejszenia przykrycia gazociągu oraz nasadzania drzew.

4.3.7 Rurociąg

Przez teren Gminy Kruszwica przebiega (w kierunku północ-południe) rurociąg przesyłowy dalekosiężny DN 500 relacji Żółwieniec-Góra, łączący rurociąg „Przyjaźń” z magazynem paliw kopalni soli w Górze na terenie której istnieje podziemny magazyn paliw i ropy naftowej (rurociąg zasila kopalnię). Dla rurociągu wyznacza się 16 m strefy bezpieczeństwa. Długość ropociągu zasilającego na terenie gminy wynosi 20,8 km, a jego średnica 509 mm. Eksploatatorem ropociągu jest Przedsiębiorstwo Eksploatacji Rurociągów Naftowych „Przyjaźń” w Płocku.

Rysunek 30. Poglądowy przebieg rurociągu przez teren gminy Kruszwica

Źródło: Urząd Gminy Kruszwica.

Trasa rurociągu wprowadza ograniczenia użytkowania terenu przez zachowanie stref ograniczonego użytkowania od osi rurociągu zależnie od jego średnicy nominalnej. Aspekty związane z budową i funkcjonowaniem rurociągu zostały określone w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 24 lipca 2023 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, bazy i stacje gazu płynnego, rurociągi przesyłowe dalekosiężne służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie (Dz. U. 2023, poz. 1707).

4.3.8 Zaopatrzenie w energię ciepłą

Na terenie miasta działają dwie duże ciepłownie zakładowe w Cukrowni oraz Zakładach Tłuszczowych. Kotłownie te produkują ciepło na własne potrzeby.

Głównym źródłem ciepła dla mieszkańców miasta jest zlokalizowana na osiedlu Zagople kotłownia lokalna opalana miałem węglowym, należąca do Zakładu Energetyki Ciepłej Przedsiębiorstwa Komunalnego w Kruszwicy. Kotłownia ta włączona jest do sieci ciepłowniczej składającej się z ciepłowniczej sieci magistralnej, ciepłowniczej sieci rozdzielczej i przyłączy do budynków. Zasila ona w ciepło i ciepłą wodę Osiedle Zagople, to jest bloki należące do Kujawskiej Spółdzielni mieszkaniowej i Wspólnot mieszkaniowych na tym osiedlu.

Zgodnie z danymi GUS na 2022 r. długość sieci ciepłej przesyłowej i rozdzielczej wynosiła 2,7 km, natomiast długość przyłączy do budynków 1,8 km. Sieć ciepła zasila w ciepło ok. 5000 mieszkańców. Ciepło rozprowadzane jest do grupowych węzłów cieplnych wysokim parametrem 1300C/800C. Budynki zasilane są niskim parametrem 900C/700C.

Część zabudowy mieszkaniowej oraz budynków użyteczności publicznej, jest zasilana w ciepło z kotłowniami zlokalizowanych w budynkach. Kotłownie te opalane są gazem ziemnym, węglem lub olejem opałowym. Stare budownictwo jednorodzinne korzysta w większości z mało sprawnych i ekologicznie szkodliwych kotłowni indywidualnych, najczęściej opalanych miałem węglowym lub koksem.

W rozwoju systemu ciepłowniczego miasta Kruszwica należy dążyć do wyeliminowania źródeł ciepła opartych o paleniska węglowe modernizując je i przechodząc na inne, mniej uciążliwe dla środowiska paliwa. Zakłada się również zmniejszenie strat cieplnych na sieci przesyłowej przez wymianę sieci starych na preizolowane oraz termomodernizacji budynków.

Na terenach gminy poprawę systemu zaopatrzenia mieszkańców w ciepło oraz zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska można osiągnąć poprzez zgazyfikowanie tych

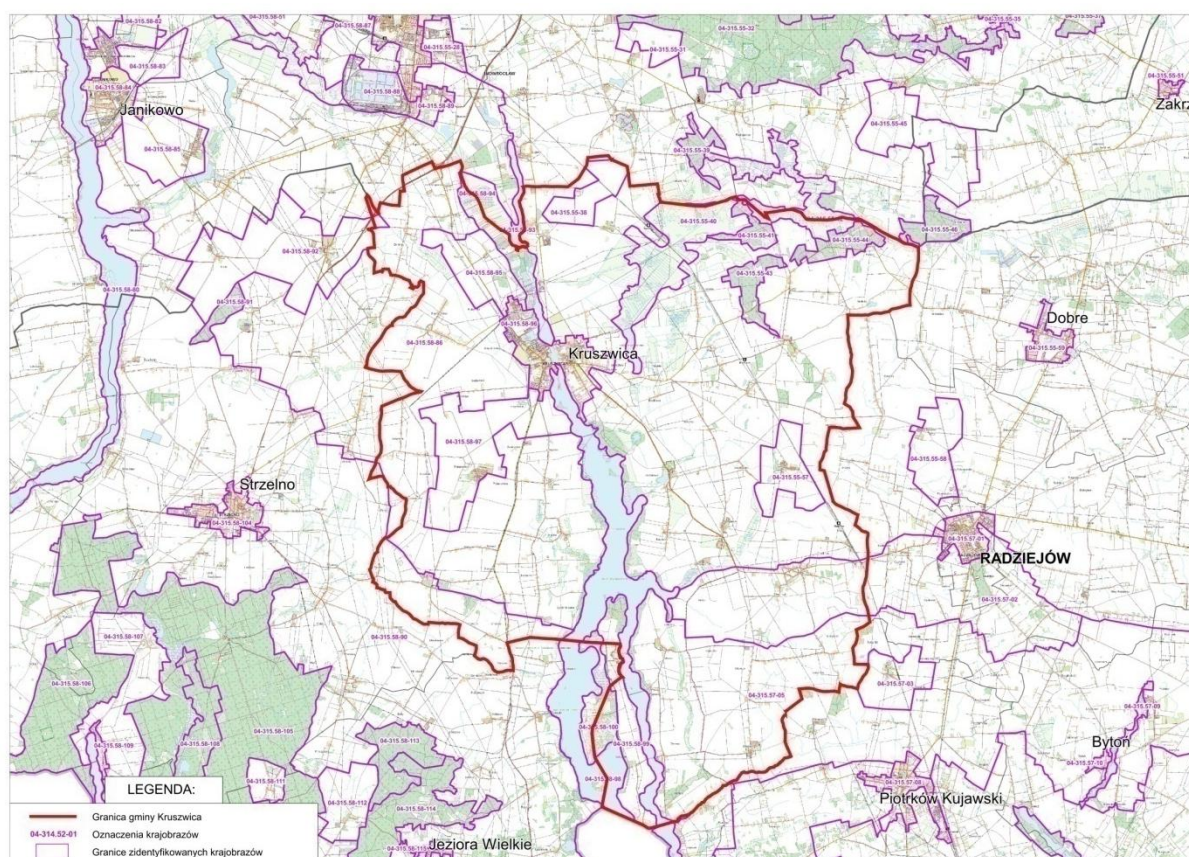
terenów, oraz możliwie największe zastosowanie proekologicznych źródeł ciepła – wykorzystanie oleju opałowego i w kotłowniach indywidualnych.

5. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY WYNIKAJĄCE Z REKOMENDACJI I WNIOSKÓW ZAWARTYCH W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM ORAZ KRAJOBRAZY PRIORYTETOWE

Zgodnie z art. 38a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dla obszaru województwa sporządza się, nie rzadziej niż raz na 20 lat, audyt krajobrazowy. Audyt krajobrazowy identyfikuje krajobrazy występujące na całym obszarze województwa, określa ich cechy charakterystyczne oraz dokonuje oceny ich wartości.

Stosowne opracowanie dla województwa kujawsko-pomorskiego zostało uchwalone Uchwałą Nr LXI/851/23 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 września 2023 r. w sprawie audytu krajobrazowego dla województwa kujawsko-pomorskiego i weszło w życie 25 grudnia 2023 r.

Rysunek 31. Poglądowe granice krajobrazów na terenie Gminy Kruszwica (fragment mapy zidentyfikowanych krajobrazów do audytu krajobrazowego dla województwa kujawsko-pomorskiego)

Źródło: Audyt krajobrazowy dla województwa kujawsko-pomorskiego (Uchwała Nr LXI/851/23 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 września 2023 r.).

W zamieszczonej poniżej tabeli przedstawiono rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazów priorytetowych oraz krajobrazów w obrębie obszarów lub obiektów, o których mowa w art. 38a ust. 3 pkt. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dla krajobrazów występujących na terenie gminy Kruszwica. Zostały one uwzględnione przy sporządzaniu planu ogólnego, a także należy je zawrzeć przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przy ustalaniu warunków zabudowy.

Tabela 33. Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazów priorytetowych oraz krajobrazów w obrębie obszarów lub obiektów, o których mowa w art. 38a ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dla krajobrazów występujących na terenie gminy Kruszwica.

Kod krajobrazu	04-315.55-13	04-315.57-02	04-315.57-05	04-315.58-86	04-315.58-90	04-315.58-96	04-315.58-97	04-315.58-98	04-315.58-99	04-315.58-100
REKOMENDACJE										
Wzakra sie kierunków w zasadach kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożenia zidentyfikowanych dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu:										
1. Wodniesienie do poziomu regionalnego (województwa):										
a) zadań polityki przestrzennej województwa										
<ol style="list-style-type: none"> 1) Kształtowanie ładu przestrzennego – poprawa ładu przestrzennego i przeciwdziałanie negatywnym zmianom w tym zakresie w szczególności poprzez wdrażanie zasady ładu przestrzennego w wojewódzkich dokumentach planistycznych i strategicznych oraz edukację społeczeństwa na temat ładu przestrzennego jako czynnika uwzględniającego w sposób harmonijny potrzebę ochrony krajobrazu. 2) Kształtowanie systemu przyrodniczego w celu zachowania jego spójności przestrzennej, ochrony, utrzymania i wzmocnienia walorów przyrodniczych, zachowania sieci korytarzy ekologicznych i przeciwdziałania jej fragmentacji. 3) Zachowanie walorów krajobrazowych różnorodności fizjonomii przestrzeni, dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego. 4) Kształtowanie systemu osadniczego w sposób powodujący jak najmniej ingerencję w walory krajobrazowe poprzez koncentrację zabudowy i unikanie jej rozpraszania. 5) Wprowadzanie sieci infrastruktury technicznej powiązań transportowych w sposób minimalizujący negatywne oddziaływanie na walory krajobrazowe. 6) Promowanie ochrony i zachowania zamku w Kruszwicy w wojewódzkich dokumentach strategicznych, programowych i planistycznych jako dobra cennego w skali regionu. 7) Promowanie ochrony i zachowania Mysiej Wieży – fragmentu gotyckiego zamku w Kruszwicy w wojewódzkich dokumentach strategicznych, programowych i planistycznych jako dobra cennego w skali regionu. 										
	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	1),	1),	1),	1),	1),	1),	1),	2),	1),	2),
	2),	2),	2),	2),	2),	3),	2),	3),	2),	3),
	3),	3),	3),	3),	3),	4),	3),	7).	3),	5).
	4),	4),	4),	4),	4),	5),	4),		4),	
	5).	5).	5).	5).	5).	6).	5).		5).	
b) zasad zagospodarowania przestrzennego realizujących zadania polityki przestrzennej województwa										
<ol style="list-style-type: none"> 1) Integrowanie działań dotyczących zmniejszenia zapotrzebowania na ciepło z ochroną walorów krajobrazowych polegająca na realizacji przedsięwzięć termo modernizacyjnych bez negatywnego oddziaływania na walory krajobrazowe. 2) Minimalizowanie defragmentacji ekosystemów dla zachowania ciągłości systemów przyrodniczych korytarzy 										

migracji gatunków oraz obszarów węzłowych.										
3) Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego poprzez dostosowanie jego charakteru do uwarunkowań środowiskowych, z poszanowaniem walorów krajobrazowych i zasobów przyrodniczych oraz historyczno-kulturowych.										
4) Efektywne wykorzystywanie przestrzeni oraz minimalizacja bezpośrednich i pośrednich negatywnych oddziaływań na krajobraz.										
5) Realizacja systemów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej z poszanowaniem walorów krajobrazowych.										
6) Ochrona tradycyjnego krajobrazu rolniczego.										
7) Ochrona tożsamości lokalnych społeczności.										
8) Ochrona kluczowego zasobu rolniczej przestrzeni produkcyjnej przed przeznaczaniem jej na cele nierolnicze.										
9) Zachowanie wartości krajobrazowych otoczenia zamku w Kruszwicy.										
10) Zachowanie wartości krajobrazowych otoczenia Mysiej Wieży – fragmentu gotyckiego zamku w Kruszwicy.										
	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	1),	1),	1),	1),	1),	1),	1),	2),	1),	2),
	2),	2),	2),	2),	2),	3),	2),	3),	2),	3),
	3),	3),	3),	3),	3),	4),	3),	10).	3),	5).
	4),	4),	4),	4),	4),	5),	4),		4),	
	5),	5),	5),	5),	5),	9).	5),		5),	
	6),	6),	6),	6),	6),		6),		6),	
	7),	7),	7),	7),	7),		7),		7),	
	8).	8).	8).	8).	8).		8).		8).	
2.W odniesieniu do poziomu lokalnego (gminnego):										
a)wytycznych odnośnie kierunków zmian w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów lub zasad ich zagospodarowania, określających dopuszczalny zakres i ograniczenia tych zmian, w tym wytycznych odnośnie nakazów, zakazów, dopuszczeni i ograniczeń w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów										
1) Nieprzekształcanie nieużytków i trwałych użytków zielonych na grunty orne.										
2) Niewprowadzanie zabudowy na obszarach o urozmaiconej rzeźbie terenu, w szczególności stref krawędziowych dolin i rynien polodowcowych.										
3) Nielokalizowanie dominujących w krajobrazie budynków wysokich i wysokościowych oraz budynków wielkopowierzchniowych.										
4) Wyznaczenie stref buforowych wymagających ustalenia szczególnych zasad ich zagospodarowania, w tym wykluczenia z zabudowy, w sąsiedztwie zbiorników i cieków, z wyjątkiem zagospodarowania na cele przestrzeni publicznej.										
5) Nielokalizowanie nowej zabudowy i sieci infrastruktury technicznej dysharmonijnych w krajobrazie w otoczeniu jeziora Gopło.										
6) Dążenie do zwiększania udziału terenów zieleni oraz jego różnorodności na terenach o intensywnej zabudowie w celu poprawy ich walorów estetycznych.										
7) Ograniczanie rozpraszania zabudowy poprzez jej koncentrację w granicach jednostek osadniczych.										
8) Kształtowanie terenów w otoczeniu obiektów zabytkowych i innych obiektów ważnych dla społeczności lokalnych w szczególności poprzez niewprowadzanie zabudowy i zagospodarowania zakłócających ich postrzeganie.										
	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	1),	1),	1),	1),	1),	5),	1),	5).	1),	1).
	2),	2),	2),	2),	2),	6),	2),		2),	
	3),	4),	4),	4),	4),	8).	4),		4),	
	4),	5),	5),	5),	5),		5),		5),	
	5),	6),	6),	6),	6),		7).		6),	
	6),	7).	7).	7).	7).				7).	
	7).									
b)parametrów i wskaźników zagospodarowania terenu, maksymalnej i minimalnej intensywności zabudowy jako wskaźnika powierzchni całkowitej zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, minimalnego udziału procentowego powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej										
Na terenach przeznaczanych pod zabudowę minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej niemniejszy niż przeważający dla danego typu zabudowy już istniejącej w danej części krajobrazu.										
	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-
c)kształtowania linii zabudowy z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy										
Kształtowanie linii zabudowy z dążeniem do lokalizowania części budynku przeznaczenia podstawowego wzdłuż jednej linii, z niesytuowaniem części gospodarczo-garażowej budynku przed częścią mieszkalną.										
	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-

d) zasad kompozycji przestrzennej nowej zabudowy i harmonizowania planowanej zabudowy z zabudową istniejącą z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy										
1) Stosowanie w obrębie danego zespołu zabudowy jednolitej kolorystyki elewacji i dachów budynków. 2) Realizacja elementów zagospodarowania terenu lub działki budowlanej z zachowaniem jednorodnej stylistyki, uwzględniającej w szczególności rodzaj zastosowanych materiałów i ich kolorystykę.										
	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-
	1).	1).	1).	1).	1).	1), 2).	1).		1).	
e) zasad kształtowania form budynków z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy										
Nie określa się.										
	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
f) zasad stosowania i eksponowania elementów konstrukcyjnych i zdobniczych z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy										
Niewprowadzanie obcych stylistycznie elementów konstrukcyjnych i zdobniczych budynków, w szczególności charakterystycznych dla innych regionów kraju np. chaty góralskie, budynki w stylu zamkowym.										
	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-
g) rodzajów i standardów jakościowych stosowanych materiałów wykończeniowych z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy										
Stosowanie materiałów wykończeniowych pochodzenia naturalnego takich jak drewno, kamień, cegła.										
	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-
h) charakterystycznych cech elewacji budynków z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy										
Realizacja budynków o stonowanej kolorystyce elewacji, tynki w barwach pastelowych, w szczególności odcienie: bieli, szarości i beżu.										
	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-
i) charakterystycznych cech dachów budynków z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy										
Stosowanie pokryć dachowych o kolorystyce zbliżonej do barw naturalnych, w szczególności odcienie: terakoty, bordo, brązu, szarości, czerni. Wykluczenie stosowania barw intensywne i jaskrawych.										
	+	+	+	+	+	-	+	-	+	-
j) zasad i warunków dotyczących sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzajów materiałów budowlanych, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych, w tym dla przestrzeni dostępnych publicznie										
Zagospodarowanie terenu wokół zamku w Kruszwicy małą architekturą nawiązującą stylem i materiałem do zamku. Wykorzystanie naturalnych materiałów takich jak: drewno, kamień, cegła. ¹										
	-	-	-	-	-	+	-	+	-	-
k) zasad dotyczących zagospodarowania i wyposażenia terenów przestrzeni dostępnych publicznie: urządzania i sytuowania zieleni, w tym struktury przestrzennej nasadzeń, preferowanych lub wykluczonych gatunków roślin, wysokości zieleni i pełnionej funkcji, sposobów wykorzystywania terenów przestrzeni publicznych, w tym wykorzystywania tymczasowego, powiązań widokowych terenów przestrzeni publicznych z otoczeniem										
1) Wprowadzanie zieleni izolacyjnej w otoczeniu obiektów generujących uciążliwości akustyczne i zapachowe, takich jak: szlaki komunikacyjne, zakłady przemysłowe, składowiska odpadów, fermy hodowlane w celu ochrony sąsiedniej zabudowy, w szczególności mieszkaniowej, usług zdrowia, oświaty i rekreacji. 2) Zachowanie zieleni istniejącej oraz wprowadzanie zieleni izolacyjnej wzdłuż szlaków komunikacyjnych.										
	+	+	+	+	+	+	-	-	+	-
	1).	1).	1).	1).	1).	2).			1).	
l) określania warunków działalności usługowej, w tym handlowej, w szczególności maksymalnej powierzchni sprzedaży obiektów handlowych, obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o maksymalnej powierzchni sprzedaży i ich dopuszczalnej liczby										
Lokalizowanie obiektów działalności usługowej, w tym handlowej poprzez adaptację istniejącej zabudowy lub w prowadzenie nowych obiektów nawiązujących do zabudowy sąsiedniej.										
	+	+	+	+	+	+	-	-	+	-
m) wytycznych odnośnie określenia walorów ekspozycji, w szczególności elementów takich jak przedpola ekspozycji, osie widokowe i punkty widokowe oraz zasad ich ochrony i kształtowania, w tym nakazów, zakazów,										

dopuszczeń i ograniczeń w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów										
1) Niewprowadzanie w obszarze widzenia z punktu widokowego Mysia Wieża w Kruszwicy zabudowy i infrastruktury technicznej dysharmonijnych w krajobrazie. 2) Utrzymanie widoku przedpola ekspozycji na grodzisko w Mietlicy poprzez prawidłowe formowanie zieleni wysokiej oraz nielocalizowanie zabudowy i infrastruktury technicznej dysharmonijnych w krajobrazie. 3) Niewprowadzanie w obszarze widzenia z punktu widokowego grodzisko w Mietlicy zabudowy i infrastruktury technicznej dysharmonijnych w krajobrazie. 4) Utrzymanie otwarcia widokowego z punktu widokowego grodzisko w Mietlicy od strony północnej, zachodniej i południowej poprzez prawidłowe formowanie zieleni wysokiej. 5) Utrzymanie widoku przedpola ekspozycji na Mysią Wieżę w Kruszwicy poprzez prawidłowe formowanie zieleni wysokiej oraz nielocalizowanie zabudowy i infrastruktury technicznej dysharmonijnych w krajobrazie. 6) Utrzymanie dotychczasowej struktury zagospodarowania i użytkowania terenu w obszarze widzenia z punktu widokowego grodzisko w Mietlicy.										
	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-
	1).	1).	1), 2), 3).	1).	3), 4).	1), 5).	1).	1), 2), 3), 4).	3), 4), 6).	
REKOMENDACJE										
W zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu:										
1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej										
1) Na terenach zagrożonych erozją wodną i wietrzną prowadzić gospodarkę skutkującą poprawą stosunków wodnych, w szczególności poprzez: zachowanie istniejących oraz wprowadzanie nowych zadrzewień, miedz. 2) Zachowanie różnorodnej struktury ekologicznej krajobrazu. 3) Ochrona i zachowanie naturalnych zbiorników wodnych, torfowisk, bagien, mokradeł i podmokłości w celu zachowania ich zdolności retencjonowania wody.										
	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
	1).	1).	1).	1).	1).		1), 2).		1).	3).
2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej										
Prowadzenie działań rewitalizacyjnych poprawiających stan zabudowy oraz przestrzeni publicznych w Kruszwicy										
	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-
3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt. 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami										
1) Zachowanie historycznego wyglądu architektonicznego zabudowy o wartości historyczno-kulturowej zamku w Kruszwicy. ¹ 2) Prowadzenie działań rewitalizacyjnych obiektów ulegających dewastacji i przystosowanie ich na cele użytkowe.										
	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-
						1), 2).				
4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych										
1) Zachowanie istniejących naturalnych lub półnaturalnych systemów przyrodniczych, powiązanych ze sobą przestrzennie oraz pełniących ważną funkcję przyrodniczą i krajobrazową. 2) Utrzymanie łączności pomiędzy poszczególnymi ekosystemami cennymi przyrodniczo pełniącymi funkcję m.in. korytarzy ekologicznych.										
	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+
	1).	1).	1).	1).	1).		1).	1), 2).	1).	1), 2).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Audytu krajobrazowego dla województwa kujawsko-pomorskiego (Uchwała Nr LXI/851/23 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 września 2023 r.).

¹ wskazane rekomendacje obowiązują na obszarze bezpośredniego otoczenia obiektu o cechach unikatowych oznaczonego na załączniku nr 2

Objaśnienie znaków:

„+” – dotyczy,

„+ ...)” – dotyczy wymienionych punktów,

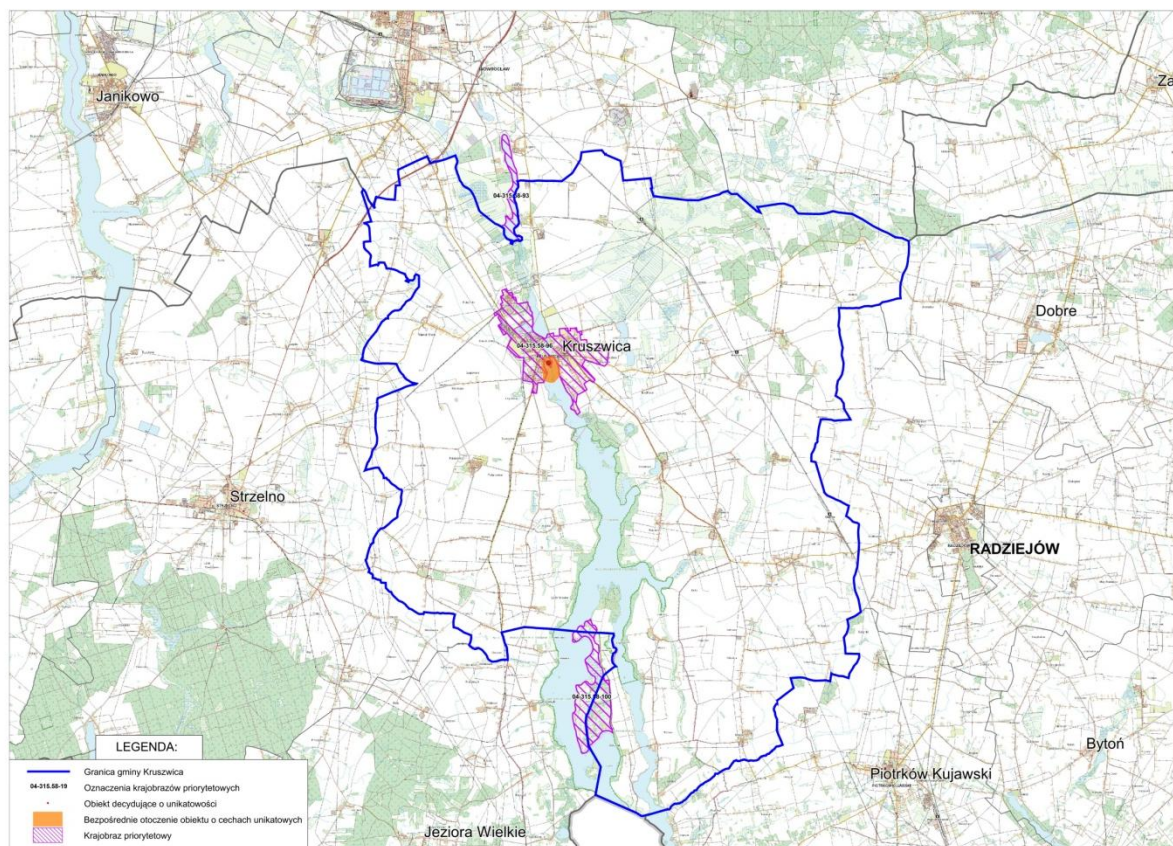
„-” – nie dotyczy/nie określa się.

Na terenie gminy Kruszwica występuje 20 krajobrazów, z czego 10 krajobrazów nie posiada kart rekomendacji i nie zostały one uwzględnione w powyższej tabeli (są to następujące krajobrazy):

- 04-315.55-38,
- 04-315.55-40,
- 04-315.55-41,
- 04-315.55-42,
- 04-315.55-43,
- 04-315.55-44,
- 04-315.55-57,
- 04-315.58-92,
- 04-315.58-94,
- 04-315.58-95.

W Audycie krajobrazowym województwa kujawsko-pomorskiego określono dla gminy Kruszwica krajobraz priorytetowy oznaczony kodem 04-315.58-96 występujący w całości na terenie gminy oraz krajobraz priorytetowy oznaczony kodem 04-315.58-100, który nachodzi częściowo na gminę. Obiektem decydującym o unikatowości jest Mysia Wieża.

Rysunek 32. Poglądowe granice krajobrazów priorytetowych na terenie gminy Kruszwica (fragment mapy „Lokalizacja krajobrazów priorytetowych” do audytu krajobrazowego dla województwa kujawsko-pomorskiego).

Źródło: Audyt krajobrazowy dla województwa kujawsko-pomorskiego (Uchwała Nr LXI/851/23 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 września 2023 r.).

Poprzez uwzględnienie rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym, gmina może realizować cel zrównoważonego rozwoju, zachowując przy tym dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze oraz poprawić jakość życia mieszkańców.

Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazów priorytetowych oraz obszarów chronionych obejmują m.in. ochronę i kształtowanie krajobrazów, uwzględniając ich wartości przyrodnicze, kulturowe, historyczne, architektoniczne, urbanistyczne i ruralistyczne, a także wartości estetyczno-widokowe, w tym elementy ekspozycji m.in. przedpola ekspozycji oraz punkty widokowe. W audycie krajobrazowym wskazano również na obszary, które powinny być objęte formami ochrony przyrody lub zabytków oraz te, które ze względu na spadek wartości krajobrazu wymagają pogłębionej analizy.

Rekomendacje dotyczą również kierunków i zasad kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenów, w tym obszarów zabudowanych charakteryzujących się lokalną formą architektoniczną. Wskazano na konieczność zachowania dotychczasowego stanu oraz

zidentyfikowano potencjalnych adresatów działań mających na celu realizację tych zaleceń. Rekomendacje i wnioski uwzględniają informacje dotyczące uzupełnienia wiedzy w obszarach, które nie były dostępne w czasie sporządzania audytu, ale mogą być istotne dla osiągnięcia jego celów.

Wytyczne odnośnie określenia walorów ekspozycji, w szczególności elementów takich jak przedpola ekspozycji, osie widokowe i punkty widokowe oraz zasady ich ochrony i kształtowania, w tym nakazów, zakazów, dopuszczeń i ograniczeń w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów:

➤ **Punkt widokowy**

„Punkt widokowy to miejsce lub punkt topograficznie wyniesiony w terenie, z którego układ wizualny obszaru widzenia dla obserwatora jest szeroko i daleki” zgodnie z definicją zawartą w art. 5 ust. 15c Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13).

Na terenie gminy Kruszwica znajdują się 2 punkty widokowe zlokalizowane w miejscowościach Kruszwica oraz Mietlica. W poniższych tabelach przedstawiono ich specyfikację.

Tabela 34. Punkt widokowy nr 17 Mysia Wieża w Kruszwicy

Forma ochrony	Nadgoplański Park Tysiąclecia, Rezerwat przyrody Nadgoplański Park Tysiąclecia
Obiekt	Obszar widzenia w odległości od 2,5 do 14,2 km od miejsca obserwacji
Lokalizacja	Kruszwica
Punkt widokowy	Mysia Wieża [3]
Współrzędne	X 534257, Y 454532
Opis	Widok 160° – fotografie: w kierunku południowym [1] i północnym [2]
Oznaczenia krajobrazów	04-315.55-13, 04-315.57-02, 04-315.57-05, 04-315.58-86, 04-315.58-96, 04-315.58-97, 04-315.58-98

Źródło: Audyt krajobrazowy dla województwa kujawsko-pomorskiego – Opis przyjętych metodyk oraz wykorzystanych źródeł danych (Uchwała Nr LXI/851/23 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 września 2023 r.)

Fot. 16 Punkt widokowy nr 17 Mysia Wieża w Kruszwicy – widok w kierunku południowym

Źródło: Audyt krajobrazowy dla województwa kujawsko-pomorskiego – Opis przyjętych metodyk oraz wykorzystanych źródeł danych (Uchwała Nr LXI/851/23 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 września 2023 r.)

Fot. 17 Punkt widokowy nr 17 Mysia Wieża w Kruszwicy – widok w kierunku północnym

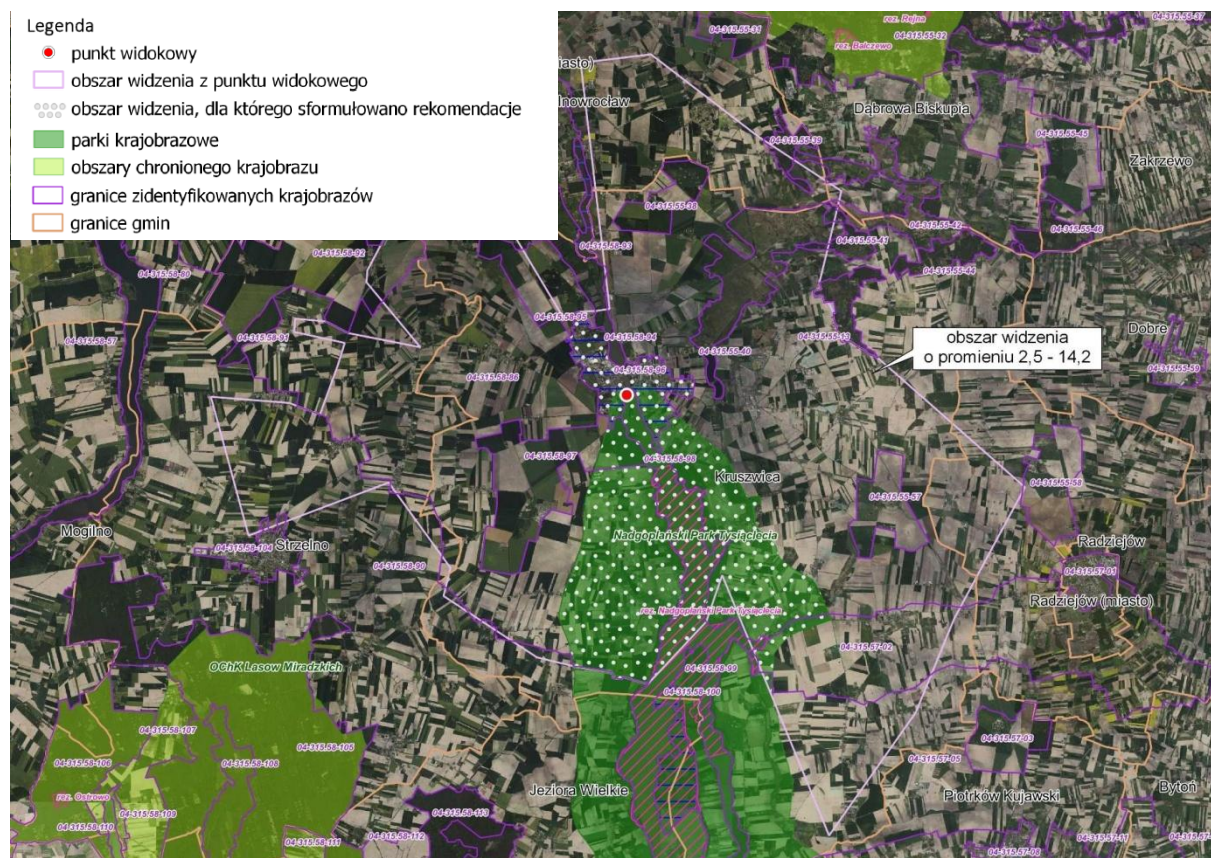
Źródło: Audyt krajobrazowy dla województwa kujawsko-pomorskiego – Opis przyjętych metodyk oraz wykorzystanych źródeł danych (Uchwała Nr LXI/851/23 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 września 2023 r.)

Fot. 18 Punkt widokowy nr 17 Mysia Wieża w Kruszwicy

Źródło: Audyt krajobrazowy dla województwa kujawsko-pomorskiego – Opis przyjętych metodyk oraz wykorzystanych źródeł danych (Uchwała Nr LXI/851/23 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 września 2023 r.)

Rysunek 33. Lokalizacja punktu widokowego nr 17 Mysia Wieża w Kruszwicy

Źródło: Audyt krajobrazowy dla województwa kujawsko-pomorskiego – Opis przyjętych metodyk oraz wykorzystanych źródeł danych (Uchwała Nr LXI/851/23 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 września 2023 r.)

Tabela 35. Punkt widokowy nr 18 Grodzisko w Mietlicy

Forma ochrony	Nadgoplański Park Tysiąclecia, Rezerwat przyrody Nadgoplański Park Tysiąclecia
Obiekt	Obszar widzenia w odległości od 0,8 do 5,9 km od miejsca obserwacji
Lokalizacja	Mietlica, gmina Kruszwica
Punkt widokowy	Grodzisko [4]
Współrzędne	X 519658, Y 458106
Opis	Widok 200° – fotografie: w kierunku południowo-zachodnim [5] i zachodnim [6]
Oznaczenia krajobrazów	04-315.57-05, 04-315.57-06, 04-315.58-90, 04-315.58-98, 04-315.58-99

Źródło: Audyt krajobrazowy dla województwa kujawsko-pomorskiego – Opis przyjętych metodyk oraz wykorzystanych źródeł danych (Uchwała Nr LXI/851/23 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 września 2023 r.)

Fot. 19 Punkt widokowy nr 18 Grodzisko w Mietlicy – widok w kierunku południowo-zachodnim

Źródło: Audyt krajobrazowy dla województwa kujawsko-pomorskiego – Opis przyjętych metodyk oraz wykorzystanych źródeł danych (Uchwała Nr LXI/851/23 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 września 2023 r.)

Fot. 20 Punkt widokowy nr 18 Grodzisko w Mietlicy– widok kierunku zachodnim

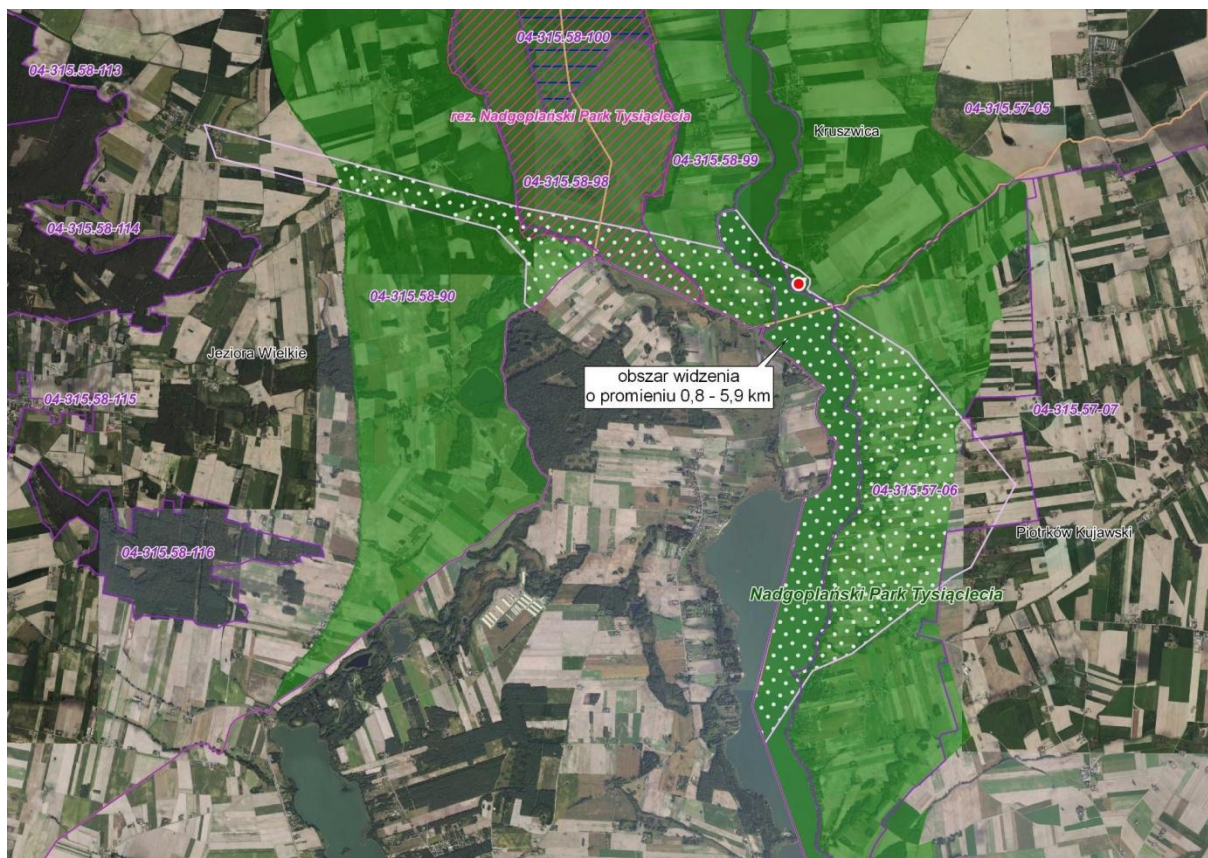
Źródło: Audyt krajobrazowy dla województwa kujawsko-pomorskiego – Opis przyjętych metodyk oraz wykorzystanych źródeł danych (Uchwała Nr LXI/851/23 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 września 2023 r.)

Fot. 21 Punkt widokowy nr 18 Grodzisko w Mietlicy

Źródło: Audyt krajobrazowy dla województwa kujawsko-pomorskiego – Opis przyjętych metodyk oraz wykorzystanych źródeł danych (Uchwała Nr LXI/851/23 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 września 2023 r.)

Rysunek 34. Lokalizacja punktu widokowego nr 18 Grodzisko w Mietlicy

Źródło: Audyt krajobrazowy dla województwa kujawsko-pomorskiego – Opis przyjętych metodyk oraz wykorzystanych źródeł danych (Uchwała Nr LXI/851/23 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 września 2023 r.)

➤ Przedpole ekspozycji

„Przedpole ekspozycji to rozległe poziome płaszczyzny, w szczególności zbiorniki wodne, zbocza lub płaskie dna dolin, umożliwiające ekspozycję panoram” zgodnie z definicją zawartą w art. 5 ust. 15b Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13).

Na terenie gminy Kruszwica znajdują się 2 przedpola ekspozycji zlokalizowane w miejscowościach Kruszwica (obiekt kulturowy) oraz Mietlica (grodzisko). W zamieszczonych poniższej tabelach przedstawiono ich specyfikację.

Tabela 36. Przedpole ekspozycji nr 6 Zamek w Kruszwicy

Forma ochrony	Nadgoplański Park Tysiąclecia
Obiekt	Zamek
Lokalizacja	Kruszwica
Miejsce wykonania zdjęcia	Teren wokół wzgórza zamkowego
Współrzędne	X 534265, Y 454531
Opis	Przedpole ekspozycji dla pozostałości zamku stanowią zbocza i wzniesienia w otoczeniu zamku
Oznaczenia krajobrazów	04-315.58-96

Źródło: Audyt krajobrazowy dla województwa kujawsko-pomorskiego – Opis przyjętych metodyk oraz wykorzystanych źródeł danych (Uchwała Nr LXI/851/23 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 września 2023 r.)

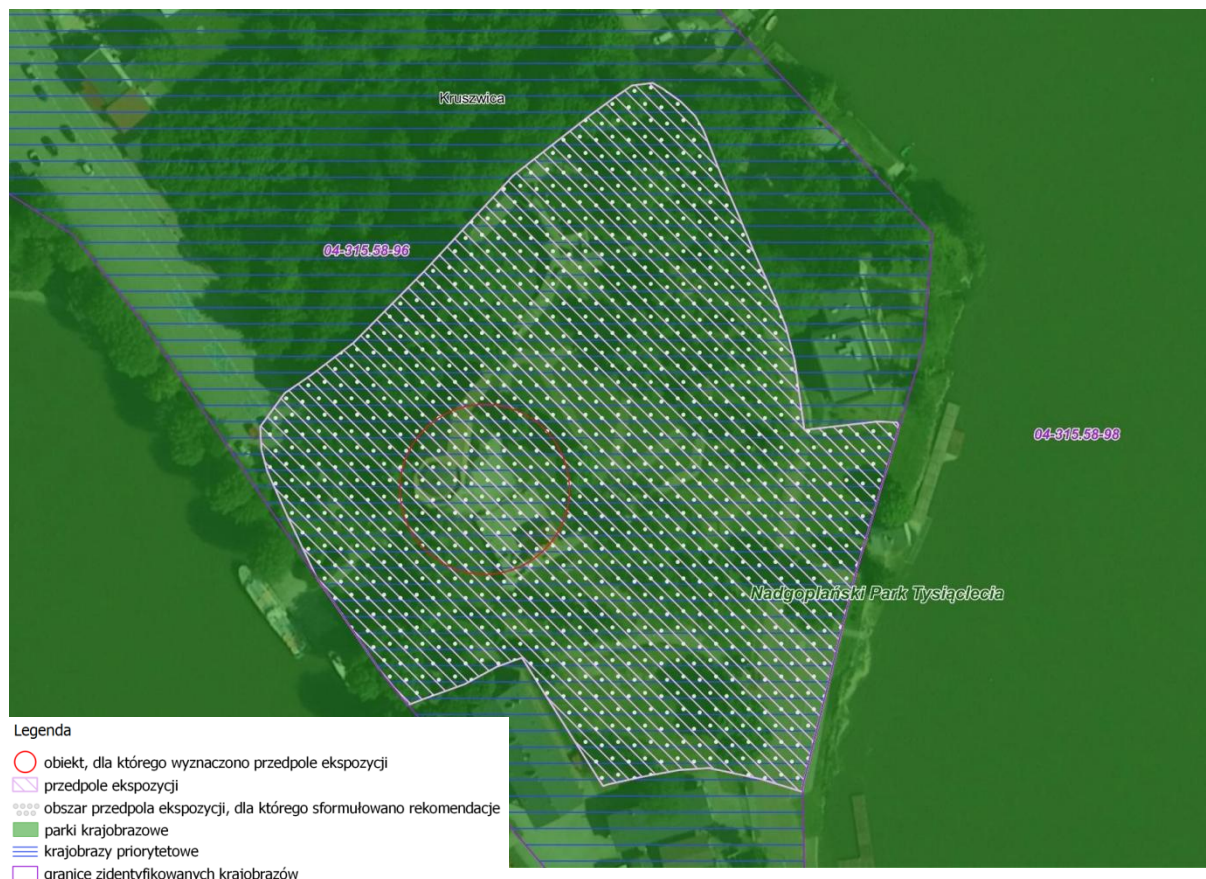
Fot. 22 Przedpole ekspozycji nr 6 Zamek w Kruszwicy – teren wokół wzgórza zamkowego

Źródło: Audyt krajobrazowy dla województwa kujawsko-pomorskiego – Opis przyjętych metodyk oraz wykorzystanych źródeł danych (Uchwała Nr LXI/851/23 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 września 2023 r.)

Fot. 23 Przedpole ekspozycji nr 6 Zamek w Kruszwicy – teren wokół wzgórza zamkowego

Źródło: Audyt krajobrazowy dla województwa kujawsko-pomorskiego – Opis przyjętych metodyk oraz wykorzystanych źródeł danych (Uchwała Nr LXI/851/23 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 września 2023 r.)

Rysunek 35. Lokalizacja przedpola ekspozycji nr 6 Zamek w Kruszwicy

Źródło: Audyt krajobrazowy dla województwa kujawsko-pomorskiego – Opis przyjętych metodyk oraz wykorzystanych źródeł danych (Uchwała Nr LXI/851/23 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 września 2023 r.)

Tabela 37. Przedpole ekspozycji nr 5 Grodzisko w Mietlicy

Forma ochrony	Nadgoplański Park Tysiąclecia
Obiekt	Grodzisko, 3 osady podgrodowe (wczesne średniowiecze)
Lokalizacja	Mietlica, gm. Kruszwica
Miejsce wykonania zdjęcia	Tablica informacyjna (9), Widok na jezioro Gopło w kierunku południowo-zachodnim (10)
Współrzędne	X 519683, Y 458088
Opis	Przedpole ekspozycji dla grodziska stanowi fragment powierzchni Jeziora Gopło, rozciągnięte na północ i południe od obiektu wraz z przynależącą linią brzegową
Oznaczenia krajobrazów	04-315.57-05, 04-315.57-06, 04-315.58-98

Źródło: Audyt krajobrazowy dla województwa kujawsko-pomorskiego – Opis przyjętych metodyk oraz wykorzystanych źródeł danych (Uchwała Nr LXI/851/23 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 września 2023 r.)

Fot. 24 Przedpole ekspozycji nr 5 Grodzisko w Mietlicy – tablica informacyjna

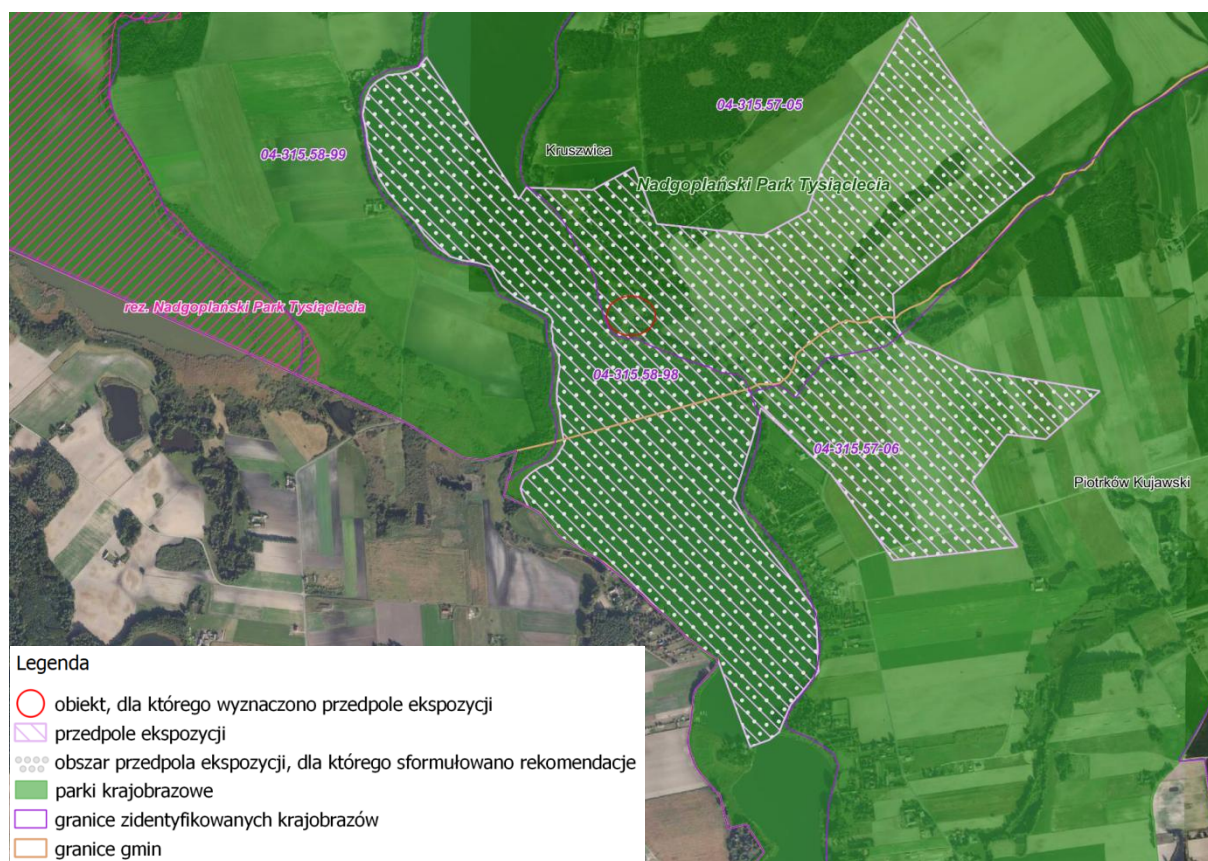
Źródło: Audyt krajobrazowy dla województwa kujawsko-pomorskiego – Opis przyjętych metodyk oraz wykorzystanych źródeł danych (Uchwała Nr LXI/851/23 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 września 2023 r.)

Fot. 25 Przedpole ekspozycji nr 5 Grodzisko w Mietlicy – widok na jezioro Gopło w kierunku południowo-zachodnim

Źródło: Audyt krajobrazowy dla województwa kujawsko-pomorskiego – Opis przyjętych metodyk oraz wykorzystanych źródeł danych (Uchwała Nr LXI/851/23 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 września 2023 r.)

Rysunek 36. Lokalizacja przedpola ekspozycji nr 5 Grodzisko w Mietlicy

- Legenda
- obiekt, dla którego wyznaczono przedpole ekspozycji
 - przedpole ekspozycji
 - obszar przedpola ekspozycji, dla którego sformułowano rekomendacje
 - parki krajobrazowe
 - granice zidentyfikowanych krajobrazów
 - granice gmin

Źródło: Audyt krajobrazowy dla województwa kujawsko-pomorskiego – Opis przyjętych metodyk oraz wykorzystanych źródeł danych (Uchwała Nr LXI/851/23 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 września 2023 r.)

6. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY WYNIKAJĄCE Z OPRACOWANIA EKOFIZJOGRAFICZNEGO W ZAKRESIE WYMAGAŃ, O KTÓRYCH MOWA W ART. 72 UST. 1–3 USTAWY Z DNIA 27 KWIECZNIA 2001 R. – PRAWO OCHRONY ŚRODOWISKA

Opracowanie ekofizjograficzne w zakresie wymagań, o których mowa w art. 72 ust. 1–3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska stanowi odrębny dokument.

Zgodnie z opracowaniem ekofizjograficznym celem opracowania jest próba delimitacji obszarów objętych projektem planu ogólnego Gminy Kruszwica pod kątem ich przydatności dla proponowanych funkcji. Opracowanie odnosi się również do zasobów środowiska przyrodniczego, zarówno w ujęciu możliwości ich wykorzystania jak i ochrony jego walorów. Poruszona zostaje również kwestia istniejących oraz potencjalnych zagrożeń związanych ze zmianami antropogenicznymi, jak i tych, które mają genezę o charakterze naturalnym. Identyfikacja tych zagadnień pozwoli na optymalizację decyzji przestrzennych zawartych w ustaleniach planu ogólnego gminy.

Całość prac związanych z wykonaniem przedmiotowego opracowania obejmowała trzy etapy.

Etap pierwszy to kompletowanie i analiza materiałów archiwalnych. Miało to na celu wstępne rozpoznanie istniejących uwarunkowań przyrodniczych oraz zasobów środowiska kulturowego, a także sprecyzowanie zakresu dalszych badań.

Etap drugi to badania i obserwacje terenowe. Ich efektem była identyfikacja podstawowych zasobów środowiska przyrodniczego analizowanych terenów, występujących powiązań przyrodniczo-przestrzennych oraz zagrożeń.

Na trzeci etap złożyły się prace analityczne oraz opracowanie dokumentacji obejmującej część graficzną i opisową.

Zmiany i zagrożenia dotyczące środowiska przyrodniczego:

Przeprowadzona analiza uwarunkowań ekofizjograficznych wskazuje, że projektowane zagospodarowanie i użytkowanie terenów przewidzianych w projekcie planu ogólnego spowoduje zmiany w intensywności przekształceń komponentów środowiska naturalnego. Obecny stan środowiska analizowanych terenów można określić jako dobry.

Do zmian, które wystąpią w wyniku realizacji założeń planu ogólnego zaliczyć należy utratę fragmentu powierzchni biologicznie czynnej w przypadku powstawania nowych budynków lub wprowadzeniu nowych powierzchni utwardzonych.

W efekcie rozwoju zainwestowania występują typowe i często nieuniknione zmiany środowiska przyrodniczego:

- ✓ zmiany lokalnego ukształtowania terenu w wyniku robót ziemnych,
- ✓ przekształcenia w przypowierzchniowych strukturach geologicznych, w związku z robotami ziemnymi (wykopy pod fundamenty i dla potrzeb uzbrojenia terenu lub pod ewentualne podziemne instalacje);
- ✓ likwidacja pokrywy glebowej;
- ✓ likwidacja istniejącej roślinności;
- ✓ zmiany w lokalnym obiegu wody przez ograniczenie infiltracji i wzrost parowania (wprowadzenie sztucznych nawierzchni);
- ✓ zmiany fizjonomii krajobrazu przez wprowadzenie obiektów kubaturowych na terenie dotychczas wolnym od zabudowy,
- ✓ emisja hałasu spowodowana pracą sprzętu budowlanego,
- ✓ odpady z prac budowlanych,
- ✓ ruch pojazdów samochodowych i sprzętu budowlanego, związanych z budową.

Pozytywne skutki projektu planu ogólnego:

- ✓ uregulowanie gospodarki odpadowej,
- ✓ ochrona środowiska przed niekorzystnym oddziaływaniem gospodarki wodno-ściekowej,
- ✓ nowe obszary do zainwestowania,
- ✓ skrócenie czasu realizacji inwestycji,
- ✓ nowe miejsca zamieszkania,
- ✓ wzrost podatków wpływających na budżet gminy,
- ✓ wzrost wartości nieruchomości,
- ✓ uporządkowanie przestrzeni,
- ✓ restrykcyjnie określone normy w zakresie dopuszczalnego rodzaju zabudowy oraz parametrów technicznych zabudowy, pozwalają uniknąć chaosu przestrzennego wprowadzając spójność kolorystki i form architektonicznych, zarówno na terenach zainwestowanych jak i dotychczas niezabudowanych,
- ✓ opracowanie planu pozwoli skoncentrować jednorodną zabudowę, co ułatwi realizację infrastruktury technicznej i obniży koszty jednostkowe tych inwestycji,
- ✓ plan zawiera ustalenia ochronne (ograniczenia w zabudowie, zakazy zabudowy, itp.).

Analizując elementy środowiska przyrodniczego Gminy Kruszwica określić można ich przydatność dla różnych rodzajów użytkowania. Decydujący wpływ na wyznaczenie terenów korzystnych i niekorzystnych dla zainwestowania mają: rodzaj gruntów, ukształtowanie

terenu, położenie zwierciadła wód gruntowych, klimat, ewentualnie zagrożenie procesami geodynamicznymi. Uwarunkowania środowiska przyrodniczego nie stanowią przeszkody dla realizacji założonych funkcji. Sieć komunikacyjna jest stosunkowo dobrze rozwinięta. Warunki mikroklimatyczne są korzystne. Obszar analizy charakteryzuje się w większości korzystnymi warunkami gruntowymi do posadowienia budynków. Na terenie gminy występują obszary objęte formami ochrony przyrody oraz cenne obiekty zabytkowe.

7. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY WYNIKAJĄCE Z ZAPOTRZEBOWANIA NA NOWĄ ZABUDOWĘ MIESZKANIOWĄ W GMINIE

Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową Gminy Kruszwica zgodnie z wyliczeniami opisanymi szczegółowo w Rozdziale I wynosi 5 700 osób.

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Obszary uzupełnienia zabudowy wyznaczone na podstawie rozporządzenia.....	19
Rysunek 2. Łączna powierzchnia obszarów wyznaczonych w sposób, o którym mowa w ust. 1 pkt. 1-3 (Pb).....	20
Rysunek 3. Obszary uzupełnienia zabudowy gminy Kruszwica.....	21
Rysunek 4. Obszary zabudowy śródmiejskiej gminy Kruszwica.....	22
Rysunek 5. Fragment załącznika nr 4(Przyrodnicze uwarunkowania gospodarowania zasobami wodnymi i rozwoju rolnictwa) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.....	44
Rysunek 6. Fragment załącznika nr 5 (Walory turystyczno - przyrodnicze) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego	45
Rysunek 7. Fragment załącznika nr 8 (Uwarunkowania rozwoju turystyki) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.	46
Rysunek 8. Fragment załącznika nr 6 (Uwarunkowania demograficzne) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.	47
Rysunek 9. Fragment załącznika nr 7 (Sieć osadnicza oraz gospodarcze uwarunkowania rozwoju) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.....	48
Rysunek 10. Fragment załącznika nr 7 (Uwarunkowania energetyczne) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.	49
Rysunek 11. Fragment załącznika nr 12 (Obszary o podobnych uwarunkowaniach) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.....	50
Rysunek 12. Fragment załącznika nr 13 (Koncepcja zagospodarowania przestrzennego) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.....	52
Rysunek 13. Fragment załącznika nr 15 (Kierunki rozwoju sieci osadniczej) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.....	54
Rysunek 14. Fragment załącznika nr 17 (Obszary proponowane do sieci ekologicznej Natura 2000) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.....	55
Rysunek 15. Fragment załącznika nr 20 (Proponowane rezerваты i parki kulturowe) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.....	55
Rysunek 16. Fragment załącznika nr 21 (Kierunki rozwoju turystyki) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.	56
Rysunek 17. Formy ochrony przyrody występujące w obrębie gminy Kruszwica.	60
Rysunek 18. Wykaz pomników przyrody występujących na terenie gminy Kruszwica.....	69
Rysunek 19. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($p=10\%$).....	75
Rysunek 20. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($p=1\%$)	76
Rysunek 21. Obszary, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($p=0,2\%$)	77
Rysunek 22. Ewidencja melioracji wodnych.	79
Rysunek 23. Ujęcia wód wraz ze strefami ochronnymi na terenie gminy Kruszwica	81
Rysunek 24. Obszary i tereny górnicze na terenie gminy Kruszwica.	84
Rysunek 25. Złoże kopaliny występujące na terenie gminy Kruszwica	86
Rysunek 26. Przebieg terenów zamkniętych na obszarze gminy Kruszwica.....	114
Rysunek 27. Obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji na terenie gminy i miasta Kruszwica ...	119
Rysunek 28. Rozmieszczenie gruntów chronionych klasy I-III oraz gruntów leśnych na terenie gminy Kruszwica.....	123
Rysunek 29. Miasto Kruszwica na drodze wodnej Warta – Kanał Bydgoski.....	154
Rysunek 30. Poglądowy przebieg rurociągu przez teren gminy Kruszwica	164
Rysunek 31. Poglądowe granice krajobrazów na terenie Gminy Kruszwica (fragment mapy zidentyfikowanych krajobrazów do audytu krajobrazowego dla województwa kujawsko-pomorskiego)	166

Rysunek 32. Poglądowe granice krajobrazów priorytetowych na terenie gminy Kruszwica (fragment mapy „Lokalizacja krajobrazów priorytetowych” do audytu krajobrazowego dla województwa kujawsko-pomorskiego).....	172
Rysunek 33. Lokalizacja punktu widokowego nr 17 Mysia Wieża w Kruszwicy	175
Rysunek 34. Lokalizacja punktu widokowego nr 18 Grodzisko w Mietlicy	177
Rysunek 35. Lokalizacja przedpola ekspozycji nr 6 Zamek w Kruszwicy	179
Rysunek 36. Lokalizacja przedpola ekspozycji nr 5 Grodzisko w Mietlicy	180

SPIS TABEL

Tabela 1. Wykaz powierzchni terenów niezabudowanych znajdujących się w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w podziale na poszczególne strefy planistyczne.....	8
Tabela 2. Wykaz powierzchni terenów niezabudowanych znajdujących się w obszarach uzupełnienia zabudowy w podziale na poszczególne strefy planistyczne.....	8
Tabela 3. Wykaz powierzchni terenów niezabudowanych, w tym luk w istniejącej zabudowie dla poszczególnych stref planistycznych.....	9
Tabela 4. Wykaz osób zameldowanych na wybranych terenach Gminy.....	10
Tabela 5. Chłonność terenów niezabudowanych wyrażona w liczbie mieszkańców.....	13
Tabela 6. Zestawienie strefy planistycznej SW wraz z standardami urbanistycznymi.....	26
Tabela 7. Zestawienie strefy planistycznej SJ wraz z standardami urbanistycznymi.....	27
Tabela 8. Zestawienie strefy planistycznej SZ wraz z standardami urbanistycznymi.....	28
Tabela 9. Zestawienie strefy planistycznej U wraz z standardami urbanistycznymi.....	30
Tabela 10. Zestawienie strefy gospodarczej SP wraz z standardami urbanistycznymi.....	32
Tabela 11. Zestawienie strefy produkcji rolniczej SR wraz z standardami urbanistycznymi.....	33
Tabela 12. Zestawienie strefy infrastruktury SI wraz z standardami urbanistycznymi.....	35
Tabela 13. Zestawienie strefy zieleni i rekreacji SN wraz z standardami urbanistycznymi.....	36
Tabela 14. Zestawienie strefy cmentarzy SC wraz z standardami urbanistycznymi.....	37
Tabela 15. Zestawienie strefy górnictwa SG wraz z standardami urbanistycznymi.....	38
Tabela 16. Zestawienie strefy otwartej SO wraz z standardami urbanistycznymi.....	39
Tabela 17. Zestawienie strefy komunikacyjnej SK wraz z standardami urbanistycznymi.....	41
Tabela 18. Obszary i tereny górnicze na terenie gminy Kruszwica.....	83
Tabela 19. Wykaz złóż kopalin na terenie gminy Kruszwica.....	85
Tabela 20. Obiekty wpisane do rejestru zabytków położone na terenie gminy Kruszwica.....	89
Tabela 21. Wykaz zabytków nieruchomych ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków położone na terenie gminy Kruszwica.....	92
Tabela 22. Wykaz działek znajdujących się na terenach zamkniętych na obszarze gminy Kruszwica.....	112
Tabela 23. Wykaz placów zabaw i siłowni na terenie gminy Kruszwica.....	136
Tabela 24. Trasy rowerowe na terenie gminy Kruszwica.....	142
Tabela 25. Wykaz dróg powiatowych na terenie gminy Kruszwica.....	148
Tabela 26. Drogi powiatowe na terenie miasta Kruszwica.....	149
Tabela 27. Drogi gminne na terenie gminy Kruszwica.....	150
Tabela 28. Drogi gminne na terenie miasta Kruszwica.....	151
Tabela 29. Wykaz ścieżek na terenie gminy Kruszwica.....	155
Tabela 30. Elektrownie wiatrowe zrealizowane na terenie gminy Kruszwica.....	161
Tabela 31. Elektrownie wiatrowe na terenie gminy Kruszwica planowane na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.....	161
Tabela 32. Wykaz długości gazociągów na terenie gminy Kruszwica.....	163
Tabela 33. Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazów priorytetowych oraz krajobrazów w obrębie obszarów lub obiektów, o których mowa w art. 38a ust. 3 pkt 2 ustawy z	

dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dla krajobrazów występujących na terenie gminy Kruszwica.....	167
Tabela 34. Punkt widokowy nr 17 Mysia Wieża w Kruszwicy	173
Tabela 35. Punkt widokowy nr 18 Grodzisko w Mietlicy.....	175
Tabela 36. Przedpole ekspozycji nr 6 Zamek w Kruszwicy.....	178
Tabela 37. Przedpole ekspozycji nr 5 Grodzisko w Mietlicy.....	179

SPIS FOTOGRAFII

Fot. 1 Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kruszwicy	128
Fot. 2 Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Jana Kasprowicza w Kruszwicy	130
Fot. 3 Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Tysiąclecia Państwa Polskiego w Kruszwicy	131
Fot. 4 Centrum Kultury i Sportu „Ziemowit” w Kruszwicy	132
Fot. 5 Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. Stanisława Przybyszewskiego w Kruszwicy.....	133
Fot. 6 Urząd Miejski w Kruszwicy	134
Fot. 7 Mysia Wieża w Kruszwicy	138
Fot. 8 Stary Rynek w Kruszwicy.....	139
Fot. 9 Rejsy statkiem „Rusałka”.....	140
Fot. 10 Kościół parafialny pw. św. Piotra i Pawła w Kruszwicy	144
Fot. 11 Kościół parafialny pw. św. Teresy od Dzieciątka Jezusa w Kruszwicy	144
Fot. 12 Kościół parafialny pw. św. Wojciecha w Brześciu.....	145
Fot. 13 Kościół parafialny pw. św. Katarzyny w Chełmcach	145
Fot. 14 Urząd Pocztowy Kruszwica 1 przy ul. Niepodległości 33 w Kruszwicy.....	147
Fot. 15 Oczyszczalnia ścieków w Kruszwicy	157
Fot. 16 Punkt widokowy nr 17 Mysia Wieża w Kruszwicy– widok w kierunku południowym.....	174
Fot. 17 Punkt widokowy nr 17 Mysia Wieża w Kruszwicy – widok w kierunku północnym.....	174
Fot. 18 Punkt widokowy nr 17 Mysia Wieża w Kruszwicy.....	174
Fot. 19 Punkt widokowy nr 18 Grodzisko w Mietlicy – widok w kierunku południowo-zachodnim	176
Fot. 20 Punkt widokowy nr 18 Grodzisko w Mietlicy– widok w kierunku zachodnim.....	176
Fot. 21 Punkt widokowy nr 18 Grodzisko w Mietlicy	176
Fot. 22 Przedpole ekspozycji nr 6 Zamek w Kruszwicy – teren wokół wzgórza zamkowego	178
Fot. 23 Przedpole ekspozycji nr 6 Zamek w Kruszwicy – teren wokół wzgórza zamkowego	178
Fot. 24 Przedpole ekspozycji nr 5 Grodzisko w Mietlicy – tablica informacyjna	180
Fot. 25 Przedpole ekspozycji nr 5 Grodzisko w Mietlicy – widok na jezioro Gopło w kierunku południowo-zachodnim.....	180